

VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES
VESTNIK VESTNIK
NIK VESTNIK VES

Zdravniki zaračunavajo
recepte

CREDITANSTALT

Banka uspešnih

M. Sobota, Lendavska 11, tel.: 21 780

Podjetje za
informiranje
od začetka
do konca

Dražje
življenje pod
najemniško
streho

Smrt pod
tovornjakom

Ali je
Fischler
zavajal
slovenske
kmete

VESTNIK

Murska Sobota, 7. septembra 1995, leto XLVII, št. 36, cena 150 SIT

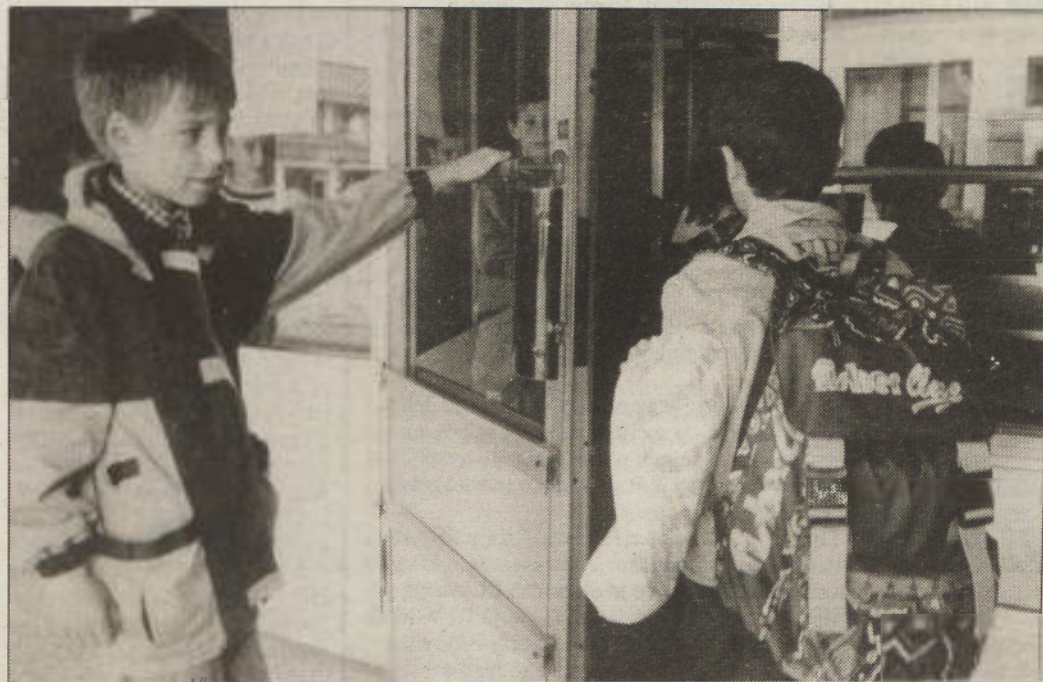
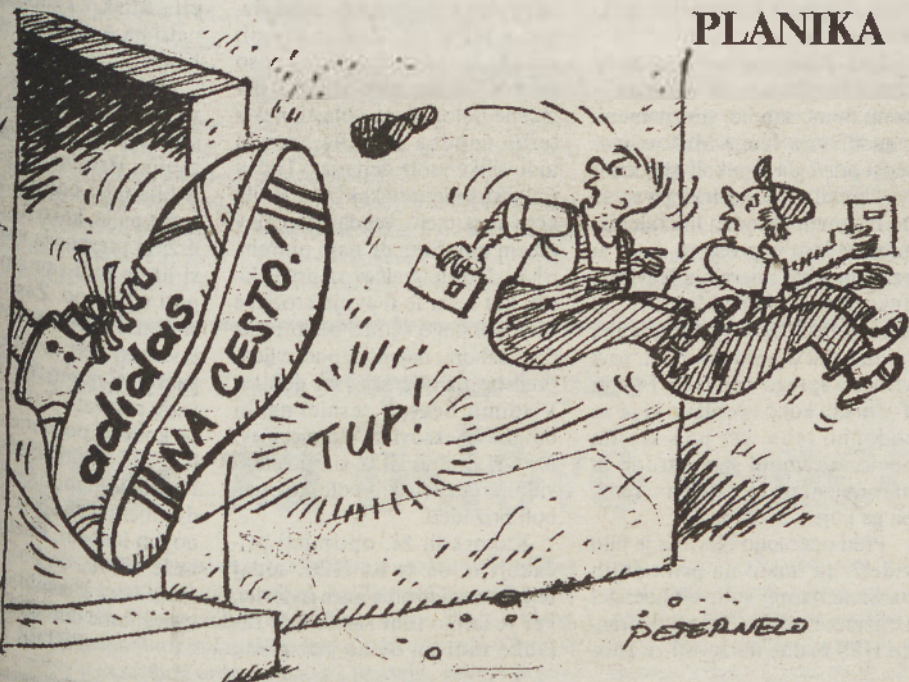
VREME

Ob koncu tedna bo
spremenljivo vreme,
možne so manjše
padavine.

Vestnikov koledar
7. september, četrtek, Marko
8. september, petek,
Marljino rojstvo
9. september, sobota, Peter
10. september, nedelja, Niko
11. september, ponedeljek, Erna
12. september, torek, Gvido
13. september, sreda, Lipe

Pregovor
Kdor po mail maši kosl, ta
za pečjo suši.

PLANIKA

Nekoč so pošiljali v šolo le nadobudneže in otroke iz premožnejših družin. Danes ima »učilna zidana« na stežaj odprta vrata za vse mlade v Sloveniji. Vsi imajo enake možnosti za uresničitev življenjskih ciljev, vendar se uresničijo le tistim, ki so željni znanja, učenja, ne pa da bi bilo to zanje prisilno sedenje pri mizi, polni knjig in zvezkov, ki se lahko konča s »cvekom« v šoli, z neopravljenim izpitom, maturo ... Vsem šolarjem želimo uspešno in prijazno šolo! (J. G.)

Fotografija: J. ZAUNEKER

Peking – ženska Meka

Naj... kmetije zadnjih petih let

Vse potivodijo v **Potrošnik**

DAN VELETRGOVINE

Potrošnik

v sredo 13. 9. 1995
PRED BLAGOVNICO:

- 18.00 - 19.00 AKCIJSKA PRODAJA IN DEBATA
- 18.00 - 19.00 program PIVOVARNE LAŠKO
- 18.00 - 19.00 VOL NA ŽARU
- 18.00 - 19.00 zabavni program
- DARJA ŠVAJGER
- SAŠO HRIBAR
- MAGNETI
- MODNA REVLIJA

PIVOVARNA LAŠKO

PRIDITE **Potrošnik** VAM VRAČA

Zdaj najbrž že povsod tečejo stvari po dokaj ustaljenem redu. V mislih imamo seveda novo šolsko leto. Če smo bili ob takšnih priložnostih nekako vajeni govoriti o novih pridobitvah v šolstvu in bistvenih spremembah v našem vzgojno-izobraževalnem sistemu, se je zazdelo, da je letošnji šolski zvonec zapel bolj ali manj staro pesem. No, le-ta je prav gotovo nekoliko vedrejša na osemletkah v Bogojini, kjer so pred začetkom novega šolskega leta slovesno odprli novo telovadnico, v Srednji Bistrici, kjer je prav tako že skoraj nared nova telovad-

pisan z zdajšnjimi predmetniki, če naj bi namsto preobilice spoznavanja vsebin (veliko fotografjskih podatkov) dosegli predvsem večjo kakovost znanja. Potem bo morda tudi doseženo, da naša osemletka ne bo preveč obremenjevala otrok in da bo tudi prijaznejša, kot radi pravimo. Seveda to še zdaleč ni edini pogoj, je pa med odločilnimi. Kot smo lahko te dni slišali šolskega ministra Slavka Gabra, zares lahko pričakujemo do 25-odstotno zmanjšanje obsega snovi. Prav gotovo bi lahko brez posebne škode bolj razprli škarje in še več izrezali

V pričakovanju

nica, medtem pa dograjujejo še prizidek z manjkajočimi učilnicami in nekaterimi drugimi prostori, ter pri Negovi, kjer ravno tako rastejo novi šolski prostori. Kmalu pa bodo končana dela tudi pri gradnji prizidka (dodatne učne delavnice) Srednje strojne in tekstilne šole v Murski Soboti. Vse to seveda še zdaleč ni zanemarljivo, pa tudi drugod so uspeli postoriti to in ono.

O bistvenih vsebinskih spremembah pa res ne moremo govoriti, čeprav prenova že trka na šolska vrata. Še ta mesec naj bi v slovenskem parlamentu sprejeli paket novih šolskih zakonov (o organizaciji in financiranju v vzgoji in izobraževanju, vrtcih, osnovni šoli, gimnazijah in drugih splošnih srednjih šolah, poklicnem izobraževanju in o izobraževanju odraslih). Če bo naposled konec političnih iger predvsem okrog vprašanja, ali uvesti v šole verouk ali ne, le-ta nedvomno sodi v cerkvene prostore, razen v izjemnih primerih, in ali uvesti v predmetnik tudi verski pouk kot nov (fakultativni) predmet, zaradi česar ne bi smelo biti strokovnih zadržkov, potem se lahko nadejamo, da bodo zakoni naposled dobili zeleno luč.

In kaj bi morali predvsem spremeniti v našem vzgojno-izobraževalnem sistemu? Nedvomno kaže zmanjšati obseg snovi, ki je pred-

iz učnih načrtov oz. predmetnikov. No, tudi 25-odstotni rez precej obeta, če bo le opravljen. Nekateri namreč mislijo, vsak za svoj predmet, da bi morali snov celo razširiti, saj bi le tako lahko »razodeli« učencem oziroma dijakom vse naučeno znanje.

Najbrž si lahko obetamo premik na bolje tudi z uvedbo tako imenovanih triad v osnovno šolo, saj bodo imeli otroci vsaj prva tri leta mir pred ocenjevanjem in s tem tako rekoč ne bodo poznali strahu pred negativnimi ocenami. Vsi bodo praviloma napredovali iz prvega v drugi in potem še v tretji razred. Ob koncu prve triade pa bo njihovo znanje ocenjeno le opisno. Šele v drugi triadi se bodo srečali tudi s številčnimi ocenami, kakršne bodo potem dobivali za svoje (ne)znanje v tretji triadi. Obvezno šolanje pa bo tako trajalo devet let.

Še vedno pa je tako, da šola stoji, raste in pade z učiteljem, pa najsi gre za takšno ali drugačno presnovo. Z novim šolskim letom se je (bo) nekoliko izboljšalo nagrajevanje njihovega dela in pravic iz dela (več dopusta, dodatek za eksternost tudi v 7. razredu OŠ in 3. letniku SŠ, 8-odstotni dodatek za stalno popol-dansko delo, dodatek za deljen delovni čas idr.), tako da bi smeli pričakovati rast, če...

JOŽE GRAJ

Gospodarsko sodelovanje Slovenije s sosednjimi državami

Menjava s tujino je generator gospodarske rasti

Tudi poslovne borze in srečanja gospodarstvenikov prispevajo v večjemu sodelovanju

Poslovna srečanja slovenskih in madžarskih gospodarstvenikov v času mednarodnega kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni so postala že tradicionalna. Pravzaprav tovrstna srečanja niso omejena zgolj na sejemski čas, saj se tudi med letom vrstijo številne poslovne borze, organizator vseh tovrstnih srečanj pa je Območna gospodarska zbornica za Pomurje v sodelovanju z ustreznimi županijskimi zbornicami na Madžarskem. Tokratno srečanje, ki je bilo v Radencih, so nekoliko razširili, saj so k sodelovanju pritegnili tudi zbornico Medžimurske županije iz Čakovca in predstavnike avstrijske deželne gospodarske zbornice iz Gradca, udeležili pa so se ga predstavniki 46 slovenskih, 46 madžarskih in 5 hrvaških podjetij.

Sodeč po dosedanjih izkušnjah bi lahko zapisali, da tovrstna srečanja niso zgolj formalnost in so v mnogih primerih prerasla v konkretne oblike sodelovanja med slovenskimi in madžarskimi podjetji. To najbolj potrjujejo podatki o blagovni menjavi med sosednjimi državama, ki po besedah predsednika Gospodarske zbornice Slovenije mag. Jožka Čuka postaja iz leta v leto intenzivnejše in teče brez večjih pretresov. Kljub nekaterim oviram, zlasti prometnim, se od leta 1991 obseg blagovne menjave med državama povečuje. V letu 1991 je Slovenija na Madžarsko izvozila za dobrih 36 milijonov dolarjev blaga, od tam pa ga uvozila za 63 milijonov dolarjev, lani pa se je slovenski izvoz na Madžarsko povzpela na več kot 98 milijonov dolarjev, uvoz pa na 191 milio-

nov dolarjev. Tudi podatki za letošnjih prvih pet mesecev pričajo, da se je v primerjavi z enakim lanskim obdobjem menjava močno povečala, saj so slovenska podjetja na Madžarsko izvozila za 53 odstotkov več blaga, uvozila pa so ga kar za dobrih 76 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju. S takšnim obsegom blagovne menjave je Madžarska v izvozu deseti, v uvozu pa osmi zunanjetrgovinski partner. Vsekakor so z blagovno menjavo lahko veliko bolj zadovoljni Madžari, ki v Slovenijo dvakrat več izvozijo kot iz nje uvozijo.

Podobne rezultate beleži Slovenija tudi v blagovni menjavi z Avstrijo, kjer je pri menjavi v letu 1991 sicer prišlo do zastoja, pokritost slovenskega uvoza z izvozom pa je le polovična. Blagovna menjava med Slovenijo in

Madžarsko se je zlasti močno povečala v letu 1990, ko je dosegla 650 milijonov dolarjev, v letu 1991 je padla na 600 milijonov dolarjev, nato pa je začela ponovno naraščati. V letu 1992 je znašala 840 milijonov dolarjev, v letu 1993 855 milijonov dolarjev, v lanskem letu pa je že preseгла 1,1 milijarde dolarjev. Podatki za letošnjih prvih pet mesecev v primerjavi z enakim lanskim obdobjem pričajo o nadaljnjem povečevanju, saj je obseg menjave že presegal 585 milijonov dolarjev (lani v petih mesecih 412 milijonov dolarjev).

Avstrija tako sodi med naše največje zunanjetrgovinske partnerje, po vlaganjih v slovensko gospodarstvo pa je celo na drugem mestu, takoj za Nemčijo. Prav s temi vlaganji se tudi nekoliko kompenzira zunanjetrgovinski deficit, ki ga ima Slovenija z Avstrijo, saj so Avstrijci sodelovali pri 670 projektih skupnih vlaganj v vrednosti 2,4 milijarde dolarjev.

Že tradicionalno dobro sodelovanje med državama pa nekoliko ovirajo nekateri problemi, ki jih še nismo uspeli rešiti. Tako ostaja še naprej vprašanje delovnih dovoljenj za montažna in gradbena dela, problem pa predstavlja tudi premajhen kontingent transportnih dovoljnic.

Slovenija pa nikakor ne more biti zadovoljna z zunanjetrgovinsko menjavo s Hrvaško, saj se je ta po osamosvojitvi močno zmanjšala. Največji trgovinski

promet med Slovenijo in Hrvaško je bil dosežen v letu 1990, ko je znašal 8,2 milijarde dolarjev, do lanskega leta pa se je zmanjšal kar za sedemkrat. V letošnjem prvem polletju sta se izvoz in uvoz povečala za 170 milijonov dolarjev, gospodarstvi obeh držav pa veliko pričakujeta od sklenitve osnovnega gospodarskega sporazuma, ki bo gotovo prispeval k večjemu gospodarskemu sodelovanju in povečanemu blagovnemu prometu. Zdej predstavlja Hrvaška v izvozu našega tretjega, v uvozu pa petega zunanjetrgovinskega partnerja.

Tovrstna srečanja gospodarstvenikov bodo gotovo prispevala k širitvi sodelovanja med gospodarstvi različnih držav, saj prav neposredni stiki med gospodarstveniki prinesejo največ konkretnih rezultatov. Slovenija mora za preživetje izvoziti 80 odstotkov svoje proizvodnje in storitev, zato je prav menjava s tujino eden od generatorjev gospodarske rasti. Žal pa po besedah predsednika Gospodarske zbornice Slovenije slovensko gospodarstvo oziroma gospodarska zbornica nima v tujini niti enega svojega predstavnika. In prav temu bo treba v prihodnje nameniti več pozornosti, saj je tudi v veleposlaništvih prav pomankanje gospodarskih predstavnikov najbolj šibka točka. Prav ti pa bi lahko bili v veliko pomoč našim podjetjem pri prodoru na tuja tržišča.

LUDVIK KOVAČ

Dubravko Mikulić, predsednik medžimurske gospodarske zbornice, o čezmejnem sodelovanju

Gospodarstveniki želijo »mehko mejo«

Gospoda Mikulića smo srečali v hotelu Radin v Radencih na posvetovanju o gospodarskem sodelovanju sosednjih dežel. Dobrodušen možakar zrelih let se je bil takoj pripravljen pogovarjati v avli Mirala, medtem ko je v kongresni dvorani še vedno potekal posvet, resda pa je bil z odgovori zelo previden. Kaj hitro sem ugotovila, da je g. Mikulić zelo dobro seznanjen s slovenskimi razmerami, tako sedanji kot pretekli, ter da tudi njega pozna kar veliko ljudi. Kako ne bi, ko pa je bil Dubravko Mikulić, ki je po izobrazbi diplomirani veterinar, 13 let direktor znanega čakovskega mesnoindustrijskega podjetja, ki je tesno sodelovalo s sobosko Mesno industrijo, zaposlen pa je bil tudi na ljubljanskem predstavništvu, kjer je sodeloval z Mercatorjem in ljubljanskimi mlekarjami. Sest let je bil predsednik gospodarske zbornice v Varaždinu, po reorganizaciji pa se je sedež preselil v Čakovec, kjer tudi stanuje. G. Mikulić je uradni predsednik Županijske zbornice Čakovec, ki ji pogosteje rečejo kar medžimurska zbornica (komora). Pomurje in Medžimurje sta geografsko zelo podobni pokrajini, ljudje so znani po delavnosti in gospodarnosti, tudi jezik je zelo podoben ... Zakaj doslej še ni bilo večjega gospodarskega sodelovanja med Pomurjem in Medžimurjem? Gospod Mikulić je odgovoril na nekaj aktualnih vprašanj.

Ali imate morebiti izdelan program gospodarskega in širšega sodelovanja regij na tem območju Evrope?

Glede na to, da smo mi gospodarstvena zbornica, smo v prvi vrsti usmerjeni v gospodarstvo, v predstavitev podjetij in omogočanje poslovnih borz ter takšnih srečanj, na katerih se lahko srečajo poleg nas tudi podjetniki z vnaprej definiranimi interesi. S temi izdelanimi interesi potem že pridejo na srečanje in si poskušajo najti partnerja z druge strani. Drugi v lokalni upravi ali samoupravi pa bodo v tem okviru verjetno sodelovali tudi na kulturnem, športnem in drugih področjih. Nam pa je glavni cilj izboljšanje in razvijanje gospodarskega sodelovanja, konkretno zunanjetrgovinskega sodelovanja.

Poleg konvencionalnega zunanjetrgovinskega sodelovanja si

obe zbornici želita razviti tudi višje oblike sodelovanja, končno tudi ustanavljanje mešanih podjetij. Sodelovanje med Slovenijo in Hrvaško ima še veliko možnosti, še vedno nismo dosegli ravni iz leta 1990.

Vse kaže, da se hitreje kot sodelovanje med Slovenijo in Hrvaško razvija sodelovanje med Slovenijo in Avstrijo ter med Slovenijo in Madžarsko?

Tudi jaz to vem. Vem tudi, da sta obe državi podpisali sporazum o prostocarinški trgovini. Tega naša država še ni podpisala, zato so naše trgovine močno prikrajšane, saj so izdelki v primerjavi s konkurenco drugih precej dražji. Za carine se plačuje kar precej, to je pri ceni pomemben delež, zato bi jih morali ukiniti. Prav zaradi teh carin imamo še vedno trgovinski primanjkljaj.

Dubravko Mikulić, predsednik Županijske komore Čakovec

Medžimurje je teritorialno najmanjša županija, saj meri le 730 kilometrov, vendar smo s 120 tisoč prebivalci najgostejše naseljeni. Pri nas se je razvila delovno intenzivna industrija, tekstilna, obutvena, kovinska in gradbena. S 50 tisoč hektarji obdelovalne zemlje ima pomembno vlogo tudi kmetijstvo, tako poljedelstvo kot živinoreja. Čakovski mlin skladišči okrog 38 tisoč ton pšenice in izdeluje razne pekarske izdelke. Čakovska mesna industrija letno predela okrog 12 tisoč ton mesa.

Katere izdelke bi si

Medžimurje želelo izvažati, katere uvažati?

Mi že izvažamo veliko izdelkov, katerih skupna vrednost na

leto je okrog 150 milijonov dolarjev. Naš prvi partner je Nemčija, na drugem mestu je Italija in na tretjem Slovenija. Avstrija je na petem mestu. Med večje izvoznike spadajo MTC Čakovec, tovarna oblačil za prosti čas, Modex iz Murskega Središča izdeluje moško in žensko modno konfekcijo in 90 odstot-

kov izdelanega izvozi v Avstrijo in Nemčijo. Prav tako izvažamo obutev ...

In kaj v okviru čezmejnega sodelovanja? Upate na pomoč programa Phare?

Možnosti so v tekstilu, obutvi - če bo seveda za to zanimanje. Zato tudi tako poudarjam, da smo mi že na evropskem trgu, da bi povedal, da je naš menedžment že uvedel potrebno dinamiko in kakovost izdelovanja, ki se zahteva na evropskem trgu, vem pa tudi, da Slovenija svojo proizvodnjo kot država v tranziciji čezmerno ščiti.

Hrvaška bi morala konec julija podpisati sporazum o pristopu k programu Phare, glavni nosilec tega programa in mednarodnih finančnih naložb je vladni minister brez listnice. Program Phare je bistvu le pomoč Evropske unije, da se približamo Evro-

Razvijanje mreže ekoturističnih kmetij v Sloveniji

Zakaj tako počasi?

Poljska ima že čez 100, Češka 70, Slovenija pa le 15 ekoturističnih kmetij

Kje so pravi vzroki, da se ekološki turizem v Sloveniji le počasi razvija, ko pa vemo (in neprenehoma trdimo), da imamo neokrnjeno naravo, odmaknjene vasi in kmetije, ki bi bile kot nalašč za preživljanje počitnic? Prvi in najpomembnejši vzrok je, da ni prevelikega povpraševanja; tuje, ki se zanimajo za takšne vrste počitnic, še vedno moti bližina vojne na Hrvaškem ter v Bosni in Hercegovini (poleg tega so to po navadi ljudje, ki so po prepričanju pacifisti), mnogi pa še vedno ne razločijo med Slavonijo, Slovaško in Slovenijo. Seveda ni pravo propagando lahko rešili oba problema nepoznavanja, toda zavore so tudi znotraj Slovenije, saj imajo organizacije turistične ponudbe trdno v rokah že uveljavljeni lobiji.

Zdravilišča reklamirajo svojo ponudbo: hotele, bazene s termalno vodo, igrišča, svoje restavracije in le tu in tam kakšno naravno lepoto ali kulturno znamenitost. Agencija s sedežem v Ljubljani, ki je prevzela organiziranje turistične ponudbe na vasi, podeželju, ponuja predvsem turistične kmetije, ki so načrtno zgrajene za sprejemanje gostov - vsaj v Pomurju je tako. Tu so še klasične turistične agencije, ki v glavni odvažajo goste v druge države, domača ponudba pa jih niti ne zanima. Ugotavljamo, da se je število legalnih zasebnih turističnih sob v zadnjih dvajsetih letih drastično zmanjšalo (v severovzhodni Sloveniji), kar je posledica sodelovanja zdravilišč in hotelov v kriznem času in preostrogih predpisov z enakimi zahtevami za hotelske sobe in za turistične sobe v stanovanjskih hišah in turističnih kmetijah. To pa je tudi eden najpomembnejših razlogov, da je turistična ponudba v Sloveniji tako enolična, da je bivanje turistov enako, najsi prespijo v tem ali onem kraju v Sloveniji, na podeželju, v velikem mestu ali zdravilišču.

ECEAT je mednarodna mreža ekoloških turističnih kmetij, pristnih kmetij, kjer kmetujejo in se preživljajo na tradicionalen, okolju prijazen način, brez najodobnejše mehanizacije, raznih zaščitnih in okolju škodljivih sredstev. Počitnikovanje na takšni kmetiji, ki seveda odseva tudi značilnosti določene pokrajine in njene zgodovine, je danes v svetu in oziroma najbolj moderno, nekaj posebnega, za kar se zaenkrat odločajo le redki, bo pa čez čas vedno bolj iskano. Medtem ko hočemo mi našo pokrajino (hotela, zdravilišča in kmetije) čedalje bolj poevropiti, so drugje začeli iskati tisto nekaj, kar je drugačno od njihovega, že znanega. Čas je, da poskušamo takšne vrednote, kakor na hrbovske kmetije, majhne kmetije s pestro strukturo poljščin, tudi cele Goričke vasi, obdržati, jih podpreti in jim pomagati preživeti. Za kaj takega ne potrebujemo velikih projektov! Za primerjavo: na Poljskem imajo v ponudbo ECEAT vključenih 100 takšnih kmetij, v Češki republiki pa 70.

V Sloveniji jih imamo le 15 (ena je v Bukovnici), ki pa seveda vse niso registrirane za turistično dejavnost. In spet prihaja do zapletov - tako kot je mnogokrat prej, zaradi česar smo vedno zaostajali za drugimi -, ko zakonodaja ni usklajena s sodobnimi svetovnimi tokovi. Potrebno bi bilo le čim prej sprejeti zakon o turizmu, ki bi dovoljeval tudi takšne vrste turizem, ki je nekaj posebnega, za katerega ne morejo veljati enaki pogoji kot na primer za motele ali gostilne. Njihove sobe za goste so takšne, v katerih spijo tudi drugi družinski člani (to ni hotelska soba s sanitarnimi in njihova kopalnica je takšna, kakršno uporabljajo vse navadne družine, kuhinja je povsem navadna družinska kuhinja in ne gostilniška kuhinja ... Tega inšpektorji ne razumejo, ker pač nikjer ni zapisano, da je dovoljeno. Poznajo le zakon o gostinstvu: kdor se ukvarja z gosti, ga mora spostovati in pika. Čas bo, da se nekaj spremeni tudi v predpisih, ali pa bomo res začeli verjeti, da se v resnici ni nič spremenilo, ker se ni nič spremenilo v glavah!

BERNARDA B. PEČEK

pi v zunanjetrgovinskih zakonih, deviznih zakonih, standardih, kakovosti, ekologiji ... Ljudje namreč večkrat napačno mislijo, da ima Phare na voljo ne vem kakšen denar, pa ni tako.

Ali razmišljate o skupni usodi, prihodnosti Pomurja in Medžimurja?

Kar dobro poznam Prekmurje in Medžimurje. To sta zelo podobni pokrajini, ki imata dragocene meščane in vaščane. 1968. leta je bilo na sezonskem delu v Nemčiji in Avstriji 17 tisoč Medžimurcev. Tudi Prekmurcev je bilo veliko na sezonskem delu. Oboji so zelo delavni in vzorni gospodarji, posebej v kmetijstvu. Že takrat, ko so delali v tujini, so se naučili tržno razmišljati, zato so v nekem smislu tudi dobri podjetniki.

Se ne bojite, da se bodo pojavile kakšne problematične gradnje ob meji ali kakšni drugi problemi, povezani z državno mejo, ki deli tudi Pomurje in Medžimurje?

Poskusov kakšnih nepravilnih gradenj ob meji z avstrijsko ali poljsko mejo ni bilo ne v ene in ne v druge strani. Smo »rekreativna zona«, zato moramo posvetiti veliko pozornost zaščiti okolja in morata obe regiji spoštovati loške standarde. Razvijati moramo na kmetih in podeželju, če so ceste - pohvalimo se lahko 30 registriranimi vini z geografskim poreklom. Vi jih imate, toda za naše majhno vinogorsko območje je to precej. Glede meje pa: naši gospodarstveniki niso zadovoljni zaradi dvanajstih razmerami zaradi meje. Vsi težimo k »mehki meji«, da bi se morali čim prej dogovoriti glede meje in drugih vprašanj med Ljubljano in Čakovecem. Veliko možnosti imamo namreč v obojestranskem sodelovanju in iskanju novih trgovin mi kot zbornica namreč moramo imeti interese gospodarstva in ne nedržment, druge oboje strani sprejemajo drugje.

BERNARDA B. PEČEK

Po devetih dneh so v Gornji Radgoni zaprli letošnji kmetijski sejem

V znamenju kakovosti in vključevanja v Evropo

Sejem, ki ga je spremljal pester program strokovnih prireditev, je obiskalo 185 tisoč obiskovalcev

Za nami je letošnja največja sejemska prireditev v pokrajini ob Muri. Mednarodni kmetijsko-živilski sejem, ki je bil tokrat že 33. po vrsti, je v nedeljo sprejel še zadnje obiskovalce, razstavljalci pa so razstavljeno blago v glavnem že tudi pospravili. Mnogim ga ne bo potreba odražati domov, saj so kupčije na sejmu cvetele in veliko razstavljenih izdelkov so v devetih dneh sejma tudi prodali. Da kmetijski sejem v Gornji Radgoni postaja osrednja tovrstna sejemska manifestacija v tem delu Evrope, se je letos ponovno potrdilo, saj je zanimanje zanj iz leta v leto večje. Ob vходу na sejmski prostor so organizatorji letos izobesili 30 državnih zastav, več kot 1.300 razstavljalcev pa je postavilo na ogled svoje najnovejše izdelke. Med njimi so prevladovali kmetijska mehanizacija ter oprema in reprodukcijski material za kmetijstvo, veliko je bilo izdelkov živilskopredelovalne industrije, dobri del pa so tudi letos namenili razstavi živine - od govedi in konj do drobnice in perutnine. Seveda je bilo tudi precej blaga, ki na kmetijski sejem morda ne sodi, vendar je sejem v Gornji Radgoni več kot samo kmetijsko-živilski. Prav po tem ga poznajo obiskovalci in temu je pripisali tudi vsakoletni množični obisk te prireditve. Tudi letos so jih našteali okoli 185 tisoč in veliko med njimi je bilo tudi takih, ki na sejem niso prišli zgolj iz zanimanja za kmetijstvo.

Razstavljalci pa na sejem prinašajo predvsem tržni učinki, zato tudi ne preseneča, da nanj prihaja vedno več novih. Skoraj tretjina vseh razstavljalcev se je letos na sejmu predstavila prvič, kar petina jih je prišla iz tujine, to pa je najboljši dokaz, da je sejem na posrečeno izbrani lokaciji, na stičišču meja štirih držav

in tako rekoč na meji med Vzhodom in Zahodom.

Ti bi seveda prikazali še veliko več, kot smo lahko videli letos, vendar je bilo 20 tisoč kvadratnih metrov zaprtih in 42 tisoč kvadratnih metrov odprtih razstavnih površin premalo, da bi organizatorji lahko ugodili vsem željam.

Če so si organizatorji lanskega sejma za slogan prireditve izbrali dobrososedske odnose, so letos slogan namenili kakovosti in Evropi. Prav kakovost je namreč tudi za slovensko kmetijstvo odločilna za vključevanje v Evropo, brez slednjega pa si tako rekoč ne more zamisliti svojega preživetja. Približuje Evropi so letos organizatorji sejma vzeli zelo resno, zato so sejmski prostor ponudili Evropi za njeno promocijo Slovenije in predstavitvi slovenske kakovosti za Evropo.

Enakovreden pečat kot razstave je sejmu v Gornji Radgoni tudi letos dajal bogat program spremljajočih strokovnih prireditev. Kar nekaj se jih je zvrstilo vsak dan, večina jih je dosegla svoj namen, prav strokovni posveti pa so v sejmskih dneh pritegnili v Gornjo Radgono tudi številne kmetijske strokovnjake in gospodarstvenike. Posebne pozornosti je bil prav gotovo deležen obisk Franza Fischlerja, komisarja za kmetijstvo v Evropi.

ski uniji, njegov obisk pa so slovenski kmetijci izkoristili tudi za seznanitev z razmerami v kmetijstvu v državah te zveze. Tudi zagotovilo, da ima Slovenija vse možnosti za članstvo v Evropski uniji, so dobili od njega, sodeč po izkušnjah, ki jih imajo s članstvom avstrijski kmetje, pa se nam tja ne bi smelo preveč muditi. Se pa morajo kmetijci na to že zdaj ustrezno pripravljati, saj zanje druge izbire tako rekoč ni.

In če bi uspeh neke prireditve ocenjevali tudi po obisku ugodnih politikov in drugih predstavnikov javnega in gospodarskega življenja, potem bi za sejem v Gornji Radgoni lahko zapisali, da je bil uspešen. Kar nekaj ministrov, domačih in tujih, parlamentarcev, predstavnikov drugih sejmov in politikov je obiskalo letošnje sejmske prireditev, ki jo je slovesno odprl sam predsednik države. Koliko pa je uspelo kmetijcem te obiske izkoristiti v prid kmetijstva, je seveda drugo vprašanje.

Sejem pa se tudi letos ni mogel izneveriti tradiciji, saj skorajda ni bilo leta, ko sejma ne bi popostrilo deževje. Tudi tokrat je bilo tako, vendar kaže, da obiskovalcev to več ne moti in ne vpliva na razpoloženje na prireditvi. Razpoloženja na sejmu namreč ne ustvarja vreme, pač pa ljudje in le nekaj manj kot 200 tisoč obiskovalcev je letos to ponovno potrdilo.

LUDVIK KOVAČ

Kmetijsko ministrstvo »odkrilo« sonaravno kmetovanje

Sprejetje strogih meril je nujno

Čeprav se nekateri že več let trudijo kmetovati v skladu z naravo, so jih snovalci vladnega projekta kar spregledali

V okviru kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni so v četrtek, zadnji avgustovski dan, pripravili tudi predavanje o sonaravnem kmetovanju. Organizatorja sta bila Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano (svetovalna služba) in Biotehniška fakulteta v sodelovanju s Kmetijsko izobraževalno skupnostjo iz Avstrije. Posebna strokovna komisija na državni ravni naj bi se v prihodnje ukvarjala prav s sonaravnim kmetovanjem, saj Slovenija nima sprejetih še nobenih predpisov in meril. Prav tako pa naj bi s sredstvi Pharea oblikovali dve poskusni »biološki kmetiji«. V Nemčiji imajo ta čas registriranih že 56 tisoč, v Avstriji pa 20 tisoč bioloških kmetij.

Slovenija je zelo pozno začela razmišljati o drugačnem kmetovanju. Ali to res pomeni, kakor je povedal Ervin Kuhar (direktor Uprave Republike Slovenije za pospeševanje kmetijstva), da smo v slovenskem kmetijstvu v primerjavi z drugimi ohranili kar veliko stopnjo sonaravnosti? Če to ne poteka po nekih uveljavljenih predpisih, ga ne priznajo in ga enostavno ni, čeprav je morebiti zelenjava iz naših njiv še vedno bolj zdrava kot biološka zelenjava iz Nemčije. Kmetija mora biti prijavljena, izpolnjevati mora določene pogoje, pridelke morajo pridelovati po določenih merilih, vsemu temu primerna pa mora biti tudi cena. In prav višja cena je verjetno pričala marsikaterega kmeta v Nemčiji in Avstriji, da je postal biokmet. Zaradi majhnih površin obdelovalne zemlje in še ne preveč intenzivnega kmetovanja naj bi bilo biološko pridelovanje hrane tudi ena od rešitev za slovensko kmetijstvo.

Malce nerodno pri vsej stvari je, da sonaravno kmetovanje propagirajo tisti, ki so pred leti zagovarjali intenzivno kmetijstvo (svetovalna služba), torej kmetovanje ob pomoči tehnoloških in kemičnih sredstev. Čudno je tudi to, da so predavatelji nastopili kot veliki odkritelji in rešitelji slovenskega kmetijstva, pri tem pa so namerno pozabili, da se tudi v Sloveniji nekateri že kar dolgo ukvarjajo s pridelavo pridelkov na drugačen, naravi prijazen način. Kakorkoli: razveseljuje dejstvo, da se je tudi kmetijsko ministrstvo začelo zanimati za drugačno kmetovanje, da je v ta namen oblikovalo posebno skupino (mladih) strokovnjakov in da bo verjetno rezerviralo tudi določena sredstva - torej ne bodo dobivali subvencij le tisti, ki bodo porabili čim več škropiv, ampak tudi tisti, ki bodo gnojili zemljo le z naravnim hlevskim gnojem in zatirali škodljivce z naravnimi sredstvi. Sodobno kmetijstvo (kar smo pod sodobno pojmovali do sedaj) je eden največjih onesnaževalcev podtalnice in zraka. Sonaravno kmetovanje pa je želi gospodarjenje čim bolj približati naravi in ga uskladiti z njenimi zakonitostmi, ustvariti sožitje med človekom in naravo.

Biokmetovalci se že dolgo povezujejo v združenja, že 20 let deluje organizacija IFOAM. Torej smo se Slovenci res zelo pozno spomnili drugačnega načina kmetovanja, ki je v svetu že dolgo leta uveljavljen in tudi zelo dobro plačan. Čim prej bo potrebno oblikovati zelo stroga merila, po katerih se bodo ocenjevali in označevali pridejki in izdelki. Verjetno pa bomo o naslednjih imenih oziroma predavateljih na minule posvetu v prihodnosti še veliko slišali: Rok Mihelič (Biotehniška fakulteta, Oddelek za agronomijo), doc. dr. Mihaela Černe (Kmetijski inštitut Slovenije) in prof. dr. Ivan Štuhec (Biotehniška fakulteta, Oddelek za zootehniko).

BERNARDA B. PEČEK

Ljutomerski Mikrokozmos, ki se že vrsto let ukvarja s sonaravnim kmetovanjem, o četrtekovem posvetu v Gornji Radgoni ni bil obveščen, niti ni bil povabljen kot sodelujoči pri predstavitvi. Ministrstvo za kmetijstvo je Mikrokozmos sicer obvestilo o ponudbi Nizozemcev, da bi s sredstvi Pharea oblikovali dve biokmetiji, vendar šele potem, ko s svojim načrtom, da bi sredstva namenili za obnovo holskega posestva Pohorski dvor, niso v celoti uspeli. Tudi Mikrokozmos je prijavil kmetijo iz Bukovnice, vendar doslej še ni dobil odgovora.

Septembra višje najemnine v neprofitnih stanovanjih Enkrat dražje življenje pod najemniško streho

Z višjo najemnino do ekonomske cene in denarja za nova stanovanja

V času dopustov so bile sprejete pomembne odločitve. Koliko sploh jih je bilo, se ne vemo, lahko pa začnemo ugibati o tem, zakaj ravno med dopusti. Med pomembne odločitve vsekakor sodi Pravidnik o metodologiji za oblikovanje najemnin v neprofitnih stanovanjih, ki ga je podpisal minister za okolje in prostor dr. Pavel Gantar in ki je bil objavljen v drugi polovici avgusta. Prinaša namreč višje najemnine za neprofitna stanovanja. Stanovalci bodo tako že v septembru za ta mesec morali plačati višje najemnine. Pravidnik deli najemnino v dve skupini, in sicer za stanovanja, ki so bila zgrajena pred uveljavitvijo stanovanjskega zakona in po njem. Za stanovanja, zgrajena do najemnine višale postopno, za novejša pa bodo že s septembrom višje v povprečju za 119 odstotkov. Po določitvi pravilnika sme znašati neprofitna najemna vrednost največ 2,9 odstotka letne vrednosti stanovanja, zgrajenega pred sprejetjem stanovanjskega zakona, za novejša pa najemnine za neprofitna stanovanja se torej skrajšuje amortizacijska doba za stanovanje z 200 na 60 let, najemna pa postaja tedaj bolj ekonomska. To z drugimi besedami pomeni, da bo lastnik takega stanovanja na ta način lahko zbral v tem času denar za novo stanovanje.

točki. Drugačna namreč velja za izračun obrokov za plačilo stanovanja, kupljenega po stanovanjskem zakonu. Slednja je vsak mesec objavljena v Uradnem listu.) Stanovanjska točka za izračun neprofitne najemnine tako znaša 3,75 nemške marke v toolarski protivrednosti, preračunane po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan obračuna. Pravidnik, ki na novo določa neprofitno najemnino, tudi določa, da začne ta vrednost točke veljati takoj za novejša stanovanja, medtem ko bodo pri stanovanjih, zgrajenih pred sprejetjem stanovanjskega zakona, vrednost toč-

Prikaz izračuna najemnine za neprofitno dvosobno stanovanje v Lendavski ulici 13 v Murski Soboti

Najemnina za september '95
 Vrednost točke (153,69) x št. točk (342) x površina (55,50) x korekc. fakt (1) x odstotek najemnine (2,9) : 12 = 7 049,88 = 7 050,00 SIT
 Izračun je napravljen za stanovanje, zgrajeno pred letom 91, in zanj velja postopno zviševanje neprofitne najemnine. Za to isto stanovanje bo stanovalec avgusta prihodnje leto moral odšteti nekaj več kot 14 tisočakov, seveda če se srednji tečaj Banke Slovenije za marko v naslednjih dvanajstih mesecih ne bo spreminjal. To pa seveda težko verjamemo, zato se bodo neprofitne najemnine poviševale po dveh tih: tako zaradi povišanja, ki ga določa pravilnik, in zaradi tega, ker je vrednost stanovanjske točke vezana na tečaj marke, ki pa je fleksibilna ali spremenljiva določilnica.

ke povečevali postopno v dvanajstih mesecih.

Tako bo septembra, prvi mesec, upoštevana vrednost točke v toolarski protivrednosti 1,88 mar-

ke, drugega 2,05, tretjega 2,22, četrtega 2,39 in tako vse do 3,75 marke v mesecu avgustu leta '96.

MAJDA HORVAT

Srečanje obmejnih regij

Kadrovsko in organizacijsko sodelovanje ob meji kot pomoč gospodarskemu sodelovanju

Glede na to, da je bil pred leti velik problem, kako sploh navezati in vzpostaviti stike med regijami ob meji, v kakšnem jeziku se sporazumevati in o čem se sploh pogovarjati, je danes za navezavo stikov med pokrajinami, ki jih ločuje državna meja, potrebna zgolj volja. Tako je komentiral razvoj obmejnega sodelovanja predstavnik gospodarske zbornice iz madžarske Zalske županije na minulem srečanju obmejnih regij v Radencih (31. avgusta). Predstavniki obmejnih pokrajin Avstrije (Štajerske), Madžarske (Zalska in Železna županija) in Slovenije (Pomurje) so se že večkrat sestali, prvič pa so se srečanju pridružili tudi gostje iz obmejne hrvaške pokrajine Medžimurja.

Če je bilo srečanje v Radencih prvo v taki sestavi, pa nikakor ni bilo tudi zadnje. Za nadaljnje povezovanje ni zainteresirano samo Pomurje s tukajšnjo območno gospodarsko zbornico (ki je najbolj zaslužna za tesnejše povezo-

bi postali močnejši - upoštevanja vredni v svoji državi in učinkovitejši do Evropske unije pri pridobivanju sredstev. Zato naj bi sodelovanje v prihodnje dvignili na višjo raven s pomočjo ustreznega akta o sodelovanju.

Jože Drogenik z Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj je s svojim kratkim referatom potrdil upravičenost tesnejšega obmejnega sodelovanja regij; povedal je, da so najnovejše mednarodne raziskave dokazale, da poteka največ menjave na območju radiusa od 500 do 1000 kilometrov.

Torej nima smisla sanjariti o nekem oddaljenih deželah, ampak

se je bolje posvetiti sosednjim državam. Obmejne regije so še posebej zanimive za majhna podjetja, teh pa je veliko tudi Sloveniji, kjer ima le 500 podjetij več kot 500 zaposlenih; število malih podjetij se je povečalo za več kot 10-krat, tako da jih je danes že okrog 40 tisoč.

Sicer pa ima vsak svoja specifična pričakovanja. Eni si želijo najti nov trg, drugi želijo priti do cenejših surovin, tretji bi radi dobili napotke glede lastninstva in organiziranja, četrta spet bi potrebovali pomoč pri izobraževanju. Glede na to, kakšno predstavitev pomurskega gospodarstva je pripravila Območna gospodarska zbornica za Pomurje (računalniško programirana predstavitev je delo Creativa), bi lahko pomagali sosednjim pokrajinam tudi na tem področju, torej pri vzpostavitvi nove informacijske mreže, kjer bi se zbirale in posredovale informacije za sosednje pokrajine Pomurje, Medžimurje, Zalsko in Že-

lezno županijo ter Štajersko. Tudi sicer je Pomurje središče pokrajinskega obmejnega sodelovanja, hkrati pa bi kazalo vzpostaviti osnove za tesnejše nadaljnje sodelovanje s konkretnim dogovorom o ustanovitvi krajinjskega parka Goričko - Raba - Stražna krajina (informacijski sedež bi bil pri Gradu) in morebitno slovensko-hrvaško skupno ustanovitev krajinjske parka Mura.

S tesnejšim sodelovanjem na gospodarskem področju imajo tudi več možnosti pridobiti si nove trge. Res pa je, da bo sodelovanje na poslovnem področju toliko obsežnejše, kolikor več bo drugih stikov. Skupaj z avstrijskimi kolegi bi morali proučiti možnosti za vključitev obmejnega sodelovanja v program Phare, kajti še vedno je eden glavnih problemov pomanjkanje pravih informacij, kako pridobiti mednarodna sredstva.

BERNARDA B. PEČEK

Obiskali smo novo Občino Gornji Petrovci

V slogi je moč!

Novoustanovljena Občina Gornji Petrovci je sestavljena iz treh krajevnih skupnosti, in sicer Križevci, Gornji Petrovci in Šulinci, kamor spada 14 vasi. To so poleg prej omenjenih krajev še Košarinci, Kučeč, Boreča, Adrijanci, Stanjevci, Lucova, Peskovci, Neradnovci, Panovci, Martinje in Ženavlje. Na tem območju živi približno 2.700 prebivalcev. Murin in Agromerkurjev obrat ter Kompas s sedežem v Gornjih Petrovcih so kolektivi z največ zaposlenimi delavci, čeprav se marsikdo še vedno vozi na delo v 25 kilometrov oddaljeno Mursko Soboto. Tudi v Križevcih premorejo manjši obrat Pletilstva. Potrebovali bi še proizvodni objekt s 150 delovnimi mesti. S tem bi ohranili delovno silo in iskali prave investitorje, saj nekateri stari prostori samejajo.

Ceste pomenijo življenje

»Bili smo med prvimi občina, ki so sprejele tako statut, poslovnik kot proračun. Slednji je vreden 152 milijonov tolarjev, v kar so zajeta tudi dodatna republiška dopolnilna sredstva. Gre predvsem za infrastrukturo na demografsko ogroženem območju, potem za denar za Osnovno šolo Gornji Petrovci, za kulturni spomenik sv. Trojice v Gornjih Petrovcih in za ureditev posledic naravnih nesreč, zlasti plazov. Ta dopolnilna sredstva predstavljajo skoraj polovico zneska celotnega občinskega proračuna, so pa izrednega pomena za dokončanje letošnjih naložb. Bistveno je prav gotovo, da smo se odločili za poseben projekt zgraditve cest, in sicer v naseljih. Tako je v vasi Boreča urejenih 1.730 metrov ceste, ki so jo pred kratkim tudi asfaltirali. Kmalu bo končana tudi dva kilometra dolga cesta v Križevcih. Nato bo na vrsti cesta v Stanjevcih (1.600 metrov) in približno kilometrski odsek v Šulincih. Omenjena dela morajo biti končana do 31. oktobra letos, saj je tak rok določen v podpisanih pogodbah,« nam je povedal župan Občine Gornji Petrovci Franc Šlihthuber.

Po večletnih prizadevanjih pa pripisujejo velik pomen tudi dokončni ureditvi republiške ceste. »Zdaj načrtujemo njeno obnovo na odseku od petrovske osnovne šole do pokopališča v Adrijancih in celotno ureditev dvorišča pri omenjeni šoli zaradi varnosti pri vožnji otrok. Ta dela se bodo začela letošnjo jesen, pri čemer je denar zagotovljen v državnem proračunu. Na preostalem delu te republiške ceste do križišča v Gornjih Petrovcih, ki pelje od Murske Sobote proti Hodošu, se predvideva popravilo in preplastitev v dolžini 500 metrov v Stanjevcih pa tudi dokončno popravilo ceste v Gornjih Petrovcih do tamkajšnje osnovne šole.« Sicer pa so v preteklih treh letih asfaltirali več kot 20 kilometrov vaških cest, zato je toliko lažje uresničevati dokaj obsežen

OBNOVA CEST - za to območje je ta naložba vsekakor velikega pomena.

program posodobitve cestnih povezav na njihovem območju. »Imamo pa veliko težav, ker je območje Košarovec, Kučeča in Panovec eno od najmanj razvitih, ki mu prejšnja soboška občina in država nista namenjali dovolj pozornosti. Na tem območju je več kot 50 kilometrov nea-

sfaltiranih cest. Zato so se ljudje izseljevali,« dodaja naš sogovornik.

Nova podoba petrovske šole

Naslednja velika zadeva v okviru te majhne občine so vsekakor vzdrževalna dela v osnovni šoli Gornji Petrovci. Objekt je namreč star že skoraj 33 let in je marsikaj dotrajalo. »To velja v prvi vrsti za šolske klopi, mize in stole, katedre in drug inventar, npr. vhodna in notranja vrata, parket itd. Ko sem prevzel to funkcijo, mi je bilo zelo težko, ko sem videl, da otroci v razre-

NE MANJKA MU NAČRTOV - župan Občine Gornji Petrovci Franc Šlihthuber.

župana Občine Gornji Petrovci Franca Šlihthuberja.

venije. Takrat smo predstavili svoje težave in posamezne zadeve argumentirali. Zvedeli smo, da je letošnji plan Telokoma narejen in da se moramo uvrstiti v plan za prihodnje leto že septembra, da bi marca leta 1996 lahko začeli z naložbo. Cena telefonskega priključka je zdaj dejansko 102 tisoč tolarjev, naše celotno omrežje v krajevnih skupnostih Gornji Petrovci in Šulinci pa bi stalo okrog 95 milijonov. Za približno 350 telefonskih naročnikov nam primanjkuje okrog 50 milijonov SIT, kar naj bi bila dodatna sredstva Telekomu za naslednje leto. Po zagotovilih direktorja soboške poslovne enote Telekomu gospoda Kavaša bomo leta 1996 uvrščeni v program del. Gospod Kavaš je namreč obljubil, da bo vsaka vas naše občine že letošnjega septembra dobila telefonsko govorilnico.

MRLIŠKA VEŽICA V STANJEVCIH - je med najlepšimi tovrstnimi objekti.

dih nimajo tekoče vode. To se pravi, da niso izpolnjeni niti osnovni higienski pogoji za normalno izvajanje pouka. Že v prejšnji soboški občini so inšpekcije pisale odločbe, vendar ni bilo dovolj posluha za odpravo tega problema. Ob razumevanju ministrstva za šolstvo smo dobili nekaj denarja, ki je omogočil začetek obsežnih del. Celotna vrednost letošnjih vzdrževalnih del v šoli znaša okrog 10 milijonov tolarjev. Tako bo notranjost šole povsem obno-

Da na njihovem območju ne pozabljajo tudi na kulturne spomenike, dokazuje cerkev sv. Trojice v Gornjih Petrovcih, ki bo namreč kmalu obnovljena. Precej denarja so dobili od kulturnega ministrstva, preostali delež pa so zagotovili iz občinskega proračuna. V prihodnje naj bi pozornost namenili tudi drugim kulturnim spomenikom. »S pomočjo raznih programov v okviru države, zlasti kmetijskega ministrstva, si prizadevamo, da bi pridobili dodatna sredstva. V tej zvezi smo posebno pozornost namenili izvolitvi posameznih odborov občinskega sveta, kot so za infrastrukturo, šolstvo, zdravstvo, turizem in kulturo. Naloga teh odborov je, da izdelajo določeno strategijo. Tako je odbor za kmetijstvo že izdelal program sofinanciranja za letos, zlasti za jesensko setev, in sicer za nakup semenske pšenice. Na voljo so tudi brezplačna sredstva za analizo zemlje, nekaj denarja pa bo tudi za regresiranje naku-pa strniščnih posevkov. Tudi drugi odbori so se resno lotili svojega dela in usklajujejo svoje programe za normalno delovanje občinskega sveta.«

Velik problem sta telefonija in voda

»Na mojo pobudo smo skupaj z gospodom Farkašem (načelnikom Upravne enote Murska Sobota, op. p.) organizirali sestanek v Murski Soboti, ki se ga je udeležil direktor Telekomu Slo-

Nekatere vasi imajo le dva ali tri telefone.«

Nemalo težav je tudi z vodo-vodom. V Martinju, Ženavlju in delno v Boreči je pred nedavnim večjim deževjem primanjkovalo pitne vode, saj so bili potoki dobesedno izsušeni. »Zato za naslednje leto skupaj z ministrstvom za okolje pripravljamo natečaj za gradnjo teh komunalnih objektov. Pomembna je tudi elektrifikacija, za kar smo iz občinskega proračuna namenili okrog 2 milijona tolarjev za sofinanciranje programa zgraditve električnega omrežja v Križevcih Žlaci in Ženavljah Kovačev breg. Pravkar poteka javni razpis za ureditev poslovnih prostorov Občine Gornji Petrovci. Svoj prostor imamo v zgradbi SKZ Panonka, kjer so še Zavarovalnica Triglav, kmetijska pospeševalna služba in hranilno-kreditna služba. Prizadevamo si, da bi pridobili malo boljše prostore. Zato načrtujemo ureditev dvorišča s parkirnim prostorom, ureditev strehe, fasade in notranjih prostorov, o čemer smo se dogovorili za sofinanciranje z drugimi partnerji. Sredstva za ta namen pa ne bomo porabili iz občinskega proračuna, ampak gre za posebno »zagonoska« sredstva, ki jih je prispevala država.«

Zadnji dve leti so precej pozornosti namenili tudi urejanju mrliških vežic. »Izstopajo tovrstni objekti v Stanjevcih, Križevcih in Gornjih Petrovcih pa tudi Adrijancih. Drugi kraji pa so zajeti v štiriletnem programu del. Posebna skrb je namenjena tudi urejenosti okolice mrliških vežic, ki morajo dobesedno postati domovi mirnega počitka.«

Rekreacijsko središče v Gornjih Petrovcih?

Nismo se seveda mogli izogniti raznim dejavnostim, s katerimi se lahko ponašajo v petrovski občini.

Ob dokaj razvejenem nogometu in malem nogometu si prizadevajo, da bi iz proračuna zagotovili dovolj denarja za njihovo normalno delovanje. »Z Evangeličansko cerkvijo v Gornjih Petrovcih se dogovarjamo za pridobitev zemljišča pri stari Horvatovi gostilni, kjer bi radi

zgradili rekreacijsko središče z dvema teniškim igriščema in bazenom. To bi bila velika pridobitev tudi za Osnovno šolo Gornji Petrovci. Med željami smo zapisali tudi večnamensko športno dvorano, ker v občinskem središču nimamo nobenih zmernih prostorov, v katerih bi lahko v jesenskih, zimskih in spomladanskih mesecih izvedli kakšno športno prireditev oziroma bi člani športnih klubov lahko trenirali.«

»Za turizem je osnovna nedvomno Kompas v Gornjih Petrovcih, ki mu sledijo številni gostinski lokali. Zlasti zanimiva je izletniška točka Pindža, kjer poskuša nov lastnik Dani ohraniti tradicijo. Zato se vedno vsi ljudi odloča za obisk te točke. Želimo, da bi ob tem objektu postavili še kako dodatno zgradbo, zanimivo za širši krog ljudi. Mislim imamo tudi postaviti razglednega stolpa, od koder bi lep pogled na avstrijske Alpe, madžarsko kotlino. Tak ste smo že imeli blizu Sv. Ance, ki je vsekakor atrakcija.«

»Ker sem sam gasilec in predsednik gasilskega društva v Stanjevcih, ne morem mimo gasilstva. V občini smo uspeli ustanoviti gasilsko poveljstvo in pripravili vsa sektorska tekmovanja. 17. septembra letos pripravimo prvo občinsko gasilsko tekmovanje v Križevcih.«

Po mojem bi morali imeti vsi gasilci enake obleke. Mislim, da smo za varovanje premoženja in gašenje požarov dokaj dobro usposobljeni. Vsa gasilska društva imajo osnovno orodno opremo, črpalko in dodatno opremo. Zadnje čase se je precej pozornosti namenilo ureditvi vaših gasilskih domov, saj bomo najspesnejše nagradili. Skupaj z ministrstvom za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano smo posebno skrb namenili urejanju gozdnih cest. Letos bomo uredili več kot 1.500 metrov gozdnih cest in pripomogli k ohranjanju gozda ter lepši povezavi,« nam je ob koncu povedal prvi moštvo petrovske občine.

Njegovo geslo, da je v slogi moč, se potrjuje na slehernem koraku, saj je ravno dobro sodelovanje med prebivalci te občine jamstvo za uspešno delo v prihodnje.

MILAN JERŠIČ

PISMA, MNENJA, STALIŠČA ...

Spoštovani gospod Jevšek!

Pravično me sprašujete. Kaj sem naredil proti narkomaniji? Šele če sem kaj naredil, imam pravico pisati o rehabilitaciji konoplje, kar je vsekakor kočljiva reč. Vsaj tole sem naredil: dokler sem poučeval na gimnaziji, sem dijake odvracal od spogledovanja z drogo, vedno znova in na jedek način, zasmehoval sem duha, ki se lahko vzpne samo ob pomoči narkotikov. Tak je pač moj način, ne vem, če bi vam bil všeč, a kakor sami pravite, proti temu moramo delati »vsi skupaj«, pod čemer razumem, da tudi na vse načine. Meril sem na samospoštovanje in samovšečnost mladih ljudi, poučeval sem filozofijo in jim pripovedoval, da je ukvarjanje z njo boljši način za letenje v duhu kakor na krilih omame. Upal sem in upam, da je dovolj drugih, ki jih odvracajo s tem, da jim pripovedujejo o skrajnih bolezenskih in bivanjskih posledicah zasvojenosti. Pred kratkim, po smrti tistih mladih nesrečnikov, sva se s prijateljem Vladom Kreslinom, znanim pevcom, ki ima velik, velikokdaj voditeljski vpliv na mlade, pogovarjala, koliko lahko on naredi proti narkomaniji. Spraševal sem ga, če ga je že kak župan ali drug politik prosil, naj pred nastopom ali med njim mladim reče kako proti drogi. Ni ga še. Rekla pa sva, da bi bilo to dobro in Vlado to počne. Novemu soboškem kaplanu in znanu Lujzku Benkoviču sem v prvem pogovoru po tistem, ko je nastopil to mesto, svetoval, naj se posveti narkomaniji. Rekel mi je, da sta se z župnikom o tem že pogovarjala, in naštel, kaj vse nameravata.

Nisem blatil policije, kritiziral sem samo njen obračun s konopljo. Če bi bila vinska trta

dobra še za kaj drugega, razen za pridobivanje omame, in bi se kdo odločil, da injo pomendral, bi pisal tudi proti narkomaniji, da bi celo sedaj, četudi ni koristna za nič drugo rabo. Vsaj proti uničenju samospoštovanja in samovšečnosti mladih ljudi, ki jih odvracajo s tem, da jim pripovedujejo o skrajnih bolezenskih in bivanjskih posledicah zasvojenosti. Pred kratkim, po smrti tistih mladih nesrečnikov, sva se s prijateljem Vladom Kreslinom, znanim pevcom, ki ima velik, velikokdaj voditeljski vpliv na mlade, pogovarjala, koliko lahko on naredi proti narkomaniji. Spraševal sem ga, če ga je že kak župan ali drug politik prosil, naj pred nastopom ali med njim mladim reče kako proti drogi. Ni ga še. Rekla pa sva, da bi bilo to dobro in Vlado to počne. Novemu soboškem kaplanu in znanu Lujzku Benkoviču sem v prvem pogovoru po tistem, ko je nastopil to mesto, svetoval, naj se posveti narkomaniji. Rekel mi je, da sta se z župnikom o tem že pogovarjala, in naštel, kaj vse nameravata.

Čeprav vi sodite drugače, trdite, da ste sva skrajna inštanca pri zatiranju narkomanije, bneji ste. To je tako scena, takšno družbo okolje. Ti ljudje iščejo izziv in vi ste pa drugi. Oni se hočejo igrati razbojnikov, v tem je prevladujoč motiv za tukajšnje poskušanje. To ni omalovaževanje tragedije. Najbolje se dati vzgajati. Kot sem seznanjen, ne gre za socialno kritične razmere, ki bi mladih napeljevale v uživanje drog. V glavnem so razmeroma dobro situiranega srednjega slovesa, ki bi jih lahko odvracalo od uživanja drog. V glavnem so razmeroma dobro situiranega srednjega slovesa, ki bi jih lahko odvracalo od uživanja drog. V glavnem so razmeroma dobro situiranega srednjega slovesa, ki bi jih lahko odvracalo od uživanja drog.

Dokler ni izpričano, da uživanje drog ne, ki ga nikakor ne zagovarjam, navala na uživanje tridih drog, sem prepričan, da je škoda, ker ste teptali konopljo. Morda pa mislite, da je vaše delo nevarno, da so v vaši moči tiska in moji, vam tudi za ceno ne bi odrekel pomoči.

STEFAN SMOLČIČ

Slovenski kmetijski izvoz ne pokrije niti polovice uvoza

Trgovanje z Madžari postaja vedno bolj zanimivo

Za kmetijce bi bil dobrodošel sporazum o obmejni menjavi in sodelovanju

Slovensko kmetijstvo največji del dohodka ustvarja z živinorejo. Okoli 140 tisoč slovenskih kmetij in kmetijskih gospodarstev ustvari 4,7 odstotka narodnega dohodka, tri četrtine prihodkov slovenskega kmetijstva ustvarja živinoreja, od te pa kar 60 odstotkov govedoreja. Zato je posestna sestava v Sloveniji zelo neugodna in zaradi razdobjenosti je kmetijska pridelava izredno draga. Kot je na nedavnem srečanju predstavnikov slovenskih in madžarskih kmetijcev dejal Ivan Čuč, državni sekretar za kmetijstvo, vlada zavestno ohranja višjo ravnanje cen, saj se zaveda pomena kmetijstva za slovensko državo.

Zlastno pridelavo v Sloveniji ne pokriva vseh potreb po hrani, zato jo moramo uvažati, pri nekaterih izdelkih pa pridelava presega potrebe in jih izvažamo. Z izvozom pa pokriva nekaj več kot polovico uvoza, saj je Slovenija lani izvozila za skoraj 400 milijonov dolarjev kmetijskih pridelkov in predelanih izdelkov, uvozila pa jih je za 700 milijonov dolarjev. Menjava z Madžarsko je pri kmetijstvu za

Slovenijo izrazito neugodna, saj od tam v glavnem uvažamo, na Madžarsko pa izvozimo zelo malo kmetijskih izdelkov. Tudi za letošnje prvo polletje je za kmetijsko menjavo značilen izrazit debelans, saj je Slovenija iz Madžarske uvozila za 50 milijonov dolarjev kmetijskih pridelkov, izvozila pa jih je le za 2 milijona dolarjev.

Tudi v prihodnje ni pričakovati, da bi se izvoz in uvoz uravnala,

Slovenija pa bo iz Madžarske še naprej več uvažala kot tja izvažala. Z Madžarsko ostaja še zlasti zanimivo trgovanje s pšenico, saj moramo v Sloveniji za zadovoljitev potreb letno dokupiti od 120 do 140 tisoč ton pšenice, pri kateri imajo Madžari tržne presežke, podobno pa je tudi s koruzo in ječmenom. Koruze Slovenija letno dokupi okoli 200 tisoč ton in ječmena okoli 100 tisoč ton, kar bi lahko bilo zanimivo za madžarske pridelovalce, primanjkuje pa nam tudi okoli 50 tisoč ton sladkorja. Slovenski govedorejci so bili v preteklosti precej vezani tudi na uvoz telet iz Madžarske, in ko se bodo razmere na tem področju normalizirale, se bo ponovno povečalo zanimanje za madžarska teleta. V več kot 90 odstotkih je Slovenija vezana tudi na uvoz oljaric, pri katerih ima Madžarska prav tako tržne presežke.

V veljavi je že sporazum o slobodni trgovini z Madžarsko, v katerem je kmetijstvo obeh držav deležno ustrežne zaščite, med državami CEFTE pa naj bi sčas-

ma prešli na brezcarinsko trgovanje. Ta prehod naj bi bil postopen in že prihodnje leto bo za nekatere kmetijske proizvode (za tiste, ki jih v državi ne proizvajajo, ter za semenski in plemenski material) veljala 0-odstotna carinska stopnja, za druge skupine kmetijskih proizvodov pa naj bi se carinske stopnje bistveno znižale. Države članice CEFTE naj bi do 1. januarja 1996 podpisale tudi sporazume o varstvu rastlin in živali (z Madžari je to že podpisano), strokovnjake obeh držav pa čaka še zahtevno delo priznavanja certifikatov kakovosti. Vse to naj bi prispevalo k temu, da bi se obseg sodelovanja med Slovenijo in Madžarsko še povečal, za kmetijce pa bi bila zlasti dobrodošla sklenitev ustreznega sporazuma o maloobmejni menjavi in sodelovanju. Od njega bi imelo koristiti predvsem gospodarstvo tega dela Slovenije, saj praksa kaže, da ima od podobnega sporazuma z Italijo koristi predvsem gospodarstvo iz zahodnega dela Slovenije. L. KOVAC

Jesensko konzerviranje krme

Krmo, ki jo pripravimo jeseni, to je koruzna silaža, bo krma za naslednje leto. Ni nam vseeno, kaj bomo krmili, zato se moramo potruditi, da bo koruzna silaža res kakovostna.

Pri pripravi koruzne silaže moramo biti pozorni na:

- primerno suho snov,
- dolžino rezi in drobljenje zrnja,
- tlačanje in pokrivanje silosa.

Suhe snovi pri silaži bi morale biti 30-40 %, to je optimalno 35 %. Pri tej suhi snovi je zrno v trdi voščeni zrelosti. To ugotovimo tako, da prelomimo storž in poskusimo iz zrna iztisniti sok. Če iz njega ne priteče bela tekočina, je koruza primerna za siliranje.

Če je suhe snovi pod 30 %, je silaža prevlažna, posledica pa je več skupnih kislin. Poveča se le koncentracija očetne kisline, ki pa si je v silaži ne želimo.

Optimalna dolžina rezi pri koruzni silaži je 0,5-1 cm. Zaradi vampa bi bili lahko delci silaže nekoliko daljši, vendar se pri 35 % suhe snovi zrno ne zdrobi, posledica pa je slabši izkoristek (v blatu najdemo cela zrna). Sodobni silažni kombajni zrno v celoti zdrobijo. Starejši tipi, kot je silažni kombajn SIP SK 80, opravljajo daljšo rez, zato je potrebno v ta tip vgraditi drobilno ploščo. Na tak način dosežemo 95 % zdrobljenost koruznega zrna.

S tem ko silažo tlačimo, iz silosne mase iztisnemo zrak. Zrak je glavni krivec za kvarjenje silaže. Zaradi zraka v silažni masi se razvije več škodljivih mikroorganizmov, ki fermentirajo očetno kislino, posledica pa je slabša ješčnost in večja izguba ogljikovih hidratov. Zrak omogoča tudi razvijanje škodljivih glivic kvasovk in plesni, kar povzroča poznejšo fermentacijo, in sicer ko silos odpremo. Da bo najmanj izgub, moramo silos dobro pokriti s plastično folijo ter ga obtežiti ob robu s peskom ali mivko. Pri slabem tesnenju folije zrak vdira v silos in kvari silažo.

Kako povečati hranilno vrednost silaže?

Koruzna silaža je energijsko bogata, beljakovinsko pa nekoliko revnejša. Ta primanklaj beljakovin lahko nadomestimo tako, da kombiniramo siliranje koruze in trave. Kombinirano travno silažo in koruzo laže in zanesliveje pripravimo v koristnih silosih. Travo lahko siliramo posebej, vendar moramo pri tem paziti, da je dovolj oveta (30-40 odstotkov suhe snovi). Z venenjem izboljšamo lastnosti zelene krme.

Te pa so:

- izhlapevanjem vode se poveča v travi koncentracija sladkorja, ki je pogoj, da se v silaži razvijejo v čim krajšem času mlečnokislinske bakterije,
- poveča se ozmotski pritisk, ki neugodno vpliva na nastanek škodljivih mikroorganizmov,
- pri silažah z nad 30 % suhe snovi ni izcednega soka, s tem pa si zagotovimo višjo hranilno vrednost.

Potek vrenja silaže

V naravi je na tisoče različnih mikroorganizmov, ki s krmnimi rastlinami pridejo v silos ne glede na to, ali je masa sveža ali uvela.

Suha snov silaže pa odločilno vpliva na vrsto organizmov, ki se bodo v silaži razmnožili. Če ima silosni material manj kot 25 % suhe snovi, je večja možnost, da se razvijejo očetnokislinske bakterije. Taka silaža je slabše kakovosti, smrdi po kisli očetni kislini, zaradi tega je tudi slabša konzumacija.

Kakovost silaže se še poslabša, če smo ob siliranju vnesli v silažni kup zemljo bodisi s travnika (krtine) ali ceste. Zemlja je vir okužbe klastridijev (maslenokislinskih bakterij). Te bakterije iz sladkorjev ali pa iz nastale mlečne kisline proizvedejo masleno kislino, ki ima zelo odvraten vonj. Druge maslenokislinske bakterije pa razgrajujejo beljakovine do amoniaka.

To sta dva primera slabe silaže. Mi pa si želimo, da bi imeli dobro silažo, zato se moramo izogibati napak, ki so opisane v prejšnjem odstavku.

Če pa imamo normalne razmere, se fermentacija silaže razvija po stopnjah:

1. faza dihanja rastlinskih celic

Rastlinske celice dihaajo tudi v silosnem kupu, pri čemer trošijo kisik, ki ga nismo iztisnili iz silažnega kupa. Pri dihanju razpadajo lahkotopni ogljikovi hidrati (sladkorji) v ogljikov dioksid in vodo, pri čemer se sprošča toplota. Če je v silaži več zraka, bo ta proces daljši in z njim bodo večje izgube. Zato moramo silažo čim bolj stlačiti, da iztisnemo zrak in skrajšamo to fazo fermentacije.

2. faza nastajanja očetne kisline

Očetna kislina je prvi proizvod mikrobiološke aktivnosti v silaži. Ker je v silaži še nekaj kisika, pride do razmnoževanja bakterij iz skupine Coli - aerogens, ki poleg majhnih količin mlečne kisline ustvarjajo očetno kislino. V procesu fermentacije proizvedejo nekaj očetne kisline mlečnokislinske bakterije heterofermentativnega tipa.

3. faza mlečnokislinske fermentacije

Mlečna kislina je glavni proizvod mikrobiološke aktivnosti med siliranjem. V glavnem so navzoče paličaste mlečnokislinske bakterije, nekaj malega pa je tudi okroglih mlečnokislinskih bakterij. Te proizvajajo iz lahkotopnih ogljikovih hidratov mlečno kislino in nekaj očetne kisline. Zelo težko je časovno določiti, kdaj nastaja očetna in kdaj mlečna kislina.

4. faza umirjanja procesa fermentacije

Mlečna kislina v tej fazi doseže vrhunec, kislost se zniža pod pH 4,2. Zaradi tega se zelo upočasnijo nadaljnja biokemijska aktivnost mlečnokislinskih bakterij, pri tej kislosti se tudi popolnoma ustavi delovanje drugih vrst bakterij, ki lahko živijo brez zraka. Aerobni mikroorganizmi se pa ne morejo razvijati zaradi pomanjkanja kisika v silosnem kupu, kisik je bil namreč porabljen, en del z dihanjem rastlinskih celic, drugi pa z razvijanjem aerobnih mikroorganizmov.

Prvi dve fazi trajata običajno kratek čas, to je 1-2 dni, tretja in četrta faza pa 15-20 dni. Po četrti fazi se proces vrenja ali fermentacije končuje tako, da je fermentacija povsem končana po treh tednih.

Če se pri procesu siliranja kislost ne zmanjša, to pa zaradi nepravilne tehnike siliranja ali premajhne količine lahkotopnih ogljikovih hidratov, se ne razvije dovolj mlečnokislinskih bakterij in pride do nadaljnjih mikrobioloških transformacij ter razgradenj predvsem beljakovin, kar pa smo že opisali na začetku.

(nadaljevanje prihodnjic)

Letos v Evropski uniji za dobro desetino manjši pridelek sadja

Povečano ponudbo pričakujejo do novega leta

Slovenski sadjarji izpostavljeni nelojalni konkurenci iz tujine

Pridelava sadja v Sloveniji iz leta v leto močno niha, na to pa vpliva predvsem pridelek v ekstenzivnih nasadih, ki so nagajeni k izmeničnosti. Čeprav imamo v katastru še vedno okoli 35 tisoč hektarjev, le-ti bistveno ne vplivajo na trg, saj sadje za trg pridelajo v Sloveniji na manj kot 5 tisoč hektarjih. Pridelek s teh površin predstavlja 7 odstotkov vrednosti vse kmetijske pridelave, s 60 tisoč tonami jabolk, 10 tisoč tonami hrušk in 8 tisoč tonami breskev v celoti oskrbujejo domači trg, poleg tega pa letno izvozimo še 17 tisoč ton jabolk in hrušk. Slovenski predelovalni industriji dajemo letno 20 tisoč ton jabolk in hrušk, 2 tisoč ton breskev, 1.100 ton višinj in 500 ton robide.

Z odpiranjem Slovenije so se tudi razmere v sadjarstvu spreminjale, saj so mu huda konkurenca drugi evropski sadjarji, ki pridelujejo v ugodnejših vremenskih razmerah in so pri tem deležni tudi izdatnejše pomoči države.

Vse to postavlja slovenske sadjarje v resno nevarnost, da izgubijo tako domači kot tuji trg, zato zahtevajo, da se pod enakimi pogoji vključijo v konkurenco. Zlasti aktivni so pri teh zahtevah v gospodarstvenem združenju za sadjarstvo, kjer si prizadevajo za vzpostavljanje evropskega sistema reda tudi v Sloveniji, za enake omejitve uvoza, kot jih imajo druge države, ter za enakovredno obdavčevanje, kot ga imajo drugi.

Da bi lahko pravočasno pripravili potrebne ukrepe za uspešno prodajo sadja, v Evropki uniji že dvajset let v juliju napovedujejo pridelek jabolk in hrušk, rezultate napovedi pa objavijo 4. avgusta na letni konferenci Prognosfruita. V

mo pridelali za dobrih 38 odstotkov manj kot lani, medtem ko bo za četrtino večji pridelek jonatanke, za dobrih 15 odstotkov več pa bomo pridelali tudi jonagolda.

Po napovedih slovenskih sadjarjev bomo tako v intenzivnih nasadih letos pridelali 45.150 ton jabolk in v travniških nasadih 12.500 ton jabolk. V slednjih je pridelek v primerjavi z lani skoraj prepolovljen, tako da bo skupni pridelek jabolk letos nižji za slabih 14 odstotkov.

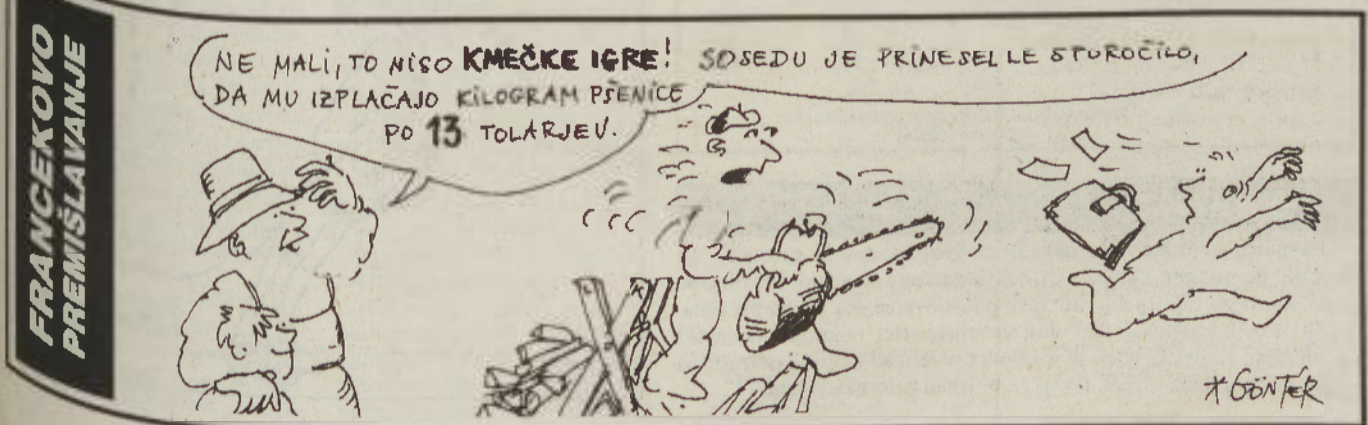
Ocena pridelka hrušk je nekoliko težja, saj se opravlja le za tri vodilne sorte, pa tudi si-

Letos jeseni bo izredno velika ponudba jabolk tudi zato, ker v Evropski uniji znižujejo sredstva za interventni odkup. Zlasti močna bo ponudba drugorazrednih jabolk, ki bodo po najrazličnejših poteh prišla tudi v našo državo. Je pa ob tem zanimiv še podatek, da spomladi v Evropski uniji niso mogli prodati vsega lanskega pridelka jabolk, zato so morali v hladilnicah interventno dokupiti 590 tisoč ton jabolk, od tega 35 odstotkov jonagolda, 15 odstotkov zlatega delišesa, 10 odstotkov glostra in 40 odstotkov drugih sort.

jabolk v intenzivnih nasadih za 2,5 odstotka višji kot lani, čeprav je rodnost nekoliko slabša. Na povečan pridelek bodo namreč največ vplivali novi nasadi, ki so bili obnovljeni v letih 1990-92, ko slovenski sadjarji še niso čutili krize v prodaji. Letos je največji izpad pridelka pri sorti gloster, ki je bo-

cer so hruške bolj podvržene vremenskim ujmam. Po letošnjih napovedih bo pridelek hrušk v Sloveniji za slabih 6 odstotkov nižji kot lani, za trg pa bomo pridelali 8.350 ton hrušk. Manjši pridelek je tudi zaradi opuščanja sorte passacrassana, ki je za trg vedno manj zanimiva.

LUDVIK KOVAC

FRANCEKOVO PREMISLANJE

Ljudska univerza M. Sobota

Se tretji univerzitetni program

Ljudska univerza Murska Sobota je dobila zeleno luč tudi za oblikovanje enote izrednega študija Visoke upravne šole Ljubljana, tako da bodo izvajali v novem šolskem letu že tri univerzitetne programe - poleg omenjenega so prav tako letos dobili pristanek Pravne fakultete Maribor za izredni študij prava na 2. stopnji, že več let pa deluje v Murski Soboti tudi enota Ekonomsko-poslovne fakultete Maribor.

Ko so maja letos ugotavljali, kakšno naj bi bilo zanimanje za izredni študij v enoti visoke upravne šole, so evidenčno vpisali kar 90 kandidatov, od katerih se jih je tudi zares vpisalo že okrog 60. Postopek pa še ni končan, in to velja tudi za drugi dve enoti.

Visokošolski strokovni program za izredni študij upravne šole obsega 3 letnike (6 semestrov) in bo potekal v prvih dveh letnikih enotno, v tretjem pa bodo lahko študentje izbirali med tremi izbirnimi moduli: finančno-davčnim, upravno-pravnim in organizacijsko-informacijskim. Vsa predavanja bodo praviloma v M. Soboti ob petkih popoldne in ob sobotah dopoldne. Enako velja tudi za opravljanje izpitov za vsak predmet.

Takšne oblike izobraževanja so vsekakor dobrodošle za tiste, ki so že zaposleni in bi si radi pridobili višjo stopnjo izobrazbe, pa tudi za tiste, ki se niso uspeli vpisati v redni študij. J. G.

V torek se je začel drugi rok za opravljanje letošnje mature srednješolcev

V Pomurju skoraj vsi nadpovprečno uspešni

Med 329 dijakov na pomurskih srednjih šolah ni uspelo opraviti mature v prvem poskusu le 26. Rezultat uspešnosti je bil torej nekaj čez 92-odstoten, kar je krepko nad republiškim povprečjem (okrog 84 %). Skoraj vsi so se prijavili za drugi rok, ki se je začel ta torek, ko so bili na vrsti testi iz slovenskega jezika. V sredo so reševali še matematične naloge, do konca tega tedna pa jih čakajo pisni izpiti še iz drugih maturitetnih predmetov.

Če pogledamo pomurske podatke nekoliko podrobneje, ugotovimo, da so dosegli najboljši rezultat na Gimnaziji Ljutomer in Srednji dvojezični šoli Lendava, kjer je v prvem roku spodletelo le po enemu dijaku. Na Srednji strojni in tekstilni šoli Murska Sobota sta »padla« 2 (od 15), na Srednji kmetijski šoli Rakičan niso opravili mature 3 dijaki (od 12), na Srednji ekonomski, trgovski in upravno-administrativni šoli M. Sobota je spodletelo 4 (od 31), enako tudi na Srednji zdravstveni šoli M. Sobota (od 10), na Gimnaziji Murska Sobota pa jih je od 147 prijavljenih »padlo« 9 (uspešnost je kljub temu okrog 94-odstotna).

Vsi, ki bodo v drugem roku dosegli pozitivne ocene pri vseh 5 maturitetnih predmetih, bodo še lahko kandidirali tudi za vpis na višje ali visoke šole, vendar le za programe, kjer so še prosta vpisna mesta.

Drugo vprašanje je seveda, kakšno uspešnost bi lahko zapisali glede vsega drugega okrog mature. Znano je, da ni vse teklo tako kot bi moralo, da so bile nekatere maturitetne naloge po mnenju dijakov in tudi profesorjev nekoliko »čudne« itd. Upajmo, da bo drugo leto bolj. J. GRAJ

Karlu Kučanu v spomin

Kadar se pretrga življenjska pot, nas to vselej pretrese s svojo silno naravnostjo. A kadar nam je človek blizu, ko z izkušnjo vemo za njegove zmožnosti, neizpolnjene načrte in hrepenenja, deluje to samo še bolj boleče in nedoumljivo.

Nepričakovano, komaj v 55. letu starosti, je sklenil svojo življenjsko pot Karel Kučan, ravnatelj OŠ Fokovci. Omahnil je tik pred začetkom novega šolskega leta, sredi največjih snovanj, načrtovanj in priprav.

Vzgojno-izobraževalno delo je opravljal 32 let, naloge in dela ravnatelja pa polnih 23 let. Zahtevna in težka je ta vloga v današnjih dneh, ko hočemo ohraniti optimizem v našem mladem rodu in ga usposobiti za zahteve, ki ga bo preden postavilo življenje.

V tem času se je razdajal na pedagoškem področju kot učitelj, še posebej pa kot ravnatelj, saj je bila njegova želja, dati šoli novo podobo. To se je tudi uresničilo, saj je iz stare, manjše zgradbe danes videti na valovitem Goričkem podoba lepe sodobne šole.

Poleg pedagoškega dela je bil povezan s svojim okoljem, z njim živel, ga posodabljal in prek skupščinskih organov urenil potrebe svojega kraja.

Ob vsem tem delu pa ni bil pozoren na bolezen, ki se je tiho prikradla vanj. Vsak dan pa je vse bolj silila v ospredje. Ustavil se je čas, ustavilo srce, zamrl je glas. Neizprosna smrt je zopet izbrala svojo žrtev.

Njegovi kolegi, ravnatelji in vsi, ki so z njim delali na šoli ali drugje, ga bodo pogrešali. Ravnatelji smo veliko časa preživeli skupaj na raznih strokovnih posvetovanjih in izpolnjevanjih. Čeprav v šolstvu nikoli ni bilo najboljših možnosti za delo, je bil vedno nasmejan, poln optimizma in šaljivih besed. Svoj prosti čas je zapolnjeval z delom v vinarstvu, kjer se je sprostil in odpočil od napornega dela.

Mnogi načrti so ostali neuresničeni, mnoge misli neizrečene, zapiski pa nedokončani. Prekratek je bil čas.

Angela Novak

(Ne)omejevanje števila receptov za zdravila

Receptni obrazec kot tržno blago

Nekateri zdravniki omejitve postavljajo na svojo roko

Sposojena, toda zelo prikladna se mi zdi trditev, da vendar ne živimo v New Yorku, da smo tu v tem našem majhnem kotu, v majhnem svetu, kjer ljudje skoraj vse vidijo, se med sabo poznajo in si tudi marsikaj povedo. Življenje malega človeka je kot na dlani, ker je tak pač naš svet in ker ga morda skorajda takšnega tudi potrebujemo. Prikrto ne more ostati skoraj nič, tudi tisto ne, kar se dogaja v zdravnikovi ordinaciji. Ljudje namreč radi spregovore tudi o tem, kaj je rekel zdravnik, kaj je z njihovo boleznijo, in še raje, katera zdravila so dobili ter opravijo primerjavo le-teh s sosedom, znancem, sorodnikom. Ljudje govorijo o vsem, in če so v zdravstveni ordinaciji spoštljivo tiho, ne sprašujejo veliko, poslušajo in odidejo, je vendar zunaj tisti svet, kjer lahko povedo, kaj si mislijo o ravnanju zdravnika, predpisanih zdravilih in še drugih podrobnostih. Po tej poti povedo svoje mnenje, izrečejo morda kritiko. Tako se namreč sestavlja in potem oblikuje neformalni nadzor ljudi ne samo med njimi samimi, ampak tudi do vsega iz njihovega življenja, ki pa pogosto nima možnosti sankcionirati drugače kot le z besedo.

Ljudje si pripovedujejo tudi o tem, katerim zdravnikom je receptni obrazec postal blago, za katerega sprejmejo denar, kolikokrat se morajo vračati v ambulanto po recepte, ker da je zdravnik določeno število receptov, kolikor jih ima za en dan, že napisal in razdelil, preden je posameznik prišel na vrsto, ob kolikih jutraj so morali položiti zdravstveno knjižico na poličko pri medicinski sestri, da bi po-

tem sploh prišli do zdravnika, kateri zdravnik zdravila prodaja kar iz torbe s pojasnilom, da takega zdravila ne bo predpisal, ker ga v lekarni itak ni. Da je zapisano naivno nasedanje govoricam? To ni, saj ljudje govorijo z imeni, čeprav se morda javno ne želijo izpostavljati.

»Mi smo že ukrepali, saj smo konkretno direktorja zdravstvenega doma v Murski Soboti pa tudi druge opozorili, da naj bi

nekateri zdravniki omejevali recepte. In kot odgovorne osebe morajo poskrbeti za to, da se to ne bo dogajalo,« je povedal direktor murskosoboške enote zdravstvene zavarovalnice Jože Zver.

Kaj je torej res o omejenem številu receptnih obrazcev? Zavod za zdravstveno varstvo je razdelil receptne obrazce med zasebne zdravnike in javne zavode po ključu, pri katerem so upoštevali lansko porabo zdravil, število opredeljenih zavarovancev na zdravnika in število prebivalcev v posamezni občini. Izračun je začasen, pravijo na zavarovalnici in priznavajo, da je pri tem lahko prišlo do pomanjkljivosti oziroma da so tako eni javni zdravstveni zavodi prejeli preveč in drugi premalo receptnih obrazcev.

»Če določenemu zasebnemu zdravniku ali javnemu zavodu receptni obrazci, ki so bili po določenem ključu razdeljeni, zmanjkajo, jih lahko brez problemov naroči ali zahteva pri Zavodu za zdravstveno zavarovanje ter jih tudi dobi. V primerih pa,

ko pride do oškodovanja zavarovancev, če zdravnik v upravnem primeru noče napisati recepta, je potrebno, da se zavarovane pritoži na naš zavod in v tem primeru bomo v skladu s predpisi ukrepali. Ker nikakor ne sme priti do tega, da zdravila, ki ga pacient potrebuje, ne bi dosegel predpisanega, če je seveda strokovno mnenje zdravnika. Ne staja pa problem, ko pacienti sami iščejo in terjajo določena zdravila, zdravnik pa med njimi mu niso potrebna. V teh primerih zdravniki pišejo tako imenovane bele, samoplačniške recepte.

Zavod za zdravstveno varstvo vanje torej zdravnikom ni predpisal, koliko receptov smejo predpisati in koliko ne, prav tako ni določil nobene meje za liko receptov na račun zavarovalnice lahko zdravnik predpiše na dan. Te meje namreč postavljajo nekateri zdravniki samega bolnika pa odsvlojijo z izgovorom, da je za to kriva zavarovalnica.

Zdravstvena zavarovalnica je razdelila receptne obrazce po pravili razdelila pristojnosti in odgovornosti glede pisanja receptov med izbranimi zdravnikovi in specialistom, torej da recepte lahko predpisuje le izbrani zdravnik, specialist pa po potrebi slednjega, in uvedla natančen nadzor nad številom napisanih receptov ter tudi nad njihovimi porabo in vnovčevanjem. Recepti so namreč javna listina in anko čeki koriščenja razrednega zdravstvenega zavarovanja. Zato jih ima zavarovalnica pravico tudi kontrolirati, pravijo na Zavodu za zdravstveno zavarovanje in zavračajo obtožbe zdravnikov. M. HORVAČ

Nepozabna šola v naravi - Učenci četrtilih razredov osnovnih šol v Bakovcih, Gornjih Petrovcih in na Kapelskem Vrhu so teden dni počitnic izkoristili tudi za šolo v naravi, ki so jo »obiskovali« v Portorožu. Tam so poleg plavanja odkrivali obrežni morski pas (rastlinstvo in živalstvo), rastlinstvo ob morju in proučevali vreme. Z ladje so opazovali Piranski zaliv ter s čolnom obiskali soline in vrt kaktusov. Zadnji dan pa so spoznavali del Notranjske, zlasti znamenito Cerkljsko jezero, s pomočjo makete pa tudi njegovo »delovanje«. Na ogled jezera so se odpeljali z lojtrnikom in konjsko vprego. Nepozaben je bil tudi ogled Rakovega Škocjana z naravnim mostom, ki ga je ustvarila voda na tamkajšnjem apnenčatem svetu. D. Smodiš

Na podlagi 20. člena statuta Občine Beltinci (Ur. list RS št. 41/95) in v skladu z določili 37. in 43. člena zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS št. 8/84) je Občinski svet Občine Beltinci na seji 1. junija sprejel naslednji

SKLEP

1. Javno se razpre kartografsko gradivo in osnutek odloka sprememb in dopolnitev prostorskih sestavin dolgoročnega in srednjeročnega plana Občine Murska Sobota v delu, ki se nanaša na območje nove Občine Beltinci.

2. Gradivo iz prve točke tega sklepa se razgane za 30 dni v prostorih sedeža Občine Beltinci ter na sedežih krajevnih skupnosti Bratovci, Dokležovje, Izakovci, Lipa, Lipovci in Melinci oziroma na običajnih javnih mestih v krajevnih skupnostih.

3. Podjetja, društva, civilno pravne osebe in občani lahko v času javne razprave podajo pisne pripombe na sedežu občine v Beltincih, Mladinska ulica 2, 69231 Beltinci, in pri predsednikih posameznih krajevnih skupnosti.

4. V času javne razprave bodo organizirane javne razprave. Datum in mesto javnih razprav bo objavljen pozneje v krajevnih skupnostih na običajen način.

5. Tasklep se objavi v Uradnih objavah. Št. 016-06/95

Beltinci, 1. junija 1995

Predsednik Občinskega sveta Občine Beltinci: Marjan Mauček l.r.

Popravek:

Ravnateljica radenskega vrtca Boža Babošek nam je sporočila, da je prišlo do pomote v članku Otroci vsega sveta so enaki. Pravilno se glasi, da so pri ohranjanju in razvijanju slovenskega jezika pri porabskih otrocih sodelovali naslednji slovenski vrtci: radenski, lendavski in kapelski. Kapelski vrtec se je ob tej priložnosti izredno potrudil in da so bili porabski otroci, ko so ga obiskali zelo navdušeni.

Avstralski dolarji za otroški oddelek

Otroški oddelek murskosoboške bolnišnice je dobil pismo, v katerem mu gospa Eleonore Weit iz Sidneja sporoča, da je zbrala 8 tisoč avstralskih dolarjev, ki jih želi podariti za nakup monitorja. Ta bo zdravnikom pomagal pri kontroli delovanja srca in dihanja malih bolnikov. Eleonore Weit, slovenska izseljenka ter predsednica mednarodne organizacije Help za pomoč bolnim otrokom v Sloveniji je z zbranim denarjem in kupljeno ultrazvočno sondo za preiskavo srca že pomagala otrokom, ki se zdravijo na kliniki v Ljubljani, sedaj pa se je odločila, da bo z

zbranim denarjem pomagala tudi drugim bolnišnicam po Sloveniji, torej tudi murskosoboški. Pomoč zbira že nekaj časa z obiskovanjem koncertov ter s prodajanjem ročnih del, ki jih naredi v ta namen. Ker Hewlett-Packard, firma, na katero je otroški oddelek naročil nov monitor, na Dunaju nima svojega predstavništva, so iz bolnišnice v Murski Soboti poslali pismo, v katerem jo prosijo, in ji sporočajo, da denar za nakup nakaže na ženevsko predstavnostno podjetje, pri katerem potrebni monitor tudi kupijo.

Kaj ostane po Saturnu?

So slike, pred katerimi človek doživi tiste dragocene, na videz paradoksalne trenutke, ko ne misli prav ničesar, ampak se preprosto zlije s sliko v eno. Skratka, gre za trenutke, ki se ga ne da izsiliti pod nobeno pretvero. Tako je tudi s slikami Nikolaja Beera, razstavljenimi v ljubljanski galeriji KOMPAS.

Leonardo da Vinci je v svojem *Traktatu o slikarstvu* pisal, da ne gre zavreči predstav, ki se ti pojavljajo, če dolgo strmiš v madeže na steni, v žerjavico, v oblake ali potok.

Leonardo pravi, da boš, če jih dolgo opazuješ, odkril prav čudovite stvari. Za to metodo strmenja v madeže gre tudi v Beerovem slikarstvu, vendar ne kot pomoč pri izdelavi slike, ampak

za predelavo zemlje. Parafraze je deležen tudi motiv zaklane in obešene živine, ta motiv sega prek Soutina in Rembrandta nazaj do Joachima Bueckelaerja, vendar pri Beeru to ni žanrski, ampak simbolični motiv. Tudi v Beerovih *Korpusih* je navzoča *Požrešnost* (v smislu greha), le da se forme zaklane živine izgubljajo in čedalje bolj oprijemajo forme zemlje, ki sedaj nastopi

delu risbe Saturn v Kukeču vidimo sovo, katere telo prehaja v deblo bora. V spodnjem delu slike je Beerov napis: *Nikdar nede konca norec*. Brez dvoma izreka te besede sova in so namenjene Saturnu. Sova kot izrazito večpomenski simbol je v enem od svojih pomenov prispevka Kristusa, ki se je žrtvoval »da rasvetli te, ki sede v temi in smrtni senci, da naravna naše noge na pot nifru« (Lk. 1.79). Vendar pa brezumnega Saturna, ki se vleče skosi čas kot *Mobiusov trak*, ki ne le da skozi čas použije vse stvari, ampak tudi samega sebe (vidimo da Beerov

de nekoč živečih ljudi ne obstajajo drugače kot v megličasti formi spomina ali privida ali, kakor pravi Shakespeare, v svoji Nevihti: iz iste smo snovi kot sanje. Podobno nam govori tudi slika *Večerna njiva*, ki je naslikana čez osmrtnice časopisa *Vestnik*.

Kaj torej ostane po Saturnu? Kaj ostane po nas samih? Kakor se Beerovo slikarstvo v svojem dobronem delu veže na slikarstvo romantike in slikarje, kot so Caspar David Friedrich, Philip Otto Runge in John Constable, pa je v njegovem slikarstvu tudi duh romantikom sočasnega filozofa G.W.F. Hegla. Ne gre prezreti niti protestantske provenience tako filozofa Hegla kakor tudi slikarja Beera ter v skladu s tem tudi Luthrove teologije križa.

Tako Beerova slika *Večerna njiva* spominja na napis na starem mrliškem vozu v gorički vasi Lončarovci, na katerem piše: *Ar neman ete stalnoga mesta*, in v likovnem smislu govori podobno kot Hegel, s preteklostjo nas veže spomin, s prihodnostjo pa upanje in strah.

ROBERT INHOF

Duša, le pojdi z mano

Slovenska planinska pot je le ena od planinskih poti na Slovenskem, poteka pa od Maribora prek Pohorja, Kamniško-Savinjskih Alp, Karavank, Julijskih Alp, Trnovskega gozda in Krasa do Ankarana. Res je, da je najbolj znana vsem slovenskim planincem. Druga taka pa je Transverzala kurirjev in vezistov NOV Slovenije, ki vodi od Murske Sobote prek Maribora in Koroške, od tod na Dolenjsko in Notranjsko do Ljubljane, nato pa na Gorenjsko in Primorsko do Slavnika na Krasi. Ta je še daljša od prve. Razširjena slovenska planinska pot pa ni povezana od začetka do konca, pač pa jo predstavlja 35 različnih planinskih točk, razmetanih po vsej Sloveniji. Takih in podobnih poti je pri nas še veliko.

Slovenija je lepa dežela, po mnenju mnogih med najlepšimi na svetu. Že mnogokrat je bila opisana in predstavljena v različnih fotomonografijah s karakterističnimi motivi za ta naš svet: kozolci na poljih in cerkvami na hribovih. Tod vodijo tudi »slovenske« planinske poti. Pohodniki in turisti uživajo v lepotah pokrajine ter ljudski in zgodovinski arhitekturi kozolcev in cerkva. Mnoge med njimi pa so tudi božjepotni cilji.

K temu prijetnemu bo prav gotovo veliko pripomogla tudi knjiga *Duša, le pojdi z mano*, ki jo je pripravil Franci Petrič, urednik verskega časopisa *Družine*. V prvem delu, ki je izšel konec leta 1994, predstavlja 42 božjih poti, raztresenih od prostrane ravnice ob Muri, po igrivih štajerskih in dolenskih gričih, med zelenim notranjskim hribovjem, ob Soči, na kamnitem Krasi in v vročem Primorju, pa med belimi brezovimi gaji ob Kolpi, tudi v beli Ljubljani in pod visokimi Julijci Gorenjske ter še čez Karavanke v naši zibelki Koroški. 15 jih je v ljubljanski nadškofiji, 14 iz mariborske, 10 iz koprške, dve iz celovške in ena iz videmske nadškofije. Vsaki božji poti je dodanih nekaj osnovnih informacij ter opis načina dostopa (peš ali z vozili). Opisani sta okoliška pokrajina in zgodovina zidave cerkve. Prav gotovo so v knjigi najpomembnejši opisi v cerkvah hranjenih kulturnozgodovinskih spomenikov.

Naj omenimo nekaj teh ciljnih točk. Stari trg pri Slovenj Gradcu in sv. Anton v Idriji sta prav ob Slovenski planinski poti. S Slovenske planinske poti se vidijo že večkrat omenjene cerkve, kot npr. sv. Križ nad Belimi vodami, Dreznica, Vreme idr. Kum je 22. točka Razširjene slovenske planinske poti, Bovec pa je izhodišče na Veliki Kanin ali Rombon, 2. točke te poti. Smuk na Semičem, Svetina nad Celjem, Kojško idr. niso daleč od izhodišč ali planinskih poti samih. Lokalne planinske poti pa vodijo skoraj povsod tam ali pa v bližini omenjenih božjih poti. Knjigo priporočamo tudi planincem. V letošnjem letu bosta izšla še 2. in 3. del tega izredno prikupnega priručnika in vodnika.

Ciril Velkoverh

Človek ima občutek, da je Beeru za okvire rabil les za brajde. Tako formalno kot vsebinsko daje to slikam poseben ton. Pomen od osrednjih Beerovih motivov je motiv *Saturna* in motiv *Požrešnosti*. Sama *Požrešnost* (Goya) kot eden od *Sedmih smrtnih grehov* je tako v Beerovih slikah žanrskih prizorih *Jedcev in Pitev*, v parafraziranih vulgarnih slikah Goye - slike *Saturn zre svoje otroke* - in (implicitno) tudi v takih slikah, kot so *Straj*

namesto živine, ter kot taka tudi zemlja postaja žrtev požrešnosti. Na risbi *Saturn v Kukeču* vidimo *Saturna*, kako ves onemogel od žretja obrača oči proti nebu. Kakorkoli, že če je požrešnost *Saturna* nepotešljiva, se mu, kakor pravi tudi Beer sam, predaja »divje in ne z užitek«. Zanimivo in nehoteno paralelo motivu »grizljaja, ki se ustavi v grlu«, najdemo na enem od Durerjevih grafičnih listov iz *Apokalipse*, v katerem likovno dobesedno prevaja tisti del Biblije, kjer Janez Evangelist piše: »In šel sem k angelu ter mu rekel, naj mi da knjižico. Pa mi pravi: vzemi jo ter snej in napravila ti bo v trebuhu grenkobo, a v tvojih ustih bo sladka ko med. In vzel sem knjižico iz angelove roke ter jo snedel...« (Raz. 10. 9, 10.) Durer je spregledal metaforo, prizor uprizoril dobesedno ter še tukaj uporabil anahronizem, ko je upodobil v les ali kovino vezano knjigo namesto rotolusa. Druge podobnosti razen zgoraj navedenega motiva grizljaja pa seveda ni. V zgornjem desnem

Saturn nima nog), ni mogoče razsvetliti. Tako da prispevajo sove kot Kristusa neizključujoče kot senca sledi Heglova prispevka *Minervine sove*, se pravi sove kot filozofije, ki pride prepozno, da bi lahko karkoli spremenila, dejanje je že dovršeno, ona ga lahko samo spozna. Ta stavek, ki ga sova izreka Saturnu, nima drugega učinka, kot da, povedano s Heglovimi besedami, s sivilom slika po sivem in tako sveta ne more pomladiti. Tako Beer zoperstavi iracionalno kot tisto grešno, vse použivo in tisto racionalno, katerega največji doosežek je samo spoznanje že storjenega. Skozi tako zastavljen pogled lahko tudi vidimo, kako grozljiv naboj je že v samem naslovu ene od Beerovih slik *Pitanje Saturnusa*. Kot ostanki Saturnove požrtije ostajajo korpusom podobne zapuščene in razdejane domačije, ki pokazujo svoje ogrodje delujejo kot polomljene skrinjice z dragocenostmi, ki pa so prazne, kajti tista dragocenost, ki so jo varovale, je prešla in glasovi in nava-

Predhodniki skinijev in skavtov

Naslov knjige, ki bi jo lahko aktualizirali z gornjim naslovom je: *Mladina med nacionalizmom in katolicizmom*, avtorica je Anka Vidovič - Miklavčič. Podnaslov: *Pregled razvoja in dejavnosti mladinskih organizacij, društev in gibanj v liberalno-unitarnem in katoliškem taboru v letih 1929-1941 v jugoslovanskem delu Slovenije*. Izdajatelj: *Študentska organizacija Univerze, Knjižna zbirka Krt; 89, Ljubljana 1994.*

Študija Anke Vidovič - Miklavčič *Mladina med nacionalizmom in katolicizmom* je razdeljena na dva dela, ki že z naslovom določata tematiko, zato ju navedimo v celoti: *Od uvedbe šestostojanske diktature 1929 do padca Jevtičeve vlade 1935 in Od junija 1935 do aprilskega zloma 1941*. Študija je izčrpna in pregledna, nedvomno zanimivo in uporab-

no študijsko gradivo, z nekaj manj lahkote in bralnega užitka se bo prebil skozi njo bralec, ki tudi od tovrstnega branja zahteva predvsem tekoče in berljivo čtivo, ampak ta bralec zagotovo ni ciljna skupina ne te knjige ne te zbirke. Kljub temu me je, moram priznati, nizanje dokumentov pritegnilo bolj kot poplava ne-

Robert Titan - Felix

Otvoritev razstave mednarodne mladinske likovne kolonije Igra - ljubezen - modrost

So bile ključne besede mota mednarodne mladinske likovne kolonije med letošnjimi počitnicami v Ziljovcih. V soboto pa so v razstavo del, ki so nastale na tej koloniji. Na njej je sodelovalo šestnajst nadarjenih mladih umetnikov, starih od 12 do 20 let iz Slovenije, Madžarske in Hrvaške. Deset let so morali v Lendavi, kjer je bilo potrebnih za prepotrebno z nadarjenimi mladimi ustvarjalci bolj delati. K sodelovanju in mentorstvu mladim so povabili Laszla Nemesa. V desetih dnevih, ki so jih preživeli skupaj, so spoznavali različne tehnike, delali so z gli-

no. Poleg tega so risali v različnih tehnikah akvarelu, gvašu, temperi, poskusili pa so tudi z mehkim svinčnikom, ogljem in tušem. Najboljši so lahko poskusili tudi s platnom in oljnimi barvami. Motivi se pri mladih slikarjih precej razlikujejo, vidi pa se, da na njihovo delo že vplivajo svetovno znani slikarji, kot so Dali, Van Gogh in drugi.

»Mladi, ki so se je udeležili, so vsi zelo nadarjeni,« je povedal organizator kolonije Ferenc Gerič. Zato ni bila mišljena kot rekreacija, ampak so se dela lotili zelo resno. Poiskali so najbolj nadarjene učence in po razstavljenih slikah in kipih lahko z gotovostjo trdimo, da jih bo kar nekaj, če bodo znali izkoristiti

ni prepozno oživiti možnosti, da bi skupina mladih skozi misterij ustvarjanja doživela igro ljubezni do dela in modrosti,« so misli likovnika Laszla Nemesa. In če bo šlo vse po sreči, bo ta moto

svoj talent, zelo uspešnih. »Morda konec 20. stletja v prelepi prekmurski pokrajini le

skupina mladih oživljala tudi prihodnje leto.

ANR

kulturni koledar

RAZSTAVE

MURSKA SOBOTA: V galeriji si lahko do 18. septembra ogledate razstavo 12. mednarodni bienale male plastike.

MURSKA SOBOTA: V razstavnih prostorih galerije Triglav je na ogled razstava Svetlobni zapis o soboškem fotografu Jožetu Kološi - Kološu.

MURSKA SOBOTA: V likovnem razstavišču Ljubljanske banke si lahko do 18. septembra ogledate razstavo Sandija Čerkeva, Ignaca Medena in Franca Mesariča.

MURSKA SOBOTA: V predprostoru grajske dvorane razstavljajo svoja dela N. Beer, F. Bencak, D. Birska, I. Brunec, M. Danč - Roth, J. Denko, Š. Galič, Z. Gnezda, M. Gumilar, E. Gönter, Š. Hauko, Z. Huzjan, S. Kiraly - Moss, V. Potočnik, I. Premoša in M. Rajnar.

LJUTOMER: V galeriji Mestne hiše je na ogled prodajana razstava Vladimirja Potočnika ml.

MORAVSKE TOPLICE: V galeriji si lahko ogledate likovno razstavo Živka Brkiča - Živka.

PRIREDITVE

LENDAVA: V soboto, 10. septembra, bo v Lendavi že tradicionalna prireditve Lendavska trgatev.

SLOVENSKI KULTURNI CENTER V CHICAGU (Slovenci v Ameriki)

Da je slovenstvo v Ameriki še kako živo, sem se lahko prepričal ob obisku družine Hozjan v Lemontu pri Chicagu julija letos.

Slovenci so v Lemontu organizirani v slovenskem verskem središču, ki ga vodijo slovenski duhovniki že od začetka tega stoletja. Versko središče je obenem romarsko središče za Slovence iz Amerike in Kanade in ima širši kulturno-politični pomen, saj močno spodbuja slovensko zavest. Versko središče se razprostira na nekaj 10 ha lemontskega griča, 30 km oddaljenega od središča Chicaga. Kupili so ga ameriški Slovenci pred 1. svetovno vojno. Tu stoji lepa cerkev z župniščem in veliko večnamensko dvorano, kjer je bilo še po 2. svetovni vojni semenišče za slovenske duhovnike. Lemontsko versko središče je tudi velik naravni park z mogočnimi hrasti, bukvami in topoli.

V parku je urejena dolina rožnega venca, vsaka postaja je v velikosti cerkvenega oltarja iz primorskega kamna, pripeljanega iz Slovenije.

Ameriški Prekmurci v družbi zakoncev Gerič iz Črenšovca pred kulturnim domom v Lemontu. Prvi z leve je glavni donator Martin Hozjan.

V zadnjih letih se je na pobudo po vojni priseljenih mlajših Slovencev razvila kulturna in družabna dejavnost, kot so športna in zabavna srečanja ter kulturne prireditve ob različnih praznikih. V te namene je večnamenska dvorana ob cerkvi. Ker je dvorana postala premajhna za ambiciozno zastavljeno raznovrstno dejavnost, so si leta 1991 postavili cilj - gradnjo slovenskega kulturnega doma. Takrat je bil ustanovljen glavni odbor za gradnjo doma v sestavi: Stanislav Merkun, Andrej Remec, Terezija Krampač in Martin Hozjan (zadnja dva sta doma iz Dolnje Bistrice in Črenšovca).

Bil je sprejet idejni načrt in začele so se priprave na gradnjo 1400 m² velikega doma.

Zanimivo je, da so sredstva za gradnjo tako velikega objekta zbrali rojaki sami z lastnimi prispevki ali pokroviteljstvom. Jamstvo za najetje posojila pa je dal podjetnik Martin Hozjan iz Črenšovca.

Sedaj je veličastni objekt v sklepni fazi gradnje in določen je čas za slovesno odprtje doma in blagoslovitev, ki bo 18. in 19. novembra 1995. Seveda je za slovesnost predviden bogat kulturno-zabavni program.

Iz domovine so na slovesnost povabili koprškega škofa Metoda Piriha in vladnega predstavnika za stike s Slovenci po svetu gospoda Andreja Vencija. S strani matične države bi bilo zaželjeno, da prispeva vsaj kakovosten kulturni program, če že sredstev za gradnjo ni.

Stanko Gerič

SPUST PO MURI - Na tretjem turističnem spustu po reki Muri se je zbralo okrog 50 splavarjev iz vse Slovenije. Kljub slabemu vremenu so splavali od petanjskega mosta do Babičevega mlina. Prireditev, ki so jo popestrili s piknikom, je organiziral Rafting klub Most, ki deluje tri leta in je dokaj dejaven. Med drugim so pripravili akcijo čiščenja bregov reke Mure, tekmovalje v veslanju za pokal Slovenije, odbojko na mivki, načrtujejo pa tudi ureditev čolnarne in sanitarij.

Erku

VAROVANCI DOMA LUKAVCI SE VESELJO VSAKEGA IZLETA - Za tiste, ki se iz različnih razlogov ne morejo udeležiti daljših izletov, organiziramo krajše po bližnji okolici. Letos smo obiskali znameniti Babičev mlin v Veržeju. Kakšno razpoloženje je bilo tam, pa lahko presodite po fotografiji. A. P.

Pri Lenartu so gostili rojake iz Kanade

Še bom prišel v Slovenijo

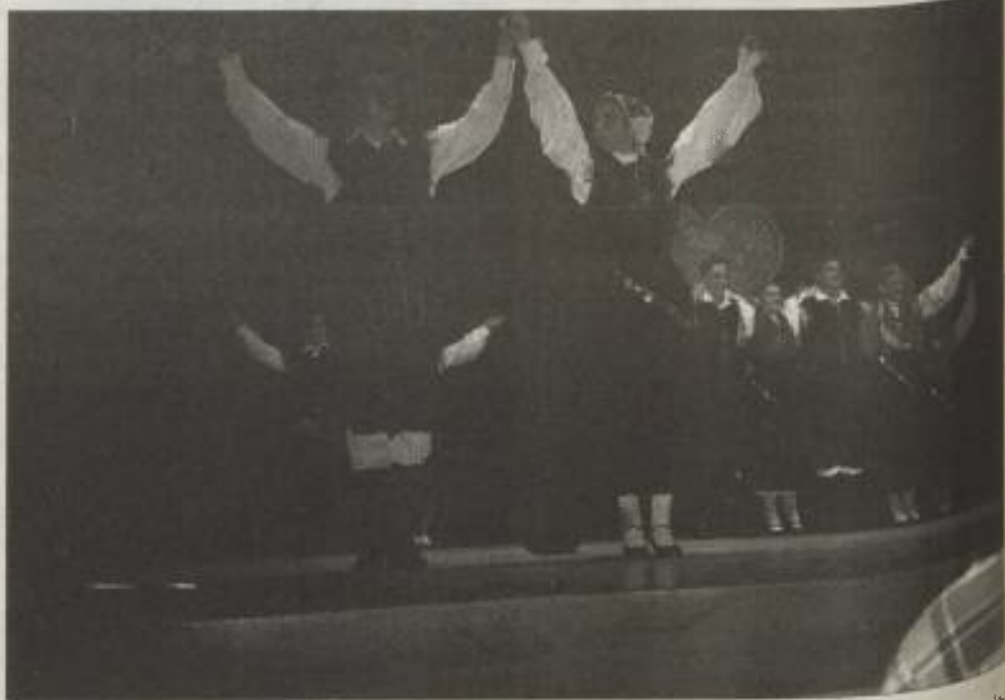
Pred kratkim so pri Lenartu v Slovenskih goricah gostili mlade slovenske rojake - pesalce folklorne skupine Mladi glas iz kanadskega mesta Toronto. V Lenartu so bivali približno teden dni, nato pa so se odpravili dalje po Sloveniji, kjer so imeli prav tako nekaj nastopov. Ob tem je potrebno poudariti, da so prenočevali pri lenartskih družinah, kar jim je zelo olajšalo bivanje pri nas. Ob tej priložnosti smo se pogovarjali z njihovim članom, katerega korenine izvirajo iz slovenskoga-riških krajev. Dvajsetletni Boris Grdadolnik iz Mississauga je tokrat v Sloveniji že osmič, vendar je letos prvič prišel s plesno oziroma folklorno skupino. Ker je po končanih nastopih ostal pri Lenartu še kar nekaj časa, smo imeli priložnost, da ga spoznamo malo bolje, kar pa pri tem prijetnem fantu sploh ni bilo težko.

»Moja mama Ivanka, z dekliskim priimkom Letnik, je bila rojena pri Sveti Ani, tako da imam tukaj kar precej sorodnikov, ki jih moram obiskati. Saj veste, kako je to, pri vsakem moraš biti nekaj časa, da ne bi prišlo do zamere. Res pa je tudi, da se je prijetno pogovarjati z ljudmi, ki jih ne moreš videti vsak dan, ampak se lahko z njimi pogovarjaš le po telefonu. Sicer pa so starši prišli v Kanado pred približno tridesetimi leti. Oče Rado, po rodu iz Horjula, se je v Sloveniji izučil za mehanika, sedaj pa ima v Mississaugi lastno firmo, ki se ukvarja z vodoinstalaterskimi storitvami, mama pa pomaga stricu Ivanu Letniku, ki ima v Torontu znamenito ladjo, na kateri strežejo samo morske specialitete. Z bratom Danyjem, ki je star 15 let, še živiva pri starših. Sestra Nancy, ki jih ima že petindvajset in je poročena, živi z možem Joh-

nom prav tako v Mississaugi, vendar sta že na »svojem«.

Glede na starost verjetno hodiš v šolo?

»Res je. Končal sem prvi letnik koledža gostinske usmeritve oziroma hotelirstva. Šolanje poteka tako, da smo osem tednov v šoli, se pravi pri teoriji, nato pa imamo osem tednov prakse. In tako se ponavlja dve leti, nato pa imamo možnost nadaljevati šolanje na univerzi. Meni ostane torej še eno leto koledža, potem bom pa še videl. Sicer pa nas učijo vse, od strežbe in receptorstva do urejanja sob, skratka, spoznavamo vsak kotiček hotela.«

Pri vsem tem pa je najbolj zanimivo, da Boris poleg šolanja že od svojega petnajstega leta v hotelu tudi dela. S 15 leti je najprej samo čistil in pomival posodo, pri 18 je že delal kot natakar, pred šestimi meseci pa so mu ponudili delo šefa strežbe, ki je takoj za direktorjem hotela. Njegov uradni naziv je Theatre Restaurant Supervisor, delovni čas pa običajno traja od 16. do 14. ure, medtem ko je od osmih zjutraj do dveh popoldan v šoli. Na vprašanje, zakaj se je odločil za to delo, je odgovoril, da je pri njih že v navadi, da mladi poleg šolanja tudi delajo in si na takšen način zagotovijo določena sredstva. Predvsem pa želijo postati čimprej neodvisni od staršev. Povedal je tudi, da ga bo takrat, ko se bo vrnil v Kanado, tam že čakal nov avtomobil, ki si ga je kupil z lastnim denarjem.«

Kakšno pa je življenje mladih v Kanadi?

V bistvu je življenje mladih v Kanadi in tukaj v Sloveniji zelo podobno. Slovenci se veliko družimo med seboj, v šoli seveda tudi z drugimi, smo dobri prijatelji, skupaj smo obiskovali slovensko šolo, hodimo k folklori, v diskoteke, v gostilne »na pijačo«, skratka počnemo vse, kar počnejo mladi. Mississauga je mesto s približno 400.000 prebivalci prib-

ližno dvajset minut oddaljeno od Toronta. Zanj je značilno, da nima skoraj nikakršne industrije, saj je le kot nekakšno predmestje Toronta, od koder se vozijo ljudje na delo. Pred leti je bilo to najhitreje rastoče mesto v severni Ameriki. Sicer pa je narodnostna sestava zelo pisana. V naši ulici živijo Hrvati, Nemci, Angleži, Poljaki in seveda Slovenci. Res pa je tudi, da vsako rad počne, od kje so prišli njegovi predci. V naši družini smo že od nekdaj zelo negovali »slovenstvo«. Vseko soboto smo hodili v slovensko šolo, doma govorimo slovensko, sam pa sem kaj hitro spoznal, da se slovenščine najbolje naučiš prav v Sloveniji. Ko sem bil pred petimi leti prvič sam v domovini, sem bil enostavno presiljen govoriti slovensko, in to je najboljša šola.«

Verjetno pa je tudi folklor ena od tistih dejavnosti, s katerimi ohranjate stike z domovino.

DOBROVNIK - Tamkajšnje turistično društvo s 50 člani je eno najaktivnejših v lendavski občini. Ob glavni vpadnici v vas so marljivi turistični delavci postavili dve tabli za dobrodošlico. Skupaj z župnijskim uradom v Bogojini se pripravljajo na ureditev izvira studenca ob kapelici Sv. Vida pri Bukovniškem jezeru. Uredili bodo tla, postavili klopi in uredili pot od kapelice do izvira vode. Postaviti nameravajo klopotec v dobrovniško-strehovskih goricah in ustanoviti društvo vinogradnikov. J. Ž.

TURNIŠČE - V jesenskem obdobju bodo skušali odpraviti problem telefonije. V občinski zgradbi bodo postavili novo telefonsko centralo, potegnjen pa bo optični kabel od Dobrovnika do Turnišča. Po številu telefonskih priključkov je Občina Turnišče na zadnjem mestu. J. Ž.

LENDAVA - Območna organizacija Rdečega križa je v zadnjem času organizirala tri krvodajalske akcije za potrebe rakičanske bolnišnice. Kri je darovalo več kot sto krvodajalcev. Ob sodelovanju z republiškim odborom RK pripravljajo akcijo za 15-odstotno zmanjšanje obolenosti zaradi raka v občinah Lendava, Črenšovci, Turnišče, Odranci in Kobilje. J. Ž.

TRNJE - Ob otvoritvi novega vaškega igrišča za mali nogomet so pripravili slovesnost. Organizirali so medulični nogometni turnir, na katerem je sodelovalo osem ekip. S prostovoljnimi prispevki so krajanje zbrali okoli 250 tisoč tolarjev za gradnjo igrišča. J. Ž.

TURNIŠČE - V občini se pripravljajo na ustanovitev turističnega društva. V ta namen so izdali razglednice Turnišča in cerkvene freske. Dobrodošla je tudi nova knjiga Zgodovinska in umetnostna podoba turniške farne cerkve ob njeni 900-letnici. Skrb upravnega odbora turističnega društva bo urejenost okolja, domačij in okenskih polic z rožami v Turnišču, Renkovcih, Gomilicah in Nedelici. J. Ž.

RENKOVCI - Kmalu naj bi začeli graditi novo mrliško vežico. Največ denarja bodo zbrali s krajevnim samoprispevkom, veliko dela pa bodo krajanje opravili prostovoljno. Predvidevajo, da bo vežica zgrajena do konca letošnjega leta. J. Ž.

TURNIŠČE - V ulici Štefana Kovača, streljaj od župnijske cerkve, je Zavod za ekonomiko in urbanizem iz Murske Sobotice pripravil projekt za gradnjo novega bencinskega servisa.

Zgradili bodo črpalko, pralnico in servis za kmetijsko mehanizacijo. Lokacijsko dovoljenje je že izdano, zato bodo kmalu začeli z deli. Naložbo financirata zasebnik Janez Lopert iz Murske Sobotice in OMV Istra-Benz iz Kopra. J. Ž.

ŽIŽKI - Člani kuda Franc Saleški Finžgar so bili štiri dni pri Slovencih v Berlinu.

Skupina se je predstavila s slovenskimi narodnimi pesmi in skeči. Dramska skupina pa je nastopila z igro A njega ni. J. Ž.

10 let uspešnega dela

V Kotu, eni najmanjših vasic v lendavski občini, so se pred desetimi leti odločili ustanoviti gasilsko društvo. Takrat so bili brez gasilskega doma in opreme. Danes se lahko pohvalijo s s lastnimi močmi zgradili gasilsko-vaški dom ter kupili opremo in opremo. Tako so zagotovili požarno varnost v vasi in hkrati obudili tudi delo na kulturnem področju. Pred nekaj leti so proslavili ta zanje pomemben dogodek. Gasilci v Kotu so se posebej izobraževali tudi za pomoč ljudem ob velikih poplavih, saj je vs tisk ob reki Muri in poplave so jih že večkrat likokrat hudo prizadele.

Dejavni rogašovski upokojenci

Društvo upokojencev Rogašovci je bilo ustanovljeno šele spomladi leta 1993. Z uvedbo nove lokalne samouprave in ustanovitvijo novih občin so se tega leta našemu društvu pridružili upokojenci iz Krajevne skupnosti Pertoča (135 članov), tako da sedaj šteje 450 članov. Večina upokojencev je kmetov.

Kot mlado društvo še ni zaživelo tako, kot bi bilo potrebno, kar je tudi razumljivo, saj še nima svojih prostorov in drugih možnosti za dejavnost. Kljub temu pa se z veliko volje vodstva društva trudimo, da delujemo vsaj osnovne dejavnosti. Kljub finančnim in drugim težavam si vodstvo prizadeva, da svoje upokojece iz 11 vasi (Rogašovci, Sv. Jurij, Večeslavci, Pertoča, Ropoča, Fiksinci, Naskova, Serdica, Sotina, Kramarovi in Ocinje) seznanji s pro-

blematiko društva in njegovim programom. Prizadevamo si, da se naši upokojece pogosto srečujejo, poveselijo in vsaj občasno pozabijo na vsakdanje delo in skrbi. Tako je društvo letos organiziralo kar dve večji srečanju svojih članov, in sicer spomladi na občnem zboru in poleti na pikniku v Kramarovcih. Teh srečanj se je udeležilo rekordno število upokojencev. Piknik je bil tudi za ožje družinske člane. Obiskal nas je tudi župan Občine

S piknika rogašovskih upokojencev v Kramarovcih

Rogašovci Janko Halb, prišli pa so tudi nekateri člani občinskega sveta, ki so imeli ta dan veliko dela, a kljub temu niso pozabili na nas starejše.

Poleg teh srečanj je društvo za svoje člane organiziralo še tri izlete. Bili smo na Madžarskem in na Gorenjskem, v prvi polovi-

ci septembra pa bomo potovali po Goričkem. Navedeno kaže, da je društvo na dobri poti in da bo tudi uspelo.

Predsednik DU Gojko Kuvelja

V petju najde zadovoljstvo, mir in sprostitev

Veliko mladih deklet (najstnic) hrepeni, da bi v svojem življenju dosegli željeni cilj že v rani mladosti. Enim uspe, druge ostanejo na pol poti, tretje pa vržejo puško v koruzo. Za našo sogovornico Jožico Šemen iz Velike Polane pa lahko povemo, da so se ji uresničili že mnogi cilji. Pravi, da se lahko doseže vse, če je volja in trdno vztrajno delo.

Jožica Šemen je stara 14 let in je letos uspešno končala osnovno šolo v Veliki Polani, zato se je odločila za nadaljnje šolanje. Vpisala se je v prvi letnik upravno-administrativne usmeritve Srednje ekonomske, trgovske in upravno-administrativne šole v Murski Soboti. V pogovoru nam je dejala, da poje že dve leti. Za glasbo jo je navdušil profesor Zabene vzgoje na osnovni šoli v Veliki Polani Jože Gerenčer. Prav on je v Jožici odkril pevski talent, ki ga je treba negovati in dopolnjevati z vajami. To je tudi osnovno vodilo mlade velikopolanske pevke. Pravi, da so naj-

prej začeli snemati njene lastne skladbe v priročnem pevskem studiju Jožeta Gerenčerja v Veliki Polani. Kot »producent« ima veliko zaslug za to, da so skladbe »svzgale«. Ocena glasbenih strokovnjakov je bila pozitivna, zato je z delom v studiu Jožeta Gerenčerja nadaljevala, potem pa je začela sodelovati z Borisom Roškarjem iz Maribora. Zadnjo skladbo je Jožica posnela z Jožetom Kovačem in Borutom Slavicem.

V svojem pevskem »arhivu« ima trenutno sedem dokaj melodičnih skladb. To so: Moj kužek, Spomnim se, Očka moj šofer

Mlada pevka Jožica Šemen iz Velike Polane

(posvečena je očetu Jožetu), Moji babici, Rada nekaj bi zapela, Deklica sem še in Bugi-wugi. Kmalu bo izšla kaseta, pri čemer so posnetki narejeni v studijih v Murski Soboti in RTV Tele M v Mariboru.

»Moji glasbeni načrti so, da bi čimprej izdala samostojno kaseto, potem pa bi rada pela na Veseli jeseni v Mariboru, na Melodijah morja in sonca v Portorožu, obenem pa bi rada čim več nastopala.«

In kateri so bili tvoji dosedanja nastopi v deželi ob Muri?

»Nastopala sem na veselicah v Veliki Polani, Gomilici, Gančanih, Izakovcih,

Murskih Črncih, Murski Soboti, Krogu in drugod. Svoji prvi skladbi sem zapela na priložnostnem nastopu ob reki Muri pri Krogu v oddaji Zaigrājmo in zapoljmo, ki jo je pripravil za širše pomursko občinstvo domači humorist Geza. Nastopila sem s skladbicama Moj kužek in Spomni se. Doslej sem zamenjala že več ansamblov, pri čemer sem na večino članov naredila obetaven pevski vtis. Pevski talent, ki ga nosim v sebi, me ob priložnostih zadovolji, kajti v petju najdem globok mir in sprostitev.«

Jožica Šemen ves prosti čas namenja glasbi. »Igram kitaro, sintetizator, bas kitaro, veliko pojem in pišem skladbe. V prihodnje si želim, da bi pisala tudi besedila.«

Z njo je kramljal Jože Žerdin

Razgibano življenje tišinskih upokojencev

Društvo upokojencev Tišina se lahko pohvali s pestro dejavnostjo. Naloge, ki so jih sprejeli na letni skupščini, sproti uresničujejo. V poletnem času so imeli zanimiv in poučen izlet v Bogenšperg in Stično, ki se ga je udeležilo 74 upokojencev. Ze tradicionalnega srečanja slovenskih upokojencev v Mariboru pa se je udeležil kar 101 upokojenec. Tudi izlet v Pečuj na Madžarskem je bil dobro obiskan (102 udeležencev), kar kaže na veliko zanimanje ljudi za zgodovinskih znamenitosti posameznih krajev. Tam so si med drugim ogledali tudi grob rojaka škofa Franca Rogača, ki je skofoval v tem mestu, in se s skromno slovesnostjo oddolžili njegovemu spominu. Dodajmo, da so ta izlet organizirali s pomočjo hrvaškega društva August Šenoa iz Pečuja. Tišinski upokojece so izvedli tudi meddruštveno kolesarjenje z vrstniki iz Murske Sob-

te, Kroga in Radenec. Tovrstnega srečanja upokojencev, ki so ga organizirali že drugič, se je udeležilo 59 kolesarjev.

Najpomembnejše pa je bilo srečanje s kolesarjenjem in piknikom pri ribiškem domu v Gradišcu, ki so ga pripravili v nedeljo, 27. avgusta. Sodelovalo je 305 upokojencev, kar dokazuje, da si starejši ljudje želijo čimveč takih druženj.

Pohvalijo se lahko, da imajo v upokojenskem društvu že 528 članov ali več kot 85 odstotkov vseh upokojencev, ki živijo v krajevnih skupnostih Tišina in Gederovci.

V prihodnje načrtujejo nakupovalni izlet v Lenti na Madžarskem, za katerega se je prijavilo 92 upokojencev, in še vrsto drugih akcij, s čimer želijo čimbolj razgibati življenje upokojencev.

M. JERŠE

VANČA VAS PRED MURSKIMI ČRNCI - Letos drugič sta vaški odbor in gasilci iz Rankovec pripravila tekmovanje v vlečenju vrvi v občini Cankova - Tišina. Pomerilo se je osem moštev, zmagala pa je ekipa iz Vanče vasi pred Murskimi Črnci in Rankovci. Frku

PRVE OBČINSKE VAŠKE IGRE V STANJEVCIH - Na spnetku je zmagovalno moštvo Šulinca na prvih občinskih vaških igrah v novi Občini Gornji Petrovci.

Igre v Stanjevcih, organizacija sta prevzela vaški odbor in prostovoljno gasilsko društvo, si je ogledalo kar 1.300 ljudi. Sodelovalo je 11 ekip, ki so se pomerile v sestavljanju kmečkega voza, vlečenju vrvi, prevozu vode, luščenju koruze in košnji trave. S tem so v bistvu prikazali stare kmečke običaje, srečanje pa je gotovo prispevalo k še večjemu druženju prebivalstva v petrovski občini. Vsako moštvo je dobilo za spomin veliko vazo, skupni zmagovalec je prejel v trajno last prehodni pokal iz rok župana Franca Štihthuberja, drugi pa priznanja, ki so jih podelili občinski svetniki. Zmagovalci v posameznih disciplinah so dobili praktične nagrade. MJ

Prleški füčkec

Ježošna, kakšna huda vrjeka je zaj te po f Prlekiji, gda morejo deca znavič f šolo! Pa de reka koki tütek, ka so mole pa veke meše mijmo, pa ka je gnes že Markovo pa si je lüdstvo noh dalol! Ja, lüdstvo že, lüdstvo, deca pa ne! Niše več ne ve, naj šoferi vozijo aute po pločnikih ali po pešpoteh, ka do lahko deca še dale caprdinkali po sredi ulic no po cestah, ali naj deco rajši prleški učitelji že enok nafčijo prometne prepise? Se pa je te to nikšo ne! Tüdi že po televizi nas šinflejo, kak pre ogrožamo deco na poti f šolo pa kak je treba deco pasko meti. Malo morgen - tak so lopali tan v oven sistemi, f partijsken, ja, pa so bili za to tüdi pločani! Zaj pa živimo v demokraciji pa se morejo deca soma sebe pasko meti. Niše nemre deci po provi poti v šolo nog prestovlati - ta kak se nemre niše namesto dece fšiti. No, vite, tak je to! Samo či mo gdo tak moli kukrli f keblaci, ka misli, ka še zaj živimo f tistih cajtih, gda so bilo deca našo najtavekšo bogostvo, te se pje hüdičovo moti. Delofci pa fačoki so gnešji den vredni samo teko, keko mojo düma pod polcon.

Samo napnite malo oči - deca so še ne praf f šolo prišla pa še je ne praf zvonilo, že jih tan okuperajo tokši pa drgočišni agentje, zastopniki pa komercialisti, ker odovlejo pa na račun dece tržijo pitaj boga s čen fse! Fotograferali bi jih radi, ka te ven kekokrot f šolsken leti. Ja, z dicioj samo tržijo. Tan, ge bi mogli tržiti, pa pre Prleki ne vejo tržiti pa odovati. Na radgonsken sejmi so Prleke pošteno vün spucali, ka pre ne znojo pa se tüdi namreje nafčiti odovati vina, čiglih mojo pre, so jih pohvolili, nebeško dobro vino ... Hehehe, to je larifari. Ite vi samo malo po prleških vrhih pa tan sküste kupiti vino, te pa te vidli, ka van Prlek ve zaračünati za liter vina več kak ti Srb za ljuto rakijol! No, ker so tan vojsko služili, tisti vejo, ka je prleško vino bole močno kak ti ljuta rakija. Pa s toga zajnamo delati cirkusa! Fsi smo že bres žifof, gda lečemo za šolskimi knjigami kak ti hromoki, zato püstmo prl miri srbsko rakijo, ka nen nedo pje poslali tiste jihove dvakrot pečene. Ja, toko tüdi mojo. Zavolo knjig pa si rajši zafüčkajte eno veselo. Če je ministrstvo ne poskrbelo, ka bi šolske knjige provi caj nadrikali, tott žlaprtki, te to pomeni, ka smo Prleki že bres knjig preveč pametni, pa jih ne nücamo.

Terentete, ka mojo eni kukrle f svojih tikvah ali pa jin te rosejo v jih kisile murke ali kaj, ka so tak štrnkasti!

Zapomnite si, Prleki: če f kličaji nad goricami kukrli doj zapšete s piron, s totin hüdičovin paraziton, je lahko kukrli ž jin seden let doj zadelani, pir pa de še rosa! Vite, oslarij nedo hitro strajbali vün iz pametnih glof! To se vidi Tüdi zaj, ka bi radi kmeti pločali za kilo zelja samo dvajseti tolarof. Se pa te kmet nema zelja v glovi pač pa na jivi. Hja, enin bi bilo treba vleti f pamet malo trocke, ka nebi več bili toki, kak da mojo pune možgone švarklof, kak ot prilike tisti fačok, ker je trinajst let v šolo gaza naši, piši f kvor. Toti si je že zaslužä zlate medalje, ta kak si jo je zaslužilo tistih sedenajst izdelkof na radgonsken sejmi.

Ja, na radgonsken sejmi so podelili zlate medalje tüdi mrtvin herojon, pučekon no tejacon! Naša podjetja, kera kolejo živino, so dobila samo osen kolajn za mrtvo meso. Za zbornate izdelke pa so pje »močvirniki« prešišali Pomurske mlekarne za dve srebrni kolajni.

Najlepše je baban. Ovi den so v Rodincih šküper scimprale ustanovni zbor Zveze kmetic Slovenije. Zaj pa do te babe stopile še k mednarodnoj zvezi bob, te pa do pje jajca, pučeki pa vino no polšči-ne samo leteli kres mejo - fse do zlifrale no spozodale. Ene so pje že odišle na mednarodni kmetijski sejem v Riedu, ker je na dvo tožnt kvadratnih metrih konkurence radgonskemi sejmi! Prleški pozdrof!

Miros

NOVA MRLIŠKA VEŽICA V MOSTJU - Čeprav v Krajevni skupnosti Mostje - Banuta že dlje časa ne zbirajo denarja s krajevnim samoprispevkom, so precej naredili na komunalnem področju. Ob pomoči krajanov so v Mostju pred kratkim dogradili mrliško vežico. V njej sta dve sobi za mrliče, prostor za svoje ter za mrliški voz, opremo in sanitarije. Zgradili so tudi zvonik in v njega namestili 68 kilogramov težak zvon. Celotna naložba s položitvijo tlakovca pred vežico je stala 7,5 milijona tolarjev. J. Ž.

BELTINCI - Za delovanje osmih krajevnih skupnosti, ki spadajo v Občino Beltinci, bodo letos iz proračuna zagotovili 3,5 milijona tolarjev. Denar bodo porabile za delo organov KS, pokrivanje stroškov, gradnjo ulične razsvetljave, odvoz kosovnih odpadkov in vzdrževanje nekaterih zelenih površin ter za počastitev dneva starejših občanov.

Nenavadni dan

Z mamu sva sedli na kavč v dnevni sobi in druga drugi žalostno potožili svoje težave. Mama je rekla: »Kako dosti dela imam ves dan!« Jaz pa sem ji dejala: »Oh, kako dosti se moram učiti!« Odločili sva se, da zamenjava delo.

Naslednji dan je mama odšla v šolo, jaz pa sem vesela ostala doma. Vendar se nič ni dobro izteklo. Mama se v šoli ni znala učiti, saj je že skoraj vse pozabila. Ni vedela, v katero učilnico mora iti katere knjige mora vzeti, skratka, čisto se je izgubila. Doma pa sem jaz skoraj umrla od lakote, saj nisem znala ničesar skuhati. Tudi gostom nisem znala postreči. Ko je mama prišla domov, sva si spet »izmenjali« svoje dolžnosti.

Od tistega časa naprej se pridno učim, mama pa naporno dela v svoji službi.

Jasmina Kőnye
DOŠ Prosenjakovci

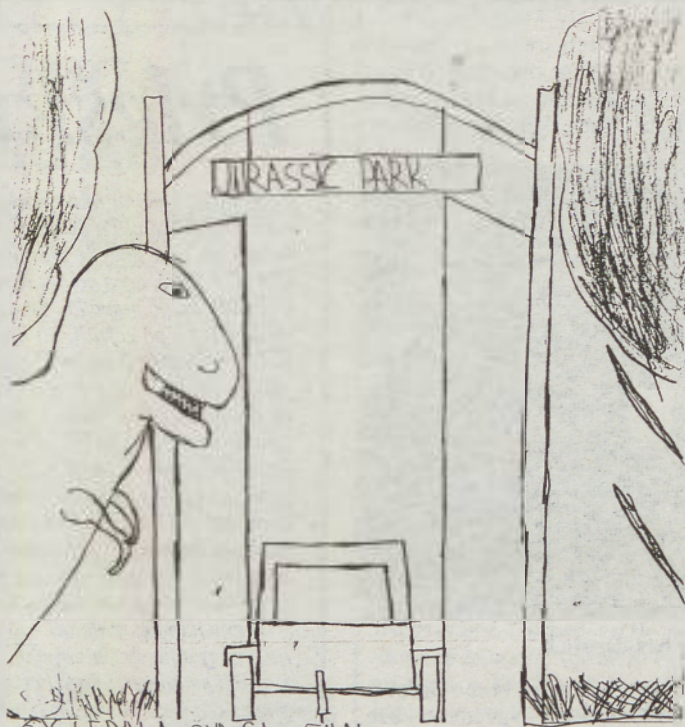
Sanje

Sanje sanjaš,
v sanjah živiš,
v sanjah si tak,
kot si želiš.

Sanje te sprostitjo,
saj iz njih se učiš
in svojo domišljijo
v njih plavati pušiš.

Ko pa sanje se končajo
in se zjutraj prebudiš,
rad se jih spomniš
in čakaš, da jih spet doživiš.

NATALIJA LOPERT
OŠ Bakovci

OGLEDALA SVA SI FILM

JURASSIC PARK

ILUSTRIRALA STA:
LUBA KAC in MITJA FLAKAR
OŠ Gornja Radgona

29

Jaz - goba

Dolgo sem spala. Tih rahel dež me je predramil. Kapljica za kapljico so padale name. Začela sem rasti, se debeliti, listje in zemljo sem kar odtrgala od sebe. Počutila sem se, kot da bi premikala gore.

Čez nekaj časa pa je posijalo sonce. Bleščeči sončni žarki so me obsijali. Spet sem se počutila kot prerrojena. V gozdu je bilo vse tiho in mirno. Čez nekaj časa pa sem zaslišala: »Šst, šst...« Oblila me je zona. Čakala sem, kaj se bo zgodilo. Začutila sem topel dih, dlan, ki me je prijemala. Zagledala sem fantka, ki me

je nežno božal. Strah je minil. Vedela sem, da je to dobra roka. Pomežiknila sem mu. Fantek se mi je nasmejal in stekel dalje.

Jaz pa sem zaspala. Nastala je topla zvezdna noč.

ANA ŠKOBERNE
OŠ I. M. Sobota

Kremenčkovi

V kino smo šli,
tam Kremenčkovi so bili.
Vsi smo se jim smejali,
ker norčije so uganjali.
Glavni bil je Fred,
velik in močan.
Njegova žena Vilma
bila je ponosna nanj.
Imela sta še hčerko,
rdečelaso Čopko.
Tam je bil še Dino,
dinozaver mali,
ki je vse pojedel,
če so mu le kaj dali.
Živeli so v hiški kamniti,
v njej je bilo vse,
kar poželi ti srce.
Njihova sosedja
bila sta prava zmeda.
Najprej najboljša prijateljca,
potem pa jezna drug na drugega.
A na koncu se je pokazalo,
da poštenost in prijateljstvo
največ je veljalo.
Vilma in Fred
pomagala sta jima,
da sina sta dobila...
Iz hvaležnosti je Barni
tasta zamenjal,
da Fred je glavni
šef postal.
Po mnogih zapletih
se film vseeno je končal.
Dve uri smo ga gledali,
potem pa zadovoljni
vsi domov odšli.

TJAŠA GAUBE
OŠ Cezanjci

Ljubezen

Ko se zaljubiš,
vse znanje izgubiš.
Vse skupaj pomešaš
in ljubiš njega le.
Ko ga vidiš,
po njem hrepeniš
in si ga želiš.

NATALIJA LOPERT
OŠ Bakovci

Knjiga je moja resnična prijateljica

Knjige imam zelo rada in jih veliko preberem. Rada hodim v knjižnico, kjer mi je bila doslej vsaka knjiga v nekem smislu zanimiva in me je pritegnila.

Najrajši sežem po knjigi, ki je že na pogled zanimiva. Zamislil sem se že ob naslovu in si želim predstavljati, o čem naj bi pripovedovala. Knjiga s privlačnim naslovom je kot magnet. Moram jo vzeti, jo brati, sicer mi ne da miru.

Vseh naslovov prebranih knjig se ta hip ne spomnim. Vem pa, da so bile najlepše te: Če bo kdaj jutri, Medaljon, zbirke Pet prijateljev in Zvesti prijatelji, Sanje o zlatih gumbih... Vsaka od njih me je nečesa naučila, me razvedrila in mi krajšala puste popoldneve.

Še najlepša med vsemi doslej prebranimi knjigami mi je bila knjiga z naslovom Medaljon. Pripoveduje o trindvajsetletnem dekletu, ki hoče izpolniti obljubo, ki jo je dala materi na smrtni postelji. Dedku, ki živi na drugem koncu sveta, mora odnesti medaljon, ki pomeni, da ga je imela mati nadv-

se rada in ji je žal, da sta se skregala. To ne bi bil noben problem, če se ne bi zgodil umor, kajti dekletu je bilo zelo podobno osumljenki... Vam ne bom povedala, saj želim, da roman prebere še kdo drug.

Knjige mi veliko pomenijo, mogoče največ od vsega, in ne morem si predstavljati, da bi mi jih kdo prepovedal brati. Vsaki od njih najdem delček življenja, čeprav pogosto šljenegega. Boli me, ko opazim, da kdo od mojih sošolcev ne mara brati, da slabo bere ali ne zna obnoviti niti ene vsebine. Vem samo to, da so prikrajšani za številne lepe užitke, katere so pisatelji vložili veliko truda in dobre volje.

TANJA ZAVEC, OŠ KUZMA

Moda

Moda vžge,
če je ta prava,
ki nas zabava.

Moda te razigra,
ko jo izvajaš
tudi doma.

Ko se modo greš,
se dobro poglej
in daj ruto čez.

FRANJA PIŽMONT
OŠ Apatovci

Moj ati

Mojemu atiju je ime Vinko. Star je 31 let. Dela v Avtoradgoni. Je srednje postave in ima brke. Rad se veseli, včasih pa je tudi slabe volje, še posebno, ko ga jaz razjezim. Vedno vstane zjutraj ob peti uri, ko gre v službo. Domov pa pride ob pol treh. Imam ga zelo rad in vedno komaj čakam, da pride iz službe.

SAMO ZADRAVEC
OŠ Videm ob Ščavnici

Lenka

Naša Lenka je že učenka,
piše velike črke A, E, I.
V šolo se ji zelo muči,
tam se pridno uči,
ko pa zvonček zazvoni,
naša Lenka domov hiti.
TANJA PETROVIČ
OŠ Videm ob Ščavnici

Novice od tu... in tam

Za vse, ki radi plešejo, je Plešni orkester RTV Slovenija pod vodstvom Jožeta Privška izdal kaseto z naslovom Povabilo na ples. Na njej je štirinajst skladb različnih zvrsti, klasičnih pa tudi latinskoameriških ritmov. Za vse, ki se radi zavrtijo tudi doma. Seveda pa je dobro, če te plesne korake tudi poznate.

Najmlajšim pa sta Spidi in Gogi izdala kaseto Mi radi jemo solatos. Na njej so pesnice s poučnimi naslovi Baby Motocross, Čarobna ščetka, Razbojnik Lakurarača se je zaljubil in podobni. Pesnice povezujejo dvogovori med pametnim Gogijem in nagajivim Spidijem. Preveč zaposleni starši si bodo tako s predvajanjem te kasete lahko vzeli nekaj minut zase.

Ponovno se je pojavila Alison Moyet, ampak ne z novimi posnetki. Govori se o albumu največjih hitov iz obdobja, ko je sodelovala s skupino Yazoo, in tudi iz njene solo kariere.

Rubriko pripravlja: ALEKSANDRA NANA RITUPER

POP ROCK noviceeee

od mnogih popularnih skupin, ki prihajajo iz Irske, teh pa ni malo. Čeprav je bil ta album dobro sprejet, je bilo opaziti težnjo mehčanja njihovega zvoka in večjo melodičnost.

Takrat so se odločili, da uspejo tudi na svetovni glasbeni sceni, to so dosegli leta 1994 z albumom Troublegum, hiti s plošče pa so se kar vrstili.

Publika pa so očarali tudi s svojimi živimi nastopi. S svojim imidžem, energičnimi nastopi in karizmo znajo pritegniti pozornost tako pri alternativni kot pri heavy metal publikii. Z eno struno pa gravitirajo tudi na komercialno sceno. Če so se v začetku nagibali k bolj ozkemu krogu poslušalcev, je sedaj njihova glasba dostopna širšemu krogu in s svojo glasbo so zadeli v polno na trišču prav tam, kjer je kakovostna ponudba najmanjša, povpraševanje pa največje.

V svojih besedilih pa obravnavajo temne strani življenja, kar brez zadržkov izražajo v svojih pesmih. Polno je mračnih dogodkov, jeze, zgod iz undergrounda, nočnih doživetij, pa saj verjetno sami veste, kako to gre. Fantje pa so se med tem preselili iz Belfasta v Dublin, saj so tako nekoliko bliže glasbenemu dogajanju, bliže studiom in drugim, ki se ukvarjajo z glasbo. letos so izdali album Infernal Love s skladbami, ki veliko obetajo.

AUDIO - VIDEO - CD

MSHOP

69000 Murska Sobota,
Slomškova 43
TELEFON, TELEFAKS:
069/32-465

MURSKO-MORSKA LESTVICA

1. Prijavo kazaliste - Kiše jesenje
2. Sandi - Ni na sjever ni na jug
3. Toni Cetinski - Plamen ljubavi
4. Marinella - Vatra i led
5. Minea - Good Boy

Pedlog: Denis Kraljević - Jednom češ shvatiti
GLASUJEM ZA:

Erosova nova frizura

Italijanski seks simbol Eros Ramazzoti je nedavno tako šokiral svoje oboževalke, da so ostale brez diha. Na festivalu Rock Over Germany se je namreč pojavil tako rekoč brez frizure. Na oder je stopil s popolnoma obrito glavo. Najzlobnejši jeziki so to že opredelili kot bolezen.

Eros pa je odgovoril, da je to samo nov imidž. In če se lahko na svetovni glasbeni sceni, to so dosegli leta 1994 z albumom Troublegum, hiti s plošče pa so se kar vrstili. Publika pa so očarali tudi s svojimi živimi nastopi. S svojim imidžem, energičnimi nastopi in karizmo znajo pritegniti pozornost tako pri alternativni kot pri heavy metal publikii. Z eno struno pa gravitirajo tudi na komercialno sceno. Če so se v začetku nagibali k bolj ozkemu krogu poslušalcev, je sedaj njihova glasba dostopna širšemu krogu in s svojo glasbo so zadeli v polno na trišču prav tam, kjer je kakovostna ponudba najmanjša, povpraševanje pa največje.

Koncerti, koncerti

V Gornji Radgoni bo 8. in 9. septembra 3. pomurski rock festival Pomurje poje '95.

V petek bodo nastopili Nikola z bendom, Loamy Dove, Megathernium, The Pest, Moneylowe Complex, Crucifixion, Not Why Yes, Yelow Minute in gostje iz Zagreba Majke.

V soboto, 9. septembra, pa bodo nastopili Revenge, Crematorium, Nagual, Miš pod ničlo.

The Fat Nuns, Session (Prevozi Belch), Psychopath in gostje Celja Strelnikof.

Vstopnici v predprodaji oba dneva staneta 1000 solatov, vstopnina za en dan pa je 500 solatov.

Po koncertu je organiziran prevoz domov v smeri Radgoni. Ljutomer in M. Sobota - Ljutomer. Festival bo ob vsaki uri na programu, saj je prizorišče pokrajina.

THERAPY?

Svetla stran »temnih glasbenikov«

Ko je pred šestimi let v Belfastu nastajala skupina Therapy?, Andy, Fyfe in Michael še pomislili niso, da bodo tako hitro uspeli. Že s svojim prvim albumom Babyteath in kasnejšimi kasetami ter mini LP-jem so pokazali svojo trdo glasbo z originalnim pristopom kot tudi iskrenostjo, kmalu za tem pa so se začeli vrtni njihovih spoti v najprestižnejših oddajah, namenjenih nekomercialni in drugačni glasbi na MTV-ju.

Fantje so po začetnem zagonu in spodbudah začeli še trdnje delati in leta 1992 so izdali naslednji album Nurse. Therapy? so tako postali ena

ne zgodi se vsak dan

zvezde vam kažejo

Oven

Ona: Zaupala se boš prijateljici in skupaj bosta uspeli najti izhod iz trenutne krize. Toda še prijateljska družba in neznančev romantičen pogled ti bodo dokončno odgnali vse črne misli.

On: Potrebno bo pogledali realnosti v oči in se sprijazniti z nastalo anarhijo, ki je zavladala v tvojem poslovnem življenju. Je že res, da ni nikoli prepozno, toda samo besede ne bodo kdo ve kako pomagale.

Bik

Ona: Poležavanje s prijateljicami se bo sprevrglo v pravo zabavo in kaj hitro se boš zavedla, da si šla nekoliko predač. Zjutraj pa bo prostor ob tebi bel in prazen, kot je bil že nekoč za nekom povsem drugim.

On: Nekdo ti bo presenetljivo nevoščljiv, ti pa se mu boš le sladko smejala. Končno je prišel tvoj srečni dan, zato ga karseda izkoristi, po možnosti z osebo, ki ti je v zadnjem času še posebej prirasla k srcu.

Dvojčka

Ona: Poigrala se boš s prijateljem, pri tem pa boš pozabila, da ga boš s tem tudi prizadela. Poskusi svojo odvečno energijo porabiti za kaj ustvarjalnejšega. Nekdo te bo neprijetno presenetil.

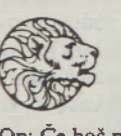
On: Naj ti ne bo žal, da si pogosto osamljen, saj je to odlična priprava za novo, popolnejšo ljubezen. Toda vseeno se ti ni treba zapirati vase, kajti za srečo se bo potrebno tudi malce potruditi, predvsem pa oditi v družbo.

Rak

Ona: Presenečena boš, ko boš ugotovila, da se z nekim sodelavcem popolnoma ujemaš v nekaterih pogledih na življenje, predvsem v ljubezni. Izkoristi priložnost, ki se ti ponuja, saj imaš lepe možnosti za uspeh.

On: Sodelavec ti bo predlagal zanimivo preusmeritev, ki ti lahko zagotovi varnejšo finančno prihodnost. Seveda pa bodo za to potrebna določena odrekovanja, ki bodo posegla tudi na tvoje intimno področje.

Lev

Ona: Nad nekom boš zelo razočarana, vendar ne toliko, da mu tega ne bi odpustila. Opravičilo bo prišlo na povsem nepričakovan način, ki ti bo dobesedno izpodnesel tla pod nogami ...

On: Če boš preizkušnjo dobro prestal, se ti bodo odprla marsikatera vrata, ki so ti bila do sedaj zaprta, in to tako na poslovnem področju kot tudi povsem zasebno. Torej se res splača potruditi!

Devica

Ona: Nekdo ti bo nastavil past, v katero se boš sicer zapletla, a se bo zapletel tudi on. Na koncu se bosta vsemu skupaj le smejala, saj bosta drug v drugem našla to, kar sta že dolgo iskala.

On: Preveč se boš navezal na nekoga, ki tega enostavno ni vreden. Je že res, da s trenutnim položajem ne smeš biti zadovoljen, vendar bi bilo koristno, da bi pravično ocenil svoje zmožnosti.

Tehtnica

Ona: Začelo se bo obdobje, ko bo ljubezen ena od najvažnejših stvari v življenju. Toda vseeno bi bilo dobro, da bi vsaj deloma poskrbela tudi za druge stvari. Sicer se ti bo v prihodnosti kaj slabo pisalo.

On: Postavi se na noge in si zavijaj rokave! Le tako lahko upaš, da se ti bodo načrti tudi uresničili. Prijetni pogledi te bodo sicer za kratek čas zmedli, vendar se boš kaj hitro znašel. Le pogumno!

Škorpion

Ona: Spotaknila se boš ob lastno zanko, ki si jo tako vneto pripravljala nekomu drugemu. Drugič bodi raje malo bolj odkritosrčna in poštena in se ti to ne bo zgodilo. Popazi raje na svojega partnerja.

On: Srečal boš osebo, ki ti bo na prvi pogled povsem nezanimiva, morda celo naduta, a boš kaj kmalu docela spremenil svoje mnenje. Vprašanje pa je, ali ni že nekoliko prepozno, da popraviš storjeno napako.

Strelec

Ona: Sorodstvo ti bo povzročilo kopico zapletov, ki sploh ne bi bili potrebni, a se boš vseeno morala ukvarjati z njihovimi navidezni problemi. Še najboljše bi bilo, če bi se podala na krajše potovanje ...

On: Nič še ni dorečenega, pa tako ni prav nikakršnega razloga, da bi odnehal. Prišel boš do precej kočljivih informacij o osebi, ki te zanima, zato bodi pozoren, kako jih boš uporabil. Možnosti se ti bodo povečale ...

Kozorog

Ona: Ne poskušaj na vsak način ujeti tistega, za kar misliš, da moraš imeti. Z malo potrpljenja ti bo uspelo uresničiti celo tisto, kar se ti je venomer izmikalo. Oglasil se ti bo star znanec z novimi težavami.

On: Preveč si se navadil na svobodno življenje, da bi se sedaj pustil podjarmiti, čeprav se ti zdi, da je ta jarem prav prijeten. Ali ne bi še malo počakal, da se poleže tvoje trenutno preveliko navdušenje.

Vodnar

Ona: Prijeten konec tedna se lahko sprevrže v trajnejšo zvezo, ki jo že kar dolgo iščeš. Prijateljica ti bo razodela veliko skrivnost, ki si jo odkrila tudi že ti. Toda vseeno ti bo prijeto pri srcu.

On: Še vedno se ne boš uspel otresti večnih sumničev v zvezi s tvojim partnerjem, kar te lahko še drago stane. Pazi se, saj se lahko tvoje poizvedovanje o njenih poteh sprevrže v pravo nočno moro tako zate kot tudi zanjo.

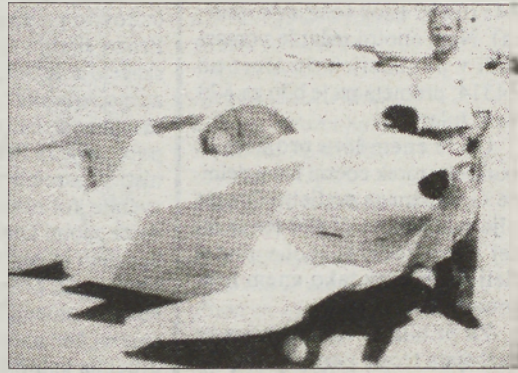
Riba

Ona: Zadnje čase poslušaj le gas svojega srca, vendar bi ne bilo slabo, če bi vključila tudi svoj razum. Sedaj je pravi čas, da si tudi ti omogočiš vsaj manjši poslovni uspeh, ki bi ti vsekakor le koristil ...

On: Treščilo bo kot strela z jasnega. Toda previdno - tudi za najocarljivejšim nasmehom se lahko skriva past, ki te lahko drago stane. Vendar bo na koncu skušnjava le pretehtala zravo pamet in kdo ve - mogoče bo prav prijeto ...

Najmanjše letalo na svetu

»To skrpucalo nikoli ne bo poletelo!« Takšne in podobne posmehljive pripombe je moral poslušati 71-letni Robert Starr iz Tempeja v ameriški zvezni državi Arizona. Toda nekdanji vojaški pilot iz druge svetovne vojne ni vrgele puške v koruzo, ampak je dokončal najmanjše letalo na svetu, ki je dolgo vsega 2,68 metra, razpeta njegovih kril pa meri borih 1,67 metra. »Čmrlj« je težak 180 kilogramov in je izdelan iz aluminija. Na splošno presenečenje pa je poletel 140 metrov visoko s hitrostjo 305 kilometrov na uro. »Čmrlj« se je že vpisal v Guinnessovo knjigo rekordov.

Cerkvena poroka v balonu

Poroka v balonu je v Franciji zadnji krik mode. Toda pozor: v košarici pod balonom se lahko poročite le cerkveno (seveda če se duhovnik strinja, da bo poletel z vami pod oblake), civilna poroka pa je omejena samo na matični urad. Francozi so začeli razvijati balonarstvo šele v sedemdesetih letih, ko so izpopolnili balone na vroči zrak. Danes je v osrednji Franciji uradno že šesto pilotov, medtem ko jih je bilo v času balonov na plin le okoli petnajst. Balonarji so stari od 20 do 70 let. Vedno več Francozov se odloča tudi za krst svojega potomca v balonu. Ni potrebno posebej poudariti, da taka »veselica« tudi precej stane.

Vodnjak kljubuje suši

V Coumonterralu v francoski pokrajini Languedoc v poletni vročini presahnejo vsi vodnjaki razen enega. Theron, ki so ga zgradili že Rimljani, ne kloni niti v najhujši suši. Zgrajen je na istoimenem potoku, katerega izvira ne pozna nobeden od 4000 krajanov. Voda, ki ima stalno temperaturo 14 stopinj Celzija, priteka, tudi kadar so vodnjaki v vasi že davno suhi.

Legenda pravi, da se je v tem kraju ustavljal slaven Hanibal in hotel napojiti svoje slone. Theron teče tudi pod vaško cerkvijo, kjer je bil v davnih poganskih časih tempelj, posvečen vodnim bogovom. Domačini so že večkrat poskušali najti izvir, a jim to nikoli ni uspelo. Vodnjak se je zlasti izkazal leta 1929, ko je pokrajino prizadela katastrofalna suša. Vsi drugi so presahneli, le Theron je dajal vodo.

Redil je 230 podgan

Floridski komunalci so v eni sami hiši v mestu Deltona pobili 230 podgan, na desetine pa jih je bržkone še ostalo. Hiša je bila last Angela Russa, ki je skrbel za glodalce in jih imel za hišne ljubimce. Predstavnik ministrstva za zdravstvo je zagotovil, da so bile vse podgane odličnega zdravja zaradi pravilne nege in prehrane.

Pisarne v hotelskih sobah

V nekem bostonskem podjetju so se pred kratkim domislili, da bi uvedli v hotelske sobe popolno računalniško opremo in tako omogočili poslovezem bolj domače delovno okolje. Gostom, ki prenočujejo v takih hotelskih sobah, so na voljo najsodobnejši računalniki z brizgalnimi tiskalniki in popolno dodatno opremo, ki vključuje tudi faksmodem, pošiljanje in sprejemanje elektronske pošte ter pestro ponudbo storitev. Za bivanje morajo odšteti 25 do 35 dolarjev na dan. Ker je cena dostopna, je ta oblika poslovnega turizma zelo priljubljena in donosna.

Prekmurci smo s ponosom gledali, gda so slovenski soldacije specialne brigade Moris stoupili z aeroplana, štiri ji je prpelo z Lousiane domou na brniško letališče. Povedali so, ka so ji opazovali na vojaški vajaj jako pofálili, ka so bilij najbolj zdržilivi tudi v puščavi, skoro brez vode so edini prišli skouz, pa sploj so bilij tak dobri, ka so zavolo skromnosti nej ščeli znanak povedati, ka so odnesli prvo mesto med sejmi 17 državami, štere so mele soldake vključene v toj vaji - partnerstvo na mir. Pa zakoj smo mij lejko tak ponosni? Zatou, ka so tej soldacije priprave na vaje meli eti pri nas v Prekmurji. Či so tan v Ameriki prvo mesto odnesli v najbolj nemogoči pogočaj, je tou lejko samo zavolo toga, ka so tudi vaje meli v najbolj nemogoči okoliščinaj in tou je samo lejko eti v Prekmurji. Jaano, ka so se vsi zanimali, ge so vadili, ka so tak dobri. Uni so se pa fčasi pofálili, ka majo v Sloveniji najbolj nemogoče pogoje v Prekmurji, pa so njin obrazložili, ka ge je tou, ka do znali nan prijti na priprave. Obečali so tudi, ka so dosegli pri državnim vodstvi pa pri slovenski vladi, ka de se potrújdila, ka do pogoje pa okoliščine v Prekmurji ešče poslabšali, ka do vaje rejšan žmetne, pa ka do rezultati v naslednjí lejtaj v ameriški puščavaj ešče boukí, pa tekmovanje med vsejmi sedenajstimi državami ešče bole zanimivo. Naši vodilni do pa za poslabšanje razmer bar eti v Prekmurji izglasovali ešče okouli 140 podobčin, pa ešče radijski UKW val ukinejo, pa ešče odkupne cene kmetijski proizvodof zmenščaj, pa ešče en prehod za tovrnjake odprejo, pa ešče kakou cisterno z naftof obrnejo, pa.... preveč je toga. So itak zadosta iznajdljivi, pa si ešče kaj kcou zmislijo.
Brat Džouži

Veliki šmaren očeta Samuela

Katoliški duhovnik Boniface, ki je v Belgiji bolj znan kot oče Samuel, se je dal med obredom v južno-belgijskem Gosseliesu simbolično križati, da bi tako počastil praznik Marijinega vnebovzeta.

Trinipetdesetletnega duhovnika so privezali na štiri metre visok križ, med njegovimi prsti pa so zabili žebje.

Bulterier za zapahi

Predpis o nevarnih psih, ki je že dalj časa veljaven v Veliki Britaniji, dovoljuje policiji, da ujame psa, ki je poškodoval človeka.

Angleška bulterierka Lucy se je tako pred nedavnim znašla za zapahi, ker je raztrgala mačko. Njen odvetnik se je takoj pritožil, češ da njegova varovanka ni napadla človeka, a mačkina lastnica trdi, da je utrpela hude psihološke posledice.

Bulterierka ostaja torej za zapahi.

Dorinih 114 let

Sodeč po Dori Ramothube je konec junija dopolnila 114 let, je skrivnost dolgega življenja bučah. Gospa zavidljive stane njih namreč pogosto zaužije. Rodila se je leta 1881, ko je v Veliki Britaniji kraljevala Viktorija. Njeni vojaki pa so se borili v južni Afriki. Južnoafričanka Dorina je svoj 114. rojstni dan preživel v svoji vavili v domu za ostarele v Johannesburgu. Proslavljajočica je bila z enomesečno zamudno se Dorina 105-letna prisotna. Emely pred tem ni mogla ležiti slovesnosti.

Vestnik!

Dobili smo hišo - počutimo se kot doma

Nekajkrat smo se selili: iz soboškega gasilskega doma v zdaj že porušen dom JLA, od tam na Slovensko v nekdanji hotel Central. Vedno nas je spremljala nevhvalna usoda podnajemnika. Dobivali smo za dejavnost nefunkcionalne prostore, čas najema nikoli ni bil trajen, najemnine so bile iz leta v leto večje.

Prostorska stiska je ostajala kljub selitvam, saj ni dovolj materialnega položaja informativne dejavnosti v preteklosti, ki ga je s svojimi odločitvami okvirjala predvsem politika, nismo mogli privoščiti primernih prostorov, kaj šele svoje lastne.

V letu 1995 se naše bivanje ustavlja v rumeni hiši v Ulici arh. Novaka 13, kjer je Podjetje za informiranje, izdajatelj Vestnika in programa Radio Murski val ter ustanovitelj agencije Venara, končno pravi lastnik 550 kvadratnih metrov novih poslovnih prostorov. Dobili smo hišo, v kateri se počutimo kot doma.

ZA PROSTORE IN OPREMO ČEZ 150 MILIJONOV SIT

Pravni uradni sklep, da gremo v to finančno zahtevno, vendar za razvoj dejavnosti nujno tveganje, je sprejel takrat še delavski svet na seji 9. februarja 1994 z odločitvijo o podpisu kupoprodajne pogodbe s podjetjem Interimg iz Murske Sobotice. Januarja letos se je prva programska enota - uredništvo Vestnika - že preselila. Potem smo se selili postopoma vse do prvega avgusta, ko so se kljub obilici problemov z akustiko, zvočno izolacijo in klimo v studijih, slednje izvajalec IMP Maribor še zdaj ni profesionalno saniral, le preselili tudi radnici. Tu in tam nam še vedno kaj ponagaja, včasih tudi kaj kaplja in curlja, včasih nam je vroče ali pa nas zebe, jezimo se zaradi pomanjkanja parkirnih prostorov ... ampak vseeno je vse novo, funkcionalno, z lepo opremo in sodobno tehniko. In naše je, zato nam nihče več ne bo mogel žugati z izselitvijo ali visoko najemnino.

Za poslovne prostore je podjetje plačalo nekaj čez 110 milijonov tolarjev, okrog 55 milijonov pa smo vložili v opremo in tehniko, od tega več kot polovico v računalniško posodobitev. Samo nove stene se bi pomenile nič.

Pravo tehnološko revolucijo je s preselitvijo doživel Vestnik. Po novem časopis do tiska v celoti pripravimo doma - pravzaprav sami natisnemo prvi izvod. Računalniško je podprt naročniško-oglasni oddelek in večina dela v računovodstvu, sklenjena je prva faza v agenciji Venara, s preselitvijo pa so začeli na računalnike pisati tudi v redakciji. Bistveno bolje je s telefonijo, imamo nove radijske zveze za prenos signala do oddajnega centra in nekaj druge nujno potrebne tehnološke opreme.

Stare lokacije smo preselili le studijsko opremo, ki je solidna in lahko dobro služi vsaj še dve leti.

V NOVEM Z NOVIMI PROGRAMSKIMI MOŽNOSTMI

Nismo si kupili razkošja, ker tega finančno nismo zmogli pa tudi odveč bi nam bilo. Za morebitno kritično dejavnost je predvidena možnost dokončanja v mansardnem delu zgradbe. Vsak kvadratni

meter je funkcionalno izkoriščen, predvsem z opremo pa smo skušali ustvariti ljudem prijazno delovno mesto. Ni samo prazna floskula, da je za boljše, v našem primeru predvsem za ustvarjalnejše delo pomembno tudi počutje. Prav vsakemu verjetno nismo ustregli ali mu izpolnili pričakovanj, kaj šele popravljamo in dopolnjujemo, nekaj pa bo ostalo tudi samo želja.

V času, ko se časopisi in radijske postaje množijo in je konkurenca na trgu neizprosna, so ob tradiciji dobrega imena naša pomembna prednost urejene delovne razmere za ustvarjalnejše delo in sodobna tehnologija za znižanje stroškov in hitrejši pretok informacij.

V novem se odpirajo nove programske možnosti v vseh obstoječih dejavnostih in na teh bo v prihodnjem obdobju poudarek.

Vestnik je svoj obseg že razpotegnil na poprečno 32 strani, ki jih je odgovorni urednik skupaj z novinarskim nonetom, fotoreporterjem, lektorico in oblikovalci tudi bralno obogatil, skupina sodelavcev pa mu mesečno dodaja še prilogo Pen. Nove občine v pokrajini ob Muri razmišljajo o posebni prilogi z informacijami iz občin, do konca letošnjega in za prihodnje leto pa bomo časopisu dodali še vrsto vsebinsko zanimivih in komercialnih prilog. Čisto vsega pa tudi ob takšni priložnosti ni dobro izdati.

Radio Murski val začčenja v novem vsaj z dvema sicer zelo laskavima bremenoma, ki pa obvezujeta. Je NAJ... RADIO leta '94 in po Medianini javnomnenjski raziskavi v letošnjem letu najbolj poslušana lokalna radijska postaja v Sloveniji. Nove programske priložnosti bo petčlanska novinarska ekipa z odgovornim urednikom na čelu, voditelji, napovedovalci, glasbeniki, tehniki in množico rednih zunanjih sodelavcev iskala predvsem v sedanjem času oddajanja od 5.45 do 22.00, noč pa zaenkrat ostaja programski izziv za prihodnje čase. Idej je veliko, to poslušalcem lahko zupamo.

Prostor v Vestniku in čas na Murskem valu uspešno trži agencija Venara. Oglaševalci so spoznali, da je štiričlanska skupino tržnikov, vodjo, oblikovalca in referentko vredno poslušati in zupati njihovim predlogom za oglaševanje, oblikovanje, promocije, prireditve ... Če ste v zadregi, kako uspeti, v Veneri običajno poznajo odgovor. Tudi če ste podjetnik začetnik in šele iščete svoj prostor pod soncem, vam ne bodo odrekli pomoči. Dejavnost agencije pa je tudi nekaj uspešnih založniških projektov, kot so prekmurska kuharica Od bujte repe do gibanice, Naša župnija in monografija o reki Muri. Prihodnje leto bo dodan še kakšen.

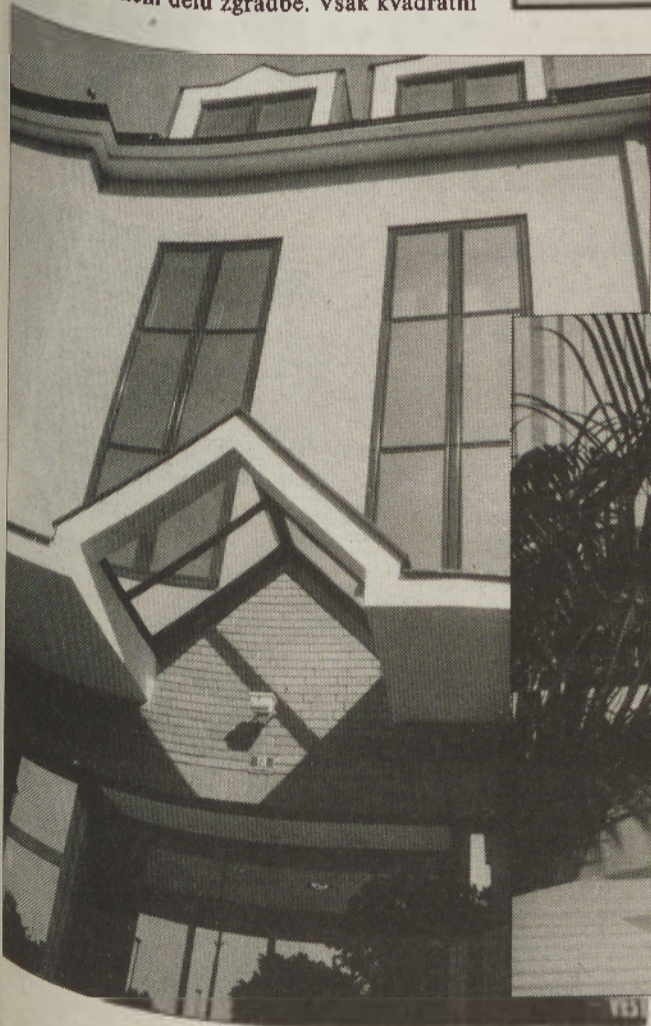
V novem boste lahko veliko udobneje opravili vse v zvezi naročniškim razmerjem, čestitkami in malimi oglasi. Referentki v naročniško-oglasnem oddelku, ki je edini v pritličju, bosta poslej lahko storitve opravili hitreje in z manj napak. V novem bo drugače tudi v tajništvu, ki je prvi stik z vsakim obiskovalcem podjetja. Tajnica bo vsakemu pomagala s prvo informacijo.

Finančna služba z računovodkinjo in dvema sodelavkama naj bi v novem nadaljevala z ustaljeno prakso prikazovanja dobrega poslovanja in prijaznih števil. Za vodstvo firme je to pika na i, o sebi pa je najtežje karkoli napisati.

IRMA BENKO

Kupec poslovnih prostorov: Podjetje za informiranje, d. d., Murska Sobota
Prodajalec poslovnih prostorov: Interimg, d. o. o., Murska Sobota
Svetovalec pri notranji opremlitvi: Ignac Dugar, dipl. arh.
Dobavitelj notranje opreme: Boma, d.o.o, Komen, Mizarstvo Ljutomer in Mizarstvo Kregar Ljubljana
Računalniška oprema: Minalcom, d. o. o., Murska Sobota
Tehnična oprema v studijih: Jani Hanč
Telefonija: Martel, Bakovci

Tokrat vam poskušamo predvsem v sliki predstaviti delovanje Podjetja za informiranje.

Direktorica podjetja Irma Benko

»kuća sreće«

Računovdski trio ali tripresna deteljica, ki mu trenutno zmanjkuje enega deteljnega peresa, zato na fotografijah šefinja Marija Sakač in Anica Krpič. Manjka Jožica Vučko.

Ko vstopite v »hišo sreće«, eni ji pravijo tudi kalužnica, drugi spet »žuta kuća« - vas sprejme Helena Hašaj, tačas za pultom ni Sava Zavašnik, ki se je začasno preselila na nadstropji višje

Poslovnemu centru drugega nadstropja pravijo Venera, katere predstavniki so bili v času sprehoda našega alkimista po hiši razpršeni na terenu.

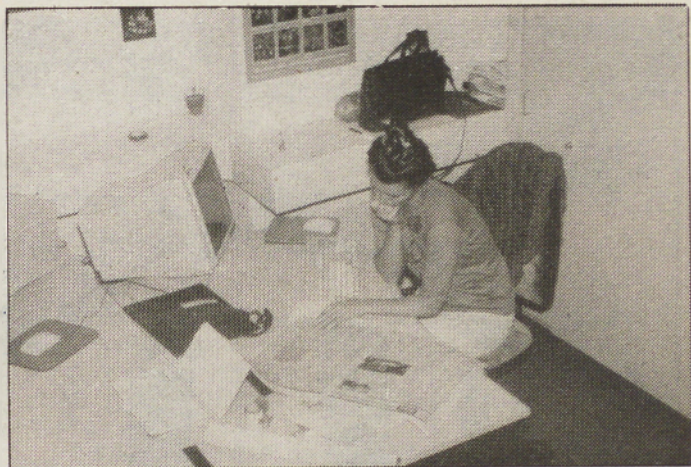
Najdalj časa se je v nekdanjih Faflekovih hotelskih sobanah »pacal« radio, ker se novih studijskih prostorov nikakor ni dalo ohladiti. Po osmih mesecih jim je to nekako le uspelo, tako da so ob prevzemu in zagonu novega studia šampanjec ohladili kar v napovedovalnici. Ker se v napovedovalnicah ni obnesla nobena tekočina za vlaženje zraka, tega tudi sedaj vlažijo s šampanjcem.

Iz oči v oči tehnik in napovedovalec

Studijska miza je prazna, ker sta se v času alkimistovega obhoda Marjan Maučec in Geza Farkaš dogovarjala, ali se usedeta za isto mizo ali vstopita vsak posebej. Ker so bile na voljo samo ene slušalke, sta vstopala in še vstopata v napovedovalnico ločeno.

Edina »urejenca« tega kompleksa sta Bernarda B. Peček in njen sosed Feri Maučec, ki pa je bil ob alkimistovem obhodu ravno na merjenju tlaka.

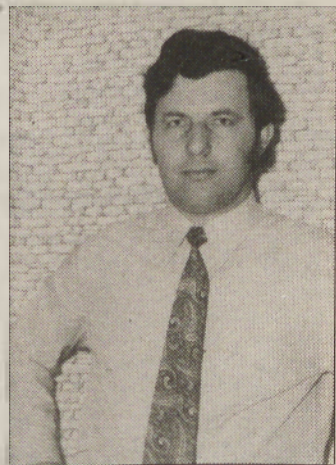
Čeprav zvezde Vestniku ob vselitvi v nove prostore naj ne bi bile naklonjene, je ta pobral šila in kopita v udobnih Faflekovih sobanah in se preselil že prvi delovni dan novega leta. Da nam zvezde niso škodovale, kaže razpoloženje alf in omeg lista Ludvika Kovača in v ozadju resnobnega Milana Jeršeta skupaj z Majdo Horvat in Aleksandro Nano Rituper.

Vsi »CNC-ji« ali Minicomovi PC-ji so povezani s serverjem in tehnično službo Vestnika po »okroglih stopnicah navzgor«, kjer delujejo lektorica po ukazu »seli lektorju« Nevenka Emri, tehnična Ksenija Šömen in njen oproda Robert J. Kovač. Za mikroklimo s prepihom in brez njega pa skrbi Vaš novinar Štefan Sobočan.

Čeprav se v redakciji dela s »cnc strožnicami« (da ne bo pomote, to so računalniki), ki so do tisočinke bajta natančne, so le-te še vedno močno podprte z ustrezno papirnato dokumentacijo. Za red poskrbi na vsaki mizi po en glodalec - miš namreč.

In tako potem nastane to, kar pride do vas vsak četrtek - Vestnik. Tega v celoti elektronsko pripravimo v bliži in ga potem le »zavrtno« na rotaciji v Ljubljani.

»kuća sreće«

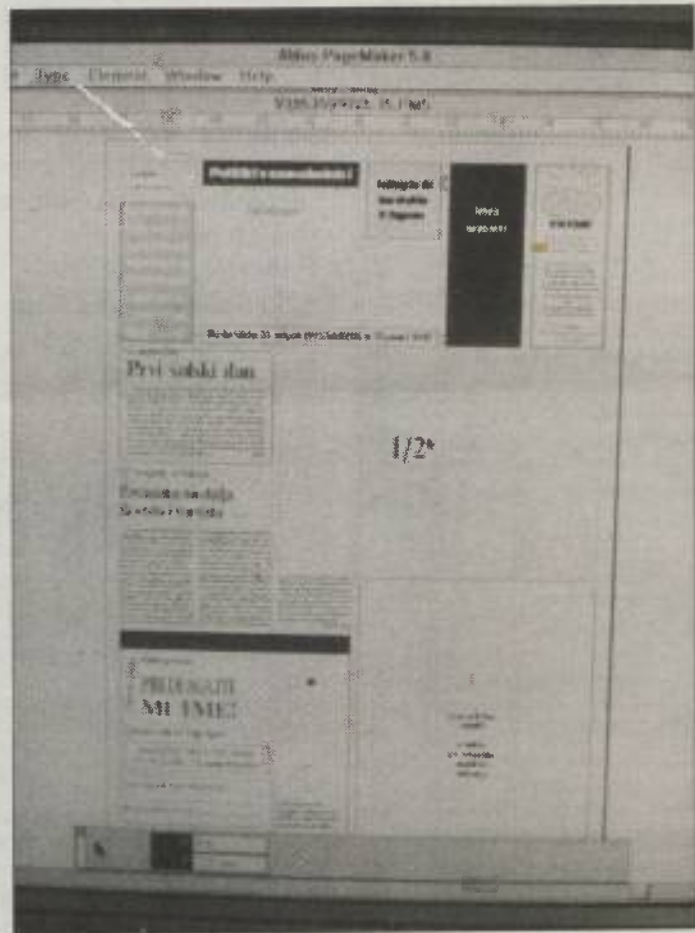

»Kuća sreće« takole s profila.

In tako smo pred oltarjem hiše, ki je postavljen v njeno notranje, tu pa, če ni že nič drugega, poteka jutranji ritual ali obhajilo s skodelico kave. Sicer pa je tu poleg tajnice Grete Kerčmar umeščena vsa druga spemljajoča tehnologija.

Suha malica.

Naslovnica.

Alkimiral: Jure Zauneker
Spisal: J. Votek

PRIJATELJI!

**ODPRTA
VRATA
VESTNIKA,
MURSKEGA
VALA IN
VENERE**

**7.
SEPTEMBRA
1995**

PRIDITE IN
POGLEJTE, OD
KOD ODDAJA
NAJ... RADIO -
MURSKI VAL,
MVV
Radio Murski val 94,6 MHz

KJE NASTAJA
VESTNIK
- RESNICE PESNIK,

IN KJE KRALJUJE
VENERA.

PRIČAKUJEMO VAS V ULICI ARHITEKTA NOVAKA 13 V MURSKI SOBOTI!

za vsakogar nekaj

Slab spomin spodbuja samomorilnost

Depresivni ljudje lahko pretrgajo začarani krog lastnega obupa, tako da spoznajo, kako deluje njihov spomin, ki jih pogosto slipe in popači preteklost. Profesor Mark Williams z univerze v Walesu verjame, da se zvozniki depresivnih ljudi osredotočijo le na negativne pojave. Ta klinični psiholog je ustanovil terapijsko skupino po vzoru ameriških kolegov. V Seattlu so namreč psihologi že dokazali, da se s pravilno terapijo spominjanja lahko omeji število samomorilcev in ljudi, ki so k temu nagnjeni.

Čprav je število samomoriv v Veliki Britaniji v zadnjih desetih letih občutno padlo, strmo narašča število mladih do 24 let, ki si jemljejo življenje, ker ne vidijo rešitve za svoje probleme. Najbolj kritični so tisti mladoletniki, ki imajo težave s spominom.

Kredence našega otroštva

Nekoč so bile kuhinje velike, prave kuhinje, v njih je bil prostor za kredenco, kjer je družina hranila posodo za vsakdanjo rabo in praznične dni, v njih je dišalo po goveji juhi in nedeljski spokojnosti.

Kredence v našo naglico spet vračajo mir nekdanjih dni. Vedno modernejšo so, na njihove poličke spet kopičimo kozarce in porcelan, morda še kak droben spominček. Kredence v kuhinji spet postajajo izložbe nas samih.

Podstrešja. Kleti. Koliko po krivici odvrženega! Moderni stilisti svetujejo: na dan z vsem starim in odsluženim! Lonček barve, še kak prijateljski nasvet ali pogled v strokovni pripomoček in že imamo nekaj novega, svežega.

Nikdar se ne bojmo starih kredenc pa predsobnih ali še kakih drugih zapuščenih omaric odeti v svežo, živahno barvo.

In rose ne bo več

Se vam zgodi, da - predvsem pozimi - stopite iz kopalne kadi ali izpod tuša in se postavite pred ogledalo, da bi se uredili, pa je steklo povsem orošeno ozitoma prekrito z vodnimi kapljicami?

Ne preostane vam drugega, kot da ga zbršete, pri tem pa morda še kaj prevrnete. In če se vam še mudi, se vam začne dozdnevati, da ima Murphy spet svoje prste vmes. Temu se lahko izognete s svetilkami. Ogledalo osvetluje pet svetilk, ki oddajajo tudi toliko toplote, da ga sproti osušijo.

V nasprotju z ogledali, ki jih prodajajo v obliki omaric, je čiščenje teh površin enostavno, saj ni nobenih vogalov, kotičkov, v katerih bi se nabiral prah, ki naredi prav neverjetno nepriljučno umazanijo, če pride v stik z vlago. Čiščenje je torej enostavno, časa porabimo malo, saj vse lahko postorimo sproti. Takšno ogledalo s poličkami res ne stane tako veliko, saj vam ga bo steklar odrezal in namestil za malo denarja. Nekoliko dražja so svetila. In še nekaj: za takšno ogledalo in osvetlitev se moramo odločiti, ko je kopalnica še v grobem stanju, morda pred preureditvijo ali vsaj pri zamenjavi ploščic.

Kako hraniti kavo

Kave ne kupujete na zalogo, ker del oljne substance v zrnih sčasoma preide na posodo, v kateri kavo hranite, in se tam razkroji. Takšna kava ima okus po žaltavem ter vonj po zatohlem in gnilobnem. Izjema so majhni, vakuumsko pakirani zavojčki.

Če ste zmleli preveč kave, je ne puščajte v mlinčku, ampak jo zavijte v alu folijo in shranite v posebno pločevinko. Posode in vrečke s kavo hranite na hladnem in suhem mestu.

Umetna jetra

Odslej bolnikom, ki so jim odpovedala jetra, ne bo več treba umreti, so prepričani strokovnjaki na univerzitetni kliniki v Hamburgu, ki se že dalj časa ukvarjajo s poskusi za izdelavo umetnih jeter. V jetrnemu podobno gobasto tkivo vsadijo človeške jetrne celice, ki funkcijo te največje žleze v telesu opravljajo tako dolgo, dokler si prava jetra ne opomorejo. Obljubljajo, da bodo prve tovrstne posege začeli opravljati že čez pet let.

Pređen dodate juham ali omakam stepeno jajce, ga pomešajte z nekaj juhe ali vode, da ne bo zakrknilo.

Če pri paniranju niste porabili vseh jajc, jih ne zavrzite, ampak pomešajte z moko, drobtinami, ščepom pecilnega praška in seseklim peteršiljem.

Zmes začinite, oblikujte cmocke in jih uporabite za jušno zakuho.

Vsestranska uporabnost limone

Pred časom smo že pisali o vsestranski uporabi limone. Tokrat pa še nekaj nasvetov o tem, kako in zakaj vse jo lahko uporabite. Mozolje lahko odpravite s pripravkom, ki si ga pripravite doma. Limonin sok pustite stati v kozarcu dva dni, nato mu dodajte še malo mleka in kvasa. Dobite poltekočo zmes, ki si jo zvečer dobro vtrite v kožo na obrazu. Pustite stati 10 do 20 minut, nato pa sperite z mlačno vodo. Postopek večkrat ponovite in čez nekaj časa bodo mozolji postopoma izginili. Proti bolečinam v grlu pomaga žlica osoljenega limoninega soka. Za primere, ko vas obide slabost, pa si pripravite limonin sok, pomešan z vodo, ki ga zamrznete v posodicah za led. Ko vam je torej slabo, polizite ledeno limonino kokco. Če želite, da vas bo jutranja kopel še bolj osvežila, ji dodajte limonin sok. Siver pa bodo ostale limone dolgo sveže, če jih hranite v škatli z rižem.

Kuhajte z nami

Pečen piščanec na ajdovi kaši (za štiričlansko družino)

V obdobju med vojnama so slovenski kmetje med žiti še pridelovali ajdo za domačo porabo. Ločili so vrsti: črno ajdo s sladkimi semeni, primerno za luščenje in predelavo v kašo in moko, in tako imenovano »laško« ajdo, ki je bila primerna za živalsko krmo.

Po vojni se je uporaba ajde v prehrani ljudi zelo zmanjšala. Kašo je izpodrinil riž, moka se je mnogim zdela pretemna. Pa vendar, tistih pravih ajdovih kašnic, ki jih riž ne more nadomestiti, v Pomurju ljudje nikoli niso čisto opustili. V zadnjih letih poraba ajdove kaše in moke ponovno narašča. Vse pogosteje so na mizi žganci, »zlevanke«, kot zakuha pa kaša v smetanovi juhi. V tem primeru ne gre le za oživljanje starih prehrabnih navad, temveč za prednosti temnih žit pred belimi.

Ena od zelo okusnih jedi je pečen piščanec na ajdovi kaši. Zanj potrebujemo:

- 1 piščanca (1,20 kg), 40 dag ajdove kaše, 1 čebulo, 1 korenček, 3 žlice olja, 2 jušni žlici pretlačene skute, 2 žlici sladke smetane, lep šopek drobnjaka, sol in poper po okusu.

Na maščobi svetlo prepražimo drobno sesekljano čebulo. Dodamo na zelo drobne kocke narezan korenček. Še malo popražimo. Oprano kašo zmerimo na skodelice. Posebej odmerimo 2,5-kratno količino vode ali juhe. K rahlo praženi čebuli in korenčku dodamo kašo in jo dobro pregrejemo. Vmes mešamo. Zalijemo s približno 3/4 pripravljene tekočine. Pokrito dušimo, da se napne in »porabi« tekočino. Preložimo jo v posodo (mali pekač ali kozica). Piščanca razdelimo na 2 polovici. Osolimo in z njima pokrijemo kašo tako, da je koža na površini. V pečici svetlo rjavo zapečemo. Če se kaša ni mogla dovolj zmehčati (če je bila zelo suha), jo polijemo še s preostalo tekočino.

Zraven ponudimo sezonsko svežo solato.

Opomba:

- jed je primerne za pogrevanje,
- za zalivanje kaše uporabimo kostno ali zelenjavno juho, lahko tudi juho iz kocke,
- kašo lahko pokrijemo tudi z razkosanim piščancem (posebno če gre za mala gospodinjstva).

Cilka Sukič

JEKLO TEHNA d.d. MARIBOR **PRODAJNI CENTER MURSKA SOBOTA**
Cvetkova 2a tel.: 31 760

OBIŠČITE NAS

Velika izbira hidravličnih in mehaničnih stiskalnic za grozdje in sadje, mlinov in PVC-kadi.

UGODNE CENE IN BREZPLAČNA DOSTAVA DO 30 km.

S KARTICO ZVESTOBE ŠE 5 % POPUSTA!

Veselimo se vašega obiska!

Glasbene lestvice

NABOJŠIH SEDEM SKLADB NA MURSKEM VALU NSTSNMV

1. TOMORROW ROBINS WILL SING - STEVIE WONDER
2. NEVER ROGET - TAKE THAT
3. LAY LADY LAY - DURAN DURAN
4. LAKE OF FIERS - NIRVANA
5. KISS FROM A ROSE - SEAL
6. I GOT RHYTHM - ROBERT PALMER
7. HOLD ME, TRILL ME, KISS ME, KILL ME - U 2

PREDLOGI: STUDDY HOLY - WEEZER
LICK IF - 20 FINGERS FEAT. RAULA
HYMNOTES - SIMPLE MINDS

LESTVICA SLOVENSKE ZABAVNE GLASBE 7 VELIČASTNIH

1. EN GLAZ VINA MI DEJ - IZTOK MLAKAR
2. PRISLE SO ŠTORKLJE NAZAJ - METULJ
3. ME - VICTORY
4. ZA VEDNO MOJ PANDA
5. LJUBIM TE - OLIVER ANTAUER
6. SPOMINI - MONROE
7. ENERGIJA - MZ HEKTOR

PREDLOGI: VČASIH, KO SE TI ZAZDI - BE RADIO
KRALJICA NOČI - 4 FUN
POSTAL BO VOJAK - AVANTURA

LESTVICA NARODNOZABAVNE GLASBE S KERSKON, CEKRON PA Z MARELOF

1. MAMI - NAGELJ
2. KO ZAKLICAL BOM TVOJE IME - SLAPOVI
3. SREBRNA OBLETNICA - ŠTRK
4. DEKLETOVO SLOVO - IGOR IN ZLATI ZVOKI
5. MOJ MORNAR - ANS. BRANETA KLAVŽARJA
6. MI BRKAČI - PREROD
7. KAPELICA POD TRIGLAVOM - ALPSKI KVINTET

PREDLOGI: LE ODMEVAJ PESEM - SLOVENSKOGORIŠKI KVINTET
PA BREZ ZAMERE - PTUJSKIH 5
SREČNO, SREČNO - FANTJE TRESH DOLIN

RADIO MV - MURSKI VAL
UKV 94,6 MHz (dopolne tudi SV 648 kHz)

Petek - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Mariborsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Zamurjenci (kabaret) - 10.00 Poročila - 10.30 Kinoventilator - 11.15 Od petka do petka - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 14.30 Romska oddaja - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 17.30 MV-dur - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Sipli mi - 22.00 Lahko noč

Sobota - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 9.15 Predstavljamo vam - 10.00 Poročila - 10.30 Potepajte se z nami - 11.00 Sobotni gost - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila na MV - 14.30 Evropa v enem tednu - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Ob koncu tedna - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Dober večer, Beno - 22.00 Lahko noč

Nedelja - 8.00 Začenjamo nov dan - 8.05 Horoskop - 8.15 Panonski odmevi - 8.50 Zamurjenci (kabaret) - 9.15 Misel in čas - 9.30 Srečanje na Murskem valu - 10.25 Obvestila - 10.30 Nedeljska kuhinja - 12.00 Poročila - 12.30 Minute za kmetovalce - 13.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi (vmes javljanja s pomurskih športnih igrišč) - 19.00 Lahko noč

Ponedeljek - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Porabsko/Kolnsko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 Tema dneva - 11.15 Vonj po bencinu - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Sport - 17.30 S krščakom, Cekron pa z marelof - 18.15 Bilo je nekoč - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Moja mala nočna glasba (jazz in klasična glasba) - 22.00 Lahko noč

Torek - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Ljubljansko zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 10.00 Poročila - 10.30 Kratki stik - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 18.00 Na narodni fermi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 DA in NE - 22.00 Lahko noč

Sreda - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.45 Zagrebško zvočno pismo - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 8.30 Mali oglasi - 10.00 Poročila - 10.15 NSTSNMV - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 V stiski - 17.30 Srebrne niti - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Mursko-morski val - 22.00 Lahko noč

Četrtek - 5.40 Prebujate se z nami - 7.00 Druga jutranja kronika - 7.30 Informacije v slovenščini, nemščini in madžarščini - 7.40 Svetuje kmetijski strokovnjak - 8.00 Poročila - 8.10 Dopoldne na MV - 9.15 Sedem veličastnih - 10.00 Poročila - 10.30 Poletna reportaža - 11.15 Mali oglasi - 12.00 Poročila BBC-ja - 12.30 Dežurni novinar v 1. osebi ednine - 13.00 Popoldne na Murskem valu - 13.30 Poročila - 15.30 Dogodki in odmevi - 16.25 Obvestila - 16.30 Poročila - 17.00 Mali radio/Adolescentni ringšpil - 18.00 Najlepše želje s čestitkami in pozdravi - 19.00 Večerni dnevnik - 19.30 Geza se zeza - 22.00 Lahko noč

Na zdravje za »dober« holesterol

Strokovnjaki so v vinu našli toliko dobrih snovi, da bi ga najraje prištel med nujno potrebne hranljive snovi in ne med poživila. Skupina strokovnjakov kalifornijske univerze je namreč ugotovila, da etanol v krvi povečuje količino tako imenovanega »dobrega« holesterola. Belo in rdeče vino sta priporočljiva za ljudi, ki imajo preveč holesterola. Znanstveniki so ugotovili, da rdeče vino ustavi razvoj tumorjev pri živalih.

SESTAVIL	OBLIKA	ANTIČNO	REKA, KI	MESTECE	PRITOK	KVAZEV-	APNEČEK
MARJO	JAVNEGA	LAJSTVO	NI NASTANE	V BOKI	DONAVE	NOST	KRAVEČ
NAPAST	OBVESCA-	V ITALIJI	IZ PIPE	KOTORSKI	V ROMUNIJI		
	NJA		IN TARE				
KUBANSKI REKORDER V SKOKU V DALJAVO							
FRANCOŠKI SLIKAR MAURICE (1863-1965)							
PREŠTANI V JUGOZH ANGLIJI							
MESC NA NEBU						RIMSKA 6	KITAJSKO MESTO (YBN)
ŠTUDENTE IRANISTINE							
CLAUDIA CARDINALE			IZGOVOR-JAVA	PLATINA			PERZUSO POLOSEL
RIMSKA TRUKA						POSLANEC	GRŠKI AMORET
SEVER		STAROGR. FILOZOF					
		HRVAŠKI SKLADATELJ					
ENOTA ZA PRITISK						GIBANJE PO ZRAKU, LETENJE	AVSTRALJA
							PREDNJI DEL VOZA
NOSILEC KAVE IDEOLOGIE							
NA SUHNI TLEH RASTOČE RASTLINE							
PRISTANI V IZRAELU						KATRAN	

REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE – vodoravno: Mantova, areopag, ravnina, Ibo, cer, jelka, Asja, TP, skalpel, Na, Mira, E, kanat, žindra, nat, Ain, Aka, rja.

Kupon št. 36

Glasujem za skladbo:

»_____«

»_____«

»_____«

ime in priimek ter naslov:

Osem pogledov

18. Opis sveta na pragu tretjega tisočletja

Jerneja Katona

Drago Pintarič

In ljudje?

Grki so čutili njen topli, varen objem in ji verjeli. Pojma sreča ali dobro zanje nista imela samo pogovorne vrednosti, temveč so opisovali njuno najgloblje zrenje. Zato so Zemlji dali ime - Gaja. Krščanstvo nam jo je odtujilo in kot iz ljudske pravljice o najmanjšem in najmlajšem sinu bomo Slovenci svoj prispevek svetu lahko dali s svojim dovršenim poznavanjem dejanja in krivde - kajti v resnici smo mater Zemljo zatajili. Ta drobni literarni privid pa še ni dosegel naših velikih bratov - atomskih bojevnikov. Ti merijo globino svojega duha še vedno z besedami stvarnik, vojna zvezd, pospešek, hitrost. Zanje je Zemlja v resnici Cankarjeva podezelanka v smešni kmečki opravi gozdov, morij, rečnih meandrov in prepričani so, da ji moramo - preden jo predstavimo vesoljskemu občestvu fantastičnih junakov - priskrbeti nekoliko bolj atomski videz: gozdove izkrciti, reke meliorirati in ujeti v betonska korita, betonirati, betonirati ...

Kako pa tokrat odtehta tehtnica modrosti? Problem je v tem, da naša elektronska tehtnica, ta sodobni »merometer« ne ve več, kaj pravzaprav meri in tehta. In ko ji potem razložimo, da tehtamo vrednost materinega naročja in njegovo varnost, najprej onemi, potem pa samodejno našteva in izpisuje: Zemlja - 3 oceani, 7 celin, 510 milijonov km² površine: kopno 29,2 %, 70,8 % vode, rotacijska hitrost 461,1 m/sek., oddaljenost od sonca 149,6 milijonov km ...

Od nekd pa smo izbrskali staro tehtnico, ki še pozna težo »dobre vage«, kakršne noben račun ne more izračunati.

In zadišalo je po domačem vrtu, sadni potici, ki jo zna

pripraviti samo še babica (čeprav je njen recept v vsaki svetovni kuharici za mikrovalovne pečice), zadišalo je po zoranih njivah, po soli morja, po letni nevihti, po smoli razbrzdanih dreves, sence so se pomešale z obrisi v novo podobo nepoznanega sveta, slišali smo skrivnost vetra in grožnjo ujme - »simfonija senc, vonjev in občutkov« (F. Capra) nas je preplavila in vprašali smo se, kaj se je vendar zgodilo z nami, da smo izgubili vse to bogastvo. Odgovoril nam bo R. D. Laing, angleški psihoanalitik, rekoč: »Ta situacija izhaja iz tistega, kar se je zgodilo v evropski zavesti v času Galileia in Gjordana Bruna. Ta dva človeka sta povzela dve paradigmi - Bruno, ki so ga mučili in zažgali, ker je dejal, da obstajajo neskončni svetovi, in Galilei, ki je dejal, da je potrebno z znanstveno metodo proučevati svet tako, kakor da na njem ne bi obstajala nikakršna zavest in nobeno živo bitje. Galilei je izjavil, da imajo le merljivi pojavi dostop do znanosti. Dejal je: Cesar ni mogoče meriti in izme-

riti, ni znanstveno. V pogalilejski znanosti je to dobilo naslednji pomen: Cesar ni mogoče izmeriti, ni resnično. To je bila najmočnejša popačenost grškega doumevanja narave kot *phycis*, kar je živo, vedno v spreminjanju in ne ločeno od nas. Galileiev načrt nam ponuja mrtev svet: iz njega so pregnani vid, sluh, okus, tip in vonj, obenem z njimi so odšle tudi estetske in etične senzibilnosti, vrednote, kvalitete, duša, zavest, duh.«

Mi pa lahko dodamo še, da smo skupaj s to senzibilnostjo izgubili tudi tisto mitično dimenzijo, ki je edina spranja, skozi katera moremo ljudje krado ma uzreti svet v njegovem nastajanju, bogove v intimi porajanja ali Cas, kako se izvija iz Kaosa.

Iz te zevajoče praznine je najprej nastala Zemlja - Gaia, nas poučuje stari Hesiod, in prav ona je rodnica Neba in Morja, je zaščitnica svojih božanskih otrok (Titanov in Kiklopov) pred zamopasnostjo očeta Neba pa tudi tista, ki jih prezira, ko so okrutni in kršijo naravni red (isti Titan Kronos) ter jim zato odreka materinsko zaščito in podporo. Bledo senco teh močnih prvinskih čustev, za današnje pojmovanje materinstva že kar tujih, kakršna pa deloma še poznajo usode junakov grških tragedij (Ifigenija, Orest ali Medeja), še danes ohranja Narava: nepotvorjena, elementarna in prva Mati. J. E. Lovelock v knjigi Gaja pravi: »Hipoteza o Gaji je za tiste, ki radi hodijo ali pa le stojijo in strmijo, se čudijo Zemlji in življenju na njej in razmišljajo o posledicah našega lastnega bivanja. Hipoteza je alternativa pesimističnemu pogledu, ki vidi naravo kot primitivno silo, ki jo je potrebno ukrotiti in si jo podvreči. Je pa tudi alternativa prav tako neveseli podobi našega planeta kot brezumne vesoljske ladje, ki brez voznika in brez namere za vse večne čase kroži okoli Sonca.«

V stari Grčiji je bila Zemlja naša velika mati in boginja - Gaja, o dobi novoveških znanosti pa velja, da jo je prav od začetka zaznamovala naša odtujenost od nje: Descartes je živali primerjal s stroji, saj nimajo duš, medtem ko človek s svojo nesmrtno dušo čuti in je sposoben racionalnega razmišljanja. Z drugimi besedami to pomeni, da lahko bolečino zavestno čuti le človek in da je krutost do živali brez pomena, saj se bolečine ne zavedajo nič bolj kot kakšen predmet. Krščanstvo je doseglo, da je bilo takšno grozljivo prepričanje tedaj splošno priznano in niti ni pomembno, do katere točke mu je sledil sam Descartes.

Bolj kot to nas zanima »kako se lahko modrost zaprte mestne skupnosti loči od naravnega sveta« (J. E. Lovelock). 18. stol. pa je vendarle prineslo prvo razpravo o živi Zemlji: J. Hutton je primerjal takrat odkrito cirkulacijo krvi s kroženjem elementov v naravi. (Nadaljevanje prihodnjic)

23 POTOVANJE PREK OCEANA

Spoznala sem, da je življenje na drugi strani oceana drugačno, ima drugačne vrednote, celo prazniki se praznujejo drugače.

Za prvi november nisem videla goreti na pokopališčih niti ene sveče.

Odgovor je bil, da oni živijo z živimi in ne z mrtvimi. Tudi rojstvo proslavljajo nekoliko drugače, a o tem kdaj drugič. Najbolj boleče pri vsem potovanju pa je bilo privajanje na domače razmere, in to v smislu časovne razlike, ki mi je delala preglavice kar štirinajst

dni. Le s težavo sem prebolela deveturno časovno razliko, zato priporočam vsem, ki letijo z zahoda Amerike, da še nekoliko postanejo na Vzhodu in tako prebrodijo krizo. Meni je zmanjkalo časa in denarja. Maja Seruga

Kmalu nov podlistek...

KMETIJSTVO ČRNCI, p. o. Črnci 2 - grad 69 253 APAČE

PRODAJA OSNOVNIH SREDSTEV NA JAVNI DRAŽBI po zelo ugodnih izključnih cenah

1. STROJI IN OPREMA MIZARSKÉ DELAVNICE
2. TOVORNO IN TERENSKO VOZILO
3. STROJI IN OPREMA MEHANIČNE DELAVNICE
4. KMETIJSKA MEHANIZACIJA (KOMBANJI, TRAKTORSKI PRIKLJUČKI, BAI, IRKA, DROBILNIK, PRIKOLICE ...)

Javna dražba za prodajo osnovnih sredstev bo 9. 9. 1995 ob 9. uri na PE Žihlava pri Vidanu Ščavnici (razen strojev in vozil pod št. 1 in 2) in na PE Črnci ob 13. uri (pod št. 1, 2, 3 in 4). Na obeh lokacijah bo mogoče uro pred dražbo plačati 10 % varščino od izključne cene. Ostala sredstva bodo v tem času na ogled, licitirana pa po vrstnem redu s seznama na posameznih lokacijah. Kupljena osnovna sredstva je potrebno takoj plačati po izlicitirani ceni s 5 % prometišnim davkom in odpeljati. Za plačana in neodpeljana osnovna sredstva ne prevzemamo odgovornosti. Prodaja poteka po sistemu VIDENO -KUPLJENO, zato je izključena vsaka možnost pritožbe zaradi kakovosti.

INFORMACIJE po tel. št. 069 69 018 in 69 070, KURBOS.

4 ŠESTDESET LET KOPALIŠKE KULTURE V MURSKI SOBOTI

V zvezi z nogometnim igriščem se naj predvidi prostor za tenis igrišče, ki se da zelo rentabilno izrabiti - poleti za tenis, pozimi pa za drsališče.

Ker se nam Ledava ponuja v tako idealni legi kot naravna meja proti severu, se naj predvidijo naprave za veslaški šport. V ta namen bi se zgradil jez kot podaljšek Benkove meje. Ta jez bi zvišal nivo vode za približno 1 m. Bregovi Ledave bi se razširili za 5-8 m nazaj do mosta. Globina vode bi se zvečala daleč nazaj v Fazanerijo ter omogočila veslanje približno v dolžini 1 km. Ob desnem bregu bi se postavila manjša čolnarna za privatne čolne pa tudi za čolne, ki bi se izposojevali.

Za situiranje otroškega igrišča leži zemljišče skoraj predaleč izven mesta, prav posebno če pomislimo, da se bo Sobota razvijala proti jugu, globoko v današnje njive, od koder nam je že sedaj po večerih prav romantično migljajo poedine prijazne lučke. Za otročičke bo ta distanca precejšnja in se utrudijo predno pridejo do cilja. Če pa se kljub temu odloči občina za ureditev otroškega igrišča v zvezi z omenjenimi napravami, ne sme biti tu nič kar bi oviralo brezskrbne otroke v njihovih igrah. Urediti bo treba nasade z domačim drevjem (topol, jagnjed, lipa, itd.), tako da

otrok in narava raste in bohoti v rahli harmoniji.

Skrbeti se mora za razgled. V ta namen pride v poštev naša Gorička, na katero imamo od tu res lep pogled. Solnce nam sije v hrbet, tako da nam ne blešči pred očmi in imamo nemoten razgled po lahko valoviti silueti ter na tu in tam svetljikajoče se zvonike. (Bodonci, Sebeščan, sv. Benedik itd.) (Podčrtala M. H.)

V tem času je bilo zemljišče, ki ga po nekdanjem Szaparyjevem gojišču fazanov še danes imenujemo Fazanerija, že razparcelirano in prodano. Soboška občina ga je sicer uspela odkupiti od Jugoslovanske udružene banke Zagreb za 597.000 Din, vendar ga je še istega leta (30. VI. 1934) ponovno prodala na javni dražbi. Na srečo sta bila kupca le dva: Benko in Hartner. Po Novakovem prepričevanju in pisanju, da nam je Fazanerija prepotrebna in da se »nikakor ne sme dovoliti, da bi se izsekala, parcelirala in uničila, kar bi bilo za naš kraj usodno«, sta se nazadnje tudi tadva odločila, da se »dobro ljubljenega mesta« odpoveta do-

bičku in kupljenim parcelam. Fazanerija sta za izdraženo ceno prepustila soboški občini.

S tem dejanjem je bila Fazanerija rešena, dostopna je postala vsem prebivalcem in kot taka je dobila vlogo mestne zelene cone. Njena ohranitev pa ni bila odločilnega pomena le za ves nadaljni urbanistični razvoj mesta Murske Sobotice, temveč tudi za gradnjo kopališkega kompleksa.

S situiranjem v naravno okolje zunaj mestne pozidave, se je gradnja kopaliških objektov zelo pocenila. Soboško kopališče so tako varovale naravne kulise zelenega gozda in ni bilo treba graditi betonskega »obzidja«, ki ga morajo postavljati okrog kopališč, ki ležijo sredi mesta.

ZGRADITEV SAMEGA OBJEKTA

Občinski odbor je načrtoval gradnjo kopališča že v letu 1934, in čeprav je bil septembra istega leta v notici v MK napovedan skorajšnji začetek gradnje, se je zadeva zavlekla v naslednje leto. Kljub temu da nekateri vidnejši občani, od katerih se je pričakovala podpora, še niso prispevali denarja, se je v tem času v občinski blagajni nabral že znaten znesek.

Že ob prvi pobudi za gradnjo je Hartner predlagal bazen v merah

ti bazen za plavače in za neplavače. Iz gotovih razlogov je to seveda pravično, vendar pa bi se lahko izvedlo tudi bazeni združeno. V prilog zadnji izvedbi govori v prvi vrsti cenejša izvedba, tako betonskih kakor vodovodnih del. Drugič pa pridobimo na dolžini bazena in je tako mesto 33,5

izpod terase okrog bazena, da ne pluskajo na teraso. Pa tudi bolj skromni in priprave, ki vodijo v valovanje, menimo, da bi prišle v poštev, lahko pa se v rečni 1 m izrabi in ta namerava v slučaju tekem. plavalni bazo itd. dovodi večja

Pogled na zaokrožene vogale velikega bazena.

33 1/3 m x 15 m, ob tem pa še manjši bazenček za otroke. Najbrž zaradi finančnih načrtov od teh dimenzij ni hotel odstopiti, kljub temu da je Novak načrtoval bazen v dolžini 50m, ki bi se lahko uporabljal tudi za uradna tekmovanja. Predlagal je funkcionalno rešitev, vendar do izvedbe te ideje, kakor je napovedal, kasneje res ni prišlo.

»Najvažnejša je seveda naprava bazena, katera bo izvedena v že določenih dimenzijah. Misi se deli-

m dolžina lahko 50 m. Bazen neplavačev bi bil ločen od drugega dela z žično mrežo, ki bi se dala v gotovih slučajih odstraniti. Seveda je globina vode za neplavače mnogo preplitva za plavače. Ta nedostatek bi se pa odpravil z dvojnimi nivojem vodne gladine. V vseh novejših kopaliških namreč je urejen bazen tako, da se more vodo v bazenu dovesti do valovanja, kateri valovi so normalno 1 m visoki, to se pravi, da je normalna vodna gladina 1 m

zen. S tem se zviša nivo bazena. Jasno je, da je bazen normalno 50 m v vseh azirih nekaj metrov, kakor prejšnji 33,5-meterski bazen. Tekmah zelo utruditi plavalci, ki nima obrati. (MK III/3, 8. 1934, str. 1,2.) (dalje)

SOS

telefon za ženske in otroke, žrtve nasilja
061 441 993 ali 97 82,
od 18. do 23. ure.

Prva državna nogometna liga

Izola : Beltinci 0:2 (0:2)

Izola - Igrišče Izole, gledalcev 500. Sodnik: Mitrovič (Ljubljana). Strelca: 0:1 Škaper (10), 0:2 Sirk (34). Beltinci: Zver, Godina, Nejman, Sirk, Ilić, Šarkezi, Črnko, Cirkvenčič, Baranja, Cener (Džafič), Škaper (Herceg).

Mura : Primorje 1:1 (1:0)

Murska Sobota - Igrišče Mure, gledalcev 2000. Sodnik: Jakopiček (Maribor). Strelca: 1:0 Khlebalin (18), 1:1 Vončina (48). Mura: Černjavič, Baranja, Bloudek (Kmetec), Cifer, Poljšak, Alihodžič, Breznik, Gajser (Brezic), Kokol, Bakula, Khlebalin.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Piran 2:0 (0:0)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 400. Sodnik: Vozlič (Kristan Vrh). Strelca: 1:0 Dominko (62), 2:0 Baša (90). Nafta: Starovasnik, Hozjan, Kelenc, D. Novak, Koveš, Drvarič, Hranilovič, J. Novak, Prekazi, Tadič, Dominko.

Tretja državna nogometna liga

Bistrica : Bakovci 1:3 (0:1)

Slovenska Bistrica - Igrišče Bistrice, gledalcev 200. Sodnik: Huselja (Velenje). Strelci: 0:1 Vogrinčič (18), 0:2 jančar (71), 1:2 Hren (77), 1:3 Gabor (79).

Bakovci: Šiftar, Holcman, Buzeti, Papič, Jančar, Bencak (Erniša), Baranja (Gabor), Zrim, Fras, Cipot, Vogrinčič (Kerčmar).

Odranci : Paloma 3:1 (0:0)

Odranci - Igrišče Odranec, gledalcev 300. Sodnik: Kerčmar (Hodoš). Strelci: 1:0 Lipič (52), 2:0 Kerčmar (54), 3:0 Lipič (86), 3:1 Bezjak (88).

Odranci: Marič, Balantič (Kreslin), Rozmarič, Cener, Zver, Hozjan, Kavaš (Vegič), Horvat, Lipič, Košar (Kerčmar), Meničanin.

Kovinar : Turnišče 1:1 (1:0)

Maribor - Igrišče Kovinarja, gledalcev 200. Sodnik: Jožič (Velenje). Strelca: 1:0 Mačukat (28), 1:1 Albin Lackovič (87).

Turnišče: Stamenkovič, Ternar, Albin Lackovič, Toplak (Škafar), Mujdrica, Houbar (Jaklin), Albert Lackovič (B. Lebar), Vori, Pal, S. Lebar, Pucko.

Beltrans : Aluminij 1:2 (0:1)

Veržej - Igrišče Beltransa, gledalcev 100. Sodnik: Novak (Maribor). Strelci: 0:1 Hojnik (35), 0:2 Huzjak (80), 1:2 Ropoša (86).

Beltrans: Kuzma, Veberič, B. Osterc, Hošpel, A. Osterc, Kavaš, Golob, Ropoša, Makoter (Kosi), Z. Osterc, Puhar (Prašnički) (NŠ)

I. SNL

Rezultati - 6. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Izola: Beltinci 0:2, Mura: Primorje 1:1, Gorica: Rudar (V) 6:3, Korotan: Rudar (V) 2:0, Mura: Gorica 1:0, Olimpija: Maribor 6:2, Publikum: BELTINCI 6:1, Izola: 6:0.

II. SNL

Rezultati - 4. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Nafta: Piran 2:0, Rudar (T): Železničar (Mb) 4:1, Železničar (LJ): Drava 2:2, Šmartno: Mengeš 2:1, Črnuče: Radeče 5:1, Črnuče: NAFTA 4:3, Šmartno: Drava 4:2, Želez. (LJ): Rudar (T) 4:1, Napredek: Piran 4:1, Radeče: Koper 4:1, Koper: Naklo 4:1, Želez. (MB): Zagorje 4:1, Mengeš: Vevče 4:0.

III. SNL - vzhod

Rezultati - 3. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Bistrica: Bakovci 1:3, Odranci: Paloma 3:1, Kovinar: Turnišče 1:1, Beltrans: Aluminij 1:2, Dravinja: Pohorje 3:2, BAKOVCI: Dravograd 3:2, ODRANCI: Aluminij 3:2, Aluminij: Kovinar 3:1, TURNIŠČE: Bistrica 3:1, Bistrica: Steklar 3:1, Steklar: Kungota 3:1, Paloma: BELTRANS 3:0, BELTRANS: Unior 3:0.

I. MNL MS

Rezultati - 2. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Les: Goričanka 1:1, Apače: Kema 1:2, Čarda: Tromejnik 0:0, Rakičan: Bratonce 3:0, Serdica: Lipa 6:3, Serdica: 2:2, Rakičan: Kema 2:2, Tromejnik: Bratonce 2:1, Goričanka: Vesna 2:2, Vesna: Les 2:0, Les: Emal 2:0, Čarda: Apače 2:0, Apače: Lipa 2:0.

I. ONL Lendava

Rezultati - 2. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Črenšovci: Mostje 7:2, Hotiza: Kobilje 1:1, Dobrovnik: Panonija 0:1, Nedelica: Čentiba 2:0, Bistrica: Opel Horser 0:3, Olimpija: Renkovci 1:3, Črenšovci: Renkovci 2:2, Panonija: Kobilje 2:1, Opel Horser: Nedelica 2:1, Dobrovnik: Hotiza 2:0, Čentiba: Olimpija 2:0, Olimpija: Mostje 2:0, Bistrica: 2:0.

NOGOMETNI KOMENTAR

Prva zmaga Beltinec, Muri samo točka

Šesto kolo prvenstva v prvi državni nogometni ligi, ki je bilo zaradi kvalifikacijske tekme za EP med Italijo in Slovenijo odigrano že v soboto, je prineslo zopet nekatera presenečenja, kar pomeni, da bo letošnje prvenstvo desetih zelo razburljivo in zanimivo. Tokrat so razveselili svoje privržence nogometaši Beltinec, ki so v Izoli prvič letos zmagali. To je bilo tudi pričakovati, saj so Beltinčani že na tekmi v Novi Gorici pokazali, da prihajajo v staro formo, ki je iz tekme v tekmo boljša. Seveda je moral prvi načeti mrežo nasprotnika kdo drug kot najboljši strelca lanske sezone Štefan Škaper, ki je bil v letošnjem prvenstvu še neopazen. Tokrat pa je večkrat nevarno streljal na vrata Izole. Ali bo s svojimi zadetki zopet razveseljeval, bodo pokazale naslednje tekme. Steer pa so bili Beltinčani boljši od Izole, tako da bi bila lahko njihova zmaga prepričljivejša. Črnko in Godina sta namreč zamudila idealni priložnosti za gol. V tem času so se Beltinčani odpovedali Smječaninu in Pešiču, ki sta že zapustila Beltince, na treningu pa se je tudi poškodoval vratar Mojčič, ki je bil že operiran, tako da je v prvem polčasu, saj so bili veliko boljši od nasprotnika in si ustvarili številne priložnosti za gol, ki pa jih nesprediti napa d a l c i niso izkoristili. Najzrelejšje priložnosti sta vseka kor imela Bakula in Breznik. Mura je ves prvi polčas igrala na polovici gostov, vendar je le enkrat uspela premagati zanesljivega vratarja Strajnarja. Muro je pripeljal v vodstvo Rus Khlebalin, ko je z lepim volej udarcem poslal žogo v mrežo. V nadaljevanju tekme pa so bili Sobočani premalo pazljivi, kar se jim je maščevalo. Vončina je namreč v začetku drugega polčasa presenetil vratarja Černjaviča, ki je bil nekoliko zunaj vrat, in žoga se je znašla za njegovim hrbtom. To je bil vsekakor hladen tuš za go-

stitelji, ki so v nadaljevanju igrali premalo nizirano in zbrano, tako da so gostje stranjevali vse njihove napade. Čeprav je naprej v vodstvu, je zares škoda za dve izgubljeni točki.

V četrtem kolu druge državne nogometne lige je lendavska Nafta gostila moštvo Pirana in več zmagala. Tekma je bila zelo zanimiva, saj se gostje predstavili kot solidna ekipa. Lendavci si Lendavčani zagotovili šele v drugem polčasu končni tekme so Pirančani nevarno obdržali vratarja Starovasnika, vendar je bila obramba Nafta vselej na mestu. Kot kaže, ima Nafta najboljšo obrambo v drugi državni nogometni ligi, saj doslej ni prejela niti enega zadetka.

Med pomurskimi tretjeligiši so tokrat prvo presenetili nogometaši Bakovec, ki so v Slovenski Bistrici z dobro igro premagali domačo Bistrico in so še brez poraza. Bakovčani so si že v prvem polčasu ustvarili nekaj lepih priložnosti za gol, katerih so izkoristili le eno, medtem ko Bistricani strelji Frasa, Vogrinčiča in Cipota niso bili tančni. Pomembno zmago so dosegli tudi nogometaši Odranec, ki so doma premagali Maribor. Sladkega Vrha. Zmago so si Odranci zagotovili šele v drugem polčasu, predvsem po zadetku varnega Lipiča. Nogometaši Odranec so koraku z vodečimi moštvimi. Nogometaši so gostovali v Mariboru in igrali s Kerčmarjem neodločeno. Turniščani, ki so nastopili v prvi vaka, so bili boljši nasprotnik, vendar so igrali zelo ostro in celo grobo, tako da sta morala igrišče zapustiti kar dva domača igralca. Nogometaši Beltransa iz Veržeja so zopet na »lahak« način ostali brez točk. Čeprav so zaradi izključitve igralca Aluminija Gajserja deset minut pred odhodom igrali z igralcem več, niso znali izkoristiti številne prednosti niti priložnosti za gol. Med ostalimi bi bo v soboto v središču zanimanja pomurski ekipi med Turniščem in Odranci v Turnišču. Čakovati pa je, da bosta točke osvojili tudi Bakovec, ki gostijo Kungoto, in Beltransa, ki igra na Sladkem Vrhu.

Franc Cifer (Mura) prihaja v staro formo.

Marinko Šarkezi (Beltinci) ber obrambe

ŠPORTNA NAPOVED VIII

V športni napovedi št. 8, katere pokrovitelja sta prekmurska nogometna prvoligaša Beltinci in Mura, je naš gost Mirko Zdravec, privrženec nogometašev Beltinec. Prognoziral je takole:

Table with 3 columns: Pari, Nap., and Score. Rows include 1. Korotan: BELTINCI 0, 2. MURA: Rudar (V) 1, 3. NAFTA: Mengeš 1, 4. Unior: BAKOVCI 2, 5. ODRANCI: Steklar 1, 6. BELTRANS: TURNIŠČE 2, 7. Rakičam: Kema 1, 8. Serdica: Tromejnik 0, 9. Nedelica: Kobilje 1, 10. Renkovci: Opel Horser 1.

Table with 2 columns: ŠPORTNA NAPOVED ŠT.8 and Napoved. Rows include 1. Korotan: BELTINCI, 2. MURA: Rudar (V), 3. NAFTA: Mengeš, 4. Unior: BAKOVCI, 5. ODRANCI: Steklar, 6. BELTRANS: TURNIŠČE, 7. Rakičam: Kema, 8. Serdica: Tromejnik, 9. Nedelica: Kobilje, 10. Renkovci: Opel Horser.

Izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Arhitekta Novaka 13, najpozneje do petka 15. septembra 1995. Pri zrebanju bomo upoštevali 8 pravilnih tipov.

Ime in priimek ter naslov:

V športni napovedi št. 4 je bil izreban Damjan Fartek, Črešnjevci 100, 69250 Gornja Radgona. Nagrado lahko dvigne v uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Ulica arhitekta Novaka 13. Pravilna rešitev športne napovedi št. 4: Beltinci: Rudar (V) 2, Publikum: Mura 0, Maribor: Olimpija 1, Izola: Gorica 2, N. Oprema: Primorje 0, Nafta: Železničar (MB) 1, Pohorje: Bakovci 0, Zreče: Turnišče 2, Odranci: Kungota 1 in Beltrans: Dravograd 2.

Novoustanovljeni Balinarski klub Murska Sobota je pripravil prvo tekmovanje. Sodelovalo je 5 dvojic in 8 četverk.

Pri dvojicah je zmagal BK Angela Besednjaka Maribor (Zajšek, Ferš).

BK Murska Sobota (Peček, Prah) je bil peti. Med četverkami je zmagala ekipa BK Angela Besednjaka Maribor pred DU Maksa Perca Murska Sobota in BK Mura Dokležovje.

Ženska ekipa BK Murske Sobote je bila šesta, moška pa sedma.

FM, fotografija: J. Zauneker

Nogomet - V slovensko člansko nogometno reprezentanco za srečanje z Italijo so bili pozvani tudi nogometaši Mure Vladimir Kokol in Andrej Poljšak, kot rezerva pa Damjan Gaj-

ser. V slovensko mlado reprezentanco pa so bili pozvani tudi nogometaši Mure Vladimir Kokol in Andrej Poljšak, kot rezerva pa Damjan Gaj-

II. MNL MS

Rezultati - 2. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Smaki: Grad 1:3, Rotunda: Minicom 3:4, Šalovci: Križevci 2:0, Dokležovje: Cankova 0:5, Prosenjak: Tešanovci 0:1, Hodoš prost, Grad: 2:2, Cankova: 2:1, Šalovci: 2:1, Hodoš: 1:1, Križevci: 2:1, Tešanovci: 1:1, Minicom: 2:1, Prosenjakovič: 2:1, Smaki: 2:0, Rotunda: 2:0, Dokležovje: 2:0.

II. ONL Lendava

Rezultati - 2. kolo

Table with 2 columns: Team and Score. Rows include Polana: Nafta V. 4:0, Žitkovci: Graničar 1:0, Dolina: Kapca 1:2, Polana: 2:2, Žitkovci: 2:2, Kapca: 2:1, Nafta V.: 2:1, Graničar: 2:0, Dolina: 2:0.

Karate

Priprave reprezentance

Na Pohorju so bile od 24. do 27. avgusta priprave slovenske stilske karate reprezentance. Priprav so se udeležili karateisti Karate kluba Murska Sobota Nina Gaber, Jernej Škafar, Kristijan Vrečič. To je bilo prvo nastopanje mladim slovenskim karateistom in klubu, ki nastopajo za napredek mladih tekmovalcev in tekmovalk.

Pogovor z Belom Pavličem

Nov atletski štadion in športna dvorana

V Murski Soboti primanjkuje športnih objektov, kar povzroča težave nekaterim šolam pri pouku telesne vzgoje in delovanju športnih društev. O tej problematiki so bile številne razprave na najrazličnejših ravneh, vendar se je vselej zataknilo pri denarju. Tokrat pa bo drugače. Kmalu naj bi v Murski Soboti začeli graditi atletski štadion in športno dvorano.

Več o tem smo se pogovarjali z Belom Pavličem – načelnikom za družbeno gospodarski razvoj in finance pri Mestni občini Murska Sobota.

- V letošnjem proračunu Mestne občine Murska Sobota ste zagotovili precejšnja finančna sredstva za športno dejavnost. Za kakšna sredstva pravzaprav gre?

- V letošnjem proračunu Mestne občine Murska Sobota, ki znaša 1,2 milijardi SIT, smo za športno dejavnost zagotovili 78.400.000 SIT ali 6,5 odstotka. Od tega zneska je namenjeno za funkcionalno športno dejavnost za šolske društva 28.300.000 SIT in 50.100.000 SIT za naložbe v šport. To vsekakor niso majhna sredstva.

Kasaške dirke na Brdu

Darinka MS (M. Slavič st.) prvakinja, rekord Benjamina C Lee (Makoter)

Na Brdu pri Kranju so bile kasaške dirke z osrednjo točko sporeda – prvenstvom dvehletnih kasašev na 1600 metrov dolgi progi. Dirko je dobila Darinka MS z Markom Slavičem starejšim s kilometrskim časom 1:21,3. Drugo mesto je zasedel Filip (B. Slana), šele tretja pa je bila Ivančičeva Ira MS (M. Slavič mlajši). Četrto mesto je zasedel Lord Lobell (S. Jureš). Tako

Na velikem uspehu na svetovnem članskem prvenstvu v spustu na Koroškem družstvo Mura iz Kroga pripravilo veslarski prejem Borutu in C-1 osvobodil srebrno medaljo. Najboljši reprezentanec je član HD Mura iz Kroga. Ob tej priložnosti je Borutu Horvatu in Ivančičevi Iri MS (Andrej Gerencer) podelil darilo.

Fotografija: Jure Zauneker

reč, da je dosedanja lokacija atletskega štadiona neustrezna, obnova pa bi bila tudi neracionalna. Šolski atletski štadion bo imel tartansko tekaško stezo, ki bo dolga nekaj nad 300 metrov, in druga tekmovališča za met krogle, kopja, diska in kladiva, skok v višino, daljino, troskok in skok s palico ter drugo. Načrtovalci gradnje atletskega štadiona tudi ne vztrajajo več pri umetni travi za hokej, temveč bo na štadionu naravna zelenica.

- Kaj pa športna dvorana. V kakšnem obsegu se bo gradila in za kaj bo uporabna?

»Športna dvorana se bo gradila na sedanem atletskem stadionu pri soboški prvi osnovni šoli. Dvorana bo velika 46 x 28 metrov ali 1350 kvadratnih metrov s pripadajočimi garderobami ter vadbenimi in drugimi prostori. Poleg pouka športne vzgoje na šoli bo športna dvorana zadovoljevala tudi potrebe športnih društev in klubov, saj bo zgrajena tako, da bodo lahko v njej tekmovalja v košarki in odbojki na najvišji ravni, tudi za evrop-

je letošnji tretji državni naslov pripadel hlevu Marka Slaviča iz Ključarovec. Pred tem je že zmagal Marko Slavič mlajši z Albatrosom na slovenskem kasaškem derbiju in z Dori Lobellom na državnem prvenstvu triletnikov. V velikem finalu za pokal Brda pa je zmagal Duras (J. Sagaj, Klučarovec) s kilometrskim časom 1:20,2, medtem ko je bila Leona II (S. Makovec, Ljuto-

mer) peta. Ljutomerski tekmovalci pa so se uveljavili tudi v drugih dirkah. Tako je v malem finalu pokala Brda zmagala Fena (Seršen) s kilometrskim časom 1:23,0. Med tujimi in uvoženimi kasači je zmagal Benjamin C Lee (J. Makoter, Cven) s kilometrskim časom 1:18,7, kar je bil rekord dirkališča na Brdu. Drugi je bil Soulman (Z. Osterc).

V Murski Soboti je bil mednarodni moški odbojkarški turnir za pokal Kmetijsko-zivilskega sejma.

Sodelovale so tri ekipe, medtem ko se odbojkarji Zalaegerszega iz Madžarske tekmovalja niso udeležili.

Zmagala je Olimpija iz Ljubljane, ki je premagala Pomurje s 3:0 in Varaždin s 3:2. Drugo mesto je zasedel Varaždin, ki je s 3:2 premagal Pomurje iz Murske Sobotne.

FM, fotografija: Jure Zauneker

Šport od tu in tam

Atletika - V Mürrzuschlangu v Avstriji je bil mednarodni atletski miting. Med 300 atleti so sodelovali tudi tekmovalci AK Pomurje iz Murske Sobotne in dosegli lep uspeh.

Prva mesta so zasedli: Polonca Horvat v teku na 800 m (st. deklice) 2:31,71, Daniela Žalig v skoku v višino s 171 cm (ml. deklice), Mojca Meglič v teku na 1000 m (mladinke) 3:23,20. Tretja sta bila Denis Obal v teku na 1.000 m (mladinci) in Cveto Cvetko v teku na 200 m (člani). Karmen Rauter (ml. deklice) je bila v teku na 800 m peta z no-

Fotografija: Jure Zauneker

ska in svetovna tekmovalja. Mere namreč ustrezajo tem zahtevam. V dvorani bo tudi premična tribuna za okrog 500 gledalcev.

- Kdaj pa se bosta nova športna objekta v Murski Soboti začela graditi?

»Zaradi spremembe lokacije za gradnjo omenjenih objektov bomo morali najprej poskrbeti za novo lokacijsko dokumentacijo, nove načrte in druge potrebne dokumente. Če bodo ugodne zimske razmere, predvidevamo, da bomo z gradnjo novih športnih objektov lahko začeli še konec tega ali v začetku prihodnjega leta. Najpozneje pa se bo gradnja začela marca prihodnjega leta.

- Kako pa boste zagotovili potrebna sredstva za gradnjo atletskega štadiona in športne dvorane?

»Sredstva za gradnjo novih športnih objektov v Murski Soboti so zagotovljena v letošnjem proračunu mestne občine in se bodo, če bo potrebno, prenesla v prihodnje leto. Ustrezni delež za oba objekta pa bo prihodnje leto prispevalo tudi Ministrstvo za šolstvo in šport Slovenije. Nekaj sredstev pa bo morala soboška mestna občina zagotoviti še v prihodnjem letu. Nova športna dvorana pri soboški prvi osnovni šoli bo po predračunu stala okrog 160.000.000 SIT, novi atletski štadion pa blizu 50.000.000 SIT. Poleg tega je Mestna občina Murska Sobota v letošnjem proračunu zagotovila sredstva še za nekatere druge športne objekte, med katerimi naj omenimo le večje: atletski štadion (20.000.000 SIT), telovadnico pri OŠ v Krogu (15.000.000 SIT), tribune NK Mura (9.000.000 SIT) in druge.«

Feri Maučec

Kajakaštvo Tri medalje Krožanom

V Novi Gorici je bilo državno kadetsko prvenstvo v spustu za kajakaše in kanuiste na divjih vodah. Sodelovali so tudi tekmovalci Brodarskega društva Mura iz Kroga in osvojili tri medalje. Bronaste so osvojili: Beno Sakač (K-1), Miran Bokan (C-1) in Dejan Miholič ml. kadeti (K-1). Anđej Cipot (C-1) je bil četrti, Robi Horvat (K-1) pa peti.

Namizni tenis

Horvat nepričakovano zmagal

Gregor Kocuvan (NTK Moravske Toplice - Sobota) je bil na nedavnem evropskem kadetskem namiznoteniškem prvenstvu v Haagu na Nizozemskem najboljši igralec slovenske reprezentance.

Križe so bile organizator prvega odprtega državnega namiznoteniškega turnirja za mladince. Med 80 igralci iz 18 slovenskih klubov je sodelovalo tudi osem igralcev Moravskih Toplic - Sobote, med katerimi so se nekateri odlično odrezali. To še posebej velja za Mitjo Horvata, državnega mladinskega reprezentanta, saj je pokazal odlično igro in nepričakovano zasedel prvo mesto, kar je njegova prva zmaga v mladinski konkurenci. V polfinalu je premagal Retelja (Krka) z 2:0, v finalu pa prvega favorita, državnega reprezentanta Petrovičiča (Preserje) z 2:1. Kocuvan in Solar sta se uvrstila med najboljših šestnajst. Več je bilo pričakovati od Solarja, saj je nepričakovano izgubil s Čadom (Vesna) z 1:2. Pohvaliti pa kaže pionirja Koščka, ki se je kot zmagovalac predtekmovalne skupine uvrstil v finalno skupino, kjer pa je zamudil priložnost za zmago s Petelinom (Preserje). Čigūt in Šbül sta zasedla drugi mesti v predtekmovalni skupini, Zver tretje, Györek pa četrto.

M. U.

Zacelo se je državno teniško prvenstvo za deklice do 14 let, kjer sodeluje tudi ekipa TK Murska Sobota. V prvem kolu je ekipa Galeja iz Matečinika premagala Mursko Soboto z 2:1, v drugem kolu pa je Maribor Branik premagal Mursko Soboto s 3:0. Na fotografiji ekipa TK Murska Sobota. Stojijo od leve: Peter Škraban (trener), Doroteja Gomboc in Tjaša Korošec.

Fotografija: Jure Zauneker

VESTNIK in šport

Šah - V okviru prireditev kmetijsko-zivilskega sejma v Gornji Radgoni je bil ekipni hitropotezni šahovski turnir. Med 12 ekipami so zmagali šahisti iz Velenja z 21 točkami pred Mariborom Branikom, 18, in Radensko Pomgradom iz Murske Sobotne, 16 točk. Ljutomer je bil z 10 točkami sedmi, Beltrans Radgona pa z 8 točkami deveti.

v Domu Partizana v Murski Soboti, Mladinska ulica. Interesenti dobijo potrebne informacije po tel. št. 61 967.

Badminton - V Trebnjem je bil prvi mednarodni turnir v badmintonu v kategorijah 14, 16 in 18 let. Med 95 tekmovalci in tekmovalkami so sodelovali tudi Lendavčani in dosegli lep uspeh. V kategoriji tekmovalcev do 14 let je zmagal Miha Horvat, Jernej Novak je bil tretji, Dani Novak in Renata Gyurica pa sta se uvrstila od 5. do 8. mesta. (V. Sekereš)

Šah - V Monoštru je bil šahovski dvoboj med Lendavo in Monoštrom. Igrali so dvokrožno na štirih deskah.

Zmagala je Lendava s 6:2. Po dve zmagi sta dosegla Gerenčer

in Lonec, po eno pa Vida in Ivanec. (J.G.)

Hokej na travi - Hokejski klub Pomurje iz Murske Sobotne je v Lipovcih organiziral mednarodni turnir v hokeju na travi. Sodelovale so štiri ekipe. Zmagala je Zelina iz Hrvaške pred Triglavom iz Predanovec, Lekom iz Lipovec in Pomurjem iz Murske Sobotne.

Tenis

Državno prvenstvo v Soboti

Teniška zveza Slovenije je letošnjo organizacijo državnega članskega prvenstva zaupala Tenišskemu klubu Murska Sobota. To ni presenetljivo, saj so se soboški teniški delavci v zadnjih letih nekajkrat izkazali z odlično organizacijo mednarodnih teniških turnirjev. Za državno člansko prvenstvo v tenisu, ki bo od 7. do 10. septembra na igriščih pri Fazaneriji, se je prijavilo okrog 90 moških in 40 žensk. To je prvič, da bo člansko državno teniško prvenstvo v Murski Soboti.

televizijski spored od 8. do 14. septembra

14 SEPTEMBER CETRTEK

TV SLOVENIJA

10.10 Čebelica eti živalca - 10.20 Snorčki ameriška rihana scia - 10.45 Odivrpane termine - 11.15 Že domači - 13.00 Večer - 13.05 Ode - 14.05 Ikonice - 14.05 Večer - 15.00 Euronews - 15.05 ...

HTV

8.00 Dobro jutro - 10.05 Smrček, risan, film - 10.30 TV-leksikon: Gobe - 10.40 Elok in prijetje - 11.15 ...

TV AVSTRILIJA

6.05 Očaka nam je vsem lus - 6.10 Program za otroce - 15.30 Mini Cas s silki - Veljostja ladija Enterprise - 16.25 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 9.00 Poročila - 9.05 Črni Grom, serija - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes ...

RTL

5.15 Različne nadaljevanje in risanje - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Kalendar - 8.15 ...

13 SEPTEMBER SREDA

TV SLOVENIJA

10.20 Cobi in prijatelji - 10.45 Črna črna žival, serija - 11.15 Iz življenja za življenje - 12.00 Mini - časovnica in turističnih vestij - 12.30 ...

HTV

8.00 Dobro jutro - 10.05 Smrček, risan, film - 10.30 TV-leksikon: Gobe - 10.40 Elok in prijetje - 11.15 ...

TV AVSTRILIJA

6.05 Očaka nam je vsem lus - 6.10 Program za otroce - 15.30 Mini Cas s silki - Veljostja ladija Enterprise - 16.25 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 9.00 Poročila - 9.05 Črni Grom, serija - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes ...

RTL

5.35 Različne nadaljevanje in risanje - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Kalendar - 8.15 ...

12 SEPTEMBER TOREK

TV SLOVENIJA

10.05 B.A. Nina: V ozvezdju sonce, gledališka predstava - 10.35 Harry Tracy, kanadski film - 12.45 ...

HTV

7.45 TV kolejar - 8.40 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Smrček, risan, film - 10.30 ...

TV AVSTRILIJA

6.05 Očaka nam je vsem lus - 6.10 Program za otroce - 15.30 Mini Cas s silki - Veljostja ladija Enterprise - 16.25 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 9.00 Poročila - 9.05 Črni Grom, serija - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes ...

RTL

5.35 Različne nadaljevanje in risanje - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Kalendar - 8.15 ...

11 SEPTEMBER PONEDELJEK

TV SLOVENIJA

9.10 Malo angle - čine, prostim - 9.51 Kapitla Pover, namizanka - 10.20 Svetovni posovni ardn - 10.55 ...

HTV

8.10 Dobro jutro - 10.15 Smrček, risan, film - 10.40 TV-leksikon: Gobe - 11.15 ...

TV AVSTRILIJA

6.05 Močna družina - 6.10 Otroški nostrar - 6.30 Mini Cas s silki - 6.45 Veščička ladija Enterprise - 6.55 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 9.00 Poročila - 9.05 Črni Grom, serija - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes ...

RTL

5.35 Različne nadaljevanje in risanje - 7.00 Točno ob sedmih - 7.35 Med nami - 8.05 Kalendar - 8.15 ...

10 SEPTEMBER NEDELJA

TV SLOVENIJA

9.00 Videostari - 9.20 Žrtva, ponovitve - 10.05 Arabella - 10.30 Svetovni posovni ardn - 10.55 ...

HTV

9.15 TV kolejar - 9.30 Na večja mečojla na svetu, risan serija - 9.55 Sezamova ulica - 10.15 ...

TV AVSTRILIJA

6.00 Teletela - 6.10 Otroški nostrar - 6.30 Mini Cas s silki - 6.45 Veščička ladija Enterprise - 6.55 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Risanje - 5.50 Bujila - 5.55 Rečunalniško gledališče - 6.00 Pogled domov - 6.05 ...

RTL

5.30 Različne nadaljevanje in risanje - 7.35 Pojavanje v neznan - 9.30 Zgodbe iz gronice - 9.55 ...

9 SEPTEMBER SOBOTA

TV SLOVENIJA

10.00 Videostari - 10.15 Otroški program - Ra - do - 10.30 ...

HTV

8.35 Program - 8.40 Poročila - 8.45 Zbanca in klj, namizni film za otroce - 10.30 ...

TV AVSTRILIJA

9.00 Čas s silki - 10.15 James Bond: film Živis sano dvakrat - 12.05 ...

TV MADŽARSKA

5.00 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 8.00 Otroški program - 11.00 ...

RTL

5.35 Različne nadaljevanje in risanje - 7.35 Pojavanje v neznan - 9.30 Zgodbe iz gronice - 9.55 ...

8 SEPTEMBER PETEK

TV SLOVENIJA

11.00 Videostari - 11.15 Deilin Filpper, 7 ep amer namizne - 11.35 ...

HTV

8.00 Dobro jutro - 10.05 Smrček, risanka - 10.30 TV-leksikon: Gobe - 10.40 ...

TV AVSTRILIJA

6.05 Očaka nam je vsem kon - 6.30 Otrmiki - porel - 8.00 ...

TV MADŽARSKA

5.30 Vajka TV - 6.00 Sonečni vzlihod - 9.00 Poročila - 9.05 Črni Grom, serija - 9.30 Dopoldne, magazin, vmes ...

RTL

7.35 Med nami - 8.05 Springfildova zgodba - 9.05 ...

PETEK, 8. SEPTEMBRA 1995, OB 10.00 NA
GRAJSKEM DVORISCU V MURSKI SOBOTI

mednarodni
otroški
festival
zabavne popevke
MEHURČEK

95

mladi pevci

iz Slovenije,
Hrvaške,
Madžarske,
Italije,
Avstrije

NOVAL FLASH

MODNA REVIIJA OBLACIL

SKINNY in KIDDY'S

Skiny

KIDDY'S
FASHION COMPANY

MIKI
SARAC

VELIKA IN MAJHNA,
TOPLA IN HLADNA
PRESENEČENJA

ČAROVNIK
BINČ

BALONARJI

NEPOSREDNI
PRENOS NA
MURSKEM VALU

SKB BANKA D.D.

SLOVENICA

deit
international

KMETIJA
NAJ '95

V nedeljo, 10. septembra 1995, ob 14. uri

NA

DOMAČIJI
JOŽETA

SLANE

BOLEHNEČICI 4

PODELITEV
PRIZNANJ
**NAJ...
KMETIJA**

- prece
- sadni kruh
- kvasenice
- gibanjce
- domači kruh
- krapci

PRI GASILSKEM DOMU VESELA ZABAVA

- BRATJE KURBUS
- ZAMURJENCI
- LJUDSKE PEVKE

- POLETI Z BALONOM
- VOŽNJA Z BAGLOM

- pletenje iz ličja
- kasaški konji
- veslice

Pomurska banka d.d.

Adriatic

VESTNIK

SPOŠTOVANI NAROČNIKI,
ZVESTI BRALCI VESTNIKA!

Vaš

tudi
tokrat
ni
pozabil
na vas!

Vsi, ki boste
pravočasno
poravnali
naročnino,
boste lahko
srečni izbranci in
**teden
dni gostje**

v enem od slovenskih naravnih zdravilišč.

O potnikih (izžrebanec bo lahko s seboj popeljal še enega dopustnika) bo žreb odločal konec avgusta, zaslužene

počitnice z VESTNIKOM

pa boste lahko uživali septembra ali oktobra.

VESTNIK

je za bralca vedno aktualen časopis.

VESTNIK

je časopis, na katerega se morate naročiti!

NAROČILNICA

Če ga želite prebirati, izrežite in pošljite na naslov:
VESTNIK, Ulica arhitekta Novaka 13, 96000 Murska Sobota

Podpisani:

Ulica:

Kraj in poštna št.:

NAROČAM VESTNIK

Pošiljati začnite:

Podpis naročnika:

VESTNIK

Vas bo obiskal vsak

teden; je tisti, ki Vam bo povedal, kaj in kako ravnajo z vašo usodo BOGOVI!

GNEČA ZARADI SEMAFORJA - Pričakanja ob začetku delovanja semaforja v križišču Cankarjeve in Gregorčičeve ulice v Murski Soboti so bila velika, zlasti za voznike, ki so morali dolgo čakati na neprednostni cesti, in šolarje bližnje tretje osemletke. Čez to magistralo se vali vsakodnevno več kot 400 težkih tovornjakov in vlačilcev, ki povzročajo veliko preglavic vsem udeležencem v cestnem prometu. Prve izkušnje pa kažejo, da se zaradi semaforja jezijo stanovalci Cankarjeve ulice, po kateri se valijo ogromne kolone vozil, ki se raztezajo prek bližnje železniške proge. V ponedeljek, ko se je začelo novo šolsko leto, pa so kolone vozil segale celo do Lipovec, kar je povzročilo prometni zastoj in so mnogi zjutraj zamudili v službo. Že v torek zjutraj so se odločili, da začasno izključijo semafor, in so promet usmerjali policisti, kar se je pokazalo za boljše, saj ni bilo več dolgih kolon. Pozneje pa so zopet vključili semafor, za katerega so značilni kratkotrajni svetlobni intervali, predvsem za pešce, ki se morajo ob prehodu čez prometnico podvizati. Sicer pa ne pravimo zaman, da je vsak začetek težak, zato upajmo, da bo tudi ta zadeva v zadovoljstvo vseh kmalu urejena. Besedilo: M. JERŠE, fotografija: J. ZAUNEKER

Utrinki iz Baške

Baška je bila gostitelj pete izmene otrok iz Prekmurja - preventivno zdravstvenega letovanja in osnovnošolcev turniške OŠ. V domu Dana Šumenjaka je za 147 otrok, starih od treh do petnajst let, skrbelo 19 vzgojiteljev, zdravnik, medicinska sestra, vodja šole v naravi in pedagoški vodja izmene. Za dobro počutje v domu pa so brezhibno skrbeli dobro utečena ekipa v kuhinji, čistilke in seveda upravnik doma Bojan Nemec. Prizadevali smo si, da bi bilo našim otrokom v domu in ob aktivnostih zunaj njega lepo in prijetno.

Najlepše in najprijetnejše opravilo pa je bilo prav gotovo plavanje in sončenje na prečudoviti peščeni plaži. Lepo je bilo pogledati naše otroke, ko so se lenobno in brezskrbno predajali vročim sončnim žarkom in se nastavljali prijetnemu vetru, ki jih je hladil in božal. Z veseljem smo ugotavljali, da se otroci niso bali vode, in tako se lahko pohvalimo, da je šlo domov samo nekaj neplavalcev (otrok iz mlajše skupine). Ti so bili še posebno zanimivi in vsi smo občudovali njihovo vztrajnost pri igri v pesku, plavanju in pohodih. Imeli smo tudi nekaj vetrovnih dni, in ko je senjska burja preveč razburkala morje, smo se podali na sprehode po bližnji okolici Baške. Vse poti so lepo označene, tako da nismo imeli težav z orientacijo. Najmlajši so prišli do pokopališča, kjer se jim je odprl prekrasen razgled na Baško in okolico, najbolj pogumni pa so se povzpeli na Mesečevo planoto s 380 m nadmorske višine. Pot nas je vodila tudi mimo Vele Rike do Batomlja in naprej do hribovca - romarske poti Matere božje Goriške, nato smo se spustili po stopnicah (našteli smo jih nekaj čez 300) proti Stari Baški. Opazovali smo rodovitno, z vinsko trto obraslo dolino in ljudi pri kmečkih opravilih. Nekateri so prvič videli osličke, ki so tovorili seno in vodo, ter opazovali črede ovac, ki so se mirno pasle in se oglašale ob našem prihodu. Nekaj skupin je

odšlo še v Jurandvor, kjer je znamenita Baščanska plošča, najstarejši glagolski zapis iz leta 1100.

Med počitkom so nekateri zares počivali, drugi pa so igrali šah ali Človek ne jezi se, se kartali ali pa brali in pisali dnevnik. Vsak si je našel svojo zaposlitev, ko je s skupino zopet šel na plažo ali na bližnje igrišče ob kampu Zablac. Tako so se pomerili v nogometu, med dvema ognjema in se pripravljali na obisk lunaparka (zanj so se še posebej ogreli najmlajši). Zvečer pa se je na ploščadi doma dogajalo vedno kaj zanimivega. Tako so takoj drugi dan opravili krst novincev in se naučili himno Gusar na morju ter našo pesem o Baški. Seveda je vsaki prireditvi sledil obvezen ples. Dekleta so pripravile zelo uspešno in domiselno revijo modernih pričesk, fantje pa modno revijo po najnovejši modi za prihodnjo sezono. Obe sta izredno lepo uspeli in bili deležni burnega aplavza, zelo so navdušile tudi karaoke. Vsi pa smo bili navdušeni nad staro častitljivo ladjo Argonavti, ki nas je popeljala skozi Senjska vrata mimo otoka Prviča, kjer se nam je odprl prelep razgled na Grgur, Rab, Goli otok in Cres. Kapitan ladje je bil zelo zgovoren in nam je povedal marsikaj zanimivega. Utrinke z našega potovanja so otroci prenesli na papir z risbo in besedo. Prijetno smo presenetili vse otroke in tudi vodnike, ki so med leto-

vanjem praznovali rojstne dneve, in jih razveselili s skromnim darilcem. Skrbeli smo za urejen videz sob in prav gotovo je k temu pripomoglo tekmovanje v ocenjevanju sob. Mislim, da so se otroci - vsaj nekateri - prvič srečali s samostojnostjo in pri tem uspeli, saj so bili za svoja prizadevanja vedno pohvaljeni. Dr. Rupert Muhr je skupaj z medicinsko sestro prizadevno opravljal svoje delo v ambulanti in skrbel, da se majhni prehladi in prebavne motnje niso razvili v kaj hujšega. Mladi pacienti so vestno hodili na preglede v ambulanto in po navodilih jemali zdravila ter tako hitro ozdraveli. Ko smo ob koncu našega letovanja pregledovali realizacijo programa, smo bili zadovoljni, saj je v celoti uspela. Še več, doživeli smo tudi kaj zanimivega, česar nismo načrtovali. Tako smo lahko prisluhnili zvokom in petju skupine iz Bolivije in spoznali glasbo izpod Andov. Še dolgo jo bomo nosili v naših srcih, tako kot smo vzeli s sabo tudi košček naše lepe Baške in prijetno bučanje morja.

Nabrali smo si dovolj moči in zdravja, da bomo veselo zakorakali v novo šolsko leto. Seveda so nam prijetno bivanje pomagali polepšati tudi naši pokrovitelji: Hotel Diana, Zavarovalnica Triglav, Knjižarna Dobra knjiga, Pomurski tisk, Kartonaža, Pomurska založba, Pomurske mlekarne, Potrošnik M. Soboti, ki se jim toplo zahvaljujemo.

Da pa smo se srečno pripeljali v Baško in nazaj domov, so poskrbeli vedno prijazni šoferji Avtobusnega prometa iz Murske Soboti, ki se jim priporočamo tudi za prihodnje leto. Naše letovanje pa je ves čas spremljala misel: »Radost in veselost sta sonce, pod katerim vse uspeva.« In mislim, da nam je letovanje po zaslugi vseh nas tudi zelo uspelo in smo izpolnili vsa pričakovanja otrok, staršev in finančarjev. Marija Zver

AVTOBUSNI PROMET

Murska Sobota d.o.o.

96000 Murska sobota, Bakovska 29

Telefon: (069) 21-515, 21-459

Fax: 31-352

*Uroče polejje se izteka ...
s počitnic se vračata stara znanca*

polletna SŠ-vozovnica

letna SŠ-vozovnica

PIŠTEK

&

MARIŠKA

- izkoristite najatraktivnejši popust
- enkratna priložnost
- izognite se podražitvam

**PO ZNANJE
S PIŠTEKOM IN MARIŠKO!**

**ŠOLSKA MESEČNA
VOZOVNICA**

UGODNOSTNA VOZOVNICA

**INFORMACIJE IN PRODAJA OD 21. AVGUSTA
1995 NA VSEH PRODAJNIH MESTIH NA
AVTOBUSNIH POSTAJAH V MURSKI SOBOTI,
GORNJI RADGONI, LENDAVIDI IN LJUTOMERU.**

PIŠTEK & MARIŠKA

Avto-moto društvo ter Združenje šoferjev in avtomehaničkov Murske Soboti pripravljata v nedeljo, 10. septembra 1995, ob 11. uri na dvorišču Kmetijske zadruge Panonka na Tišini

**PRVO ODPRTO
PRVENSTVO POMURJA**

**VOZNIKOV TOVORNIH AVTOMOBILOV, VOZNIKOV
OSEBNIH AVTOMOBILOV IN VOZNIKOV MOTORNIH
KOLES Z MOTORJEM V SPRETNOSTNI VOZNI.**

Prvi trije v vsakem razredu bodo dobili nagrade, prijave pa zbirajo med 10. in 13. uro po telefonu številka 21 172.

LADA CENTER * AVTOTRGOVINA

62231 Pernica, Vosek 6d (ob cesti Marlbor - Lenart), tel.: 062/640 540

ODPRTO: ponedeljek-petek od 8. do 16. ure, v soboto od 8. do 12. ure.

PRODAJA AVTOMOBILOV LADA

- posojila brez pologa do 5 let
- obrestna mera že od 8%
- sistem: STARO ZA NOVO
- najugodnejši leasing za kmetovalce in obrtnike

**OBJAVLJENO V
ZADNJEM
VESTNIKU!**

AVTOMOBILI NA ZALOGII

**SMO NAJVEČJI SALON
VOZIL LADA V SLOVENIJI**

OB NAKUPU PODARIMO
prevleke in preproge ter
opravimo tehnični
pregled.

**POOBlašČENI PRODAJALEC IN
SERVISER
11-LETNA TRADICIJA**

• rezervni deli
• avtomehanika
• avtokleparstvo
• vulkanizatorstvo

Borut Jagodič

JELOVICA

lesna industrija ŠKOFJA LOKA
tel.: 064/61-30, faks: 064/634-261

SEJEMSKI POPUST

na MOS '95 /hala J/ v Celju od 8. - 17.9.
in na prodajnih mestih:

JELOVICA: - MURSKA SOBOTA, Cankarjeva 25, tel./fax: 069/22-921
DISKONT UNIVERZAL, Križevci/Ljutomer

GOTOVINSKI POPUSTI:
stavbno
pohištvo **10%**

hiše **5%** + praktično
darilo

Vabljeni!

- OKNA
- SENČILA
- VRATA
- STANOVANJSKE HIŠE
- POSLOVNI OBJEKTI
- STENE
- PRENOVA OKEN
in VRAT

Predstavljamo vam dobitnika zlate medalje z gornjeradgonskega sejma:

TRAKTOR UNIVERSAL FORTE 64

Poleg že znanih značilnosti so odlike novega in nagrajenega traktorja še naslednje:

- nova sprednja prema
- popolnoma sinhroniziran menjalnik (12 + 3)
- dvokrožni hidravlični sistem
- nove hidravlične zavore
- novooblikovana varnostna kabina
- nov ergonomsko oblikovan sedež
- hitri tritočkovni sistem za priklop strojev
- podjetja Walterscheid iz Nemčije in še cela vrsta drugih izboljšav

**PROMOCIJSKA
CENA V
SEPTEMBRU JE
23.900 DEM Z
DOBAVNIM ROKOM
DO 60 DNI**

OMOGOČAMO TUDI NAJETJE UGODNEGA POSOJILA (20 % polog, 10,8 % obrestna mera, vezano na devizno klavzulo, odplačilo do treh let).

Od novembra tudi za druge traktorje iz serije FORTE ugodne možnosti nakupa.

Pred »zlatim« traktorjem stojita (levo) generalni direktor UTB-ja iz Romunije g. Filip Tiberiu, dipl. ing., in (desno) direktor lenarškega Trgoprevoza g. Mišan Roškarič.

Na dan otvoritve kmetijsko-živilskega sejma v Gornji Radgoni so podpisali z romunskim partnerjem pismo o nameri, po katerem bosta oba partnerja ustanovila novo skupno podjetje za proizvodnjo in servisiranje traktorjev z začetnim ustanovitvenim kapitalom milijon DEM.

Traktor Universal-Forte 80 turbo je dobitnik srebrne medalje. Od predhodnika se razlikuje po večji moči, ki jo daje varčen dizelski motor s turbopolnilnikom, kar omogoča tudi uporabo večjih traktorskih priključkov. PROMOCIJSKA CENA SEPTEMBRA JE 27.500 DEM.

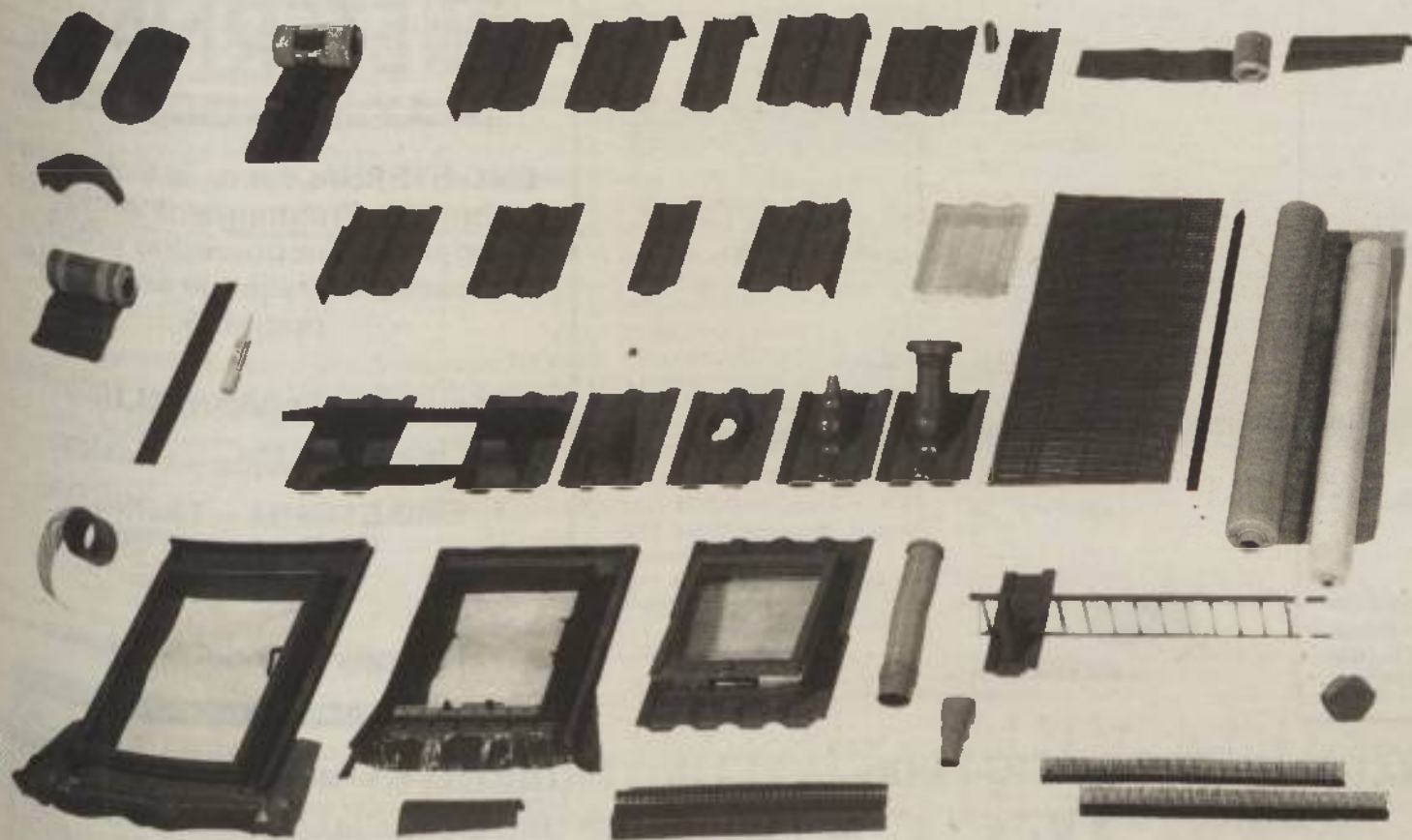
Pri Trgoprevozu je možno kupiti tudi vse druge standardne in posebne vinogradniško-sadjarke traktorje.

Trgoprevoz je svojemu romunskemu poslovnemu partnerju UTB-ju podaril ob njegovi 70-letnici spominski sod, ki sta ga na sejmu slovesno predala in odprla predsednik republike Slovenije g. Milan Kučan in slovenski minister za kmetijstvo g. Jože Osterc.

TRGO PREVOZ
d.o.o.

TRGOPREVOZ, d. o. o., Ptujška cesta 16,
62230 LENART, telefon: 062/724 604,
724 616, faks: 062/724 617.

Kdo Vam lahko ponudi več?

Bramacov program originalnih dodatnih delov

V Bramacu se zavedamo, da je vsaka streha tako dobra, kot je dober njen najmanjši del. Zato varna streha za vse življenje poleg kakovostnih in z okoljem skladnih strešnikov zahteva tudi dodatne visoko kakovostne strešne elemente.

Nastavki zračnikov, dimniške obrabe in antenski prehodi so najpogostejše točke, kjer se v skrajnih vremenskih razmerah najprej pokažejo kritična mesta. V Bramacu smo prav za vsak del strehe razvili natančno dimenzionirano rešitev – sistem originalnih dodatnih delov. Z njim boste hitro in enostavno rešili vse strešne detajle od kapa do slemena. Tako boste strehi zagotovili dodatno varnost pred poškodbami, ki jih navadno opazimo prepozno.

Celoten program Bramacovih originalnih dodatnih delov je na voljo v enakih barvnih tonih kot vsi trije modeli naših strešnikov. Njihovo nameščanje in vzdrževanje je hitro in preprosto.

Naravne sestavine, ekološka neoporečnost, trajnost, gospodarnost, estetski videz in celovitost sistema so zmagovite odlike, zaradi katerih Vam lahko Bramac za kakovost svojih strešnikov (in dodatno za poškodbe zaradi zmrzali) jamči s 30-letno pisno garancijo.

BRAMAC
Vse za streho

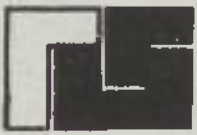
Bramac d. o. o., Dobruška vas 45, 68275 Škocjan – tel.: (068) 322 007, faks: (068) 76 290
Bramac d. o. o., Otiški vrh – Dravograd, 62373 Šentjanž – tel.: (0602) 85 074, faks: (0602) 85 206

Kupon
Prejmi, da mi brezplačno in neobvezujoče pošlino prospekt
in podatke o prodajnih pogojih za lokalni Bramac
Ima in grime
Kontakt
MS

Saubermacher
Komunala

OBVESTILO

Od 18. septembra 1995 je delovni čas na odlagališču komunalnih odpadkov v Puconcih takle:
PONEDELJEK, TOREK, ČETRTEK, PETEK od 6.30 do 14.30
SREDA od 6.30 do 17.00
VSAKO PRVO SOBOTO V MESECU od 7.00 do 11.00
SAUBERMACHER - Komunala, Murska Sobota

KOVAČ

Podjetje KOVAČ, Ogrevalni sistemi, d.o.o.,
Dolga ulica 103, Moravske Toplice, 69221 Martjanci,

razpisuje naslednja DELOVNA MESTA:

- 1. Vodja prodaje**
Pogoji: strojni inženir ali inženir elektronike (lahko tudi pripravnik), izpit B-kategorije, odslužen vojaški rok
- 2. Serviser oljnih gorilnikov**
Pogoji: končana srednja ali poklicna šola, smer elektrotehnik-elektronik ali električar-elektronik, izpit B-kategorije, odslužen vojaški rok
- 3. Monterje centralne kurjave**
Pogoji: končana poklicna šola, smer monter in upravljalec energetskih naprav, izpit B-kategorije, odslužen vojaški rok

Prosimo, da kandidati pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Kovač, Ogrevalni sistemi, d.o.o., Dolga ulica 103, Moravske Toplice, 69221 Martjanci.

Rok prijave do vključno 16. 9. 1995.

Svet zavoda Osnovne šole Fokovci razpisuje delovno mesto RAVNATELJA

Kandidat mora poleg splošnih z zakonom določenih pogojev izpolnjevati še posebne pogoje, kot so:

- da je učitelj, vzgojitelj predšolskih otrok, šolski svetovalni delavec ali drugi strokovni delavec,
- da ima najmanj 5 let delovnih izkušenj,
- da je pri svojem delu dosegel delovne rezultate, iz katerih izhaja, da bo lahko uspešno opravljal dela in naloge pedagoškega vodje zavoda.

Izbrani kandidat bo imenovan za štiriletno mandatno obdobje.

Pisne prijave s programom dela šole v naslednjem mandatnem obdobju in dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite do 14. 9. 1995 na naslov: Osnovna šola Fokovci, Fokovci 32, 69208 Fokovci, s pripisom »za razpis«.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonskem roku.

ŽUPAN OBČINE MORAVSKE TOPLICE in OBČINSKI SVET MADŽARSKE NARODNE SAMOUPRAVNE SKUPNOSTI OBČINE MORAVSKE TOPLICE

objavlja
prsto delovno mesto
SODELAVCA ZA DVOJEZIČNO POSLOVANJE IN
REFERENTA V OBČINSKI UPRAVI

Pogoji:

- višja ali srednja strokovna izobrazba ustrezne smeri,
- aktivno znanje slovenskega in madžarskega jezika,
- opravljen izpit iz ZUP,
- poznavanje dela z računalnikom,
- komunikativnost,
- najmanj dve leti delovnih izkušenj,
- vozniški izpit B-kategorije.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom s 4-mesečnim poskusnim delom.

Delo se bo opravljal delno v Prosenjakovcili, delno pa na sedežu občine v Moravskih Toplicah.

Nastop dela je 1. 10. 1995.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim življenjepisom ter opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: OBČINA MORAVSKE TOPLICE, MORAVSKE TOPLICE, Kranjčeva 12, 69221 MARTJANCI.

NOVO!

**MULČER
ROŠKER**

ZA KORUZNICO PRODAJA:

Trgovina KAMNICA, *Martina*
Cesta v Rošpoh 28, tel. (062) 621 711

Trgovina Rošker, Morje 148,
Fram, tel. (062) 601 357

zavarovalnica triglav d.d.

območna enota M. Sobota
Lendavska 5, tel.: 069/31-650

razpisuje prsto delovno mesto ZDRAVNIK CENZOR

- Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:
- da imajo diplomu medicinske fakultete,
 - da imajo najmanj tri leta delovnih izkušenj pri opravljanju zdravniškega poklica.

Prijave naj pošljejo kandidati v osmih dneh od objave na naslov: Zavarovalnica TRIGLAV, d.d., OE Murska Sobota, Lendavska 5.

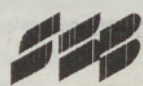
Kandidati bodo obveščeni v 15 dneh po izbiri.

Kratkoročna posojila z devizno klavzulo

V SKB banki nudimo občanom in obrtnikom kratkoročna gotovinska posojila.

- Letna obrestna mera:
 - če sodelujete z banko: D + 11 %
 - če ne sodelujete z banko: D + 12 %
- Rok vračila: do 1 leta.

Podrobnejše informacije dobite v vseh enotah SKB banke in na Zelenem telefonu: 080 15 15.

SKB BANKA D.D.

Oglašujte v
VESTNIKU

ETERNA d.o.o.

63000 Celje, Mariborska c. 86, telefon: (063) 32 112, telefaks: (063) 32 111

EMO ETERNA, d.o.o., iz Celja išče za območje Prekmurja dinamičnega agenta za neposredno prodajo posode. Zaželen je samostojni podjetnik.

Ponujamo stimulativeni zaslužek.

Prijave pošljite na naslov:
EMO ETERNA - TAJNIŠTVO
Mariborska c. 86
63000 CELJE

Rok prijave 8 dni od objave.

TURISTIČNO DRUŠTVO RADENCI ŽE DRUGIČ PRIREJA VELIKO PRIREDITEV

PRAZNIK

JESENI

RADENCI - KAPELA '95

10. septembra od
12.00 na KAPELI

DOMAČE SPECIALITE, DOBRA
KAPLJICA, RAZSTAVA KMETIJSKIH
PRIDELKOV, PIHALNI ORKESTER,
ALFI NIPIC IN NJEGOVI MUZIKANTJE,
MEŠANI PEVSKI ZBOR RADENSKE,
FOLKLORNA SKUPINA ...

★★★

GOSPODINJE

Če vam zamrzovalna
skrinja toči ali ledeni,
pokličite
IZOLACIJSKI SERVIS
F. HAJDINJAK,
Gornji Slaveči 6, Kuzma
tel.: 55071
Popravilo z garancijo na
vašem domu.

STONEDIYER

ZANESLJIVO
HUŠANJE
OB NORMALNI
PREHRANI
tel. 061 571 871

GARAŽNA
DELAVNIŠKA IN
DVORIŠČNA
VRATA
z avtomatiko in
daljinskim
upravljanjem
FERINA
MARIBOR,
Limbuška c. 38a
tel. (062) 101 611

ZDENEX d.o.o.
EXPORT - IMPORT
Finančni inženiring

ODSLEJ TUDI MI V POMI

Oplemenite svoj dom s
ugodni obrestni meri
kratkoročna posojila
posojite.
P. E. MURSKA SOBOTA
Arhitekta Novska
Tel. - telefaks: (066) 31 611

PRODAMO SILO
shranjevanje
prostornina 10
s vso opremo
odsosavanje, pr
za lesnoobdelav
obralo.
Cena po dogovor
informacije po
073 od 7. do 11.

HÖDL LANDTECHNIK Ges.m.b.H.
A-8403 Deutsch Gortz,
Bolz 10
Tel. 03474/271
Station Mureck

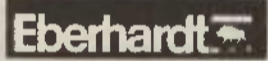
**VELIKI SEJEM
NOVE IN RABLJENE
MEHANIZACIJE** OD 9.09. DO 17.09. 1995

EBERHARDT - dvo- do sedembrazdni obračalni plugi s hidravličnim obračanjem,
EBERHARDT - od 1,5 do 6 m široke vrtalkaste brane z nazobčanim ali paličastim valjem,
KNOCHE - kultivatorji od 2,10 do 6 m z enovaljnim ali dvovaljnim drobilnikom,
KNOCHE - predsetvenik od 2,20 m do 8,4 m z različnimi vrstami bran in hidravličnim zapiranjem ter dvema valjema,
LEY - drobilnik za žito, naprave za mletje in mešanje za koruzna in pšenična zrnja,
GRUBER CO₂ - sistem nove silirne naprave za namleto zrnje - mešalniki, elevatorji in polžasti transporterji,
SISTEM WOLF - gradnja betonskih kašč, hlevov in gospodarskih silosov ter silosov za sveža žita.
KOMBAINISTI POZOR!
CLASS - kombajni tip **DOMINATOR 85, 96, 98** in **106** s pšeničnim »hedrom« in koruznim adapterjem. Izredno zanimive cene!

Zelo učinkoviti plugi s prednostmi, ki jih ponuja le **EBERHARDT!**

VABIMO VSE PRIJATELJE IN STRANKE NA NAŠ SEJEM!
SLOVENSKA DNEVA BOSTA OD 15. DO 17. SEPTEMBRA 1995.

Poleg tega imamo veliko izbiro rabljenih strojev po izjemno ugodnih cenah.
Vse informacije po tel. (069) 62 134 ali (0043) 3474 271

SPECIALISTI ZA TRAKTORJE **DEUTZ FAHR**

SPECIALISTI ZA ZRNJE **DEUTZ FAHR**

HÖDL - DOBER PARTNER SLOVENSKEGA KMETIJSTVA!

TOPLICE DOBRNA
VABLJENI V DOBRNO
TOPLICE DOBRNA - KRAJ, O KATEREM SANJAM.

LAHKO SE PREPRIČATE. DOBRNA ŽE ZARADI UREJENOSTI, DOSTOPNOSTI IN SLIKOVITOSTI ZBUJA PRIJETNE OBČUTKE.
UTRIP KRAJA JE ČUTITI NA VSAKEM KORAKU. TU SI OBKROŽEN Z NEKO POSEBNO DOMAČNOSTJO.
PRI NAS V TOPLICAH DOBRNA BOSTE OBČUTILI TESNO POVEZANOST Z NARAVO IN SPOZNALI, KAKO LEP IN PESTER JE LAHKO ODDIH.
NARAVA NAJ NAS POUČI O SVOJEM DELU, KER GRE VEDNO NAJKRAJŠO IN NAJHITREJŠO POT.

MED BIVANJEM PRI NAS SI LAHKO VZAMETE ČAS TUDI ZA SVOJE ZDRAVJE, VIDEZ IN POČUTJE.
NAŠI HOTELI SO POSEJANI V LEPEM OKOLJU NEGOVANEGA PARKA.
ZA SVOJE UDOBJE JIH BOSTE IZBRALI PO LASTNI PRESOJI.
CENE SO UGODNE, MOŽNOSTI PLAČILA TUDI.
ŽE STOLETJA NAM ZAUPAJO. ZNAMO SE PRILAGODITI NAJZAHTEVNEJŠIM OKUSOM.
TUDI ZA VAŠE PRIJETNO POČUTJE SE BOMO POSEBEJ POTRUDILI.

PRIČAKUJEMO VAS!

TOPLICE DOBRNA, 63204 DOBRNA
TEL.: (063) 778 023
TELEFAXS: (063) 778 034

MESTNA OBČINA MURSKA SOBOTA

Na podlagi 37. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84, 37/85 in 29/86 ter Ur. list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93 in 71/93) ter 37. člena Statuta Mestne občine Murska Sobota (Ur. list RS, št. 28/95) je župan Mestne občine Murska Sobota dne 31. avgusta 1995 sprejel:

I. sklep
o javni razgrnitvi osnutka zazidalnega načrta za kompleks Osnovne šole I v Murski Soboti.

II.
Javno se razgrne osnutek zazidalnega načrta za kompleks Osnovne šole I v Murski Soboti, ki ga je pod št. 11/95-ZN/MS v avgustu 1995 izdelal ZEU - družba za načrtovanje in inženiring, d. o. o., M. Sobota.

III.
Osnutek zazidalnega načrta se razgrne v izlozbi zgradbe Mestne občine Murska Sobota (Slovenska ulica) ter na sedežu krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota, Kocljeva ul. 4 (dom upokojencev).

Javna razgrnitev traja 30 dni od dneva objave v tedniku Vestnik.
Po potrebi bo ob javni razgrnitvi organizirana javna razprava: kraj in čas le-te pa bo določen pozneje.

IV.
Ob javni razgrnitvi lahko daje občani, organi, organizacije in skupnosti pisne pripombe k osnutku zazidalnega načrta Oddelku za infrastrukturo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe Mestne uprave Mestne občine Murska Sobota, Kardoševa 2.

Ta sklep začne veljati z dnem objave v tedniku Vestnik.
Svevlka: 352.9/95
V M. Soboti, 31. avgusta 1995
Župan Mestne občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

**OBČANE MESTNE OBČINE
MURSKA SOBOTA OBVEŠČAM,**

da je v Uradnem listu RS, št. 50/94 objavljen Sklep o javni razgrnitvi osnutka lokacijskega načrta za obnovo čistilne naprave v Murski Soboti. Osnutek lokacijskega načrta je razgrnjen v izlozbi zgradbe Mestne občine Murska Sobota (Slovenska ulica) ter na sedežu krajevnih skupnosti mesta Murska Sobota, Kocljeva ul. 4 (dom upokojencev).

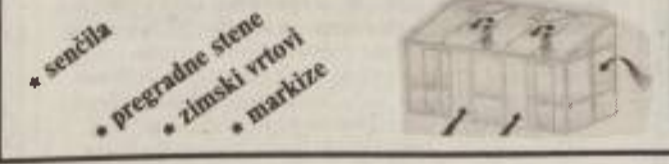
Na osnutek lahko daje občani, organi, organizacije in skupnosti pisne pripombe Oddelku za infrastrukturo, okolje in prostor ter gospodarske javne službe Mestne uprave Mestne občine Murska Sobota, Kardoševa 2.
Župan Mestne občine M. Sobota
Andrej GERENČER, l. r.

interles
LENART
Slovenija

**NAŠA IZVEDBA - VAŠA TOPLINA
DOMA, RADOST ŽIVLJENJA**

telefon: (062) 723 010
723 215
telefaks: (062) 723 010

IZDELAVA - MONTAŽA - PRODAJA

motorna vozila

GOLF dizel, opremo za trgovino, registrsko blagajno in viličarja ugodno prodam. Tel.: 32 603. m3369

WV SCIROCCO GT, dodatno opremljen, ugodno naprodaj. Tel.: 24 665. m3624

FIAT 125 P, letnik 80, neregistriran, vozen prodam za 400 DEM in **PO-LONEZ 1500**, letnik 80, registriran do 5. 5. 96, prodam za 900 DEM. Ficko, Gregorčičeva 55. m3636

WV HROŠČ 1200 J, registriran do maja 96, ugodno prodam. Renkovič 110a. m3638

RENAULT 5 CAMPUS, letnik 88, jugo 55, letnik 87, prodam. Tel.: 57 171. m3649

NISAN PRIMERA 1,6 SLX, letnik 91, ugodno naprodaj. Tel.: 21 795. m3655

OPEL KADETT 1,6 D, letnik 87, prodam. Tel.: 43 050. m3668

GOLF JL letnik 79, ugodno prodam. Tel.: 57 202. m3669

OPEL KADET C, obnovljen, registriran do junija 96, prodam. Tel.: 26 644. m3673

RENAULT 4 GTL, letnik 83, prodam. Tel.: 24 767. m3678

MERCEDES 190 diesel, letnik 1985/86, registriran do julija 96, prodam. Informacije po tel.: 82 272. m3697

ZASTAVO 750 LE, letnik 84, registrirano do 19. 2. 95, prodam. Gom-

boc, Gerlinci 54. m3707

FIAT 126 P, letnik 89, dobro ohranjen, registriran do junija 96, in plohe, 5 cm, suhe, prodam. Karđoš, G. Petrovci 6. m3710

JUGO 45 E, letnik 87, registriran do marca 96, prodam. Ogled po 16. uri. Hladen, Cezanjčevci 11e, Ljutomer. m3713

126 P letnik 89, prodam. Tel.: 79 156. m3714

ALFA 33, 1,7, 16 V, letnik 90, model 91, ugodno naprodaj. Tel.: 42 302. m3717

RENAULT 18, letnik 1985, prodam. Brodarska 34, Kroč, tel.: 26 281. m3723

CITROEN BX 16 TRS, letnik 83, prodam. Informacije po tel.: 23 068 po 21. uri. m3725

ZASTAVO 750, dobro ohranjeno, starejši letnik, prodam. Tel.: 75 943. m3730

ZASTAVO 750 L, starejši letnik, registrirano do junija 96, cena po dogovoru, naprodaj. Kralj, tel.: 81 720. m3736

OPEL KADETT 1.6 D, letnik 1987, ugodno prodam. Tel.: 43 050. m3743

živali

NESNICE, MLADE JARČICE, pasme hisex - novi in golden komet super braun (rjave), stare 3,5 mese-

ca in tik pred nesnostjo, uvoz iz Nemčije, prodaja Perutninsko podjetje Farma pri Mostu, d.o.o., po zelo ugodni ceni. Za večje količine dostava zastoj. Kupec dobi za vsakih 10 jarčic 10-odstotni popust ali eno jarčico zastoj. Jarčice imajo vsa potrebna cepljenja, to jamči prodajalec z vsi ustrezno dokumentacijo. Naročila sprejemajo in dajejo vse informacije: Gostilna Tibija Horvata, Nemčavci, tel.: 24 393, Gostilna Benčec, Bakovci, tel.: 43 070, Gostilna Železen, Beznovci, tel.: 49 025, Zidarstvo Darinka Zamuda, Galuškak, Videm ob Ščavnici, tel.: 68 044 in Bistvo Huber, Grad, tel.: 53 168.

MLADE NESNICE, pasme hisex, lahko naročite po telefonu v trgovini Suzane Kozlar, Nedelica, tel.: 72 180, in pri Francu Movrinu, Petanjci 98c, pri mostu, tel.: 46 505. Na vsakih deset ena zastoj. m3561

ŠKODSKO OVČARKO, staro dve leti, podarimo. Tel.: 51 165. m3634

KRAVE breje in telico, vse A-kontrola, prodam. Strukovci 4. m3663

PUJSKE prodam. Petanjci 7, ogled po 15. uri. m3688

3 KRAVE breje, A-kontrola, prodam. Jože Kolbl, Panonska 34, Rakičan. m3694

PUJSKE prodam. Pečarovi 93a ali tel.: 51 231. m3703

KRAVO BREJO kupim. Tel.: 62 670. m3739

KRAVO, brejo, staro osem let, in telico, brejo sedem mesecev, prodam. Tel.: 61 948. m3740

MLADE NESNICE NOVI HISEX, prvič v Pomurju, lahko naročite po telefonu 82 401 ali Ivo Tibaut, Babinci 49. Dostava na dom. m3741

KUNCE za zakol, prodam. Tel.: 76 778, Markovič. m3746

TELICO, brejo 9 mesecev, kontrola A, prodam. Borejci 30, Tišina. m3754

PROSTOR, 50 m², s sanitarijami, primeren za bife, trgovino in podobno, damo v najem. Gasilsko društvo Serdica. Informacije po tel.: 57 235 ali 57 524. m3622

GOZD, mešani, 41 arov, na Pertoči, prodam. Tel.: 57 197. m3643

HIŠO v Lemerju, takoj vseljivo, ob glavni cesti, vodovod, telefon, prodamo. Informacije Lemerje 12. m3646

VINOGRAD, 360 trsov, v Panovcih prodamo, garažo v Murski Soboti dam v najem. Temlinova ulica, tel.: 26 409. m3659

HIŠO v Radencih, možno za vsako obrt, in hišo na Rožičkem Vrhu z gospodarskim poslopjem in 3 ha zemljiščem, za vse kulture, prodamo. Tel.: 069 65 474. m3666

77 arov obdelovalne zemlje v Vučji Gomili prodam. Tel.: 22 948, po 16. uri. m3680

NJIVO, 1,33 ha, v k. o. Lemerje / Trebeže/ prodam. Tel.: 26 751, zvečer. m3682

SOBO s souporabo kopalnice dam v najem, tel.: 24 425. m3686

VINOGRAD, 20 arov, s kletjo v Lendavi prodam za 5.000 DEM. Brezovica 13. m3691

HIŠO, manjšo, s 7-arskim zemljiščem, primerno za poštniško hišico, prodam. Helena Šileš, Markovci 34. m3693

POŠTNIŠKO HIŠICO z vsem inventarjem, 10 x 4,5, staro 8 let, voda, elektrika, asfalt, ter s sadovnjakom in vinogradom na 16-arski parceli zelo ugodno prodam. Tel.: 79 068. m3718

ZAZIDLJIVO PARCELO ob gozdu in asfaltni cesti prodam. Tomanič, Hrašenski Vrh 3, Radenci. m3729

ČERNELAVCI - stanovanjsko hišo, novogradnja, 220 m², V. grad. faza, parcela 630 m², prodamo ali menjamo za stanovanje v M. Soboti št. 1879 Dill, d. o. o., 32 322;

DILL d.o.o.
POSREDNIŠKO IN AGENCIJSKO PODJETJE
KUPUJETE, PRODAJATE, ODDAJATE, NAJEMATE, IŠČETE... VSE VRSTE NEPREMIČNIN
NE IZGUBLJAJTE ČASA IN DENARJA!
TEL. (069) 32 322
FAX-TEL. (069) 32 322
A. NOVAK 4. M. SOBOTA

ZAHVALA
V 81. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama in babica

Cecilija Škraban

roj. Horvat
iz Tomšičeve ulice 13 v Murski Soboti

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njen zadnji dom, darovali vence, cvetje, sveče in nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. patru Balazicu in g. župniku Režonji ter govornici predstavnici KS Eriki Hertl za poslovilne besede.

Žalujoci vsi njeni

Odšla si tja, kjer ni več bolečin, a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA
V 68. letu nas je za vedno zapustila draga žena, mama, babica in sestra

Marija Maučec

roj. Maučec
iz Gančanov

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče, za svete maše, dobrodelne namene in nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici za poslovilne besede, hvala tudi prim. dr. Zadravcu in patronažni sestri.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: mož Martin, sin Martin z družino, sin Alojz z družino, sin Gusti z družino, sestra Ana, brat Stefan z družinama in drugo sorodstvo

Zakaj usoda posega tja, kjer je najmanj zaželjena, vzame ti, kar si imel najraje, tudi ti si imela rada ljudi okrog sebe, jih razveseljevala in spoštovala, sovrastva in zlobe nisi poznala.

ZAHVALA
V 75. letu nas je za vedno zapustila naša draga mama, stara mama in tašča

Terezija Horvat

roj. Kocet
iz Žižkov 71

V globoki žalosti se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in vaščanom, ki so nam v težkih trenutkih pomagali sočustvovati z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče, za svete maše, gradnjo mrliške vežice in za gradnjo župnijskega doma. Posebna hvala duhovnikom za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in društvu upokojencev; hvala tudi zdravstvenemu osebju iz Zdravstvenega doma Črenšovci in osebju internega oddelka Bolnice v Rakičanu ter botrini. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci vsi, ki smo jo imeli radi

Kako je prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, le trud in delo tvojih pridnih rok za vedno nam ostaja.

V SPOMIN
12. septembra bo minilo leto žalosti, odkar te več ni med nami, dragi mož, oče in dedek

Štefan Krancič

iz Borejca

Hvala vsem, ki se ga spominjate in stojite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi najdražji

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA
Po dolgi in težki boleznini nas je 26. 8. 1995 v 59. letu zapustil dragi mož, oče in stari oče

Arpad Lovenjak

iz Poznanovec

Ob prerani in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki ste nam pomagali in v najtežjih trenutkih stali ob strani, ter vsem, ki ste ga pospremili v tako velikem številu k njegovemu mnogo preranemu počitku, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje, vence in sveče. Pristrčna hvala g. duhovniku Jošarju, pevcem za odpete žalostinke, zdravstvenemu osebju Splošne bolnišnice Rakičan - pljučnemu oddelku za trud in lajšanje bolečin v zadnjih trenutkih. Zahvala tudi kolektivu Mure - TŽO, adjustirnica, ter podjetju Mlinopek - kolektivu pekarnice iz Murske Sobotice in LD Radovci. Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: žena Frida, hčerka Majda z Dragom, hčerka Vijola z možem Tonetom, vnuka Tadeja in Damir, mama, brat, sestri z družinami in drugo sorodstvo

Po usodni poti pripeljala 18 let si barka ti. O sonce zlato, ki zašlo si že, a živ spomin na te, ostaja še.

V SPOMIN

ljubemu

Borisu Lešnjaku

4. septembra je minilo leto, odkar te ni več med nami. Naš dom je prazen, bolečina neizmerna, a v mislih si vedno z nami.

Hvala vsem, ki se ga spominjate, obiskujete njegov prerani grob, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi, ki te neizmerno pogrešamo

Zdaj mirno spiš, ljuba naša mama, po saj v življenju vse preveč si ti garala. A v naših srcih se zarezala je rana in krik nemočen. Zbogom mama in hvala, hvala!

ZAHVALA
27. avgusta 1995 je cvetje prekrilo grob naše drage mame, babice, prababice in sestri

Rozike Flegar

iz Bakovec

Topla zahvala naj velja dobrim sosedom, sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so z nami delili srčno bolečino, nam ustno ali pisno izrazili sožalje ter našo mamo tako lepega pospremili k večnemu počitku. Hvala za vsak cvet in vsako ljeko ter darovane svete maše. Posebej hvala gospodu župniku za opravljen pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa ter godbeniku za odigrano Tišino.

V tihi žalosti vsi njeni

ZAHVALA

Franca Žilavca

iz Bakovec

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ga pospremili na zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in nam izrazili sožalje. Hvala g. kaplanu s Tišine za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, godbeniku za odigrano Tišino in govornici za govor.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi hudega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA
V 47. letu starosti nas je zapustil dragi brat in stric

Viktor Flisar

iz Gradišča

Ob boleči in nedadomestljivi izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in nam izrekli sožalje. Posebna hvala g. duhovniku Novaku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici Mileni za besede slovesa. Hvala sodelavcem Potrošnika - Salon pohištva Shopping in dr. Horvatu ter vsemu drugemu zdravniškemu osebju internega oddelka bolnice v Rakičanu. Hvala Mileni Vučak za vso pomoč in društvu upokojencev s Tišine.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi najdražji

Ni smrt tisto, kar nas loči, in življenje ni, kar družji nas. So vezi močnejše. Brez pomena so razdalje, kraj in čas. (Mila Kacič)

V SPOMIN

Tih in boleč je spomin na 6. september, ko nas je tragično zapustil ljubi mož, očka, sin in brat

Jožef Lutar

iz Turnišča

Tvoje pridne roke, dobro in plemenito srce so naš ponos in lep spomin nate. Ni mogoče pozabiti človeka, ki ti je bil najdražji, še težje ga je izgubiti za vedno in živeti brez njega.

Hvala vsem, ki se ga kakorkoli spominjate.

Žalujoci: žena Antonija, hčerki Jožica in Alenka ter drugo sorodstvo

Niti zbogom nisi rekel niti roke nam podal, smrt te vzela je prerano, a v naših srcih boš ostal.

ZAHVALA
V naših srcih je bolečina, pri nas doma praznina, ker ne moremo verjeti, da nas je v 22. letu zapustil dragi sin, vnuk, nečak in stric

Igor Kerčmar

iz Bokračev

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so ga pospremili na njegovi zadnji poti, darovali vence, cvetje, sveče in nam izrekli sožalje. Posebna hvala duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke, govornici Ružičevi za ganljivo slovo, zahvala tudi kolektivu SLB-ja iz Ljubljane.

Vsem še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: mama Jolanda, stara mama, stari oče, teta Irena z družino, teta Lina z družino, sestrične Suzana, Katja, Martina in bratranec Jožek

Skrb, delo in trpljenje bilo tvoje je življenje, nam ostala je praznina in velika bolečina. Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja.

ZAHVALA

v 68. letu nas je zapustil naš dragi mož, oče, brat, tast, dedek, svak in ujec

Ludvik Vrečič

iz Strukovec 9

Ob boleči izgubi se z žalostjo v srcu iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste darovali vence, cvetje in sveče, izrazili sožalje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Pristrčna hvala g. duhovniku Jošarju za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, gasilskim društvom, posebej domačim gasilcem, govorniku in pogrebništvu Banfi ter cvetličarni Taja iz Murske Sobotice. Vsem skupaj še enkrat - iskrena hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

Kako prazen dom, dvorišče, naše oko zaman te išče, ni več tvojega smehljaja, odšla si tja, kjer ni več bolečin, a nate večno bo ostal spomin.

ZAHVALA
V 72. letu nas je za vedno zapustila draga mama, babica in tašča

Rozalija Novak

iz Srednje Bistrice

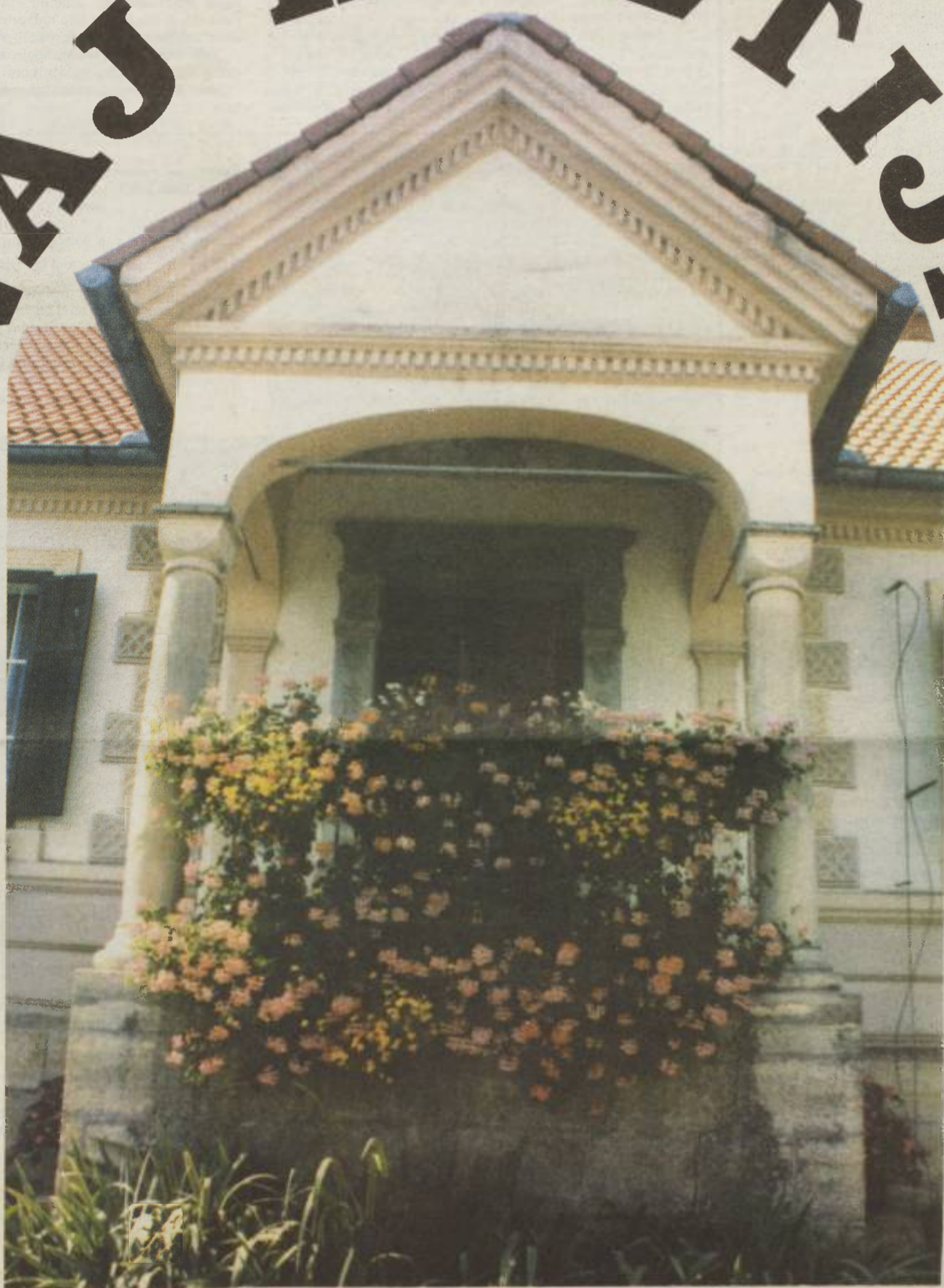
Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje, sveče, za svete maše in dobrodelne namene ter jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. kanoniku za opravljeni obred, zdravstvenemu osebju iz Črenšovca, pevcem, govorniku in vsem sorodnikom.

Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njeni

ŽE PETIČ

NAJ KMETIJA

SEZNAM VSEH DOSEDANJIH DOBITNIKOV PRIZNANJ

NAJ... KMETIJE IN DRUŽINE PETIH LET V SLIKI IN BESEDI

KAKO SO OBNAVLJALI STARO HIŠO V ČEPINCIH

DR. JUVANEC O POMENU TRADICIONALNE ARHITEKTURE

O TRADICIONALNI GOSTOLJUBNOSTI PREKMURCEV IN PRLEKOV

PREDLOGI PRENOVE NEPRIMERNIH ARHITEKTUR

ZEMLJEVID NAJ... KMETIJ PETIH LET NA ZADNJI STRANI

VESTNIK

Murska Sobota, 7. septembra 1995

ŽE PET LET SKRBIMO ZA LEPŠO PODOBO NAŠEGA PODEŽELJA, ZA OHRANJANJE TRADICIJE, ARHITEKTURE IN KMETIJSTVA. SKRBIMO ZA DUŠO OBMURSKE POKRAJINE.

Naj ... kmetija '95

Jože Slana, Bolehnečiči 4, 69244 Sv. Jurij ob Ščavnici

LETOŠNJI DOBITNIKI PRIZNANJ IN NAGRAD

Priznanja prejmejo:

Berta Makovec, Lukavci 22, 69242 Križevci pri Ljutomeru
Borivoj Novak, Grlava 3, 69242 Križevci pri Ljutomeru
Marko Rajh, Stara Nova vas 52, 69242 Križevci pri Ljutomeru
Janko Verzel, Dragotinci 31, 69244 Sv. Jurij ob Ščavnici
Peter Znidarič, Črešnjevci 200, 69250 G. Radgona

Posebna priznanja in nagrade dobijo:

Dominik Rajšp, Varda 23, 62223 Jurovski Dol - za obnovo ceste
Marko Korošec, Kobilje 31, 69223 Dobrovnik - za konzerviranje
Darko Pihlar, Cven 26, 69 240 Ljutomer - za novo arhitekturo

Priznanja in nagrade po posebnih področjih ocenjevanja prejmejo:

Anton (Zvonko) Horvat, Žižki 67, 69232 Črenšovci - za ohranjanje tradicije in običajev
Mitko Žizek, Šafarsko 10, 69240 Ljutomer - za tržno usmerjeno kmetovanje
Aljoš Kramberger, Sp. Partinje 47, 62230 Lenart - za urejenost okolice ter zelenjavnega in sadnega vrta
Adolf Ploj, Brengova 20, 59243 Cerkevnik - za arhitekturo

Naj bo praznik!

Prireditve vsakoletne akcije Naj... kmetije so zamišljene ne le kot sklepne prireditve večmesečnega ocenjevanja in objavljajanja prispevkov v Vestniku ter podelitve priznanj in nagrad najboljšim, ampak tudi (ali predvsem) kot praznik domačije (naj... kmetije) in praznik vse vasi. Kajti nobena kmetija, domačija, ne more obstajati izolirano sama zase, hiše na podeželju so povezane na takšen ali drugačen način, tvorijo svojevrstno podobo posameznih vasi in s tem podobo podeželja. In vse dosednje sklepne prireditve so bile res nepozabne, vsako leto množičneje obiskane. Vaščani, člani gasilskih, turističnih, folklornih ali drugih društev so pripravili zanimive predstavitve vasi, tamkajšnjih starih običajev, navad, domači pevci so zapeli svoje značilne vaške pesmi, prav povsod pa je bila na voljo tudi konjska vprega. Prva sklepna prireditve je bila pod kostanj v Veržeju, ko smo podelili zeleni keramični znak z napisom »Naj... kmetija '91« Seršenovi kmetiji; prisluhnili smo direktorici Podjetja za informira-

nje Irmi Benko in tajniku Pomurske turistične zveze Štefanu Dravcu. Naslednje leto smo podeljevali priznanja v Bunčanih 1 pri Petovarjevih, kjer je bil slavnostni govornik takratni turistični minister Janez Sirše; gasilci so pripravili veselico pri bunčanskem gasilskem domu. Leta 1993 je prejela znak naj... kmetije turistična kmetija Firbas iz Cogetince; tudi domači, ki so bili navajeni na gnečo, so bili presenečeni nad množico, ki se je zgrnila na njihovo domačijo. Slavnostni govornik je bil kmetijski minister dr. Slavko Osterc. Lani je prejela znak naj... kmetija '94 Kupljenova kmetija v Okoslavcih, kjer je bila tudi nepozabna veselica; za pestrejšo razpoloženje so poskrbeli člani planinskega društva Hupkač in Završki fantje. Menda je bilo na njej čez tri tisoč ljudi, slavnostni govornik pa je bil mag. Anton Vodovnik.

Vse dosedanje slavnostne govornike na sklepni prireditvi smo prosili za mnenja o projektu Vestnikove akcije Naj... kmetije.

bbp

Irma Benko, direktorica Podjetja za informiranje Murska Sobota, (slavnostna govornica na sklepni prireditvi Naj... kmetija '91):

Vasi na goriških in slovenskogoriških gričih ter na apaschem, murskem in ščavniškem območju so skorajda izgubile svojo razpoznavno podobo, je v Vestniku 9. maja 1991 na pot Vestnikovi akciji NAJ... KMETIJE zapisala pobudnica Bernarda Balazic-Peček. Cilj je bil jasen: z ocenjevanjem spodbuditi ljudi k ohranjanju tistega, kar se še da ohraniti, da bi bili spet ponosni na tipično prlesko in prekmursko kmetijo, in dvigniti raven splošne urejenosti kmetij.

Pet let po tem zapisu sem vsemu opravljenemu v zahvalo dolžna zapisati, da v tem primeru Bernarda ni ostala le novinarica. Je avtorica projekta in najbolj zagnana realizatorica, ki je s svojim strokovnim pristopom uspela pritegniti k sodelovanju strokovno javnost in veliko drugih, katerim ni vseeno, kaj se dogaja z našo pokrajino. Njene ideje so se še posebej dobro prijetele med ljudmi na kmetijah, kar vasem postopoma vrača razpoznavno podobo, nagrajene kmetije in pet nosilk naslova naj... kmetija v Veržeju, Bunčanih, Cogetincih, Okoslavcih in Bolehnečicah pa so za vzor in vredne posnemanja.

Lepo in ekološko urejene kmetije so srca, ki spodbujajo življenje v svetu ob Muri. So ogledalo ljudi na kmetiji in so upodobitve njihove zaljubljenosti v naravo. Četudi je kmečkemu stanu kdaj težje, in v teh časih mu nedvomno je, je skrbno urejena kmetija uteha in spodbuda obnemem. Mnogim je v interesu, da je tako, zato so akcijo tudi finančno podpirali.

Pri Vestniku bi po petih letih radi nadaljevali. Računamo na vse dosedanje sodelavce in upamo, da smo z rezultati uspeli prepričati še koga. Morda Ministrstvo za kmetijstvo za materialno podporo kmetijam, ki za svoj videz, ohranjanje tradicije, način kmetovanja itd. dobivajo dobre ocene strokovnjakov. Morda turistične delavce, da bi znali ta del naše lepote pokazati tudi drugim. Morda ...?

Dr. Slavko Osterc, minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije (slavnostni govornik na sklepni prireditvi na naj... kmetiji '95, na kmetiji Alojza Firbasa):

»Stoletja dolgo so naši predniki oblikovali svet ob Muri, Slovenske gorice ter Goričko. Oblikovali so ga skladno z naravnimi danostmi ob sočasni skrbi za trajno ohranitev plodne zemlje, da bi tudi njihovi potomci lahko preživeli na tem koščku slovenske zemelje. Pravi okras te pokrajine so na poseben način urejene domačije, ki imajo na prehodu v panonski svet značilnosti, ki jih drugje ni. Tako oblikovana pokrajina z značilnimi domovi je vrednota, na katero moramo biti ponosni. Ni čudno, da o tem pišejo pesniki in pisatelji ter sanjajo zdenci, ki so šli vs trebahom za kruhom«.

Akcija Naj... kmetije osveta naše ljudi, jih opozarja na to vrednoto, oblikuje njihov čut za lepo ter v njih budi ponos in tekmovalnega duha. S tem se seveda nehoti oblikuje tudi razpoznavnost te pokrajine, pri ljudeh pa želja in potreba po ohranjanju teh posebnosti. Zlasti pomembno je to za mlade. Akcija vsebuje tudi vzgojni element ter vabi k posnemanju in prispeva k urejenosti vasi ter pokrajine. Urejenost dežele povečuje obisk v številnih turističnih krajih ter s tem posredno vpliva na razvoj in blaginjo pokrajine.

Akcijo zato ocenjujem kot zelo pozitivno. Avtorjem za idejo in dosedanje vodenje čestitam in želim uspešno nadaljevanje. Posebne čestitke veljajo dosedanjim zmagovalcem, ki si zaslužijo zahvalo, saj s svojim zgledom vabijo k posnemanju in tako pomembno prispevajo k temu, da smo lahko na svoj domači kraj vedno bolj ponosni.«

NAJ... KMETIJE PETIH LET

Seznam kmetij, ki so v minulih petih letih prejele priznanja, nagrade in nazive naj... kmetija

Z ocenjevanjem smo začeli leta 1991, ko smo skupaj s strokovnjaki s posameznih področij tudi sestavili stroge kriterije, po katerih je bila ocenjena vsaka prijavljena kmetija. Sredi maja smo objavili prijavnice, ki so bile v Vestniku objavljene še v štirih naslednjih številkah. Konec junija smo začeli ocenjevanje na terenu, običajno popoldne in ob sobotah. Povprečno je bilo vsako leto prijavljenih okrog 50 kmetij iz celotne severovzhodne Slovenije, torej iz nekdanjih občin Ormož, Lenart, Ljutomer, Gornja Radgona, Lendava in Murska Sobota. Tako smo v minulih letih obiskali okrog 250 kmetij in se pogovarjali z družinami, med njimi pa smo vsako leto izbrali po deset najboljših, ki so prejele priznanja. 1992. leta smo začeli iskati tudi vzorne kmetije z novo arhitekturo ter posebnosti oziroma dodat-

ne »okrasne« objekte ob kmetijah, kot so čebelnjaki (1993), vodnjaki (1994) in koruznjaki (1995). Z vsakega področja ocenjevanja kmetovanje ter ohranjanje tradicije in običajev smo glede na številne točk izbrali najboljše, ki so prejele tudi nagrade. Najboljše je vsako leto izbrati naj... kmetijo - pri končni izbiri so se kriteriji poostriili, upoštevali pa smo tudi družinsko življenje, razvojno ritev in vključenost kmetije v širšo okolico.

Vsem prijavljenim se zahvaljujemo, da so sodelovali v Vestnikovi akciji Naj... kmetije, dobitnikom priznanj čestitamo, hkrati pa želimo, da bi jih tudi drugi posnemali in skrbeli za lepšo podobo naše pokrajine.

Bernarda B. Peček

1991

Bertalanč, Sodišinci 17, p. Tišina (priznanje)
 Špindler, Bunčani 7, p. Veržej (priznanje)
 Ferenc, Žihlava 1, p. Sv. Jurij (priznanje)
 Žitek, Mota 8, p. Ljutomer (priznanje)
 Kosi, Ključarovi 12, p. Križevci (priznanje)
 Vučko, G. Bistrica, p. Črenšovci
 (nagrada - ohran. tradicije in običajev)
 Skuhala, Banovci 21, p. Veržej (nagrada - kmetovanje)
 Dervarič, Salamenci 9, p. Puconci
 (nagrada - urejenost okolice, vrtov)
 Petovar, Bunčani 13, p. Veržej (arhitektura)
 Seršen, F. Kovačiča 17, Veržej, p. Veržej (naj... kmetija 1991)

Kuzmič, Šalamenci 54, p. Puconci (nagrada - kmetovanje)
 Lopert, Suhi Vrh 4, p. Fokovci

(nagrada - urejenost okolice, vrtov)

Godina, D. Bistrica, p. Črenšovci (nagrada - arhitektura)
 Petovar, Bunčani 1, p. Veržej (naj... kmetija 1992)

1993

Štajnbauer, Sp. Porčič, p. Lenart (priznanje)
 Kolbl, Kristanci, p. Križevci pri Ljutomeru (priznanje)
 Zamuda, Terbegovci 31, p. Sv. Jurij (priznanje)
 Merklin, Vadarci 30, p. Bodonci (čebelnjak)
 Lovenjak, Serdica 56, p. Rogaševci (nova arhitektura)
 Prapotnik, Pavlovci 25, p. Ormož
 (nagrada - ohran. tradicije in običajev)

1992

Mikl, Očeslavci 2, p. Sp. Ivanjci (priznanje)
 Kranfogel, Sp. Voličina 118, p. Voličina (priznanje)
 Sever, Šalamenci 72, p. Puconci (priznanje)
 Paluc, Brengova 18, p. Cerkvenjak (priznanje)
 Omar, Rankovci 37, p. Tišina (nova arhitektura)
 Skuhala, Banovci 16, p. Veržej
 (nagrada - ohran. tradicije in običajev)

Farkaš, Iljaševci, Križevci pri Ljutomeru (nagrada - kmetovanje)
 Dvoršak, Sp. Porčič, p. Lenart

(nagrada - urejenost okolice, vrtov)

Kardinar, Krapje 9, p. Veržej (nagrada - arhitektura)
 Firbas, Cogetinci 60, p. Cerkvenjak (naj... kmetija 1993)

1994

Vrečič, Vaneča 37, p. Bodonci (priznanje)
 Vaupotič, Babinci 10, p. Ljutomer (priznanje)
 Lebar, Hotiza 3a, p. Lendava (priznanje)
 Mulec, Šratovci 15, p. Radenci (priznanje)
 Zelenik, Cogetinci, p. Cerkvenjak (priznanje)
 Jaušovec, Nasova 3, p. Apače (vodnjak)
 Šraml, Vogričevci 7, p. Ljutomer (nova arhitektura)
 Žoldoš, G. Bistrica 139, p. Črenšovci
 (nagrada - ohran. tradicije in običajev)

Špilak, Turnišče, Gajska 3, p. Turnišče (nagrada - kmetovanje)
 Šnajder, Zg. Gasteraj, p. Jurovski Dol

(nagrada - urejenost okolice, vrtov)

Špindler, Bunčani 7, p. Veržej (nagrada - arhitektura)
 Kupljen, Okoslavci 6, p. Sv. Jurij (naj... kmetija 1994)

1995

Makovec, Lukavec 22, p. Križevci pri Ljutomeru (priznanje)
 Rajh, Stara Nova vas 52, p. Križevci (priznanje)
 Verzel, Dragotinci 31, p. Sv. Jurij (priznanje)
 Novak, Grlava 3, p. Križevci (priznanje)
 Žnidarič, Črešnjevci 200, p. G. Radgona (priznanje)
 Rajšp, Varda 23, p. Jurovski Dol (obnova cimprane hiše)
 Korošec, Kobilje 31, p. Dobrovnik (koruznjak)
 Pihlar, Cven 26, p. Ljutomer (nova arhitektura)
 Horvat, Žižki 67, p. Črenšovci

(nagrada - ohran. tradicije in običajev)

Žižek, Šafarsko 10, p. Razkrižje (nagrada - kmetovanje)
 Kramberger, Sp. Partinje 47, p. Lenart

(nagrada - urejenost okolice, vrtov)

Ploj, Brengova 20, p. Cerkvenjak (nagrada - arhitektura)
 Slana, Bolehnečiči 4, p. Sv. Jurij (naj... kmetija 1995)

Mag. Anton Vodovnik s Kmetijskega zavoda Maribor (slavnostni govornik na sklepni prireditvi na naj... kmetiji 1994. leta, na Kupljenovi kmetiji):

»Zemlja in človek. Samo dve besedi. Od pamtveka tesno povezani. Vsega stvaritelji. S trdim delom, nepopustljivo voljo, velikim veseljem in v nenehnem upanju. Se danes. Vendar drugače. Vse se spreminja.

Da smo tukaj še danes, velja zahvala predvsem spoštovanju odnosa človeka do narave.

Vzajemni odnos je ustvaril neizmerno bogastvo, bogastvo bivanja in vedenja.

Naravne danosti so narekemale, omogočale in usmerjale posamezne dejavnosti in ob tem vse, kar je bilo potrebno za delo in življenje: gospodarske objekte, hiše, orodja, naprave, stroje, znamenja, sakralne objekte, šege, navade, pesmi, glasbo, plese ...

Ohranjanje tega, osvetačanje korenin, prenašanje na mlajši rod, s tem plemenitenje in utrjevanje samozavesti sedanjega človeka je še kako pomembno. Mnogi se tega premalo zavedajo. Pa vendar! Pri Vestniku so ljudje, ki se zavedajo tega poslanstva.

Nepozabno je bilo srečanje na naj... kmetiji '94 pri Kupljenovi v Okoslavcih 4. septembra 1994, kjer se je zbrala množica ljudi. Z obrazov teh ljudi je bilo zaznati veliko navdušenje in odobravanje te in naslednjih podobnih akcij.«

JOŽE SLANA, BOLEHNEČICI 4 Sam cesar je nagradil kobilo

Slanova kmetija v Bolehnečicah je že od nekdaj znana po reji konj. Najstarejša zgodba izhaja iz leta 1886, ko je pradedek Rižnar sodeloval na razstavi konj na sejmu v Radgoni. Čeprav so vsi drugi želeli podeliti nagrado nekemu drugemu, je sam cesar avstro-ogrške monarhije Franc Jožef odločil, da je njemu najbolj všeč Rižnarjeva kobilica. In tako so dobili nagrado. Morebiti se je naziv Rižnarjevi ohranil vse do danes ravno zaradi tega, poleg tega pa jih mnogi nazivajo tudi *Japanovi, Cofovi, Markovi, Gregorovi, Petovarovi, Žabotarovi* in najpogosteje *Pejičovi*.

Najbolj znane Slanove kobile so *FANTA, FRU-FRU, FAUN, MABELLE MEGHAM, FIRST LADY* in *FILLY*. Z njimi se ukvarja in uspešno tekmuje na kasaških dirkah sin Branko. Kasaške konje imajo 16 let, so jih pa imeli že tudi v preteklosti. Zadnje kobilico Nelo so prodali konec šestdesetih let, ko so kupili traktor. Branko je bil takrat star tri leta in je neotolažljivo jokal. Starejši brat Rado ga je poplačal: »Nič je jokaj, Branko, saj bo oče umrl, bomo spet kupili konja.« Pa je atek Jože raje kupil novega konja. Pobudo so dali starejši fantje, bratje Jože, Anton in Rado, s Fanto pa je začel trenirati najmlajši Branko; 1979. leta je prvič sodeloval na kasaških dirkah.

1981. leta pa je prvič zmagal na tekmovalnem prvenstvu v Ljubljani. Uspehov je bilo ravno toliko, da niso izgubili veselja, pravijo vsi domači. Toda očitno je, da je tudi Slanova družina zaslužila s kasaškimi konji in tekmovalni pred letni leti so kupili ameriško kobilico, preostalih 11 konj pa je v letih iz domače reje. Doslej je bila najuspešnejša Fanta, ki jim je pritekla 9 zmag, sledi pa ji Fru-Fru.

Tudi ime kobile Fru-Fru ima svojo zgodbo. Le redkokdo ve, da je bilo tako ime neki kobili v romanu Ana Karenina. In prav zato, ker je bilo to ime všeč mami Majdi, so tudi Slanovi kobilo

tako poimenovali. Mama Majda je namreč velika ljubiteljica ruske književnosti. Knjige so njene prijateljice, najraje pa prebira ruske.

Zakaj? Morebiti zato, ker je v Vidmu kot Korošakova hčerka odraščala skupaj s sinom videmskega zdravnika Sokolova, Rusom, ki je ostal v teh krajih po prvi svetovni vojni. Morebiti pa zato, ker je Ščavniška dolina nekako podobna pokrajini Tihega Dona.

Mama Majda, ki je raje postala snaha pri Slanovih kot učiteljica (po enem tednu učiteljska se je zaradi domotožja kljub očetovemu nasprotovanju vrnila domov), pa je prevzela

v kujski štali. Letos imajo 6 hektarjev njiv posejanih s koruso, 3 hektarje s pšenico in 1,2 hektarja s sladkorno peso, v Sovjaku pa imajo še 50 arov vinograde. Ob denacionalizaciji so dobili vrnjene 4 hektarje zemlje, vinograde v Ljutomerskih gorah.

Čeprav dobi gost Slanove domačije morebiti vtis, da nikoli ni vseh doma, da se ne utegnejo niti pogovarjati, pa vsak za vsakega zelo dobro ve, kje je in kaj počne. Prav prijetno se je pogo-

Slanova domačija s ptičje perspektive. Stanovanjska hiša je bila zgrajena 1898. leta, pred sedmimi leti so obnovili fasado, letos spomladi pa še strešno kritino. Ker niso dobili zareznika, so jo pokrili z bramakom.

varjati z očetom Jožetom, mamo Majdo, sinom Brankom in snaho Marjeto pa tudi potomci, osemletni sin Matej, skoraj sedemletna Jasmina in leto in pol star Marko, so nadvse družabni. Bernarda B. Peček

BOLEHNEČKA VEDRA

Bolehnečari vam bomo eno zapeli, katere gotovo ne boste veseli, v hiši, katera novega virta dobi, vsa vas se za fašenk veselo vrti. Oj, Bolehnečari ste virti stari pa še vaščanom ste vedre ne dali.

Vedra za fašenk, to je stara navada, samo Julček, Slavič, Plavec in pa Slana so zredili nam za fašenk purana, drugi so vsi škrt in strašno skopi, da dali bi za fašenk vedro, kot je v modri, ko na gruntu novi virt nastopi.

Jeli, pili pa plesali to bi vsi, to odlika bolehnečke je vasi, samo vedro dati, tistega v vasi ni, da navado staro spet od mrtvih obudi, novi virt, ki hoče, da v vasi kaj velja, za fašenk vedro čisto gvišno da.

Kaj mar mu je za litrov sto, naj belo, jorka al pa šmarje bo, pokojnega prašiča rebra al pa pleče to grunta v nič še spraviti neče, muzikanta pa bi plačali sami, za denar na svetu se pač vse dobi.

Zato pa bolehnečki gospodarji pokažimo, ker pred svetom vsi se hraborimo, kako je sveta nam navada stara, da novi virt za fašenk vedro daja, če letos ne, pa drugo leto vedro da, To napisala bolehnečka mladina, da sedanje virta bi na dolg spomnila.

Na pobudo bolehnečiške mladine zapisal Franček Murkovič

Zgodovina vasi Bolehnečici - Walchnazen

Vas Bolehnečici se prvič omenja leta 1445 z imenom Walchnazen (prof. Fran Kovarič predvideva, da beseda Walch izhaja iz besede vlah, kar menda pomeni tudi črni ogri); takrat je spadalo k vasi 19 hiš. Danes šteje vas 30 hiš, torej se od 15. stoletja ni veliko povečala. Zanimivo je tudi, da v zadnjih 150 letih ni dobila nobene nove hišne številke, kolikor kmetij - hiš je propadlo, toliko jih je bilo na novo zgrajenih (le nekaj). Vas leži na blagem, širnem obrobju Slovenskih goric v severovzhodni Sloveniji in spada v spodnjo Ščavniško dolino, kjer si je reka Ščavnica naredila široko, deloma močvirnato dolino, odprto proti nižini reke Mure. Vas je del Prlekije in je tipična obcestna vas ob cesti med Vidmom in Ljutomerom, meri 3,59 kvadratnega kilometra. Od 122 prebivalcev jih je polovica aktivnih, starih od 20 do 60 let, 25 odstotkov prebivalcev je starih do 20 let in 25 odstotkov nad 60 let. Vaščani se ukvarjajo pretežno s kmetijstvom, le 22 jih je zaposlenih, dva vaščana pa sta samostojna obrtnika.

5 vaščanov, padei pa ni nobeden.

Zaradi križarske tolpe v letu 1946 je bilo iz vasi Bolehnečici zaprtih 7 vaščanov na skupno več kot 20 let zapora. Odvezli so jim tudi premoženje in volilno pravico. Vaščan Jože Slana pa je zaradi mučenja v zaporu umrl.

Kmetijstvo je najstarejša oblika dejavnosti človeške družbe in je še danes izrednega pomena za pridobivanje hrane in osnovnih surovin za industrijo. Z regulacijo reke Ščavnice in melioracijami od leta 1982 do 1985 ter komasacijami so se v vasi razmere kmetovanja zelo izboljšale, saj so bili manj odvisni od vremenskih neviščnosti. Vaškim kmetom je bila 1993. leta vrnjena po vojni nacionalizirana zemlja, okrog 70 hektarjev, tako da se je povprečje velikosti kmetij povečalo na 18 hektarjev. Za Bolehnečice je značilno intenzivno obdelovanje površin, prevladuje živinoreja, predvsem govedoreja. Nekateri kmetje gojijo tudi po tri do štiri glave goveje živine na hektar; tržni presežki so mleko, goveji pitanci, pšenica, sladkorna pesa in nekaj prašičev. Večina ima hleve sodobno opremljene in dovolj kmetijske mehanizacije; v vasi so tudi konji kasači. Štirinajst gospodinjstev ima tudi vinograde v bližnjih vinorodnih krajih, kot so Sovjak, Moravci, Cuber, Gomila in druge. Večina kmetij ima tudi zagotovljeno gnojilno oskrbo, prav vsi pa imajo najmanj srednješolsko izobrazbo kmetijske smeri.

Vas Bolehnečici je tipična obcestna vas ob prometnici, ki povezuje Sv. Jurij in Ljutomer. Ob Slanovi kmetiji je urejena kasaška steza, kjer trenirajo kasaške konje.

32 vaščanov, od teh jih je sedem padlo. V drugi svetovni vojni je bilo vpoklicanih 10 vaščanov, padlo jih je prav tako sedem; v zadnji slovenski vojni 1991 je bilo vpoklicanih

Danes spada vas v občino Sv. Jurij ob Ščavnici, kjer so tudi pošta, šolski okoliš in župnija.

Na vaškem grbu so narisani kolen, znübel in leseni lopar s pšenično pogačo. Posebnost vasi je, da ne pustijo, da bi se v njej naselil kakšen tujec: če katera od kmetij propade, vso zemljo pokupijo vaščani. Kmetije so nadpovprečno velike. V vasi ni ne gostilne in ne trgovine, večina bogatih nevest pa se je poročila kar v svoji vasi. V predpustnem času redno pripravljajo vaško vedro ali pustno rajanje, ki traja dva dni. Imamo tudi 13 vdov in enega vdovca ter štorklje, ki gnezdijo na Štebihovi hiši. Alojz Štuhec, Bolehnečici

Razvoj vasi od leta 1900 do 1995:

- 1906 - mlačev žit z mlatilnico na motorni pogon
- 1912 - košnja z vprežnim kosilnikom
- 1933 - vprežna žitna sejalnica
- 1953 - elektrifikacija vasi
- 1965 - prvi traktor v vasi
- 1969 - prvi žitni kombajn
- 1982 - sladkorna pesa kot nova njivska kultura
- 1980 - asfaltiranje ceste skozi vas
- 1982 - regulacija reke Ščavnice
- 1982 - 1984 - melioracije in komasacije
- 1986 - telefoni
- 1992 - mestni vodovod iz Ljutomera
- 1992 - vračilo zemlje po zakonu o denacionalizaciji
- 1993 - vaščan Rado Slana postal magister psihologije in je prvi iz naše vasi, ki je dosegel magisterij

19 hiš je bilo zgrajenih pred letom 1940, nekatere so stare tudi več kot 100 let, pet hiš je bilo zgrajenih med leti 1970 do 1980, šest hiš pa med leti 1983 do 1993. Med pomembnejšimi dejavniki razvoja je tudi gasilsko društvo, ki je bilo v Bolehnečicah ustanovljeno 1933. leta; gasilski dom smo zgradili 1957. leta, v zadnjem stoletju pa smo imeli v vasi pet požarov. V prvi svetovni vojni je bilo vpoklicanih

Spoštovani!
Ves čas, kar sem zasledila razpis za naj... kmetijo 95, sem vedela, da moram prijaviti svoje sosede. Skoraj bi zamudila rok. Zakaž! SLANOVA oz. PEJIČOVA kmetija?
Kmetija je ena najzornejših v naši okolici. Vem, da je nemo goče opisati vse kvalitete ene domačije, pa bom vseeno poskusila. Okolica hiše, domačije, je vedno skrbno urejena, vsak kotiček je primerno zasajen z rožami, ki so ponos Pejičove hiše. Dvorišče je gramozirano, po njem pa se ves čas podi dvanajst konj. Njihovo gostoljubnost je znana daleč naokoli. Vsak gost bo dobi postrežen. Domača tunka, dobrote krušne peči... specialiteta Pejičove hiše so prece (preste), kvasenice, gibanice in dober domači kruh.
Kljub veliki kmetiji (in s tem obilici dela) so naši sosede vedno pripravljene priskočiti na pomoč. Zanje ne velja tisto reklo: najtežje sebi... O tem smo se sosede že večkrat prepričali.
Se bi lahko opisovala in hvalila sosede. A nobena beseda ne more nadomestiti pravega obiska, ogleda. Pridite, obiščite jih in se prepričajte, da imajo Pejičovi naj...kmetijo 95!
Lep pozdrav!

Takšno pismo smo prejeli ob eni od dveh prijavitelj, s katero smo prijavitelj kmetijo Jožeta Slane za letošnje ocenjevanje Zunač - in bila pri Pejičovih za to tudi pošteno okarana, saj ne marajo takih javnih nastopov. Za kazen jim mora pomagati pri organizaciji sklepne prireditve.
Da pa ne bo kdo napačno mislil, da izbiramo naj... kmetije glede na to, kakšna spremljajoča pisma dobimo k prijavitelcem, naj napišem, da so Slanovi dosegli v končnem seštevku najvišje število točk (81 od 100 možnih), kar je vse dokumentirano na ocenjevalnih papirjih. bbp

Nagrada za urejenost okolice kmetije, zelenjavnega in sadnega vrta

Alojz Kramberger, Sp. Partinje 47

V letošnjem letu smo to priznanje dodelili družini KRAMBERGER iz Sp. Partinja 47. Končna odločitev je vedno najtežja, ker so razlike med posameznimi kmetijami v ožjem izboru zelo majhne in je treba res paziti na vsako malenkost.

Kako opisati urejenost okolice kmetije? Tehnično poročilo se da hitro napisati, ker imamo na voljo mere in številke, ki natančno določijo neko stvar in jo s tem razvrstijo med dobre oz. slabe. Kakor hitro imamo opravka z naravo, čustvi, z nečem, kar je živo, številke enostavno odpovejo. Ko pridemo do take prelomnice, radi rečemo, da je to treba pač videti in doživeti, ker se to samo z besedami ne da opisati. Tako je tudi z urejenostjo okolice. Vseeno bomo skušali ob pomoči kriterijev ocenjevalne komisije prikazati zmagovalno kmetijo na tem področju.

Velikokrat v življenju se sliši: to je bila ljubezen na prvi pogled. Tu je mišljen prvi stik med dvema človekoma, ki je ostal v notranjosti še dolgo, dolgo časa. S takšnim stikom na prvi pogled, ki nam ostane še dolgo v spominu, se srečujemo tudi drugje. Ko je bila ocenjevalna komisija na terenu in smo ocenjevali kmetije, smo s prvim stikom dobili vtis, ki je ostal za dolgi ali kratek čas.

Prihod na Krambergerjevo kmetijo in prvi stik z njo je ostal za dolgo časa. Kmetija leži na hribu ob gozdu in se s svojo okolico harmonično združuje v širše okolje. Nimajo neke ostre vpadljive meje, ki bi razbijala to naravno harmonijo. Ograje okrog hiše ni in tudi ni potrebna, ker lega hiše in celotne parcele tega ne zahteva. Ob hiši so bile hortenzije v polnem cvetju, prav tako rože na oknih. Ni jih bilo

toliko, da bi se pod njimi lomile police, jih je pa bilo dovolj, da ljudem, ki pridejo na njihovo dvorišče, nekaj povejo.

Kaj, je odvisno od vsakega posameznika. Na cvetličnih gre-

dah so bile še nepogrešljive vrtnice, potonke, dalije, gladiole ... Ob hiši na senčni strani so se bohotile hortenzije s svojimi številnimi velikimi roza-modrimi cvetovi.

Pri Krambergerjevih je rož ravno dovolj, ne preveč in ne premalo. bbb

Med hišo in cesto je še nekaj starih sadnih dreves, glavčina pa raste po hribu navzdol, kjer je lesena ograja, ki seveda ni narejena zaradi plezanja, a jo otroci kaj radi izkoristijo za svoje veselje in igro.

Poleg starega sadnega nasada imajo pod hišo velik nov nasad breskev. Krambergerjevi so ugotovili, da je na tej njivi nesmiselno vztrajati pri poljščinah, ker je bila pridelava nedonosna. Zato so se raje usmerili v gojenje breskev, za katere ja to idealna lega in na tem mestu se je njihov dedek nekoč že ukvarjal s sadjarstvom. Poleg so naredili prostor za shranjevanje in prodajo. Vsakdo bi najbrž pričakoval, da bo to veliko zidano skladišče, je pa ravno nasprotno.

Ni zidano, je leseno, in ni ogromno, ampak je ravno dovolj veliko in funkcionalno. Ravno smo jih zalotili pri delu, ko so barvali ta leseni del. Tudi material ni bil ves nov, tako smo zvedeli, da je križ na vrhu pod streho prenesen iz starega dela. Dela je

bilo malo več, pa nič zato, kajti rezultat je zdaj tu.

Na dvorišču raste lepa lipa, pod njo sta lesena klopa in miza, na kateri se sušijo kamilice, drugič spet so tam marelice, ki se čistijo, ali je na mizi pijača, okrog nje pa prijeten pogovor o tem in onem. Ne pravijo zastoj, da je pod takim drevosom debela senca. Škoda bi bilo, če je v teh vročih poletnih dneh ne bi bilo.

Ta lipa je v bistvu središče nekakšnega vrtička za drobna dela in počitek. Okrog njega je nizka lesena ograja, pod njo pa kamnita škarpna, ki je porasla z rastlinjem.

Leseno ograjo pred sadovnjakom s starimi vrstami sadnega drevja otroci uporabljajo tudi za igranje. bbb

Če gremo okrog hiše in mimo lipe še malo naravnost, pridemo do vrat, ki imajo nad sabo lok, na katerem rase vzpenjava vrtnica z drobnimi roza cvetovi. Ti cvetovi nas tako zapeljejo, da niti ne opazimo, da so to vrata, ki vodijo na zelenjavni vrt. Ta ni prevelik in ne premajhen, ravno pravišnji za sprotno porabo zelenjave. Poti so iz steptane zem-

lje, lepo očiščene, brez beton- skih robnikov in plošč. (Največ vrta rase jagodičje (ribez in maline).

Vozni del dvorišča ni prevelik, ker večjega niti ne potrebujejo.

Dovozna pot je gramozna okrog raste trave. Najbrž so ugotovili, da za modernizacijo dvorišča tudi ni na vsak način potreben asfalt. Dovolj je, da se utrudi in se uredi drenaža, ki ob ranja v mokrem vremenu dvorišče čisto, brez blata.

Vsega se v teh nekaj vrsticah ne da opisati. Zavedajmo se, da je okolje hiše prav tako pomembno kot vse drugo. Tako kot vse

drugo je tudi okolje hiše slika samih, ki živimo v njem. In ne se da marsikaj razbrati in ugotoviti o življenju ljudi. Po vsaki njih zakonih narave rastline se vseeno nekaj izraza in nam lahko nekaj povedati.

Melita V. Lento
dipl. inž. kraj.

Pomurska banka

Kmetovalci – poslovni partnerji banke

Kot poslovni partnerji banke imate možnost oplemenititi svoj s trudom zaslužen denar z namenskim ali nenamenskim varčevanjem ter v skladu z vašimi potrebami. Kot bančnemu partnerju vam lahko tudi pomagamo pri kmetijski, rastlinski in živinorejski proizvodnji ali širitvi proizvodnih zmogljivosti v obliki ugodnega kreditnega poslovanja.

Kako postati partner banke

Zelo enostavno. Glede na lastne potrebe se lahko sami odločite za odprtje enega ali več različnih računov. Ponujamo vam poslovanje prek žiroračuna, hranilne vloge, tekočega računa, deviznega računa ali knjižice, za razpoložljiva sredstva pa vam predlagamo sklepanje to-larskih ali deviznih vezav. Za vsa pojasnila in pomoč lahko zaprosite naše bančne sodelavce v vseh enotah LB Pomurske banke, d.d., ki vam bodo radi volje svetovali. Vsem komitentom s področja kmetijske dejavnosti in s tatusom kmetovalca ponujamo:

Posojila za tekočo kmetijsko proizvodnjo

Namenjena so za: rastlinsko pridelavo, ki zajema pridelavo pšenice, koruze, krompirja, sladkorne pese, sadja, grozdja, vina in drugih kultur; živinorejo, ki zajema pitanje govedí, prašičev in druge intenzivne reje. Višina posojila se določa na osnovi velikosti obdelovalnih površin ali števila glav v pitanju.

PROIZVOD	VIŠINA POSOJILA v primeru regresa	VIŠINA POSOJILA brez regresa
GOVEJI PITANCI	42.000/glavo	42.000/glavo
PRAŠIČI – PITANCI	8.500/glavo	8.500/glavo
PŠENICA IN OLJNICE	20.000/ha	36.000/ha
KORUZA	25.000/ha	25.000/ha
SLADKORNA PESA	50.000/ha	90.000/ha
KROMPIR	45.000/ha	75.000/ha
DRUGO	PO DOGOVORU	

Obrestovanje

R + 0%

Za namene, kjer je možnost uveljavljanja regresa pri Ministrstvu za kmetijstvo, kar opravlja banka.

R+12%

Za namene, kjer ni možno uveljavljati regresov.

R+11%

V primerih z zavarovanjem s to-larskimi ali deviznimi sredstvi.

Doba vračanja

Posojila se vračajo v skladu s proizvodnimi cikli za rastlinsko pridelavo, za pitanje prašičev 7 mesecev, za pitanje govedí do 15 mesecev.

Zavarovanje posojil

Posojilo lahko zavarujete s
- plačilom zavarovalne premije,
- zastavo sredstev,
- drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje posojila morate predložiti
- pisno vlogo na predpisanem obrazcu,
- potrdilo o statusu kmetovalca,
- dokazila o premoženju in lastništvu.

INVESTICIJSKA POSOJILA

Za širitev proizvodnih zmogljivosti in povečanje intenzivnosti kmetijske proizvodnje: gradnja hlevov, rastlinjakov in plastenjakov, nakup mehanizacije, zemlje ali osnovne črede ter ureditev dopolnilnih dejavnosti na kmetijah.

Višina posojila

Določa se glede na namene in velikost naložbe, upoštevajo se lahko tudi normativi za uveljavljanje regresa po natečaju ministrstva.

Obrestovanje

R+12%

Za vse namene, kjer lahko uveljavljate regres Ministrstva za kmetijstvo, s čimer je praktično omogočeno posojilo samo s plačilom revalorizacije (R+0%).

R+12%

Za vse namene, kjer ni mogoče uveljavljati regresov.

Doba vračanja

Posojila se vračajo po dogovoru od enega do pet let.

Zavarovanje posojil

Posojilo lahko zavarujete s:
- plačilom zavarovalne premije,
- zastavo nepremičnin ali premičnin,
- drugimi jamstvi.

Potrebna dokumentacija

Za najetje posojila morate predložiti:
- pisno vlogo,
- potrdilo o statusu kmetovalca,
- dokazila o premoženju in lastništvu,
- za gradnjo pa še gradbeno ali priglasitveno dovoljenje in dokumentacijo za namensko porabo.

Prepričani smo, da je možnosti dobrega sodelovanja veliko, zato vas vabimo, da se oglasite v eni od naših enot, kjer vam bodo strokovni referenti dali podrobnejše informacije o ponudbi in vam bodo z veseljem svetovali.

LB Pomurska banka, d.d., M. Sobota
Sektor za drobno gospodarstvo
Štefana Kovača 12, M. Sobota
telefon 32 743, telefaks 32 150

PE Gornja Radgona
Oddelek za drobno gospodarstvo
Partizanska 9a, G. Radgona
telefon 61 050, telefaks 61 350

PE Ljutomer
Oddelek za drobno gospodarstvo
Ormoška 8, Ljutomer
telefon 81 804, telefaks 81 904

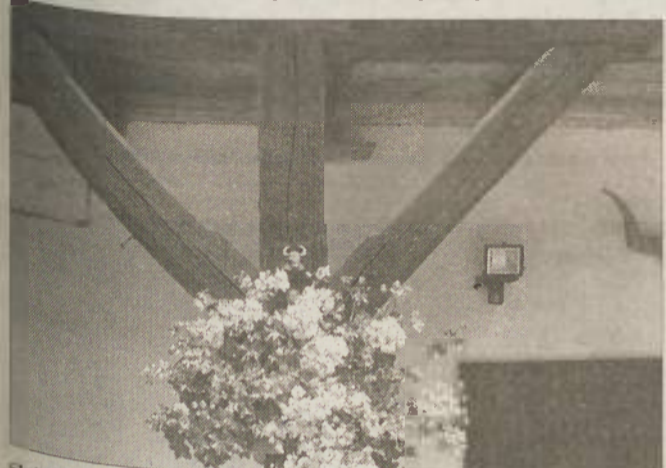
PE Lendava
Oddelek za drobno gospodarstvo
Mlinska cesta 2, Lendava
telefon 76 121, telefaks 76 180

Krajini prilagojena arhitektura

Letos smo ocenjevali 45 prijavljenih kmetij za izbor naj... kmetije. Ocenjevalna komisija si je ogledala veliko zanimivih kmetij. Izbiranje kmetij za ožji izbor je bilo zelo težko, najtežje pa je bilo izbrati naj... kmetijo za leto 1995, ki je morala biti najboljša po vseh ocenjevalnih kriterijih: arhitektura, urejenost okolice, kmetovanje, ohranjanje tradicije in običajev ter skrb za okolje.

Obrskane kmetije so zelo raznolike: prekmurska se loči od priške in slovenskogoriške ... Vsaka nosi pečat krajine z njenimi značilnostmi.

Opozoriti bi hotela, da kmetija še ni urejena, če ima zgolj obnovljeno cestno fasado. Pomemben je celoten vtis, majhni delci, ki sestavljajo celoto: pri-

Skrb za majhne podrobnosti, kot je na primer tale na posnetku z Novekove kmetije v Grlavi, nam govori o resnični urejenosti kmetije. bbp

marna razporeditev objektov, primerna fasada in strešna kritina, lesena ograja namesto betonske, (ne) primerne dozidave, najrazličnejše kritine (tudi po pet različnih kritin na eni domačiji ... imeli priložnost videti) ... Večjo pozornost bi morali posvetiti tudi notranjosti stanovanjskih hiš. Čeprav tega sosedje in mimoidooci ne vidijo. Ohran-

jena zidan štedilnik ali krušna peč bi lahko bila primeren element v notranji dekoraciji, čeprav se v njem ne bi kurilo.

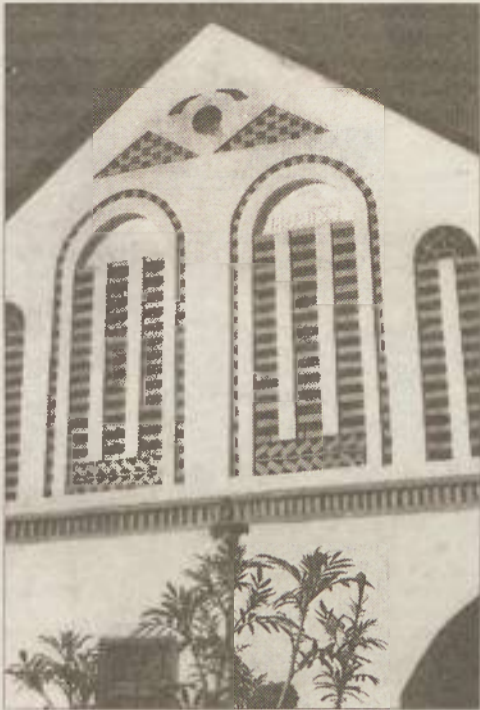
Prav tako sem pričakovala, da bom povsod na kmetijah videla na dvoriščih pod košatim drevesom ali v senci brajd mizo s klopmi, kjer se zberejo domači in delavci po napornem delu, da se

spočijejo pred naslednjim opravilom in si povedo dnevne novice.

Vedno več je tudi asfaltiranih (betoniranih) dvorišč, čeprav so lahko gramozirana na trdi podlagi prav tako učinkovita in cenejša. V Priekiji ima večina kmetij še vedno gramozirana dvorišča, nemalokrat pa se po njih podijo tudi konji z žrebički.

Razočarana pa sem zaradi majhnega števila prijavljenih kmetij iz Prekmurja. Ker sem doma na desnem bregu Mure, poznam tukajšnjo arhitekturo in značilnosti. Prav zares pa bi želela spoznati tudi prekmursko arhitekturo na terenu, v resničnih primerih, ne le iz knjig. Zato upam, da bo na naslednjem šestem izboru prijavljenih več prekmurskih kmetij in da bo glavna nagrada romala k njim.

Vesna Ivanek - Nemet, inž. gr.

Velicina kmetije in spretnost nekdanjih zidarskih mojstrov se kaže tudi na gospodarskih objektih kmetij (Ploj, Brengova). bbp

Tale arhitekturni biser - vhodna vrata - pa smo odkrili v Prekmurju, na Koroščevi kmetiji na Kobilju. bbp

Ekološko uravnoteženo kmetovanje

Pri ocenjevanju prijavljenih za naj... kmetijo smo zajeli tudi kmetovanje, ki predstavlja četrtno (25 točk) vrednosti vseh točk v ocenjevanju. Področja, ki smo jih pri kmetovanju ocenjevali, lahko razdelimo v tri skupine.

Prva je bila ekološki pogled na kmetovanje, kjer so lahko dosegli skupno kar deset točk. Ugotavljali smo primernost kolobarjenja glede na naravne danosti in rodovitnost tal; tukaj smo ocenjevali število poljščin v kolobarjenju, setev strniščnih dosevkov, gnojenje z gnojem in drugo. Sledilo je ocenjevanje reje živali, saj je zaželjen takšen način reje, ki ugodno vpliva na počutje živali. Tako smo ocenjevali, ali se živali pasejo, imajo izpust, če je v hlevu nastilj, kakšna je velikost bivalnega prostora živali, kakšna klima v hlevu in drugo. Ocenjevali smo tudi obremenitev glav velike živali na hektar obdelovalne površine.

Pri naslednjem področju ocenjevanja smo povprašali o gospodarski uspešnosti kmetije (velikost, intenzivnost, specializacija proizvodnje) in uspešnosti prodaje kmetijskih proizvodov s poudarkom na neposredni prodaji izdelkov (pridelkov). Maksimalno možno število točk na tem področju je bilo tudi 10.

S preostalimi petimi točkami smo ocenili še funkcionalnost in urejenost gospodarskih objektov, izobrazbo gospodarja, in če je urejeno nasledstvo na kmetiji. Na osnovi zbranih točk po posameznih področjih in sestevku le-teh smo nato kmetije med sabo primerjali.

Pomurski kmetje redijo govejo živino še vedno v glavnem privezano v hlevih. bbp

Pri ocenjevanju tega področja smo na terenu naleteli na zelo različne razmere na kmetijah. Prijavljene so bile take kmetije, ki sploh niso imele kmetijske proizvodnje ali zelo malo (nekaj njiv in nekaj prašičev), pa tudi take, kjer so se ukvarjali z intenzivno kmetijsko proizvodnjo. Seveda kmetije brez kmetijske proizvodnje ali le z najnujnejšo niso prišle v poštev za doseganje višjih rezultatov. Med prijavljenimi in ocenjenimi kmetijami je bilo največ takih, kjer se ukvarjajo z vzrejo goveje živine, predvsem krav in pitanjem govejih piteancev. Teleta, ki jih krave oteletijo, pitajo do klavne teže. Taka proizvodnja je ekološko relativno ugodna. Po navadi je na njihav širok kolobar, ni prevelike obremenitve živali na hektar obdelovalne površine, v hlevih pa je dokaj ugodna klima. Nekoliko slabše je, ker redijo govedo privezano. Med ocenjevanjem letošnjih prijavljenih kmetij nismo našli take s prosto rejo krav. Od teh kmetij jih ima nekaj urejena tekališča in tudi paša. Nekatere kmetije pa so izstopale na več področjih.

Kot intenzivni specializirani kmetiji sta izstopali Horvatova iz Žiškova pri Črenšovcih, ki ima hleve za kar 150 govejih piteancev, in Verzelova iz Dragotincev, kjer imajo rejsko središče za vzrejo plemenskih svinj. Pri trženju in neposredni prodaji pa je izstopala Krambergerjeva kmetija iz Sp.Partinje, ki ima urejeno prodajo sadja na kmetiji in tržnici v Mariboru.

Damjan Jerič, dipl. inž. kmet. (Kmetijska svetovalna služba za Pomurje)

izkoriščene, ter nasadi buč golic denimo, vendar zaenkrat še ne moremo od njih zahtevati, da se oprimejo delovnih postopkov izpred petdeset in več let, ko pa sta njihovo bivanje in kakovost življenja prilagojeni potrebam 20. stoletja.

Nabiralništvo je v Pomurju omejeno na nabiranje listja in cvetja za pripravo zdravilnih čajev (kamilice, lipa, bezeg, žajbelj). Nabiranje gob za sušenje in prodajo se zaradi čedalje pogostejših obolenj borelioze odpovedujejo. Nabiranje za prodajo

omogočili precejšnjo izenačenost in neizstopanje. Do najboljših smo prišli z oblikovanjem dodatnih kriterijev o povezanosti družine z vaško skupnostjo. Čeprav je vsaka kmetija gospodarsko in socialno zaokrožena celica, ne more eksistirati brez stikov z vaško sososko. Ta se najbolje kaže v oblikah medsebojne pomoči pri delu in ob nesrečah, pri skupnih prireditvah v vasi in kolektivnem obhajanju letnih šeg (pust, velika noč, miklavžev, lucijino). Povezanost članov družine s skupnostjo pa potrjuje prav sodelovanje pri vaških društvih (gasilsko društvo, kulturno-umetniška društva), ki skrbijo za varno bivanje in kakovost kulturnega dogajanja, s tem pa prav za povezanost vaškega občestva in funkcioniranje medsebojnih stikov.

Nikakor se ne morem znebiti občutka, da je tudi še pri letošnji akciji, vsaj spočetka, prevladoval nekakšen nostalgčno-sentimentalen pogled na življenje in delo na pomurskih kmetijah, ki je posledica donedavnega slabega ravnanja s kulturno in našo skupno naravno dediščino. Prav to sem želela pri letošnjem ocenjevanju z dodatnimi merili ublažiti. Ljudem namreč ne smemo zbuhati slabe vesti zaradi izgubljene dediščine, ki smo jo skupaj zapravili. kajti tudi zapravljena dediščina je naša skupna, ali še slabše, jih obsojati, če so si kakorkoli olajšali svoje delo na kmetiji, temveč jih spodbujati, da na podlagi tistega, kar nam je ostalo, in pozitivne vesti našega časa ustvarjajo novo izročilo za naslednje rodove.

NATAŠA KONESTABO, etnologinja Pokrajinskega muzeja Murska Sobota

PREDSTAVITEV KRITERIJEV OCENJEVANJA ZA OHRAJANJE TRADICIJE IN OKOLJU PRIJAZNO BIVANJE

Letošnje ocenjevanje najboljših kmetij v pomurski regiji je zaznamovalo dejstvo, da se je akcija dogajala že peto leto in da smo se ocenjevalni komisiji Vestnika pridružili trije novi člani, in sicer za ocenjevanje arhitekture, kmetovanja ter ohranjanje tradicije in okolju prijazno bivanje. To, da se je akcija letos zgodila že petič, je pred prenovljeno komisijo postavilo veliko težje nalogo, da vzdržuje dosedanje kriterije, ki jih je oblikovala v prejšnjih letih, in zaradi spreminjanja zakonitosti kmetovanja ter bivanja na kmetiji vzpostavi nove in jih argumentirano predstavi javnosti.

Nadlani shranjevanja in konzerviranja živil so se na pomurskih kmetijah ohranili iz najstarejše preteklosti. Med najstarejše in najpogostejše sodita vsekakor dimljenje svinjskega mesa nad odprtim ognjem, ponekod na Gorickem celo samo sušenje na "etru, in kvašenje živil rastlinskega izvora (repa, zelje, kumare, paprika, gobje). Preverjenost in uporabnost takšnega načina se kaže tudi v tem, da ga uporabljajo za shranjevanje govilj. Poleg upoštevanja starih načinov shranjevanja in konzerviranja, ki so prinesli osnovno število točk, poboljšani način shranjevanja, ki so dodatno točkovanje prinesli mlajši načini poslednjih zahtevam in shranjevalnim možnostim. Med mlajšimi načini konzerviranja naj omenim shranjevanje priprave precejšnja starost, ter vkuhanje povrtnin in sadja v marmeladi pri kuhanju pred globokim zamrzovanjem živil. Slednji način konzerviranja je na naših kmetijah najpogostejši, saj omogoča celoletno preskrbo z zelenjavo in mesom, ki je bila v preteklosti odvisna od poljedelskega letnega cikla, vendar je danes prav z visoko kakovostno pripravljene hrane in v nekaterih primerih, tudi kancevski učinkovanju na človekov organizem manj priporočljiv.

Visoko okoljevarstveno zavest so na naših kmetijah izkazali z urejenim odvozom smeti, kar je bilo še pred leti marsikje predmet neodobravanja zaradi dodatnih stroškov odvoza. Če pa odvoz še ni urejen, poskrbijo zanj sami tako, da smeti bodisi odpeljejo na občinsko depozitno bodisi o potrebnem odvozu obvestijo lokalno komunalno podjetje. Staro motorno olje zbirajo in največkrat koristno porabijo kot zaščitni premaz za les ali beton. Vsako dodatno skrb za občasne odvoze olja in starega papirja, s katerim se najpogosteje podkurijo tako poleti kot pozimi, smo dodatno ovrednotili.

V najožji izbor so prišle kmetije, ki so poleg vaškega vodovoda uporabljale vodo iz domačega studenca ali so slednjega revitalizirale ter kako drugače poskrbele za zmanjšanje porabe energije. Eno od podobnih prizadevanj je prav gotovo montaža kolektorjev sončne energije, za katero se še vedno pogosteje odločajo v mestnem in primestnem okolju kot na podeželju. Stroški nakupa se povrnejo že v prvih štirih letih, kasneje pa je ogrevanje odvisno izključno od števila sončnih ur, se pravi, praktično zastoj. Podobno bi veljalo za nakup varčnih žarnic, od katerih ljudi še vedno odvrtačajo visoki stroški nakupa pa tudi nezadostna medijska prodornost tega izdelka.

Pomurske kmetije še vedno ponujajo dom v večini primerov trem generacijam, kar omogoča gospodarsko in socialno trdnost prebivajočih družin, ki bi jo vsaka zase kot celica

zagotovo precej težje dosegala. Vendar kriterij skupnega bivanja ni bil postavljen kot izključni pogoj, saj smo upoštevali in enake možnosti namenili vsem družinam, tudi tistim, ki so se osamosvojile in kmetujejo zase ali so se priselile iz drugih, da

celo mestnih okolij, da bi se preživljale s kmetijstvom. Zadnji zgledi so sicer bolj izjeme, vendar zelo priporočljive, kar potrjuje dejstvo, da je družina z izročilom v Pomurju temelj stabilnega kmetovanja, a to ni nujni pogoj za ekonomično in napredno gospodarjenje ter kakovost bivanja.

Zivljenje v skupnem domu več generacij prav gotovo omogoča številčno in vsebinsko pestro obhajanje šeg in navad, predvsem življenjskega (rojstvo, krstike, poroka, smrt) in cerkvenega (pust, prošenje, buča, velika noč, božič) letnega kroga, ki je na naših kmetijah temelj pojmovanja poteka časa. Bogastvo in obseg teh praznovanj omogoča in vzdržuje

močno družinsko izročilo, ki je najmočnejše tam, kjer so družine razširjene. Vendar smo pri ocenjevanju upoštevali vsako novost pri obhajanju praznikov (osebni prazniki, skupna praznovanja družin, sosese, vasi), ki se danes kaže predvsem v spremenjeni obliki človekove verske zavesti.

Visoko smo ocenili vsako ohranjanje dopolnilnih hišnih dejavnosti (izdelovanje lesenih vil, grabelj, pletenje košar iz šibja ali slame), vendar smo med našimi obiski na prijavljenih kmetijah morali iz osnovnega točkovanja izločiti česanje perja, ročno luščenje in ličkanje koruze, luščenje bučnih semen, prejo in tkanje ter jih dodatno ovrednotiti. V tem primeru se moramo zavedati, da je preteklo obdobje dajalo prepotraben čas za našeta opravila. Ličkanje koruze, česanje perja, luščenje bučnega semena in preja so bile obvezne družbene in družabne priložnosti za

srečanje in popestritev dolgih zimskih večerov, medtem ko je tkanje danes izumrla hišna dejavnost, ki jo največkrat ohranjajo kot folklorno zanimivost in le redki kot obrt. Omenjena zamudna delovna opravila so si ljudje olajšali z nakupom potrebne kmetijske mehanizacije, čeprav največkrat ne najbolj ekonomične in

pa je tudi z vidika ohranjanja naravnega bogastva naših gozdov, po katerem nekontrolirano pustošijo tuji in domači gobarji, manj priporočljivo in ni prineslo dodatnih točk kot v prejšnjih letih.

Kmetije, ki so prišle v najožji izbor, so morale zadostiti zgoraj omenjenim osnovnim kriterijem, ki so

Naj... za arhitekturo

Adolf Ploj, Brengova

Po arhitekturi so tudi to leto izstopale kmetije na desnem bregu reke Mure. Kmetija Plojevih, ki bo prejela v letu 1995 priznanje in nagrado za arhitekturo, je značilna ohranjena slovenskogoriška kmetija, ki običajnemu opazovalcu razkriva trdnost preteklih in sedanjih generacij. Kdor se pelje po cesti skozi vas Brengova proti Cerkvencu, jo lahko opazi že od daleč, saj je njena arhitektura na pomočju hriba prav zares okras pokrajine.

Gospodarska poslopja s stanovanjsko hišo so razporejena vzdolž dovozne poti zaradi valovite pokrajine, ki ne dopušča klasičnega dvorišča.

Stanovanjska hiša je bila zgrajena pred 100 leti in ima obnovljeno fasado, okna z lesenimi polkni pa so polna rož. Talni zid je obložen s kamnitimi ploščami. Čelni vhod ima masivna in izrezljana lesena vrata. Število oken priča o bogatejši kmetiji – revnejši sloji so imeli manj oken in so bila manjša zaradi visoke cene stekla ter toplotnih izgub. Hiša ima še lesene stropove, v kuhinji kraljuje zidan štedilnik.

Na Plojevi kmetiji je dan velik poudarek gospodarskim poslojem. Prečna fasada hleva z govejo živino ima z opeko izdelane ornamente za zračenje spravljene krme ali drugih pridelkov.

Vrt pred hišo je ograjen z lesenimi pokončnimi letvami, prav tako so lesene tudi ograde za živino. Za eno od njih so se tudi ob našem obisku pasli prašiči, kar na kmetijah danes (žal) vse redkeje vidimo. Plojeva kmetija je bila že prijavljena, vendar ni dosegla zadostnega števila točk.

V zadnjem letu pa so precej truda vložili v ureditev okolice kmetije, naredili so nove lesene ograje, obnovili fasado na hlevu in drugo. Za vse to je menda zaslužen bodoči mladi gospodar, za kar si (kljub redkobesednosti) zasluži vso pohvalo. Upamo, da

bodo Plojeve posnemali tudi drugi, kajti večkrat je potrebno le malo truda in denarja, da postane

kmetija okras vasi in pokrajine.

Plojevi kmetujejo na 10 hektarjih obdelovalnih površin, uk-

Mogočna izrezljana vhodna vrata, v hiši pa kraljuje zidan štedilnik. bbp

Plojeva kmetija je s svojo arhitekturo pravi okras podeželja. bbp

varjajo se z živinorejo (govedorejo in prašičerejo). Starša podpirata sinove zamisli za ohranjanje urejenosti kmetije, kar je za prihodnost kmetije in kmetovanja zelo pomembno.

Pri Plojevih pečejo kruh v domači kmečki peči, izdelujejo tudi sir in domačo marmelado ter dimijo meso.

Predvsem gospodinja ohranja običaje in vraze, kot je stresanje ostankov velikonočnih jedi na njive, praznovanje pusta in binkoštev ter družinskih praznikov, kot so gostije in krsti. Za preventivno zdravljenje tegob nabirajo zdravilna zelišča in domače čaje.

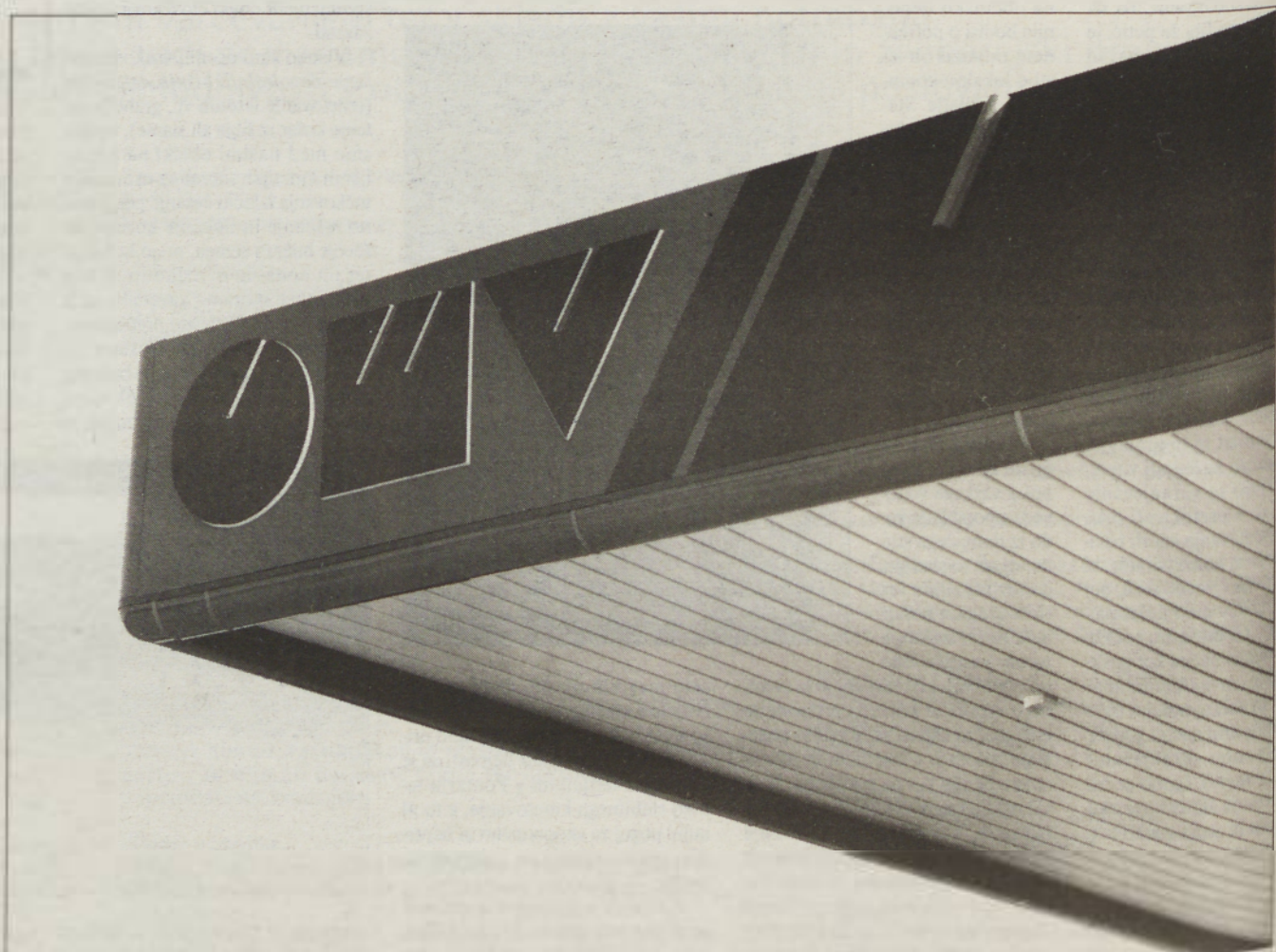
Vesna Ivanek - Nemet, inž. gr.

Z nami brezskrbno na poti po vsej Sloveniji!

Na naših novih bencinskih servisih dobite kakovostna goriva, mazila, najnujnejše rezervne dele za vašega jeklenega konjička in seveda gospodinjski plin. V bogato založenih trgovinah vam ponujamo osvežilne pijače, prehrabene izdelke, kozmetiko in še marsikaj za vas in vašega sopotnika. Pri nas lahko operete tudi avto in se okrepčate ali odžejate v ličnih bistrojih.

Naše storitve vam bomo kmalu ponudili tudi na našem novem bencinskem servisu v Ljutomeru.

OMV. Več kot le oskrba z gorivom!

SKUPINA
ISTRABENZ

NAJ... KMETIJA ZA OHRANJANJE TRADICIJE IN OKOLJU PRIJAZNO BIVANJE JE HORVATOVA V ŽIŽKIH

Na prvi pogled se kmetija Horvatovih ne razlikuje dosti od kmetij, ki smo jih obiskali v času našega ocenjevanja, kvečjemu po bogatih nasadih vrtnic, ki pripeljejo obiskovalca na prostorno dvorišče. Vendar se za arhitekturno neopazno zunanjsčino skriva ekonomično in napredno gospodarjenje ter vsebinsko bogato bivanje in sobivanje treh generacij Horvatovih. Najstarejši sin Zvonko, naslednik kmetije, je usmeril kmetijo v govedorejo, njegova žena Marija pa je že pred leti pustila delo v banki in se pridružila možu pri oblikovanju novih načrtov za prihodnost, ki ostajajo tudi za nas poslovna skrivnost. Urška in Gašper še obiskujeta osnovno šolo.

Obiskovalce sprejemajo v prostorni in sodobno opremljeni kuhinji, ki je v Prekmurju že od nekdaj dnevni bivalni prostor družine in sprejemni prostor za goste. Mama Marija si je kot vsaka sodobna zaposlena žena uredila gospodinjstvo z vsemi potrebnimi gospodinjstvenimi pripomočki, ki omogočajo nezamudno, a kakovostno zadovoljevanje prehrabnih potreb in želja 6-članske družine. Cvrtnik in sekljalnik nista le v okras kuhinji, temveč ji čez teden olajšujeta zamudno pripravljanje

obrokov. Fizično zahtevno delo na njihovi kmetiji zahteva namreč kalorično in izdatno hrano.

Ob obeh naših obiskih je bila hiša Horvatovih polna gostov in sredi priprav na prošenje v sosednji Polani, odkoder je doma Marija. »Sigdar je tak,« pravijo. Zato pa je vedno nekdo manjkal, menda zato, ker se nikoli nismo napovedali, največkrat prav oče Zvonko. Če ga ne zaposluje delo na kmetiji ali gostovanja kulturno-umetniškega društva, ga vabijo na gostije za pozvačina. Pravzaprav lahko govorimo

kar o nekakšnem humanitarnem poslanstvu Horvatovih, ki ga potrjuje mama Marija kot tajnica župnijske podružnice Karitas. Vsako leto ob božiču in veliki noči obiščejo ostarele in negibne iz črenšovske župnije v rakičanski bolnišnici in domovih za ostarele v Lendavi in Rakičanu.

V prostorih Karitas delijo pomoč potrebnim, predvsem hrano in obleko, čeprav, kot pravi Marija, najbolj potrebni sami od sebe ne pridejo, zato jih morajo poiskati.

Vsi štirje nastopajo pri folklorni skupini Kulturno-umetniškega društva Žižki, kjer delujejo štiri plesne skupine, ki jo ob sodelovanju Borisa Žaliga vodijo domačini. Marija in Zvonko plešeta pri odrasli, Urška in Gašper pri mladinski sekciji. Letos so pripravili dva plesna nastopa, 25. marca ob materinskem dnevu in na folklorni reviji skupin prejšnje lendavske občine v Turnišču. Kulturno-umetniško društvo Žižki redno sodeluje z lendavskim domom za ostarele pri njihovem dnevu odprtih vrat. Gledališka sekcija kuda, v kateri Horvatovi sodelujejo kot igralci in tehnično osebje, pripravi čez zimo po eno predstavo. Letos so uprizorili za oder prirejeno po vest Franca Kolenc, žup-

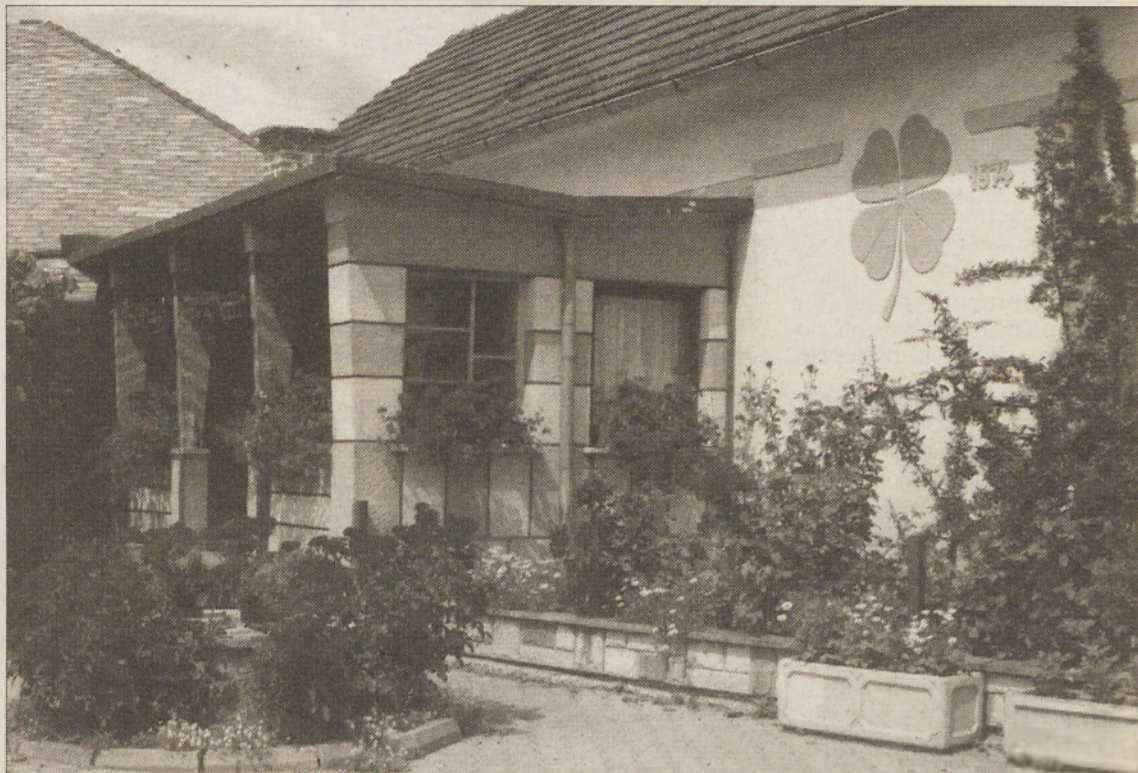

pevka na koru. Mlajša dva, Urška in Gašper, sta aktivna v gledališkem krožku Majde Francič na OŠ Črenšovci, v katerem sodeluje tudi oče Zvonko kot tehnični svetovalec.

Najpripravnější prostor za prireditve kulturno-umetniškega društva je vaško-gasilski dom, ki postaja pravo vaško zbirališče in center družabnosti. Tu potekajo vaje vseh sekcij kuda, vsakoletno miklavževanje za ostarele nad

Tako združijo proste praznične prvomajske dni s 4. majem, ko priredijo prošenje pred vaško kapelo, ki je posvečena sv. Florjanu.

Družinsko življenje zaznamuje občutek pripadnosti in povezanosti med člani družine in vaško skupnostjo, s čimer se zelo ločijo od drugih kmetij v letošnjem izboru. Horvatovi v Žižkih izstopajo prav po svojem aktivnem sodelovanju v različnih

O odprtosti Horvatovih se prepričamo že ob vstopu na njihovo dvorišče, ki s svojo prostranstvo in privlačnimi nasadi vrtnic nevsiljivo vabi k hiši in enostaven dostop z vseh strani.

nika in pisatelja iz Gomilice, *A njega ni*, s katero prav zdaj gostujejo pri slovenskih izseljencih v Berlinu. Tudi Zvonkova oče in mati prispevata svoj delež pri kulturnem in družabnem delovanju družine v vasi, dedek kot častni član gasilskega društva in vaškega odbora in babica kot

75 let in največji dogodek v vasi, letos 2. tradicionalno srečanje gasilcev lendavske občine, ki naj bi, po Zvonkovih besedah, že naslednje leto preraslo občinske meje.

Shod gasilcev so v Žižkih pametno združili s prošenjem v vasi, ki je prvo nedeljo v maju.

vaških društvih ter pri oblikovanju kulturnega in družabnega dogajanja v vasi, ki jim zapolni ves prosti čas.

NATAŠA KONESTABO, etnologinja Pokrajinskega muzeja Murska Sobota

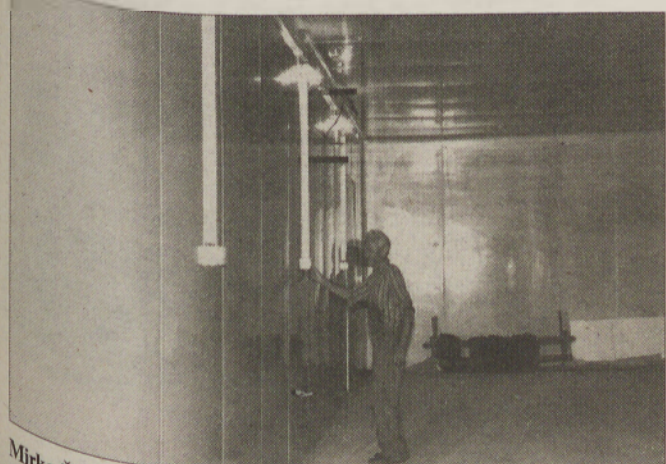
Naj... za kmetovanje Mirko Žižek, Šafarsko

Na področju kmetovanja smo pri ocenjevanju 45 prijavljenih kmetij iz severovzhodne Slovenije kot najboljšo izbrali kmetijo Žižkovih s Šafarskega. Kmetija Žižkovih me je osebno prevzela z uspešnostjo in obsegom proizvodnje ter načinom prodaje svojih vrtnih presežkov. Kmetija ima 2,5 hektarja sadovnjakov in 2,5 hektarja vinogradov, redijo pa tudi 20 plemenskih svinj in 100 prašičev. Prodaje vina, sadja in mesa so se lotili s pomočjo vinoteka, dodatno pa imajo še prostorno hladilnico za sadje, ki ga lahko tako prodajajo v daljšem časovnem obdobju in tudi po višji ceni, kot če bi pridelke prodajali posrednikom. Z ekološkega pogleda kmetija ni izstopala zaradi intenzivne reje prašičev z delno kupljeno kravo, vendar pa je težko primenjati proizvodnjo te (takšne) kmetijske pridelave. Če se hočejo tržno obnašati, morajo upoštevati potrebno tehnologijo. Vendar pa izbirna Žižkova kmetija za najboljšo na področju kmetovanja (za kar bodo poleg priznanja prejeli tudi nagrado) se ne pomeni, da sem

zadovoljen prav z vsem. Menim, da bi bilo na kmetiji potrebno nekaj stvari izboljšati, na primer pri trženju, kjer stvari še niso popolne. Predlagal bi povečanje ponudbe z dodelavo na kmetiji, na primer stekleničenje vina, posebej zapakirana jabolka za goste na kmetiji: izdelavo jabolčnih sokov.

Žižkova kmetija se je odločila za neposredno prodajo pridelkov in izdelkov ob pomoči vinotoča. Do kmetije na hribu pelje pot skozi češnjav drevored.

Mirko Žižek pripravlja hladilnico za shrambo prvih količin sadja, predvsem jabolk.

jabolčnega vina, kisa in žganih pijač. S takšno dodatno ponudbo bi lahko povečali zanimanje kupcev za kmetijo zaradi širše ponudbe pridelkov. Dodatno pa bi lahko še predelali in prodali po višji ceni tudi manj kakovostno sadje, ki je sicer namenjeno za industrijsko predelavo in je zelo slabo plačano.

Upam, da bo to pa tudi kako podobno ocenjevanje spodbudilo razmišljanje marsikaterega kmeta, ki poskuša kaj spremeniti oziroma izboljšati pri prijaznejši kmetijski proizvodnji, ter ga usmerilo k izboljšanju prodaje in trženja kmetijskih pridelkov in izdelkov. Le tako bodo lahko dolgoročno izboljšali finančni rezultat kmetije.

Damjan Jerič, dipl. inž. kmet.

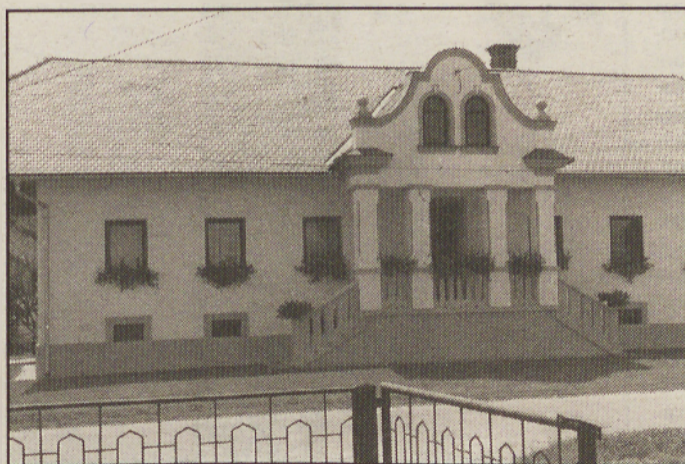
Nova arhitektura Darko Pihlar, Cven 26

Pihlarjeva kmetija z obnovljeno hišo (oziroma s povsem novo arhitekturo na starih temeljih) si zasluži priza in nagrado za svoj trud in za spodbudo mladim družinam, da bi v prihodnje ohranjali avtohtono arhitekturo tudi pri novih zgradbah, kar se daje večji poudarek funkcionalnosti ter potrebam sodobnega življenja.

Stanovanjska hiša na Cvenu 26 je bila zgrajena že pred 65 leti, leta 1992 so jo začeli obnavljati. Od osnovne konstrukcije so ostali samo obodni zidovi; leseno stropno konstrukcijo je zamenjala armiranobetonska plošča, staro ostrešje z zareznikom je zamenjalo novo ostrešje z opečno kritino bobrovec; stavbno pohištvo (okna, vrata) je povsem novo in funkcionalno, manjkajoče lesene naoknice bodo kmalu dodali.

Gospodarska poslopja, ki so zgrajena pravokotno glede na stanovanjsko hišo, so večinoma pokrita z zareznikom. Novozgrajene prizidke pokrivajo s starim zareznikom, ki je bil na stanovanjski hiši (torej stare opečne kritine niso zavrli, ampak so jo koristno uporabili). Celotna kmetija deluje enotno in urejeno, dvorišče je gramozirano. Zanimiv je tudi obdelan vodnjak na dvorišču, ki deluje starinsko, čeprav priteka iz njega voda po vodovodni pipi. Vsa okna in ograjo pred cestnim vhodom krasijo rože, zelena trata ob hiši je urejena in je

Kaj vse je mogoče narediti s malce domšljije in spretnosti, dokazuje tudi tale starinski vodnjak. bbp

Pihlarjeva hiša je povsem nova, ohranili so le zunanje zidove, temelje ter značilno vhodno stopnišče na cestni strani. bbp

kontrast beli fasadi s sivim talnim zidom.

Mlajša generacija živi skupaj s starejšo, obdelujejo pa 10 hektarjev zemlje.

Ukvarjajo se s poljedelstvom (s tradicionalnimi kulturami) in živinorejo. Gospodinja shranjuje in konzervira živila, kot je navada v našem okolju: vkuhava marmelado, vlaga zelenjavo in sadje, dimi meso ... Ob družinskih praznikih se zbere vsa družina ter se veseli osebnih in krščanskih praznikov. Družina s pomočjo babice ohranja tudi običaje in vraže, ki so se ohranili v Prlekiji - na Murskem polju.

Vesna Ivanek - Nemet, inž. gr.

1991 - DRUŽINA SERŠEN, VERŽEJ

Pred petimi leti je bila kot prva naj... kmetija 1991 razglašena Seršenova iz Veržeja. V petih letih se je tam marsikaj spremenilo. Poleg Milana, mladega gospodarja, je zdaj na tekmovalnih stezah s kasaškimi konji tudi štirinajstletni sin Sašo.

Prav letos je naredil izpit. Seršeni imajo v hlevih kar 10 konjev kasačev, od tega so trije tekmovalni. Hčerka Ksenija, ki je bila pred petimi leti še osnovnošolka, je letos že srednješolka.

Oče (dedek) Jože je star 75, mama (babica) Alojzija pa 66 let; Milan je medtem že prekoračil štirideseta leta, njegovo navdušenje nad kasaškimi konji pa še ni splahnelo; soproga Irena jih ima 35. Kmetijstvo ni prav nič donosno, z živino ni nobenega

Družina Seršen: oče Milan (43), babica Alojzija (66), sin Sašo (14), dedek Jože (75), hčerka Ksenija (16) in mama Irena (35)

zaslužka več, zato razmišljajo še o kakšni dodatni dejavnosti. Na primer Milan se zanima za možnost oskrbe tujih konj: izkušnje in znanje imajo, prav tako primerne prostore. In verjamemo, da bodo konji pri njih v zares dobrih rokah! In kaj jim je pomenilo Vestnikovo priznanje in naziv naj... kmetija '91:

»Vsekakor nam pomeni priznanje za opravljeno delo, kaj bistveno pa naše življenje takšen naziv ne more spremeniti. Je pa res, da smo bili sedaj, ko smo obnavljali gospodarski del kmetije, predvsem »podstje« in »hake«, pozornejši na tradicijo in podobo. Vse smo naredili tako, kot je bilo prej.«

Tako kot v letu 1991, ko smo oktobra podelili priznanja na Seršenovi kmetiji, so tudi letos na dvorišču zrasle sončnice - je kje lepši in zanimivejši cvet?

1992 - DRUŽINA PETOVAR, BUNČANI

Družina Petovar: dedek Milan (69), babica Marija (68), mama Zvonka (35), hčerka Damjana (13), sin Tonček (9) in oče Anton (39)

prihodnosti?! In kaj jim je pomenilo priznanje:

»Ponosni smo na to, da smo dobili tako priznanje. Se ponosnejši in bolj veseli smo, če kdo reče, da je bilo na podelitvi na našem dvorišču zelo lepo. Seveda je bilo pred njo precej dela, gneče. Veseli smo priznanja, to je bil prav zares za našo kmetijo zgodovinski dogodek, ki se ne bo več ponovil. Moramo pa poudariti, da se nismo sami prijavili. Po tistem (po podelitvi) so ljudje še kar naprej prihajali k nam, polni avtobusi turistov in izletnikov.«

Družina Petovar iz Bunčan je prava kmečka družina. Nekoč so pri tej hiši redili konje, tudi hišo so zgradili »na račun konjev«, zdaj pa jih je zamenjal traktor. Resda je snaha Zvonka zaposlena, kljub temu pa mora poprijeti tudi za delo na kmetiji. Priznanje je bilo za njih nemajhno preseženje, še večje je bilo ob podelitvi na prostornem dvorišču pod mogočno lipo, ko se je zbrala ogromna množica ljudi. Udeleženci podelitve se verjetno še spomnijo zanimive razstave v prikliti in veliki sobi, kjer ste si lahko ogledali razne stare dokumente, fotografije in predmete pa razstavo zelišč, spominkov ter posteljnih in namiznih pregrinj. Domači in sorodniki so gostom ponudili kar 48 kvasenic. V minulih letih so se ukvarjali z zidarijo, saj so zgradili nove hleve pa še druge dodatne prostore. Kdo ve, s čim se bodo še ukvarjali v

Etološka zanimivost, ki smo jo odkrili na fasadi Petovarjeve hiše na dvoriščni strani: lina za presmec.

Seršenova kmetija iz Veržeja je prejela naziv naj... kmetija 1991. leta

1995 - DRUŽINA SLANA IZ BOLEHNEČIC

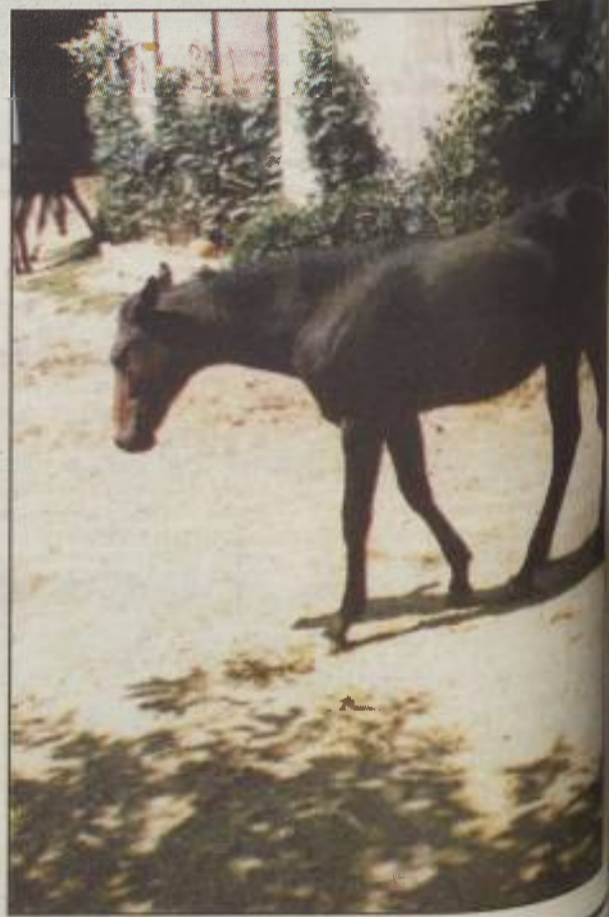

Družina Slana: oče Jože (69), mama Majda (61), snaha Marjeta (31) s sinčkom Markom (1,5), Branko (31), v ospredju pa še Matej (8) in Jasmina (6,5)

nju naši strokovnjakov v komisiji ni tako strašno narobe, saj ni moteče za pokrajino, sicer bi pa Slanovi z veselo dali nazaj prvotno kmetijsko zareznik, če bi jo kje dobili. Kaj jim pomeni naj... kmetija 95 jih se nisem vprašali, saj vemo, da zdaj v teh dneh pred podelitvijo priznanja na dvorišču kmetije pomeni predvsem veliko dela.

V konjskih hlevih je 12 kasačev, mladi konji pa so sicer raj ves dan kar na dvorišču.

Če se pripeljete v Bolehnečice z ljutomerske strani, je Slanova kmetija druga na levi strani; če se pripeljete z jurjevske strani, je sicer na drugem koncu vasi, zato pa jo boste veliko prej opazili, ker vas bo mogoče pritegnil vhodni portal, ki je poln cvetočih rož. Zanje skrbi snaha Marjeta, ki je v minulih letih postala prava gospodinja, čeprav je še vedno zaposlena kot medicinska sestra v Mariboru. Kdor se ukvarja s kasaškim športom, pozna predvsem Branka, ki pridno trenira in tekmuje s konji. Najbolj znani Slanovi konji so Filly, First Lady, Ma Belle Megham, Faun, Fru-Fru, Fanta. Po domače jim pravijo tudi Pejičovi, pa Županovi, Cofovi, Markovi, Gregorovi, Petovarovi, Žabotarovi in še kako. Hišo častitjive starosti, ki bo 1998. leta praznovala stoletnico, so obnovili pred šestimi leti, streho letos spomladi. Pri tem so uporabi bramak, kar pa po mne-

Petovarjeva kmetija iz Bunčan je bila razglašena za naj... kmetija 1992. leta

naj ... kmetije

1993 - DRUŽINA FIRBAS IZ COGETINEC

Firbasova turistična kmetija iz Cogetinec je bila naj... kmetija 1993. leta.

Družino Firbas smo poleti 1993. leta presenetili sredi priprav na odprtje turistične kmetije. Mlada gospodinja in gospodar sta že pred leti pustila službo in se posvetila kmetovanju. Kmetija stoji na hribu v bližini Cerkevjakova v Slovenskih goricah, v hlevih je še danes goveja živina, v svinjaki pa nekoliko več prašičev (pri njih so koline zaradi velike porabe pogostejše kot drugod), hišo obdajajo nasadi sadnega drevja, za sprostitev gostov pa so v bližini uredili igrišča za odbojko, mali nogomet ali druge igre z žogo. Turizma kot dopolnilne dejavnosti na kmetiji so se lotili profesionalno: propagiranje, izdelava izirnih spominkov, predelava ter prodaja sadja in izdelkov iz sadja... Še več: pred letom so zaradi gostov in otrok kupili tudi konje. Kdor je bil enkrat pri Firbasovih, se vedno znova vrača, saj tam zares najde sprostitev in domačo hrano. Tega leta je šlo priznanje in naziv naj... kmetija '93 zares v prave roke, saj so Firbasovi z dozidavo in obnovo pokazali,

Družina Firbas: v ozadju stojita babica Trezika (72) in dedek Tunek (76), v sredini Alojz (34) in Marjana (29), spredaj pa sinova Bojan (9) in Dejan (6).

li, kako je mogoče sodobno graditi ob upoštevanju tradicionalnih vrednosti. Tudi njim je podelitev priznanj na

njihovi kmetiji nemalo pomagala pri promociji. In kaj so nam zaupali:

»Priznanje in znak naj... kmetija '93 nam pomenita predvsem veliko obvezo, da ju bomo obdržali in si ju zaslužili tudi za v prihodnje. To ni tiste vrste priznanje, ki se podeli le za en dan. Mi se bomo trudili tudi v prihodnje. Mnogi gostje pridejo sem gor k nam tudi zato, ker vedo, da smo dobili ta znak, in nas o tem sprašujejo. Zdaj imamo že dve leti turistično kmetijo, veliko nam pomagajo vsi sorodniki, nečaki pa se odločajo za gostinsko šolo.«

Pri Firbasovih so tudi iznajdljivi in spretni, saj izdelujejo razne spominke.

Slanova kmetija iz Bolehneč je naj... kmetija v letu 1995.

1994 - DRUŽINA KUPLJEN IZ OKOSLAVEC

Kupljenovi iz Okoslavec imajo praznoprav tri hiše - staro, ki so jo prav lani spomladi obnovili in je nekakšna menza - zbirališče vseh, v njej pa živita babica in dedek, nato je v neposredni bližini nova hiša sina Vlada in žene Marice ter nekoliko dlje še hiša sina Franca. Kupljenova družina je s skupnimi močmi torej dokazala, da ni nujno vse staro podreti, čeprav je že zgrajeno novo, ki je funkcionalnejše in primernejše za sodobni način življenja. Staro hišo so obnovili in polepšali, kako ne bi, ko pa je pri srcu vsem, pod njo pa je vinska klet, ki bo preživela še več generacij. Kupljenova brata Vlado in Franc imata prijavljeno tudi dopolnilno dejavnost vinogradništvo in kletarstvo in zaupali so nam, da bodo imele letošnje nalepke na buteljkah dodatno natisnjen tudi znak Vestnikova naj... kmetija '94. Na sklepnih prireditvah je bila nepopisna gneča, ljudje so prišli iz vseh krajev severovzhodne Slovenije. In kaj pomeni podeljeni znak Kupljenovim:

Družina Kupljen: zadaj stojijo sin Franc (45), mama Tinika (72) in oče Franc (72), v ospredju pa sta Marica (43) in Vlado (42). Manjkata 20-letna študentka Irena in 17-letni sin Iztok.

»Ta znak pomeni za nas veliko priznanje. Lani so mnogi izvedeli, da smo dobili priznanje naj... kmetija, nas obiskali in pohvalili. Mnogi kupujejo pri nas vino zato, ker smo bili naziv naj... kmetija. Ker se z vinogradništvom ukvarjajo še eni Kupljenovi, bomo mi imeli od letos na nalepkah natisnjeno, da smo mi tisti Kupljenovi, ki so prejeli znak naj... kmetija '94. Ljudje sami so nas začeli tako razločevati in klicati. Ja, reklame je bilo s to prireditvijo res dovolj. Pa gneče tudi.«

Lepota starih hiš pride do izraza šele s pravilno obnovo.

Okoslavec je bila naj... kmetija

Dežela kakšnih ljudi je že to?

Slovenska beseda gost in vse njene indogermanske iztožnice, kot so nemška *Gast*, angleška *guest*, francoska *hôte*, so po izvoru iz istega korena kakor latinska beseda *hostis*, ki pomeni sovražnik. Poznejši gostje so bili nekoč sovražniki. Vsakdo, ki je prišel na posest, je bil možen sovražnik. Kako je danes na naših kmetijah?

Odisej je beračil na domu

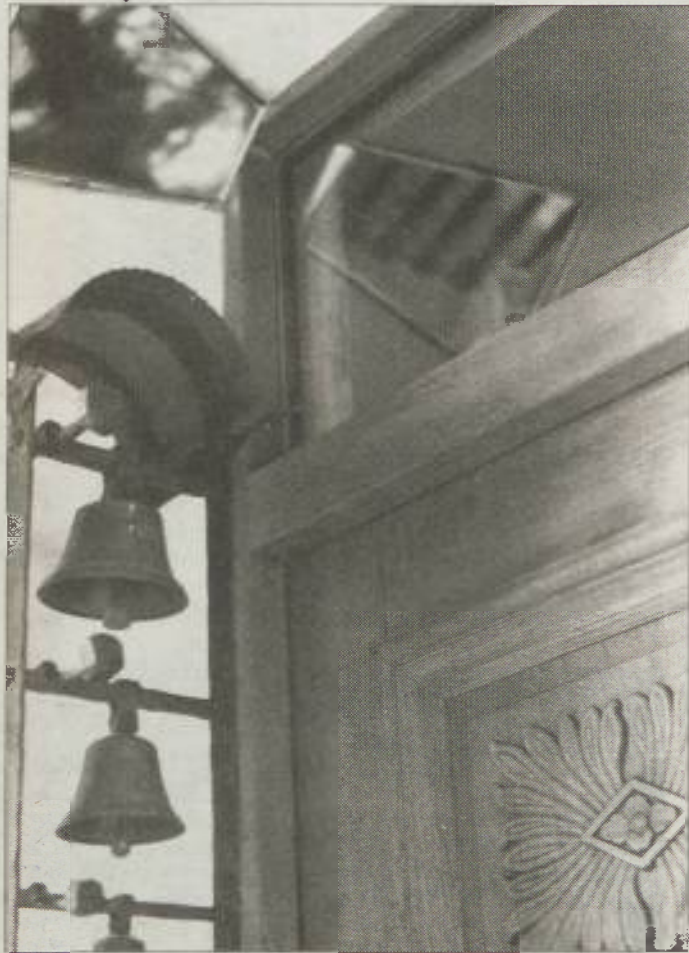
Kako ugotoviti gostoljubnost ljudi? Z beračenjem vendar! Ali vsaj z anketo med berači. Berač ima dostop do vsakega hišnega praga. Odisej se je vrnil v svojo hišo - da je pobil Penelopine snubce - kot berač. Drugače se ne bi mogel. Toda, kakor sledi iz Odisejeve beraške zgodbe, gostoljubnost in radodarnost še ni isto kot dobrota in prijaznost. Pobiti je namreč vse snubce, čeprav so mu, razen Antinoia, vsi polnili malho.

Kaj je potemtakem gostoljubnost, kaj radodarnost, kaj prijaznost in kaj dobrota? Da bi se izognili na tem mestu neprikladnem teoretiziranju, recimo na kratko takole: gostoljubnost in radodarnost običajno spadata skupaj, čeprav je mogoče, da je nekdo gostoljuben, ne pa tudi radodaren; kakor je tudi mogoče, da radodaren ni tudi gostoljuben, lahko je radodaren samo do svojih ljudi, ne pa tudi do gostov. Vendar je neskladje med radodarnostjo in gostoljubjem izjema.

Od zibke do prijaznosti

Prijaznost je glede na radodarnost in gostoljubnost višja vršina, ki pa ni komutativna z njima: to pomeni, da prijazen človek nekako po nujnosti svojega značaja mora biti tudi radodaren in gostoljuben, kdor pa je eno ali drugo ali oboje, ni po isti nujnosti že tudi prijazen. Kot bomo videli, si je mogoče misliti tudi, da je nekdo negostoljuben, pa vendar prijazen. To je nekoliko čudno, kaže pa na posebno naravo prijaznosti, ki v takem primeru postaja olikanost. Prijaznost je lahko v večji meri pridobljena kot prirojena, medtem ko sta radodarnost in gostoljubje bolj po rojstvu.

Dobroto kot med vsemi naštetimi najvišjo vršino omenjamo samo zato, ker se tako lahkomišlno uporablja v turističnih sloganih, je pa tako vzvišena, da v tem kratkem poskusu nimamo z njo kaj početi. Kakor je namreč vzvišena, tako je tudi redka! Vsaj kot dobrota sama na se-

bi, kot popolna dobrota. Dobri smo ljudje samo bolj manj, nikoli pa popolnoma - in prav zato, ker smo taki, se razlikuje med radodarnostjo, gostoljubjem in prijaznostjo. Če bi bili dobri kar tako, torej popolnoma dobri, ne bi v jeziku skušali izpovedovati razlike o stopnji dobrote. Jasnno je namreč, da je dober istočasno tudi prijazen, radodaren, gostoljuben in še več od tega - celo lep, če bi vprašali Platona, ki je učil, da je dobro istočasno tudi lepo. - Kdor torej kar tako reče, da v neki deželi živijo dobri ljudje, da je neka dežela »dežela dobrih ljudi«, tisti uporablja besede zelo ohlapno in nesmiselno.

Dobrota v pravljici

Pisatelj Miško Kranjec, ki je najbrž z naslovom svoje knjige *Povest o dobrih ljudeh* dal nastavek za turistični slogan, je dobre ljudi postavil v povest. Po leksikonski razlagi je povest izraz, soroden izrazu pripovedka, torej nečemu, kar je kot zgodba izmišljeno, sicer z dobrim, moralističnim in poučnim namenom, vendar izmišljeno. Do-

bri ljudje lahko nastopajo v povesti, ne pa v resnični pokrajini, pa četudi samo za turističnoreklamne namene.

Zakaj so izumrli berači

V teh krajih so berači izumrli. Kdo bi vedel, zakaj! Ali zato, ker se ne spleča več beračiti, ali pa zato, ker ni potrebe po beračenju. Ne bomo pretiravali in rekli, da so izumrli od beračenja. To bi bilo najdlje od resnice. Kdorkoli bi tukaj beračil in prosjačil, bi dobil toliko, da bi lahko preživel.

Ker ni več (javnih) beračev, ni mogoče narediti ankete med njimi. O tem, kje so ljudje bolj in kje manj radodarni. Neke namige o radodarnih vaških skupnostih nam dajejo samo ciganska naselja, ki so gotovo nastala tam, kjer se je v okolici dalo kaj naprosjati.

V splošnem veljajo ljudje v tej pokrajini za gostoljubne in radodarne. Po sodbi mnogih veterinarjev, serviserjev, zidarjev in drugih, ki imajo tak poklic, da prihajajo na domove med seboj oddaljenih domačij, katerih delokrog se torej boči in sloči naokrog in počez po pokrajini, so Goričanci gostoljubnejši

in radodarnejši od Ravencev in Dolincev. Za Prleke se reče, da te povabijo za mizo samo enkrat, zaradi česar je menda premnog Prekmurec, ki se je narejal finega in ni prisedel k mizi na prvo (in zadnje) povabilo, ki ga izrekajo z besedami »hod' te z nami«, ostal lačen. Ampak iz tega seveda še ni mogoče sklepati, da Prleki niso gostoljubni in radodarni, prej bi lahko rekli, da so preudarni in, sodobno rečeno, nizkoentropijski. Ne trošijo vnevar energije za prigovarjanje in cukanje za rokav, ko je na tem, da se prisede k mizi.

Pij, če ne, zlijem vate!

Z zmernim in primernim gostoljubjem je vse v redu in je seveda zaželjeno. Teofrastovsko analizo pa si zasluži pretirano gostoljubje, pretirano radodarnost. To je kar pogost pojav med našimi ljudmi. Gosta tako silijo s hrano in pijačo, kakor da bi že teden dni ne nič jedel in je samo zato prišel k hiši, da bi se napokal. Po eni strani je lahko za tem neke vrste projekcija gostitelja, ki si želi, da bi bil kot gost dobro postrežen. Preprosto: tak gostitelj se pri tuji hiši rad obilno naje.

Z druge strani pa je lahko mehanizem takega pretirane-gostoljublja bolj zapleten. V prvem primeru gre za nagon, tukaj za konstrukcijo, za pravcat naklep. Nagon v tem smislu, da je gostitelj, ki pač sodi po sebi in se spominja, kako lačen vedno postane pri

Na svojo dušo ne da veliko, ne more si misliti, da bi lahko bilo komu v zadovoljstvo že to, če sedi z njim skupaj, skromno je in pije ter se več pogovarja, ker je on, gostitelj sam, toliko zanimiv, da se z njim spleča posedeti.

Skratka, pretirana in že kar vsiljiva gosotljubnost ni prijetna.

Če nisem vreden strehe, reci besedo

Prijaznost dandanes, ko je mesa, kruha in drugih jestvin skoraj pri vsaki hiši zadovoljivo veliko in je vino razmeroma poceni, kotira višje kakor radodarnost in gostoljubnost. Zato, ker zahteva

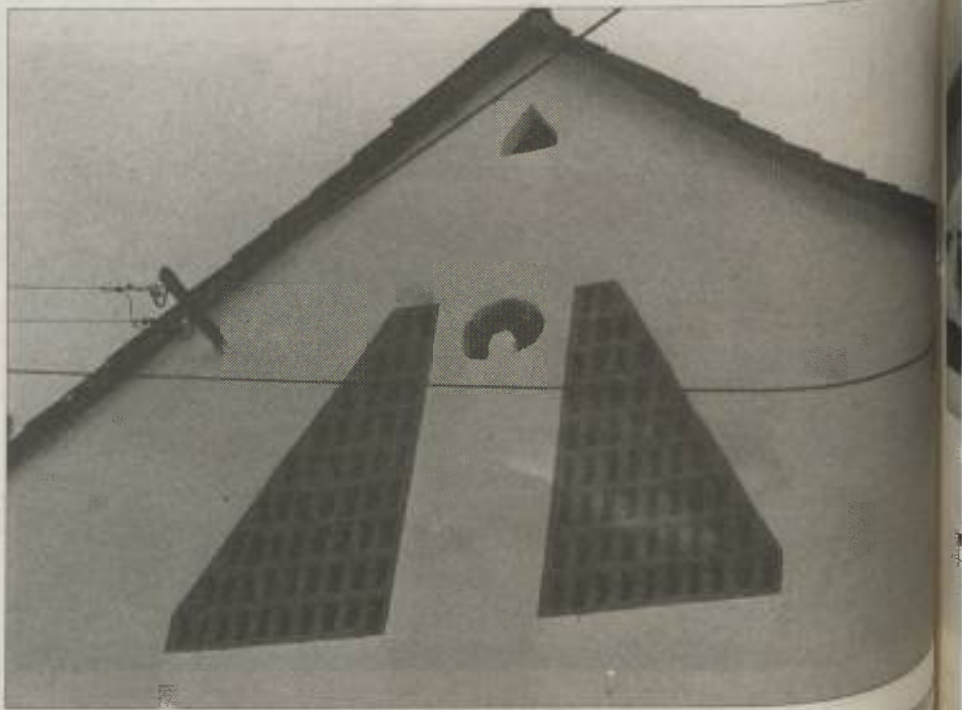

več dajanja sebe. Mnogo lažje je pred gosta položiti stvarne dobrine kakor pa biti z njim prijazen. O večjem naporu, ki ga zahteva od človeka prijaznost, govori tudi rečenica, da bi kdo koga »raje nosil kakor poslušal«.

Nekdo, ki nas takoj cesti ali stopi na našo rišče, da bi nas povabil kod se gre tja ali drugje, pijačo ali hrano lahko gostilni, medtem ko si macije, ki mu je prava potrebna, ne more. Tudi nega nasmeška doma-

Prijaznost je povezovalna spontanostjo, neposredno in odkritostjo. Negostoljuben, a vendar prijazen, posameznik ali skupini, ki bi želeli viti šotor na tvojem, bi želela prespati v tvoji prijazni postelji, da bi ne moreš dovoliti, da tako sakramensko gre tek, če so tuji ljudje lastnini.

Tak človek sicer ni kan, je pa olikan. Zna na krščansko molitev, njen gost lahko reče: »pač nisem vreden, da pod tvojo streho, prijazno besedo in v ne bo zbolela.«

tuji hiši - kar ja prav nedolžna, takorekoč otroška slabost, katero lepo ilustrira pregovor, da je »sosedov kruh vedno slajši« - nagonsko prepričan, da je se z gostom pri njegovi hiši dogaja enako.

V čem je naklep vsiljivega, pretirano gostoljubnega gostitelja? V tem, da hoče gosta spraviti v odvisnost oziroma si ga hoče podrediti. Če ješ mojo hrano, si moj dolžnik! Zato le jej, čim več je poješ, tem več si mi dolžan, tem bolj si od mene odvisen, tem večjo pravico imam, da si o tebi mislim svoje, da te trepljam po ramenih kot svojega hlapca, da se povzpnem nadte kot tvoj skrbnik in dobrotnik.

Obenem je pri tem pretiranem gostoljubju lahko v igri še nekaj. Tak gostitelj ne računa z dragocenostjo svoje navzočnosti, s svojo osebo.

Kljub temu je prijaznost, po materialni plati gledano, poceni. V prijaznosti ni dvoumnosti, ne naklepa in ne frustracije. Človeške množice se danes tako mnogoliko prelivajo v goste in gostitelje, da ne moreš reči, prijazen bom do tega gosta, tujca, ker bodo potem tudi on in njegovi prijazni z mano.

Vzajemna pričakovana prijaznost je že prijateljstvo ali vsaj znanstvo, zato nastopa pod tema drugima imenoma. Običajna je med ljudmi, ki so si bližje kakor naključni gostje. Tukaj pa govorimo o prijaznosti, ki je namenjena naključnim prišlekom na domačijo, v hišo, naključnim turistom, ki jih srečujemo na cestah in trgih in nas sprašujejo o tem ali onem. Govorimo o prijaznosti kar tako, iz jasnega srca in premožne duše.

Potem ko sta planirala lovila socializem in kapitalizem, se je nanj vrgla cializem.

Zato je danes prava radodarnost, kaj je prava radodarnost, pravo gostoljubje in prijaznost.

Vedno je mogoče, da gre samo za prodajo vendar da.

naj ... kmetije

Kmetija Slavka Rajha iz Stare Nove vasi 52 je v neposredni bližini vsake kapelice in je kljub velikim oknom v okras obmurski pokrajini. bbp

Peter Žnidarič iz Črešnjevca 200 si zasluži priznanje za dosednji trud v kmetijstvu, v prihodnje pa bo po dograditvi hlevov dosegal še večje uspehe. bbp

Priznanje dobi Janko Verzel iz Dragotincev 31 za vzorno in napredno kmetovanje ter urejenost kmetije. bbp

V Lukavcih ima številko 22 hiša, ki je značilni primerek prleške arhitekture. Lastnica Berta Makovec bo prejela priznanje za vzdrževanje in ohranjanje kmetije. bbp

Slavko in Marta Novak z Grlave 3 si zaslužita priznanje za vzorno urejeno kmetijo in negovanje sadovnjaka s starimi vrstami sadnega drevja. bbp

Kaj smo opazili na terenu in kaj predlagamo?

Pregledali bomo kriterije ocenjevalne komisije za urejenost okolice kmetije, vrta in sadovnjaka ter ob tem pokomentirali, kaj pozitivnega oz. negativnega smo na terenu opazili. Seveda gledamo na vso stvar z naše strokovne strani, odločiti pa se mora vsak sam. Ponudba na tržišču je iz leta v leto večja, odločitev težja in včasih se je zelo težko odločiti, kaj je boljše. Mogoče bomo komu vseeno pomagali.

1. OGRAJA IN PREDVRT

Nekatere hiše in splotja ograje sploh ne potrebujejo. Vse je odvisno od lege hiše in velikosti parcele. Prednost so imele lesene ograje in žive meje. To nam omogoča, da ločitvena črta ne izstopa preveč iz naravnega okolja in ublaži ta prehod. Včasih so bili pred hišo zelenjavni vrtovi zelo pogosti, zdaj so večinoma spremenjeni v okrasni vrt. Za ta del je pomembna urejenost in skladnost. Ni nujno, da je vse kot iz škatlice, ampak je pomembneje, da se oziramo okrog sebe in skušamo ta del na neki način prilagoditi naravi in seveda tudi svojemu zadovoljstvu. Trajno podobo dajo okrasnemu vrtu drevesa, grmovnice in trajnice. Z enoletnicami ga dopolnimo in popestrimo. Kljub preobremenjenosti z delom si moramo vzeti čas za urejanje svojega bivalnega prostora. Delo si je potrebno razdeliti, ga deliti z mladimi oz. starejšimi člani družine.

Ob hišah ne bi smelo manjkati veliko drevo; tale mogočna lipa raste pred Krambergerjevo domačijo. bbp

2. DVORIŠČE

Dvorišče je v bistvu prometno križišče. Tu poteka ves promet, je središče dogajanja. Vse poti vodijo čez dvorišče. Temu primerno mora biti tudi urejeno, da je funkcionalno, čisto in urejeno. Če si želimo tako dvorišče, ni nujno, da ga celega oblečemo v asfalt oz. beton. Lahko je na

kmečkem dvorišču tudi asfalt. Zakaj pa ne, če nam je tako všeč in se nam zdi prav. Kljub vsemu ni nujno, da je v celoti asfaltirano. Zakaj ne bi bila ob robu trava ali na sredi ne bi raslo mogočno drevo ali ne bi bile ob robu brajde z mizo in klopjo ... Taka dvorišča obstajajo, so funkcionalna in hkrati prijetna za delo in še kaj drugega.

tonskih plošč na poteh. Videli bomo, da zaradi tega ne bomo imeli nič več plevela na vrtu, kot če so robniki.

Za izboljšanje tal in s tem rastnih pogojev je potreben kolo-bar oz. mešani posevki. Izogibajmo se tudi uporabi pesticidov. Vsaj to, kar pridelamo doma, naj bo kolikor se le da neoporečno. Podobno velja za sadni vrt. Če imamo prostor, si uredimo še sadni vrt.

Z velikostjo ne pretiravajmo, ker je dovolj, če pridelamo sadje zase, in prav gotovo se bo našlo še za koga. Ni nujno, da ga pridelamo za vso vas, potem se pa jezimo, ker imamo preveč dela, preveč sadja in preveč nezadovoljstva.

4. BIVALNI VRT IN SPLOŠNI VTIS

Kot bivalni vrt je mišljen tisti del, ki je namenjen počitku, uživanju na svežem zraku in nasploh prijetnim stvarim. Vsi vemo, da je za počitek premalo časa, zato naj bo ta čimbolj prijetno izkoriščen. Za tople spomladanske, vroče poletne in vedno hladnejše jesenske dni si uredimo prostor na prostem, kjer bomo lahko v krogu družine, sorodnikov, prijateljev in znancev uživali v počitku, pogovoru, pitju kavice, vina ... Splošni vtis opredeli vključenost kmetije v širše naravno okolje. Na prvi pogled se ugotovi, če je kmetija skladno, harmonično povezana z urbanim okoljem in naravo v celoto oz. izstopa kot tujek, ki je priletel v to okolje od nekega drugega.

Vrtnice vzpenjalke nam lahko olepšajo marsikatero nepravilnost. bbp

Melita V. Lemut, dipl. inž. kmet.

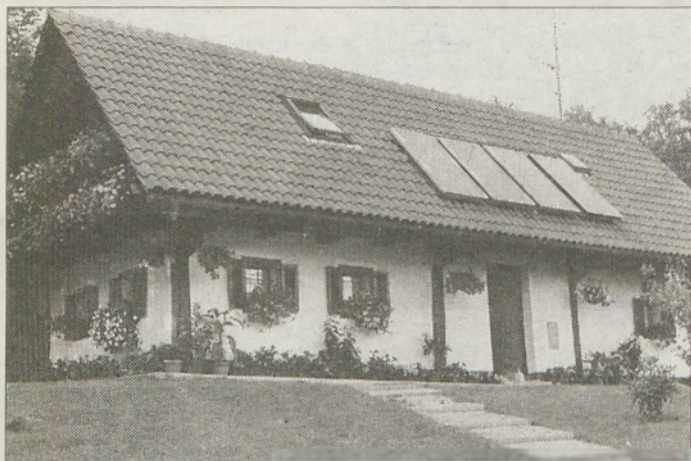
Rajšpova domačija

Ko prvič zagledate Rajšpovo hišo v grapi v vasi Varda, ki spada v pošto številko Jurovskega Dola v občini Lenart, se vam zazdi, da vidite hiško iz pravljic. Ko se pripeljete po cesti v dolinico, jo zagledate že od daleč, nato parkirate avto pred gospodarskim poslopjem in se po rahli vzpetini povzpnete do hiše. Povsod naokrog je vse urejeno, že skoraj preveč natančno; trata pokošena, na oknih, balkonih in ob steni hiše pa toliko rož, da se vse šibi.

Pravzaprav Rajšpova domačija niti ne bi smela biti v istem krogu ocenjevanja kot druge trdne kmetije, kajti Dominik Rajšp je po poklicu zidar. Resda pa se bo gospodinja v prihodnje intenzivno ukvarjala s pridelovanjem zelenjave in rož. Pravzaprav smo Rajšpovo domačijo vključili med dobitnike priznanj in nagrade izjemoma, zaradi njihove prizadevnosti pri obnavljanju stare hiše.

Hiša številka 23 v Vardi je bila prvotno *cimprana*. Mojster Rajšp jo je začel obnavljati pred dvanajstimi leti.

Odločil se je, da bo obdržal staro arhitekturo, čeprav je bila v zelo slabem stanju. Vse stene je bilo potrebno dodatno utrditi in obnoviti na primeren način,

Zidarski mojster Dominik Rajšp je sezidal veliko novih hiš, zase pa je obnovil staro *cimprano* hišo v Vardi. bbp

tako da so bili še vedno vidni elementi tradicionalne arhitekture.

Obdržali so tudi stara okna, škoda pa, da so zavrgli vhodna vrata in da so namesto s primer- nim bobrovcem ali zareznikom

streho pokrili s primorsko kritino (*korce*).

Za družino z majhnimi otroki je bilo tudi v tej mali hiški dovolj prostora: na eni strani so v enem prostoru združeni dnevna soba, jedilnica in kuhinja, nato je tukaj nepogrešljiva kopalnica ter na drugi strani spalnica. Ko bodo otroci nekoli večji, jim bodo uredili podstrešne sobe.

Rajšpovo obnovljeno *cimprano* objavljamo in nagradujemo predvsem zato, da bi drugim pokazali, kako ni nujno vse porušiti, da bi zgradili okolju primerno in funkcionalno.

Ko bi namesto novih *vikendic* vsak ljubitelj narave obnovil kakšno staro hišo, bi storil zelo veliko za ohranjanje stare arhitekture in pristne podobe pokrajine.

bbp

Koroščeva hiša in koruznjak

Tako kot smo prejšnja leta iskali ob hišah čebelnjake in vodnjake, smo letos iskali koruznjake. Odkrili smo jih nekaj bolj ali manj primernih in v okras domačiji. Mnogi med njimi so imeli namesto letev kovinsko mrežo ali namesto opečne kritine salonitne plošče. Tudi takšni dodatni objekti, kot so pritlikline, shrambe, garaže in *koruznjeki*, so pomembni pri celostni podobi domačije.

Odločili smo se, da letošnjo nagrado za koruznjak podarimo Slavku Korošču s Kobilja 32. Za lepo staro prekmursko hišo je lep velik sadovnjak s starimi vrstami sadnega drevja, v njem pa koruznjak za shranjevanje koruze. Pri tem je potrebno omeniti, da v stari hiši domači ne živijo, ampak jo sorodniki uporabljajo bolj kot počitniško hišo, medtem ko družina

Na Kobilju smo lahko videli kar nekaj lepih primerkov prekmurske arhitekture.

Slavka Korošča živi v neposredni bližini, prav si delijo isto dvorano, le redko vidimo (in se jih prijavljajo) tipični prekmurske hiše, ampak koruznjaka objavili tudi na fiji hiše. Kot vzor, Prekmurju obnoviti hiše, dijo tudi v prihodnje, nanjosti je zanimiva ohranjenosti tudi notranjosti. Ob cesti je zanimiv hrušk.

Tudi leseni koruznjaki okras domačije in bbp

Za leseno ograjo se veselo podita konj in koza; konj je za družbo otrokom, koza pa za družbo konju. bbp

Dober gospodar se je vedno znova znal zavarovati pred tveganji

Vsak, ki se ukvarja s kmetijstvom, dobro ve, kaj pomeni gospodariti z zemljo, skrbeti za živino in pridelek. Delati od ranega jutra do poznega večera. Hraniti živali, vzdrževati mehanizacijo in vse posestvo. Trepetati ob vsakem grozečem neurju... ali si v sušnem obdobju želeti težko pričakovanega dežja.

Ni lahko biti kmet, četudi ste vajeni dela, četudi delate z veseljem in ljubeznijo do zemlje. Vsak dober gospodar se zaveda, da zdrava živina in bogata letina nista odvisni le od pridnega dela in dobre zemlje.

Za svojo živino, posevke, plodove, mehanizacijo in posestvo, s tem pa tudi zase in za svoje najbližje je treba še dodatno poskrbeti. Z zavarovanjem pri pošteni, hitri in pravični zavarovalnici, ki zna spoštovati človekovo delo.

Da Adriatic je takšna zavarovalnica, dokazuje zaupanje več kot 1.700 uspešnih slovenskih kmetov, ki so - večinoma s paketom - med drugim zavarovali tudi več kot 10.000 glav živine (podatki za avgust 1993). Ne brez razloga. Z doplačilom za kritje stroškov zdravljenja si zagotovite kritje štirih veterinarskih storitev brez Vaše soudeležbe. V kolikor pa se boste odločili za soudeležbo, bo Vaše doplačilo za stroške veterinarskih storitev sorazmerno nižje. Tudi pri zavarovanju posevkov in plodov za posledice toče, spomladanske pozebe, poplave, viharja in slabe kakovosti boste deležni številnih ugodnosti, npr. popustov pri skupinskem zavarovanju ali zaradi dolžine zavarovalne dobe ter ugodnosti pri plačilu premij. Sami lahko izbirate, kako boste zavarovali posamezno kulturo; glede na svoje predvidevanje se lahko odločite tudi za zavarovanja le za posamezne rizike.

Na voljo so Vam seveda tudi zavarovanja splošne civilne odgovornosti, požarno, stanovanjsko, nezgodno, življenjsko ter vrsta rentnih in prostovoljnih zdravstvenih zavarovanj. S kombiniranjem teh zavarovanj lahko sami sestavite svoj "paket varnosti", ki Vam bo zagotavljal popolno kakovostno zavarovalno kritje za vso družino in vašo kmetijo.

Dober gospodar ničesar ne prepusti naključju...

Adriatic
zavarovalnica

Vem, da mi bo ob strani stala dobra zavarovalnica

Predlagamo prenove!

Skice, ki vam jih predstavljamo, so le ena od možnosti, kako bi lahko prenovili svojo hišo, grajeno po projektih, ki za tukajšnje krajino niso primerni. Seveda vas k temu ne more nihče prisiliti, toda prej ali slej so na vseh hišah potrebna večja ali manjša obnovitvena dela. Zakaj jih torej ne bi izkoristili še za izboljšanje podobe svojega doma? Skice, ki jih je posebej za Vestnikovo prilogo naredila Vesna Ivanek - Nemet (Vepro), članica letošnje ocenjevalne komisije, so narejene na osnovi fotografij s terena. Skica na levi predstavlja arhitekturo hiše, kakršna je sedaj, desno pa je predlog, kako bi lahko na primer hišo s tremi balkoni na čelni strani (projekt 1) spremenili v okolju primerno zgradbo. To so seveda le predlagane možnosti spremembe zunanje podobe, ki pride v poštev pri novejših stanovanjskih stavbah. Pri starejših zgradbah pa je poleg obnove potrebno misliti tudi na funkcionalnost in notranjo razporeditev prostorov. Prav bi bilo, ko bi se vedno več arhitektov začelo ukvarjati tudi s takšnim projektiranjem.

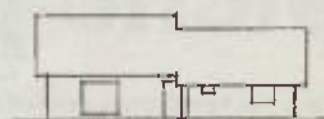
PRENOVA PROJEKTA 1

PRENOVA PROJEKTA 2

PRENOVA PROJEKTA 3

PRENOVA PROJEKTA 4

Sava
TRADE

VABIMO VAS, DA OBIŠČETE NAŠO VELEPRODAJNO IN MALOPRODAJNO ENOTO Nemčavci 1d, tel.: (069) 31 647 (v prostorih BTC Murska Sobota).

kjer Vam iz našega bogatega prodajnega programa nudimo:

- avtoplašče za osebna, tovorna in poltovorna vozila SAVA, SEMPERIT, BARUM, YOKOHAMA
- traktorske gume BARUM, STOMIL
- plašče in zračnice za kolesa, motorje, mopede in skuterje
- pogonske elemente (klinasta jermena)
- pnevmatiko za viličarje
- lepila, umetno usnje, cevi
- avtomobilske predpražnike ter ostale gumeno tehnične izdelke.

VODA, VIR ŽIVLJENJA

Projekt oživitve vodnjakov v naseljih Sveti Trije Kralji, Štajngrova in Trstenik.

Okrog vodnjakov so se vedno zbirali vaščani, se pogovarjali o vsakdanjih in tudi pomembnejših stvareh. Vodnjaki so bili vir pitne vode, vir za napajanje živine in namakanje polj.

Vodnjaki v Slovenskih goricah so privlačna krajevna značilnost in dragocena kulturna dediščina.

Namen projekta oživitve teh vodnjakov je zato ne le postavitev pomožne oskrbne mreže s pitno vodo za prebivalce treh vasi in za kmetijstvo, temveč tudi dopolnitev turistične ponudbe teh krajev.

Nosilci projekta:

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije, ICEA - International Community Education Association London, Fakulteta za arhitekturo Ljubljana JASAMA, d.o.o., Lenart

Sodelujejo:

Krajevna skupnost Benedikt in Občina Lenart
projektni svet CRPOV Benedikt
krajani treh vasi: Sveti Trije Kralji, Štajngrova, Trstenik

Belinka sodeluje pri projektu s strokovnimi nasveti in svojimi sredstvi za zaščito lesa kot prispevkom k varovanju slovenske kulturne dediščine.

belinka

Adaptacija stare kmečke hiše v Čepincih

Hiša je bila zgrajena 1955. leta na mestu, kjer je bila prej cimprana hiša, v obliki črke U, orientacija stemen pa je vzhod-zahod. Hiša je sredi briba, ki je nagnjen proti jugu, zato je visoko razslojena. Vsi segmenti pa so povezani s prehodi in stopnicami. Ko so hišo kupili, je bila v zelo slabem stanju, vendar se je soboški gradbeni inženir Danijel Srnc odločil, da hišo obnovi, na to pa je vplivala oblika objekta ter lokacija na terenu.

Sanacija proti vlagi

Objekt je bil s severne strani in delno zahodno stranjo v terenu, zato ga je bilo potrebno odkopati in preprečiti nadaljnje prodor površinske vode vanj. Zidove so hidroizolirali na klasičen način (izdolbli so jih po celotni uožini do enega tekočega metra ter hidroizolirali z lepenko Izotekt T-4). Za hidroizolacijo z rezanjem se niso odločili, ker so z izvedbo na klasičen način delno sanirali zidove, ki so bili zidani z blatom iz ilovice.

Obdelava zidov, mizarskih izdelkov in strehe

Zidove so sanirali ob hidroizolaciji, kjer je bilo potrebno, so zidove, ki jih je poškodovala vlaga, zamenjali z novimi. Ometi so v glavnem odstranjeni in zamenjani z novimi sušilnimi ometi Keme Puconci. Fasada je v celoti toplotno izolirana s kombi ploščami, debelimi 5 cm. vrhna plast je obdelana s čopičem, tako da ima videz stare fasade, obdelane z blatom iz ilovice. Fasado so pobarvali z modro barvo, podobno apnenemu beležu, v katerem je raztopljena modra galica. Podstavek je toplotno izoliran in obdelan s cementno malto. Barva podstavka je sivo modra. Streha je ostala opečna, obnovljena z zamenjavo dotrajanih letev. Vsi mizarski izdelki, okna in vrata so ostali, vendar so mizarsko obnovljeni in ponovno prebarvani.

Temelji in tlaki

Odstranili so vse lesene pode s podkonstrukcijo, pa tudi sloj zemlje. Temelje so odkopali in celino sanirali. Po celotni površini prostorov objekta je navažen tampon iz rečnih krogel (debelina 10 cm), na katerem je podložni armirani beton debeline 10 cm. Na pripravljeno podlago so položili hladni premaz ibitola, nanj pa je bila položena hidroizolacija iz lepence Izotekt T-4. Tlaki so novi in narejeni iz opečnih tlakovcev (25 cm x 25 cm) na ustrezni podlagi iz cementnega estriha in toplotne izolacije.

da so ji pustili vse pristno, s čimer je hiša živela. Posebej so se posvetili notranji opremitvi, kjer prevladujejo les in drugi naravni materiali. Pohištvo je novo, vendar prilagojeno rustikalnemu stilu. Na fasadi pa je ostalo tudi srce iz barvnega stekla, simbol mojstra, ki je imel v tej in okoliških vaseh glav-

Konec

Hiši so vrnilo tisto, kar ji je čas vzel. Stare odslužene dele so zamenjali z novimi. Seveda so ji pustili vse pristno, s čimer je hiša živela.

no besedo pri zidavi hiše. Če je le mogoče, je potrebno takšne hiše ohraniti.

Prekmurska pokrajina je ponujala ustrezne možnosti za razvoj kmetijstva. Tisoletni specifični zgodovinski razvoj, obrobje, ravna pokrajina in pretežno kmečki način življenja so vplivali, da se je tukaj razvila skromna panonska hiša. Nekoč je v sebi združevala prebivališče in gospodarsko poslopje in marsikje je še tako. Vedno več ljudi pa se danes v sodobnem svetu vrača v te pozabljene kraje, da bi tukaj našel mir in sprostitve. In v naši pokrajini je še veliko neodkritega. Aleksandra Nana Rituper in Danijel Srnc, gr. inž.

Kako smo ocenjevali in izbirali?

Zahtevnega projekta Naj... kmetije v minulih petih letih nismo mogli izpeljati brez sodelovanja strokovnjakov, članov ocenjevalne komisije. Praviloma vsako leto dopolnjevali. Povprečno je bilo vsako leto ocenjenih okrog 50 kmetij, prav vsako je ocenjevalna komisija tudi obiskala in jo ocenila po posameznih področjih. Tiste, ki so se glede na številne zbranih točk uvrstile v prvo kategorijo, smo obiskali še enkrat, nekatere tudi tretjič. Nominirani za najboljši so bili narejeni na podlagi ocen, ampak na osnovi ocen, ki so jih prejeli, zato je osnovna priložnost, da je bilo tako malo priznanj in nagrad podeljenih

Delo na terenu je bilo naporno, prevozili smo severovzhodno Slovenijo od Motovilec do Partinja (na posnetku Nataša Konestabo in Andrej Černe v pogovoru z gospodinjo).

Kovač, Angelca Dokl-Mir, Simona Novak in Vesna Nemet - Ivanek, urejenost okolice kmetij, zelenjavnih in sadnih vrtov Stanka Dešnik, Ivanka Donko in Melita Varga - Lemut, s strokovnimi nasveti pa je sodeloval tudi dr. Aleksander Šiftar, ekološkost in tržnost kmetovanja so preverjali Janko Slavič, Anton Slana, Ervin Novak, Franc Breznik, Andrej Černe in Damjan Jerič, o ohranjanju tradicije, običajev in varovanju okolja pa so spraševali in pisali Stefan Smej, Stefan Skledar in Nataša Konestabo. bbb

Po ogledu kmetije smo se s člani družine usedli za mizo, se z njimi pogovorili in jim prisluhnili.

Pri ocenjevanju na lenarškem območju sta sodelovala tudi veterinar Franc Breznik in zagovornik varstva okolja Janez Erjavec (na posnetku še Nataša Konestabo, Vesna Ivanek -Nemet in Melita Varga - Lemut).

Prav deset najboljših kmetij, je bilo vsako leto najtežje, kajti vedno je bilo nekaj takih, ki bi si prav tako zaslužile priznanje (Nataša Konestabo, Damijan Jerič, Melita Varga - Lemut in Vesna Ivanek - Nemet).

na levem bregu Mure (v Prekmurju) tudi ta, da ni bilo dovolj ali ustreznih prijav. Člani ocenjevalne komisije pa so opravljali tudi neke vrste izobraževalno vlogo tako z nasveti na terenu med ocenjevanjem kot tudi s prispevki v Vestniku od maja do septembra v posebni rubriki Naj... kmetije.

Arhitekturo so v petih letih ocenjevali Jana

Vestnikovo jubilejno prilogo Naj... kmetije so pripravili v uredništvu Vestnika ob pomoči Venere, oba sta del Podjetja za informiranje iz Murske Sobote, katerega direktorica je Irma Benko. Urednik Vestnika je Janko Votek. Prispevke je zbrala in uredila Bernarda Balazič - Peček, ki je tudi avtorica večine fotografij. Barvne fotografije družin in kmetij je prispeval Jure Zauneker, zračne posnetke Bolehnečič in kmetije nam je posodila družina Slana. Besedila je lektorirala Nevenka Emri, tehnično je prilogo uredil Robert J. Kovač. Avtor zemljevida na zadnji strani priloge je Endre Gönter.

